

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Etlar, Carit.; af Carit Etlar (Carl Brosbøll).
Titel Title:	<u>Fangen paa Kallø : en Fortælling</u>
Udgavebetegnelse Edition Statement:	3. Udg.
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : V. Pio, 1892
Fysiske størrelse Physical extent:	246 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

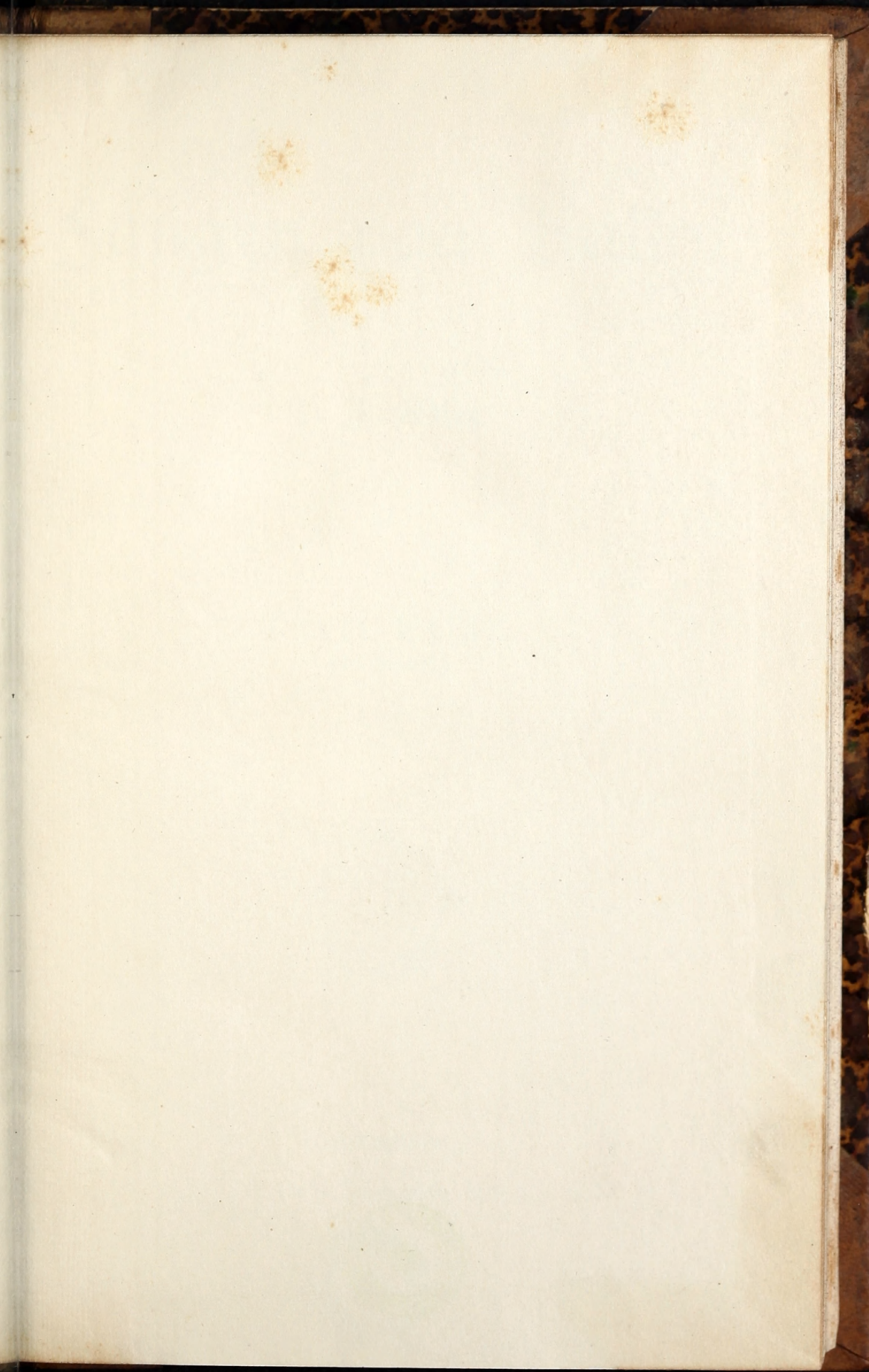
57. - 101.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021032175

Sangen paa Kallø.

En Fortælling

af

Carit Etlar.

(Carl Brasbøll.)

Kjøbenhavn.

V. Pio's Boghandels Forlag.

1892.

Tredie Udgave.

Eally V. Salomons Bogtrykkeri (Møller & Thomsen). Kjøbenhavn.

Forestil Dig en Efteraarndag, naar Solen sænker sine Straaler ned fra den skyfri Himmel, naar Vinden hviler, Lærken gjemmer sig imellem Lyngrisene, og Faarene krybe sammen under Digerne i de gamle Grøfter, hvor der er fjøligst. Oppe paa Ræmpegraven ligger deres Bogtere, den graa, langbenede Hund og en barbenet Hyrvedreng med forpjusket Haar, hvorfra Lyng og Halmstraa stritte ud; han er sorteblaa om Munden af Revlingebær og sovet ind, medens han spiste sin Mellemmad, hvis smeltede Smør løber ham ned over Fingrene. Det flimrer og bølger og boltrer sig i Solskinnet, tusinde smaa, ubegrebne Væsener hvirvle omkring i enhver Lysstraale, faae Form og Farve og give Vidnesbyrd om Tilværelser, hvis Natur og Væsen vi ikke fatte. Det gaaer med Solens Lys som med Sjælens, det befolker og forøger alt, skaber nye Verdenser eller gjør de gamle større.

Vaagner Vinden for et Dieblif med et dybt, langtruffent Nandeddrag, reiser den en Stovsly op fra de gule Sandpletter, hvor Hugormen snoer sig i Hjulsporet med spillende Dine, aaben Mund, og Firbenene jage omkring mellem Lyngrisene efter Myg og Fluer. — Alt

er Tavshed, Hvile, Lys og Straaler; Sandet brænder, Blomsten tørster, Kvæget gisper.

Igjennem en saadan Egn gif Alfarveien fra Aarhus til Randers, da vi skreve 1518. Den var ikke synderlig banet og blot betegnet ved to smaa Grøfter eller hist og her af et Hasselgjærde langs med Siderne. To Gange om Aaret bleve Bønderne fra de nærmeste Steder drevne sammen til at udbedre denne Veie, de fylgte da Huller og Hjulspor med Græstørv og Lyng eller jævne dem ud med Grus og Kviste, som de hentede fra Skoven; men Tørv og Kvistene sank, og Gruset blæste bort igjen. I de vaade Efteraarstid kunde Veien paa sine Steder være aldeles ufarbar, det var Folk nu saa vant til og fjørte da ind over Grøfterne, hvor de dannede et nyt Spor, til ogsaa dette blev for tungt, saa gjorde de et ved Siden af. Gik Veien gjennem Mosegrund, hvor Regnen havde bragt Vandløbene til at strømme over Grøfterne, holdt Kuffen stille foran Sumpen, skilte Bognen og bar den, Stykke for Stykke, tilligemed Pakker og Gods over paa den anden Side, her satte han sit Kjøretøi sammen igjen og drog videre.

Jyllands Østkyst, fra Stenderups Banke nede ved Kolding og op til Aarhus, udgjorde dengang en næsten sammenhængende Ege- og Bøgeskov, som straanede ned mod Havet og Fjordene, og imellem hvilke offergule og brunrøde Skrænter fra de Steder, hvor Sneen havde bortskyllet Jorden og blottet Træernes Rødder, dannede en smuk og livlig Farvevejel, naar Solen skinnede hen over dem. Nedenfor Skrænterne brød Søen sig og skyllede op mod en flad og smal Strimmel Strand, bebygget hist og her med smaa, tangklædte Fiskerhytter.

Indad mod Landet bleve Skovene efterhaanden tyndere og veylede med Sletter, Moser og Enge; enkelte smaa Pletter af disse, nærmest Herregaardene og Klostrene, vare indtagne til Dyrkning og omhegnede med store Risgjærder for at holde Hjorten og Raadyrene borte; men langt større Strækninger laa endnu udyrkede og bevogede med et tæt og stridt Græs, blandet med Lyng og Gyvelbuske.

Hen over den smalle Sandvei, der bugtede sig mellem Marker og Lyngbanker, fra Aarhus nordest, ved den nævnte Efteraarssdag en enlig Rytter i langsom og besindig Skridtgang. Han lod til at være ukjendt med Egnen, holdt flere Gange stille, reiste sig op i Stigboilerne og saae tvivlraadig hen over de mange Stier og Tværveie, som krydsede hverandre igjennem Lyngen. Paa Grund af Heden havde han fastet sin Rideskappe tilbage over Skulderen, under Rappen viiste sig en mørk, anløben Ringbrynie, flettet med dobbelte Ringe, som den brugtes af Folk, der færdedes meget paa Reiser og paa fremmede Steder. Den blaa, røde og hvide Fjer i hans Fløilsbaret betegnede, at han stod i Hoffets Tjeneste, thi disse Farver vare Kong Christierns, ligesom Grønt, Blaåt og Hvidt havde været hans Faders. Under Baretten kom en Fylde af mørkt, krøllet Haar tilsynne og indfattet af dette et skægget Ansigt med buskede Dienbrunn, furet Pande, skarpe Træk, som vidnede om et strengt og ubøieligt Sind eller om mørke Grindringer. Udtrykket i hans dybtliggende, graa Dine betegnede en Mand, der let lod sig ægge til Brede, og som var vanskelig at forsone igjen.

Et Stykke borte fra det Sted, hvor Rytteren holdt stille, medens han spejdede omkring sig, laa en Rugmark;

der gif en Mand og en Kvinde og høstede. Den Fremmede red hen til dem og standsede udenfor Hegnet. Hesten stod og nippede af Hasselbustene, medens han kaldte paa Bonden og gav sig i Samtale med ham.

„Er Du kjendt her i Eggen, Du?“

„Ja, aa ja,“ var det trevne Svar.

„Jeg er reden feil paa disse forbandede Krydsveie, kan Du vise mig tilrette igjen og følge mig op til Herregaarden?“

„Hvor er den Mand fra?“ spurgte Bonden.

Den Reiseses tykke Bryn trak sig sammen og viiste en dyb Fure i Panden; han holdt ikke af Spørgsmaal. „Hvad kommer det Dig ved? Jeg forlanger blot, Du skal vise mig Veien, til vi komme ud igjennem den Skov deroppe, Du kan faa din Gang betalt.“

„Det er et slemt Stykke Skov at komme igjennem,“ bemærkede Bonden og tørrede Panden med sit Skjorteærme, medens han saae hen mod Konen. — „Han vil have, jeg skal gaa med op til Kalls Slot; men jeg siger, den Skov er ikke god for veisfarende Mænd at komme ind i.“

„J gjorde bedst i at ride udenom,“ ytrede Konen. „Langs med Mosen gaaer der en Sti over efter Elsted til, den kan J ikke tage feil af.“

„Hvad skulde der være iveien for at komme igjennem den Smule Skov?“ spurgte Rytteren utaalmodig. „Hvordan de Folk derinde? Lad os se paa det.“

Mand og Kone skottede til hinanden og tøvede med at svare. Forude paa Veien lød i det samme et Skrig, som gjentoges i stedse lydeligere Udbrud.

„Der har J Forklaringen,“ sagde Bonden, „jeg

tænkte det nok, da jeg saa ham ride derind, før vi holdt Middag."

Den Rejsende vendte sig om paa Hesten, han fik ikke Tid til flere Spørgsmaal; det, der viiste sig for ham, tildrog sig hele hans Opmærksomhed. Oppe fra den nærmeste Lynghanke foer en Rytter hen imod dem med blottet Hoved og udstrakt paa Hesten, hvis Hals han omklamrede med begge Arme, medens Dyret jog afsted saa hurtigt, det kunde løbe. Da han nærmede sig, saa man en ældre Mand med sønderrevne Klæder, et blodigt og ligblegt Ansigt, der vendte sig tilbage mod Skoven, han nylig var kommen ud fra, og som formodenlig fandt nogen Beroligelse i at se, at Ingen forfulgte ham. Han holdt stille paa Veien foran den fremmede Rytter og raabte stønnende: „Komme de efter mig? Kan I se dem? Komme de efter mig? Hjælp mig i vor Herre Jesu og den hellige Moders velsignede Navn! De slaa jo Folk ihjel i den Skov." Efter disse Ord slap han Hestens Hals og lod sig glide ned paa Sandveien.

„Hvem er det, I taler om? Kom til Jer selv, Mand," sagde den Fremmede.

„De overfaldt mig deroppe, gjennede Hunden paa mig, de har plyndret mig ud lige til Skjorten. — Hvad nyttede det, jeg slog mandhaftig igjen og værgede mig som en Karl, — ti tolv Stykker, maaske fjorten, alle med Sværd og store Stridskolber; det maa være den lede Djævel selv, der huserer derinde."

„Nu overdriver I vist, Mads From," sagde Bonden under et Forsøg paa at smile, „jeg har aldrig hørt Tale om, at de vare flere end tre, — vel, Malene? — men de kan være bøse nok endda."

„Hvad skal al den Snaf betyde?“ spurgte Rytteren.
 „Er der Stimænd inde i Skoven?“

Bonden stod og hjalp den Slagne, han saae sig betænksomt tilbage, før han svarede: „Hvem kan sige det for vist? Skoven er stor og Tiderne strenge, alt er ikke, som det skulde være deroppe. Vi varede Jer jo for lidt siden. Der har været nogen Ufred i det sidste Aarstid, siden Vaar er det dog bleven bedre. De fortælle, der holder en Mand til derinde, som ikke skal være rar at komme tilrette med. Nogle paaftaa, de ere tre om det, Andre sige flere. De tage hvad de kunne saae, med Magt eller med det gode, men saadan egenlig at undlive, troer jeg dog ikke, de befatte sig med; vi har aldrig fornummet noget til dem, skjøndt vort Huus ligger lige udenfor Skovhegnet. — Vi har heller ikke stort, de kan tage fra os,“ tilføiede han med filosofisk Ro.

„Men jeg rider ikke videre idag,“ forsikrede Mads From, „jeg kan ikke holde mig paa Hesten, mit Hoved værker, og mine Been ryste under mig. — Du Frelsens Gud! seer Sølvdalere i min Pose, hver Skilling toge de fra mig, de Tyvekægte, og grinte ovenikjøbet.“

„Skjøndt J slog og værgede Jer som en Karl,“ bemærkede Rytteren.

Mads saae spørgende og derefter fortørnet paa ham.

„Det er ingenting at grine af. — Er der et Bedested i Nærheden?“ spurgte han Bonden.

„Vi har halvanden Times Gang gjennem Lyng og Sand til nærmeste Kro; men hvis Kjøbmanden vil tage til Takke med det sorte Brød og en Straasæk hjemme hos mig, skal J være velset der.“

„Ja, lad os bare komme afsted, at jeg kan faa mit slagne Ansigt toet og badet,“ sagde Kjøbmanden og

haltede ind paa Marken, medens Bonden tog hans Hest i Tommen og fulgte efter.

„Heida! tøv lidt! hvad skal der saa blive af mig?“ raabte Rytteren.

Bonden standsede og pegede med Tummelfingeren ind mod Skoven. „Der kommer En, som kan vise Jer Veien, ifald han vil det,“ svarede han og gik videre.

Den, han saaledes betegnede, kom ned ad Huulveien gennem Baggerne. Det var en hoi, firskaaen Mand med kort afklippet Haar, en Hue uden Fjer og en Kofte af hjemmegjort Vadmel. Hans blaa Lærredsbeenklæder endte i et Par store, brune Læderstøvler, der naaede midt op paa Laarene. Da han nærmede sig, saae Rytteren et smukt, mørkladent og solbrændt Ansigt, hvis Pande hvælvede sig fremad saa stærkt, at det øverste Dielaag var aldeles skjult; der strømmede en forunderlig skarp Straaleglands ud fra hans Dine, idet de hæstede sig paa den fremmede Rytter, og der laa et vedvarende Smil i de dybe Linier omkring hans Mund, som tydede paa Kløgt og et listigt og forslagent Gemnt.

Rytteren havde vinket ham hen til sig, fortalt, at han var fremmed og vildfarende, og spurgte nu om Veien igjennem Skoven. Den Anden lyttede tavs til alt, hvad han sagde, og betragtede ham imidlertid ufravendt og gennemtrængende.

„Hvor skal I hen, naar I kommer ud af Skoven?“ spurgte han.

„Op til Lehnsmanden paa Kallø.“

„Er I ikke ræd for at ride saa ene? En fornem Herre, som I seer ud til at være, pleier gjerne at have sine Folk med sig i disse urolige Tider.“

„Min Tjener blev syg, da jeg kom til Aarhus, og mit Grinde haster, saa maatte jeg drage videre. Hvad Djævelen skulde jeg ogsaa være ræd for? — Bonden derhenne snakkede om, at der er Ufred oppe i Skoven, men lad dem være sig, jeg er en Mand, der pleier at sætte haardt mod haardt, Klo mod Klo, jeg tænker vel, de lade mig fare.“

„Det tænker jeg ogsaa,“ sagde den Anden med et Hovednik, „man skal ikke fæste Lid til alt, hvad Folt fortælle. De, som holde til derinde, gjør Jer vist ingen Fortrød. — Lad os saa komme afsted. I seer ogsaa ud til at kunne værge Jer, hvis Noget vilde Jer til-livs under Træerne, men hitte Veien imellem dem, det mægter I ikke.“

Manden gik nu foran, lagde sin tykke Knippelstok, som gav en smigrende Idée om Gierens Kræfter, op paa Skulderen; Rytteren fulgte ham og red i Skridtgang langs med Hjulsporene paa Veien. Inde i Skoven blev det svalt og kjøligt, Hesten snøftede, rystede sit Bidsel og indaandede med Velbehag den friske Duft af Skov-syrerne og det frodige Græs.

2.

Efterhaanden som de droge videre, blev Veien smallere og forsvandt tilsidst i et utyndeligt Spor, der bugtede sig imellem Buske og Træer, og som kun et nøiagtigt Bekjendskab med Egnen kunde udfinde. Føreren lod dog ikke til at betænke sig, han skred fremad som en Mand, der gaaer sin daglige Veien, saae ned for sig, tog

Hesten i Bidslet for at lede den, naar de kom til et vanskeligt Sted, hvor omblæste Stammer og Grene spærrede Stien. Der gled et Smil over Rytterens barste Ansigt, naar det skete. Han lod ham gjøre, hvad han vilde, overgav sig til ham og sad imens og anstillede Betragtninger over Mandens mægtige Skikkelse, hans brede Skuldre og lette, taktfaste Gang, ogsaa over den tykke Knippel, hvorfra hist og her en Jernpig stak frem, og som mere syntes at egne sig til et Angrebsvaaben end til en Støttestav.

„Det er en slemme Bei at hitte Rede i,“ udbrød han endelig efter lang Tids Tavshed. „Jeg maa love for, jeg fik Dig til at følge med mig.“

„Det kan være, I har Ret,“ svarede den Anden og saae iveiret med et Smil, som strax efter forsvandt igjen.

Skoven syntes at blive større, efterhaanden som de drog igjennem den. Træerne stode tættere, Græsset skjultes af Bregner eller store Bunker vissent Løv, mellem hvilke Hindbærriis, Hylb og vilde Rosenranke dannede et tæt sammenfiltret Næt. Der var som uddøet derinde, Løvhvælvingen ovenover dæmpede Dagslyset og udbredte en bestandig Skumring mellem de mosbegroede Stammer. De to Reisende hørte kun Lyden af deres egne Skridt og længere inde en svag Banken af Flagspættten, som søgte efter Insektlarver i Bøgebarken.

Det, der griber Sindet saa mægtigt i disse gamle Skove, er ikke en Hob veirslagne Stammer, der synes at strække deres nøgne Arme iveiret, som had de om at faae den flygtede Ungdom tilbage, det er Stilheden derinde, det faldende Blad, den funklende Solstraale, som

sniger sig igjennem Toppene for at opsoge og hjærtegne en enkelt tilbagetrængt og arret Green, et lille ellers usynligt Straa og meddele alt omkring sig et Farvespil i tusinde bløde og vrelende Nuancer; det er Fuglens sørgmodige Sang, idet den hviler sig et Dieblif paa en Kvist og sender en Affkedshilsen til de forladte eller gjenfundne Legepladse; det er det sagte vuggende Løvs Skjælven, Storheden, den kirkelige Fred og det høitidelige derinde, som føder Alvor og Ydmngthed og leder Tanken hen paa, hvad disse mægtige, graasprængte Biller, der alle stræbe opad, opad som den ligende Sjæl imod Lys og Klarhed, have været Vidner til i skiftende Tiders Løb, — hvor det har veylet og blomstret og visnet ved deres Fodder, hvor det har leet, jublet og sukset, klaget og grædt i den Vind, der foer hen igjennem deres Kroner!

Stilheden blev pludselig afbrudt ved en Hunds Gjøen. Føreren standsede og lyttede, derefter satte han et Bøgeblad til Munden og frembragte en skarp og gennemtrængende Lyd, som han gjentog flere Gange.

„Saadan blader Raabuffen ved Efteraarstid, naar han kalder paa Hinden,“ sagde han med et polist Smil, „nu skal vi se, hvem der hører det.“

Han fik næppe udtalt, før det raslede mellem Løvet i Krattet, Buffene skiltes, og en stor, gulspættet Hund foer hen imod Hesten. Ved Synet af Føreren og det Tegns, han gjorde, standsede den, logrede med Halen og trængte sig ind mod ham, det var aabenbart, at der fandt et nøie Bekjendtskab Sted mellem Dyret og Manden. Han løste sit Tørklæde, bandt det fast om Hundens Hals og jog den tilbage i Krattet, hvor den lidt efter forsvandt inde mellem Løvet.

„Det er min Broders Hund,“ forklarede han, „de sætte Favntæ nede bag Ellemosen; naar de faa Tørklædet at se, veed de, jeg er her i Nærheden. — Skal vi saa drage videre? — Lad kun det Sværd blive siddende i No, der er Jngen, som tænker paa at gjøre Jer Fortræd, — hvis det var min Agt, vilde dog Eders Bærge ikke hjælpe synderligt,“ tilføiede han.

Der laa en Overlegenhed, en spottende Betoning i disse Ord, som opirrede Rytteren. „Det var Djævels,“ svarede han heftig, „Du kan dog lide paa, at det Sværd her har hjulpen mig ud af større Fortræd end den, en Hallunk som Du med samt din skabede Hund er istand til at volde mig.“

Føreren saae op, men svarede ikke, han gif nu ved Siden af Hesten. Idet han bøiede sig fremad for at undgaa en nedhængende Green, rev han med et pludseligt Ryk Rytterens Sværd ud af Bæltet og sprang tilbage imellem Buskene.

„Haand og Sværd holde ikke ret fast paa hinanden,“ raabte han spottende. „Hvad vilde I nu gjøre, hvis jeg kaldte paa min skabede Hund og lod den fare i Hesten, mens jeg selv hamrede løs paa Jer med min Knippel? Der er dem, som har været bedre væbnede end I og dog har maattet give sig herinde.“

Hans Greb i Sværdet og Springet til Siden skete saa behændigt og uformodet, at Rytteren ikke var istand til at sætte sig til Modværge. Der blev heller ikke givet ham Leilighed til Svar; Føreren smilede, rakte Sværdet tilbage og sagde: „Der har I Jeres Bærge igjen, lad os saa drage videre, vi har endnu et langt Stykke Vej for os, Dagen hælder, og Skyggerne blive lange.“ Atter skred han foran Hesten med Knippelen over Skulderen,

hurtig og sorgløs, som om der intet var forefaldet. Det varede en Stund, før Rytteren, overrasket og paavirket af Mandens Udfærd, tog tilorde:

„Hvem er Du, og hvad er Du? Det kunde jeg nok have Lyst til at vide.“

„Ja, hvem er jeg?“ svarede Føreren og traf paa Skulderen. „En fattig En, som ikke rummer stort i denne Verden, hvor I Fornemme har taget Pladsen og Lystet op for os. Jeg hjælper min Broder som Skovløber ved Klosteret, — og mit Navn, jeg kaldes Ezra i daglig Tale. Er det værd at tale om mig, hvem er I selv, og hvor skal I hen, med Forlov at spørge, det er godt at vide, hvem man farer med.“

„Jeg er Torsten Trolle til Lynnerup og Dstbirk.“

Føreren saae overrasket iveiret, den Fremmede syntes pludselig at have faaet Interesse for ham.

„Saa har jeg hørt Jer omtale. Folk snakke meget om Jer her paa Egnen.“

Rytteren smilede. „Gjør de det? Hvad fortælle de da?“

„I skal være farlig stærk. Hvem veed, hvad det var godt for, at vi ikke kom i Strid sammen. Det var nok Jer, som var i Klammeri forgangen Vinter udenfor Smedens i Skjerring med Hr. Jesper Arnsfeld, mens I fik Jeres Hest skoet. Hr. Jesper blev hidsig og roste sig af sin Styrke, saa greb I ind paa Smedens Ambolt, tog en Hestefko og sagde: Nu vil vi ikke fjæbles mere. I skal have Forlov til at være min Overmand den Dag, I krummer dette Stykke Jern tilbage. Mens I talede saa, greb I om Hestefkoen med begge Hænder og rettede den lige ud, før I gav den til Arnsfeld. Han tav og saae paa Jer, men pralede ikke mere.“

„Det er rigtigt,“ sagde Rytteren, „det var mig, og Jesper Arnfeld har ikke faaet den Hestefko krummet siden.“

„J glemte ellers at sige mig, hvor J rider hen,“ bemærkede Ezra.

„Jeg drager med kongelig Bud og Grinde til Lehnsmænd Erik Eriksen Banner paa Kalls. Nu veed Du det.“

„Der ride mange Fremmede op til Kalls i disse Dage,“ bemærkede Ezra. „En har de der, som det gjælder om at holde fast paa, hvis det ellers er sandt, at Lehnsmænden har stillet 1600 Gylden i Pant paa, at han skulde tøve og blive der efter Kongens Villie.“

„Du mener Gustav Eriksen til Rydboholm. Har Du hørt Tale om ham deroppe?“

„Jeg har mødt ham nede ved Stranden, med Hænderne paa Ryggen, han gik og stirrede og stirrede ud over Havet, som om han længtes efter at komme afsted herfra. Lad dem tage sig ivare, en Dag mærker Fuglen, den har Vinger, saa gaaer den tilveirs og flyver sin Vej, hvad vil da Hovedsmænd Erik Eriksen sige, som troede ham saa vel, hvad vil Kongen og det hollandske Fruentimmer sige? — Det skulde være mig, som havde ham at passe paa.“

„Hvad saa, Ezra, hvad saa?“ spurgte Torsten med større Ivrigheid, end han selv troede.

Ezra saae op og smilede. — „Ja, jeg snaffer, som jeg har Forstand til. Hvad saa! et Die paa hver Finger, Bolt og Slaa for alle Døre og ikke længere Tøireslag, end at jeg kunde trække ham tilbage igjen. Til Ost har vi Soen, der ligger Baade paa Stranden, hvem finder hans Spor i Vandet, naar han glemmer at komme hjem

i sit Fangehul engang? Sønderpaa har vi de store Skove, I seer selv, hvor uvejsomme de ere. Ifjor tog Kong Christiern Gustavs Frihed, kan hænde han imorgen bestemmer at tage hans Liv; naar en fangen Mand først tænker derpaa, troer I saa ikke, det falder ham ind, at den sikreste Side af hans Fangebuur er den, som vender udad?"

„Du taler sær fornuftig, og der er Rimelighed i det, Du siger. Jeg kunde have Lust til at lære Dig nøiere at kjende. Vil Du drage med mig, saa tager jeg Dig i min Tjeneste. Du skal faa en god Løn og dine magelige Dage.“

Esra brast i Latter. „God Løn og magelige Dage! Vidste I blot, hvor ofte jeg har hørt de Løfter og lært hvad de betyde. Mads Kof, den adelige Hørrer, var i Bekneb nede ved Bygholm forgangen Sommer; der laa to Stimmænd i den nordre Skov og voldte ham Nød og Ufred paa alle Veie. Kan Du skille mig af med dem, sagde han, og skaffe os Fred i Herredet, skal jeg lønne Dig godt, det kan Du lide paa. Saa drog jeg tilskovs og passede dem op, to Røtere, der skjændte og brændte uden at gjøre Forskjel paa Rig eller Fattig. En Morgenstund, da Herremanden red paa Jagt, hang de begge To nede foran hans Følhave, hver i sin Egegreen.“

„Det gjorde Du?“ spurgte Torsten.

Esra nikkede. „Den Ene slog næsten min høire Arm tilskamme, men Løkken trak jeg ham om Halsen alligevel. Kan I gjætte, hvordan Mads Kof lønnede mig? Jeg fik en Dunk Mjød og en halvslidt, brun Kofte, det meente han var god Betaling. — Histovre ved Skjerring kunde de Graamunke ikke have deres Hjorder i Fred. Hver Ugedag mistede de saa et Faar, saa et Lam,

sommetider baade Jaar og Lam. Det er den Lede selv, meente Hyrden, han gaaer og fogler her paa Heden i en Ulvs Skikkelse. Naar vi gjenner efter ham med vore Hunde og Stave, staaer han og skraber i Sandet, griner ad os og viser Tænder. Der er ikke den Ting, hverken Goldt eller Steen, som bider paa ham. Andre holdt for, at det var den salige Ridder Mogens Dam ovre fra Galten, som for sine onde Gjeringers Skyld ikke kunde faae Fred i Graven, men gif og koglede omkring derude. Prioren i Tvede havde været efter ham og manet ham ned i Viborg Mose, men lige meget hjalp det, den Onde var stærkere end Præsten, — ja, nu leer J og trækker paa Skulderen, Herre min, men lad de Skriftlærde sige, hvad de ville, Trolldoi og Gjengangere er der til alligevel, det fornemme vi Folk bedst, som maa færdes herude i Skov og Lyngheide, naar Mørket er faldet. Mogens var forvandlet til en Ulv og nærrede sig nu af Klov og Blod, som han havde gjort, mens han levede. — Vi kan jo prøve det med, tænkte jeg og drog efter ham, da Munken havde holdt Bøn for min Gang og signet mit Vaaben. En lille Pattegris havde vi toiret ude paa Diget, den skreg, og jeg laa bagved og passede paa. Saa kom han, pustende og hvæsende, lidt efter Midnat, da Maanen var gaaet ned, og Mørket var saa sort som i Graven. Grisen tog han og løb sin Vej, jeg efter ham, gennem Sand og Lyng, over Moser og Bors, og det blev ved, til han krøb ned i Steendysen under den store Tynovn paa Østved Hede. Jeg væltede Steen for Hullet, mens jeg gif hen og fik fat paa en Lygte, den bandt jeg fast paa mit Hoved, svøbte Koften om venstre Arm og krøb ind i Steendysen, med Kniven i Haanden. Saa sloges vi,

Ulven og jeg, mens Steen og Jord ramlede ned omkring os."

"Og Du vandt, Du?"

"Det gif," svarede Esra. "Om Morgenen, da de ringede til Ane i Klostret, stod jeg for Porten med gamle Graaulv over Skulderen. Hvordan troer I, de Munke betalte? Prioeren lod mig knæle og lyfte Herrens Velsignelse over mig, saa kunde jeg gaa med den. Det er sandt, Ulvens Skind gav de mig Lov til at beholde, og det havde kun ringe Værd, saa slænget og gjennemstuffedet det var. Nei, Hr. Torsten Trolle, tal ikke om Løn til Folk som mig og mine Lige, vi tro ikke paa Jeres Løfter. Idag drager I med Kongens Bud op til Kallø, naar I kommer tilbage, kalder Hans Raade Jer til sig, saa faaer I Roes og Hæder, I faaer Rjæden at bære, en Gaard og et Gods i Lehn, alt som I har forrettet Eders Grinde til; jeg kan slide mine Hænder af lige op til Albuen og faaer ingenting, hvis jeg ikke tager det selv, det er nu eengang Fattigmands Lod, og det nytter ikke at snakke om; og dog er jeg stor og stærk som I, jeg tør vove det samme som I, jeg har Evner, jeg har Lyft og Villie, og herinde," vedblev han og lagde Haanden paa sin Pande, "I skulde blot vide, hvor det banker og bruser og syder herinde. — Men se Jer om, nu bliver Skoven lysere og Veien gaaer ligefrem, ret ude har I Kallø, den høie, røde Gaard derovre paa Odden. Som en knyttet Næve strækker den sig truende ud over den trælbundne Slægt, der kryber i Skjul ved dens Fodder. Se, hvor Solen flimrer og gnistrer paa de høie Tage, der skygge og tage Lyset fra Bøndernes Hytter nede under Banken, selv Solskinnets har I Mægtige forpagtet. Hvad kommer

det mig ved? — Gud i Bøld, Herre, nu har J ikke længer Fører nødvendig.“

Da Esra havde sagt dette, slog han ud med Haanden og gif hen over en Tværsti tilbage i Skoven. Torsten blev holdende tavs og ubevægelig, foran ham laa et Stykke aabent Land, hvori Kalle Slot kom tilsynne paa en høi Banke. Dets plumpe Stil, de svære Muurmasser med Taarn og Skydehuller harmonerede med den mørke Skov, som paa hin Side dannede Baggrunden i Maleriet. I Mellemgrunden laa den lyseblaa Sø og væltede sine dorste Bølger op mod Banken og den lange Steendæmning, der førte ud fra Landet. Det hele Landskab aandede Uvør og Fred, Aftensolen gulnede Kornmarkerne og brød sine Straaler i de smaa, grønne Glasruder paa Slottet, en Hættenterne slog skrigende ned i Søen og efterlod en lang, søloglindsende Stribe, da den hævede sig. Torsten Trolle saae intet af dette, hans Dine vedbleve at følge Esra, der allerede havde glemt ham og gif med Kniplen over Skulderen uden at vende Hovedet tilbage. Det lod til, at Torsten grublede og overveiede noget, som stod i Forbindelse med dette Møde. Bludselig syntes han at fatte en Beslutning, han steg af Hesten, bandt dens Tommer fast omkring en Træstamme, derefter tog han sit Sværd under Armen og gif hen over Tværstien.

3.

Dybt nede i Skoven bugtede et lille Vandløb sig mellem to langstrakte Banker og forsvandt tilsidst i en stor Mose, hvis Bredder omkredsedes af gamle Elle- og

Bøgetræer. Midt i Mosen hævede sig en Høi, bevoret med et tæt Krat af Bregner og Slaaentorne, og udenfor denne strakte en bestandig raslende Siv- og Rørstrækning de hvidgule Frøhuse iveiret. Ved Foraar var Mosen aldeles oversvømmet af Snevandet, som kom ned fra Skovbanterne; i de varme Sommerdage derimod sank Vandet og tørrede efterhaanden bort mellem Sivene, til der kun blev en bred Grøft tilbage, som syntes at spærre enhver Afgang til Høien. Træerne hældede ud over Sumpen, enkelte af dem vare i Tidens Løb skredne ned fra Banterne eller blæste omkuldb og laa nu halot begravede ude i Dyndet, overtrukne med et Ræt af langt, hvidt Mos. Bildanden skræppede mellem Rørene, en Raagefamilie havde i mangfoldige Nar bygget oppe mellem Grenene af en trøsket Eg, en dyb og uforstyrret Fred hvilede over Mosen og dens Nærhed, et Dde og en Bildhed, som bidrog til at give Frygt og Overtro Næring. Musvaagen strøg hen over Træerne, Heiren stod paa Bagt foran Vandpytterne mellem Sivene, inde fra Mørkningen lød Skovduens Kurren, og i stille Veir, naar Binden bar til, kunde man høre Kirkeklokken nede fra Skjerring; selve Stedet syntes aldrig at være bleven betraadt.

Det lod imidlertid kun saa. For den, som gav nøiere Aigt, vilde der hist og her have viist sig et bredt og dybt Fodspor, nedtrykket i den vaade Jord, og inde imellem Sivene en bugtet Sti, som førte igjennem Sumpen over mod Høien. Længere ude, hvor Dybet begyndte, ragede en Række Steen over Vandet, og midt over Grøften, støttet paa andre Steen, laa et løst Gangbrædt, der efter Behag kunde drages bort til en af Siderne, naar den Gaaende var kommen over, saaledes at Høien

dannede en fuldstændig og ubestigelig D, der i Nøds- tilfælde tilbød et sikkert Skjulested. Inde mellem Buske og Bregner derovre laa en Hytte, hvis Forside bestod af Græstørv, Grene og Løv, de øvrige tre Sider vare gravede ind i Høien og forlængede sig under denne i et stort, steensat Rum, glindsende af Fugtighed og Vand- draaber, som ovenfra sivede ned mellem Stenene. Her- ind trængte Daglyset aldrig, derfor havde Beboerne tændt en Lampe, som hang i en Snor under Loftet og bredte sit Skin over en Samling af de meest for- skjellige Gjenstande: Klædningsstykker, Hjortehuder, gamle Vaaben, Potter og Kjedler, ophobede i en broget Uorden. Længs med Væggene, hævet lidt over Jorden paa et Stillads af Grene, saaes nogle brede Sengesteder af Halm og Tæpper, og foran disse en Dynge sammen- stablede Steen, mellem hvilke der omtrent paa samme Tid, Esra skiltes fra Rytteren inde i Skoven, ulmede en døsig Ild, som fyldte Hulen med Røg og udbredte den eiendommelige skarpe Duft, der følger efter brændt Lyng og den vilde Timian.

I Nærheden af Ilden var udbredt nogle Faarekind, som tjente til Leie for to Mænd, der nylig havde spist af en Træbakke med hakket Kjød, hvis Levninger endnu stode foran dem. Den Eine sad overende, ifærd med at lappe en gammel Kollert eller Skindkofte, den Anden laa paa Maven med et stort Tinfrus ved Siden af sig. Han stirrede ind i Ilden og pirrede i Affen med en lang Pind. Alt hvad man kan tænke sig af raat og modbydeligt var forenet i denne Mands Ydre. Han, der syede og havde truffet sin Kofte af, viiste Over- kroppen blottet, et haarrigt, stærkt hvælvet Bryst og nogle uhyre tykke Arme, hvis Muskel snoede sig ned

mod Haandledene som flettet Toppærk. Udtrykket i hans Ansigt var enfoldigt og godmodigt. Den Anden, som laa og strakte sig foran Ilden og af og til slog op i Beiret med Benene, var overstænket i Ansigtet af Smuds. Det sorte Haar hang i lange Tjavser ned over en flad Bænde og forenede sig med et stift og strittende Skæg. To mørke Huller tjente ham til Dine, en bred, flad Udvæxt til Næse og en lang Sprække til Mund. Hans Navn var Espen og han førte Ordet:

„Naa ja, med Ude og Drikke kan det være hvad det er, men hvad bliver det til alligevel? Følg mig, sagde han, jeg skal skaffe Jer noget at bestille. Saa holdt vi til Skoven, slog de Reifarende ned og tog det meste, vi kunde; vi satte Livet paa Spil og grinte ad Lov og Evangelium. Ere vi blevne rigere for det? Før kunde jeg gaa hjem og sove, naar jeg var færdig paa Herremandens Hovmark, her maa vi være paa Pletten tidlig og silde. — Hvor er min Hest og mit Slot, og hvor er min Have med Urter og Persille og mørke Ubler i? — Se, hvordan jeg seer ud,“ fœiede han til og fremstrakte to smudsige Hænder, som nylig havde rodet om i Asken.

„Det er ogsaa sandt,“ svarede Kammeraten høist fredsommeligt.

„Ja, Du er et godt Bæst, lille Terkel, Du finder Dig i alt, slaaer han Dig paa den ene Kæbe, vender Du den anden til, men jeg vil sige ham Sandheden engang, det skal op i en anden Gænge. Han kommanderer, hvorfor skal vi lystre? Han samler Skatte; jeg veed, han har mange Penge forvarede et eller andet Sted hernede. Asmus, vor Kammerat, toge de tilfange forgangen, han kan nu faa Lov til at sidde og sulte ihjel

oppe i Buret paa Kalle, og han var dog den vildeste af os Alle, imorgen gaaer det kanske Dig og mig ligesaa, hvem hjælper os da?"

„Nei, det er ogsaa sandt,“ bemærkede Terkel og vovede en ny Traad.

„Vi skal forrette Arbeidet, mens han tager sig det let og reiser ned til Horsens og seer til sin Datter. — Hvad er det for et Barn, hvor er det kommet fra?“

„Han var jo gift med Fogdens Datter ovre i Alstrup ad Skanderborg til. Et Aar varede det, saa døde hun efter at have faaet det lille Barn.“

„Hende holder han af, hun gjør ham taabelig tilsidst; saae Du det fine Lærred og Sarsfestoi, han kjøbte hende forgangen paa Aarhus Marked? Hende gaaer han og spekulerer paa tidligt og silde; de fige, han har sat hende i Kost hos Konnerne i Drølev. Hun fortjente et godt Knups af min Knippel midt i Planeten. Hver Gang han kommer tilbage fra hende, kan den lede Djævel selv ikke gjøre ham det tilpas, saa er han tvær og gider hverken æde eller drikke; sidst vilde han til Kirke Dagen efter; hold paa mig, han i Kirke! — En Nat hørte jeg ham ligge og miave derhenne paa Løibænken, han græd de stride Taarer og klynkede som et lille Barn, saa foer han op, dundrede i Skiven og svor, det skulde blive anderledes. Det Løfte skal vel forslaa, naar man allerede har Hampestrengen om sin Hals.“

„Ja, det er ogsaa sandt!“ ytrede den dybsindige Terkel for tredie Gang.

Espen var bleven træt af den lange Tale, han gabede, strakte sig og pustede op i Gløderne, derefter stak han en Bind ind i Ilden og fik Spidsen af den til at brænde. Bertel sad bøiet over sit Arbeide og

syede med lange Sting og stor Iver. Bludseligt udstødte han et Brøl, sprang iveiret og kastede Koften. Espen havde behændigt anbragt den brændende Bind midt paa hans nøgne Ryg og svædet ham en rød Plet i Huden. Han ventede formodentlig, at der vilde følge Straf efter denne Morfskab og greb hurtig til en Knippel, som laa i Skynnen ved hans Side; men Bertel var et fredsommeligt Gemyt, han satte sig ned igjen og tog Koften.

„Du skal lade mig være i Fred, for det gjør ondt,“ sagde han og syede videre.

Espen lo og stak atter Binden i Jlden. Lidt efter vilde han til at anbringe et nyt Mærke paa Bertel; denne Gang gjaldt det Benet, men inden han naaede det, greb Bertel hans udstrakte Arm og holdt den saa fast, at han ikke var istand til at røre sig, medens han tog Binden fra ham. Derefter mumlede han nogle Ord, kastede Koften omkring Skulderen og forlod Hulen. Espen saae hen efter ham og slog Benene iveiret.

„Det var netop det, jeg vilde,“ hviskede han og lyttede, med Hovedet bøiet mod Jorden, til Lyden af den Andens Skridt forsvandt udenfor. „Nu skal vi søge efter, hvor Esra har gjort af sine Penge. Jeg veed, de skal være her.“

Han løste Lampen ned fra Loften og lod dens Skin falde hen over de graa og fugtige Kampsteen, som dannede Væggen; han følte paa dem for at se, om de lod sig rokke og tage ud, og undersøgte med stor Omhu Leret og Møsset, som dannede deres Fuger. Paa eengang smilede han, han havde opdaget en løs Steen i Væggen, som gav efter for hans Tryk. „Der har vi det,“ udbrød han, „jeg vidste det nok, her er Gjemmestedet.“ Han

fatte Lampen ned paa Jorden og tog Stenene ud. I det samme følte han en Haand lægge sig paa hans Skulder. Da han vendte Hovedet, stod Esra foran ham.

Espens røde Ansigt blev meget blegt, men han fattede sig dog og udbrød med fremkünstlet Latter: „Na, er det Dig! Jeg hørte ikke, at Du kom.“

Esra tog Lampen op fra Jorden og bandt den fast i Snoren igjen, derpaa stillede han sig hen foran Espen og saae vist paa ham. „Hvad bestiller Du her?“

„Jeg saae efter, hvad Du har forputtet mellem Stenene; jeg tænkte nok, Du gjemte Penge derinde.“

„Og hvad komme mine Penge Dig ved?“

Esras Ro og Kulde gjorde Espen dristigere, han stillede sig hen foran Gullet i Væggen og gjentog spottende: „Hvad dine Penge komme mig ved? ere vi ikke halvt om dem, lovede Du ikke, dengang Du loffede os tilskovs, at vi skulde dele? Det har vi da ogsaa gjort, saadan at vi tog Arbeidet og Du Lønningen, mens vi laa og lurede i de vaade Grøfter, sad Du og slog Terning paa Albænkken eller drog paa Marked for at kjøbe Badmel og Dvælg til din svindsotige Tøs.“

„Jeg gjorde mere end det,“ sagde Esra, „jeg reddede Dig ud af Mørkekjælderens paa Boller, Ratten før Mestermanden skulde ilag med Dig. Jeg gav din Kvinde og din Dreng Brød i de halvandet Aar, Du sad derinde.“

„Ja, og saa slog Du til mig med din Knippel, fordi jeg stak efter den Randers Kræmmer nede bag Huulveien, jeg kan fornemme det endnu.“

„Jeg har forbudt Jer at bruge Kræven mod veifarende Folk.“

„Du kan ingenting forbyde,“ raabte Espen tirret og skuffet af den Andens tilsyneladende Ro og Kulde,

„hvem gjorde Dig til Herre og Mester? Er Du bedre end os Andre, saa viis det, gaa hen og frels Asmus, som sidder i Jern og Buur oppe paa Kallø, fordi vi var for faa, da Fogden kom efter os, mens Du løb gal nede hos de Konner i Drølev.“

„Aasmus skal blive frelst.“

„Ja vist, naar de har bundet hans Krop til Steilen oppe paa Banken. Du tænker kun paa din egen Bedrift og bruger os til at skrabe Penge sammen; nu har jeg fundet Stedet, hvor Du gemmer dem, jeg vil have min Part.“

Han sprang hen til Muren, men Esra traadte iveien for ham. „Du er fuld, gaa og læg Dig til at sove.“

„Jeg er ædru nok til at dele, hvad Du har forvaret. Skal vi være fælles om Faren, vil vi ogsaa være fælles om Byttet. Jeg veed, hvad der er iveien. Du holder Dig for bedre end os Andre, en stor Herre er Du, ja vist, jeg kjender mere til Dig, end Du troer, jeg listede mig efter Dig ovre paa Elsted Mark, hvor den gamle Baabensmed boer, som de kalder for din Fader. Lyshullet var dækket til i hans Stue, jeg skød Klædet tilside og lyttede efter hvad han fortalte.“

„Det skulde Du ikke have gjort, Espen.“

„Na jo, aa jo! det er saa godt at vide, med hvem man har at bestille. Han var fuld, den Gamle, og laa og pillede i Sengehalmen, Du knælede ned, tiggede og bad ham sige Dig, hvem Du stammede fra, og hvad de tre Bogstaver skulde betyde, som staa slagne ind i den Jernring, Du bærer om din Hals. Jeg hørte hvert Ord, I talede sammen, jeg krøb om bag Tørvestablen, da Du gik. Nægt det, om Du kan?“

„Har Du fortalt den Historie til Nogen?“

„Endnu ikke, men jeg tier kun saa længe, jeg selv vil. Kom og lad os dele. Jeg forlanger min Part.“

„Ja, lad os dele,“ sagde Esra, og før det var muligt at ane hans Hensigt, rev han Kniven ud af Espens Bælte og stødte den til Skaftet i hans Bryst.

„Det er din Part,“ raabte han, „Du veed for meget.“

Den Trufne brød ud i et kvalt Strig og sank ned paa Jorden; han greb for sig med Hænderne, derefter strakte hans Legeme sig ud i dets fulde Længde og blev liggende ubevægelig. I samme Dieblif lod Skridt i Hulen, Lampeffinnet faldt hen over en høi Mand, som traadte ud fra Mørket. Esra foer tilbage og saae op, det var Torsten Trolle, som stod foran ham, med Rappen fastet tilbage over Skulderen og Sværdet under Armen.

„Nu tilhører Du mig,“ sagde han.

Esra stod et Dieblif tavs og ubevægelig, hans Blik faldt ned paa den Dræbte, hvis brede Mund havde aabnet sig, og hvis Ansigt allerede antog Dødens blaalige Farve.

„Kom og følg med mig!“ tilføiede Torsten.

Esra foer iveiret, som om han var bleven vækket af en Drøm, han strøg sig med Haanden over den fugtige Bænde. „Ja, ja! tag mig med Jer, afsted, bort herfra, skaf mig noget at bestille, dette her duer ikke, lær mig at leve, lær mig at dø med Harnisk for mit Bryst og Sværdet i min Haand, saa er jeg Eders svorne Mand, og I skal nok blive fornøiet med mig.“

„Hvem tænker saa paa mig?“ spurgte en klynkende Stemme henne ved Indgangen. Der sad Terfel i en Krog og stirrede frem for sig, med begge Hænder under

Hovedet og Koften over Skulderen, han havde endnu ikke faaet Tid til at tage den paa.

„Kom, Terkel,“ sagde Esra, „kast en Kule til ham der og faa ham jordet; naar det er bestilt, kan Du tage de tre Solbdalere, der ligge forvaret i Hullet mellem Stenene. Kjøb Dig saa en Baad og drag paa Fiskeri som i gamle Dage, den Haandtering holder længere ud end Skovgang.“

Terkel var allerede i Begreb med at løfte sin dræbte Kammerat op fra Jorden. Da Esra viiste ham Hullet i Væggen, lod han Liget falde tilbage igjen og bukkede gjentagne Gange, medens han holdt sine Arme udbredte til Siden.

„Na nei, aa nei! hvis jeg maa, saa drager jeg heller sønderpaa og fjøber Grise, jeg har altid havt Lyst til at blive en dygtig Pranger.“

„Som Du vil,“ sagde Esra. „Gjem Gangbrædtet inde under Sivene, naar Du gaaer herfra; hvem kan vide, hvad det er godt for, og bring saa Hunden ned til Baarse Smed.“

Terkel tog Espens Lig og kastede det over Skulderen, udeeltagende og ligegyldig, som om det var en Meelsæk, han bar paa. Esra byttede sin Kofte med en Jægertrøje, spændte et kort Sværd omkring Livet, derefter forlode han og Torsten Den.

Det var bleven sent paa Aftenen, da de gif tilbage igjennem Skoven. Urterne dustede, og Duggen faldt, inde mellem Træerne herskede et fuldstændigt Mørke, som skjulte Stien; men Esra behøvede ikke Lys for at finde Vej, han bevægede sig hurtig fremad, som om han skyndte sig med at komme bort; Torsten havde Møje med at følge ham.

„Naa, saa det er din Haandtering,“ udbrød han, da de kom til en Lysning, hvorfra Maanestinnen faldt ned mellem Løvet. „Landeveisrover, Manddraber! Na ja, saamænd! Du havde Ret i Eftermiddag, da Du nægtede at sige, hvem Du var.“

Esra standsede et Dieblif og hævede det bøiede Hoved. „Lad os glemme Fortiden,“ sagde han med en sørgmodig Røst, „den lader sig ikke forandre, det nytter altsaa ikke at tale om den. Skræmmes J over det, jeg er, Herre, og over det, jeg har været, hvorfor vil J saa tage mig i Eders Tjeneste?“

„Skræmmes,“ gjentog Torsten spottende, „nei, Du skal lære mig bedre at kjende. Desuden har jeg Dig jo i min Magt, Du er en lovløs Mand; men jeg troer ogsaa, Du er en modig Mand, det holder jeg af. — Vi drage nu til Kallø; kanske der bliver noget at bestille,“ tilføiede han med en mørk og skummel Mine.

„Kanske!“ gjentog Esra. „Naar man seer Jer, kommer man til at tænke paa, at der vil hændes noget. Brug mig til hvad J vil, det er Arbeide, jeg forlanger; glem det, J listede Eder til at se og høre — det var ikke saa farligt, hvad der skete; den, han kaster Rulen til derovre, er der Ingen, som vil sørge over — og benyt Jer aldrig af det, J fik at vide. Jeg er lovløs Mand, siger J; men hvis J forraader mig, skal der en tykkere Brystdug til end den, J bærer, for at undgaa min Tand.“

Torsten brast i Latter over denne høitidelige Trusel. „Hvad var det, han snakkede om din fornemme Fødsel og den Jernring med de Bogstaver i?“

„Min Fødsel veed jeg kun lidt at sige om, jeg var saa ung dengang, og de, der skulde tale, ere døde, det

er desuden vist lovlig silde nu, om jeg ogsaa fik noget at vide. Jernringen — ja, jeg har slidt den blank paa min Hals, der staaer tre Bogstaver i den, S. R. A.; de mener, det er derfra, jeg har mit Navn, hvad de skal betyde, derom vides intet."

Da de havde naaet Stedet, hvor Torsten bandt sin Hest, steg han op, og Reisen gik videre ad den baneede Veie, som førte til Stranden foran Kallø. Maanen skinne, Nordrummen skogrede, Taagen steg op fra Engene og bredte et roligt, blaat Skær over alt. Torsten sad atter og saae ned paa Esra, han gjennemgik i Tankerne, hvad han havde hørt og seet denne Aften, og undrede sig over Tilfældet, som havde ført dem sammen.

"Kjender Du noget til Lehnsmanden paa Kallø?" spurgte han.

"Na ja! som man kjender de høie Baner i den Egn, hvor man færdes meget. Diet møder dem paa alle Veie. Jeg har seet dem ruse ud deroppe fra Gaarden i Jagttiden, Herren og hans mange Døtre, hver med sin Veiler ved Siden, Jomfru Lene med Hr. Jøer Krabbe, Karen med Gregerss Alstand og Birthe med Klaus Bryske, de lo, og de sang, sværmede om som Bier i Sollys, blot ikke slet saa slittige."

"Du glemte ellers En af Døtrene, siden Du synes at kjende dem saa nøie. Hvorfor nævnedes Du ikke Jomfru Else?"

"Hun drog sjelden med de Andre, — nu mindre end før," tilføiede han med et tvetydigt Smil.

"Hvad skal det sige?"

"Før var hun helst alene, vandrede om herude under Træerne og betragtede det faldende Blad eller

lagde sig ned i Mossen og stirrede op paa den jagende Skj. Gud veed, hvad hun drømte om imedens. Nu er de To om det, hun har faaet Selskab i Fangen, den unge Svensker deroppe. Er han herude, følger hun efter, staaer hun stille, gjør han det samme, den Ene lytter, den Anden taler. Det sagde Strandfogden paa Helgenæs forgangen, at den stærkeste Lænke, Hr. Banner holdt sin Fange med, var Jomfru Else."

"Han skulde ske Allandsens Ulykke for de Ord og hvem, som siger ham dem efter, ligesaa. Veed I Bæster ikke, at Jomfru Else er en trolovet Pige?"

"Det kan være; men veed I Herrer ikke, hvad den Trolovelse har at sige? — Der kommer Slægt og Frænder sammen og snakke over Biinkanden, bortlove Børnene, stundom endnu før de har faaet Faldbatten af. — Han er god til hende, fordi han har den Gaard, og hun har de og de Midler. — De tinge, og de kjøbslaa som en Pranger om sine Kreaturer; hvordan de Unge stemme sammen i Sind og Tanke, det gjælder lige meget. Saa kommer Munken og lyser Betsignelse over det, der siden skal blive til Graad og Forbandelse, saa —" Han fuldendte ikke denne Tanke.

"Saa?" gjentog Torsten.

"Saa kommer Gjøgen tilsidst og lægger sine Æg i den anden Fugls Rede."

"Hun rider med Fangen," sagde Torsten halvhøit, medens hans Hoved sænkede sig dybere ned mod Brystet.

"Ja vist ride de sammen og gaa sammen, alle Dage og paa alle Veie, hvorfor ikke? De ere jo unge begge To. Væk hende ikke, lad hende blive ved at drømme med Forflædet over Hovedet, det varer kun saa kort."

"Hun rider med Fangen," mumlede Torsten atter,

som om han talte med sig selv, og de mørke Tanker, som disse Ord fremkaldte, gjorde Rynkerne i hans Pande dybere, medens han sank hen i en lang og grublende Tavshed.

Lidt efter naaede de ud af Skoven, foran dem laa Søen og den taagede Strand af Eggens og Koelse ovre paa den anden Side Vigen. Nedensfor nogle smaa, faldfærdige Hytter, som nu har forvandlet sig til Landsbyen Bregnet, gif en lang Vase eller steensat Dæmning over til Den, paa hvis høieste Banke Kallø hævede sine røde Mure i det klare Maaneskin. Ved Bakkens Fod saaes enkelte Bønderhuse, hvis Beboere alle hørte til Slottet, og længere tilbage, ovre paa Fastlandet, kom en Række Hytter tilsynne, som tilhørte Fiskerne, der havde truffet deres Baade op paa Stranden.

4.

Hvorledes Kallø Slot har seet ud i Christiern den Andens Dage, er et tvivlsomt Spørgsmaal, overladt til Formodningen og de Slutninger, som lade sig udbrage af hvad der endnu staaer tilbage af den plyndrede Ruin. Bore Bibliotheker gjemme hverken Tegning eller Beskrivelse herover; vi vide kun, at Stedet allerede i den tidlige Middelalder nævnes som et Kloster for Cisterciensermunkene. Efter en streng Vinter, hvori Is og Sogang holdt de hellige Brødre affærrede i fjorten Dage fra Fastlandet, forlode de Den og toge deres Relikvier, Alterbillede og den store Klosterklokke med sig og flyttede ned til Dm i Silkeborgegnen. I Aaret 1313 lod Eric

Men ved de oprørske og overvundne Bønder drive sammen og tvang dem til at bygge en Fæstning paa Klosters Ruiner. Nogle mene, at den lange Steendæmning, som sætter Den i Forbindelse med Fasilandet, skriver sig fra hans Tid. — Denne Dæmning er lav og smal; i Uveirs Tid, naar det stormer fra Sydost, sætter Kattegat Søen ind i Vigen, Bølgerne bryde da mod Dæmningen og skylle hen over den, imidlertid er Den affpærret og Afgangen til Slottet umulig.

Mægtig og stor i Omfang maa Kalls Slot have været, Ringmuren og Resterne af Hovedbygningen vidne derom. Mellem Kalken og Grusdyngerne i Grunden støder man hist og her paa Spor af dybe, underjordiske Kjældere, der gaa ind i Banken. De graa, mosbegrøede Muurmasser ovenfor vise endnu Bjælkestykker fra de forskjellige Stager, hvoraf Slottet bestod.

Der knytter sig mange Sagn og Eventyr til Stedet. Historien nævner dem, Kæmpevisen besynger dem. Det var her, at Kæmpen Romholt stjal Grevens Datter, blev forfulgt over til Bregnet af hendes elleve Brødre og dræbt af den Yngste. Det var af Kalls Kjældere, Manden fra Fjeldbogaard listede sin Brodersøn ud, Dagen før han skulde lide Straf, fordi han slog Evert ihjel. Døre under Banken, paa hin Side Væsen, laa Greven, som i syv Aar forgæves beleirede Slottet, og som lod sig bedrage af Forsvarerne, der hver Dag førte en Gris om nedensfor Ringmuren og kneb den i Dret, for at Fjenden skulde tro, de havde Overflod af Fødemidler derinde, og som ogsaa, skuffet af dette Indfald, tilsidst ophævede Beleiringen. I Tidens Løb har Kalls afvejlende været Fængsel og Kongebolig, det er bleven brudt ned og bygget op igjen, beleiret og befriet, pantsat og indløst,

forlehnnet bort og atter taget tilbage; det har været et Stridens Uble mellem Konge og Bønder, Danske og Tyske, mellem Adel og Geistlighed. Christian den Femte forærede det omsider til sin Halvbroder Ulrik Gyldenløve, der fristede samme Uheld som tidligere Munkene: han blev indespærret paa Den af Storm og Høivande. Statholderen hævnede sig ved det Løfte aldrig mere at ville besøge Stedet, han lod strax efter Slottet rive ned og Muurstenene føre over til Kjøbenhavn, hvor han byggede sig et Palæ, det nuværende Charlottenborg.

Nu staaer der som Rest af alle de sundne Herligheder en ensom, faldefærdig Ruin paa Bankens Top, dens Grund er skjult af Kalk og Steendynger, mellem hvilke Brændenelder og Katoft stikke deres Hoveder iveiret og bede om Forlov til ogsaa at faa en lille Plads. Tidslen ryster sit hvide Skæg hen over Tomten, og i Borggaarden nikker og speier Græsset over Steenbroen og siger: „her er jeg Herre.“ Havet bruser, og Rylen klager nedenunder Banken. Forpagterens Dyr strække sig i den sivede Sump, som betegner de gamle Voldgrave. Det lugter af Tang, som Sydst vinden skyller ind mod Dæmningen. Kalken glimrer i Sollyset, Firbenet løber op ad Muren og forsvinder i dens Revner; Dø, Tilintetgjørelse og en usigelig Forladthed er det Præg, som hviler over Ruinen. I Aarhundreder har han staaet der paa sin Post, den gamle Skildvagt, rynket og furet af Tiden og Regnens Taarer. „De skronner aa hwiner derinn, naar æ Suol æ gauen i Bjærre ve Jowndownstied“ siger Hyrbedrengen, som sidder under den forkrøblede Elm foran Muren; „somsinn taer hun o aa klau, aa somsinn tujer hun, som dæ wa Jen, dæ græd, men mæ gjør di eisen aller nouet te Skaad.“

Torsten og hans Fører droge nu ned over Basen, indenfor hvilken den første Vindebro gik. Adelsmandens mægtige Skikkelse sad foroverbøiet i Sadelen, Ezra gik og betragtede ham, han havde lagt sin Haand op paa Hestens Hals, medens de droge hen over den smalle Dæmning. Vægteren tubede i sit Horn ud fra Taarnet over Porten, og Vagten indenfor forlangte at vide, hvem de Reisende vare, før han lod Broen gaa ned.

„Luf op!“ raabte Torsten barskt og bydende, „for adelig Herre og hans Følge.“

Strax efter gled Vindebroen pibende ned paa sine Kjæder. Inde i Gaarden kom en ældre Mand tilsynne paa det øverste Trappetrin. Lysket, som han holdt i Haanden, kastede sit Skær over hans lyse Haar og Skæg, der omgav et rødt og bredt Ansigt med milde og godmodige Træk. Det var Slotsherren og Lehnsmanden, Grik Banner. Han rakte Haanden ud mod Torsten og bød ham velkommen med en Mine, der just ikke udtrykte synderlig Glæde. Ezra vilde følge efter dem ind i Forhallen, men Torsten vendte sig om og sagde:

„Bliv Du hernede og se efter, at de pleie min Hest, siden skal jeg kalde paa Dig. Vi maa snakkes ved, før jeg gaaer til Ro.“ Derefter skred han foran Lehnsmanden op ad Trappen.

Det var Skik og Brug paa de adelige Gaarde, at enhver Gæst, der havde gjort en anstrengende Reise, blev ført til Badstuen, hvor han tog et Bad og omklædte sig, før han viiste sig for Familien. Grik Banner forsømte ikke denne Høflighed. Da de gik igjennem den lange Gang ned til Badekammeret, standsede Torsten udenfor en af Dørene, lyttede og udbrød:

„Hør, hvor de le og støie derinde. J har nok mange Fremmede paa Gaarden, som J pleier?“

„Na nei!“ svarede Banner, „det er kun de trolovede Junkere, Jver Krabbe og Gregers Ulfstand, som spøge og snakke med Pigebørnene. Hvorfor skulde de ikke være glade?“

„Ja, for mig gjerne, jeg holder selv af fornøiede Mafyn. — Hvordan har Jomfru Else det?“

„Saamænd! hun er ellers ikke rigtig rask i de sidste Dage.“

„Naa, saa hun leer ikke med; ja, jeg har hørt Tale derom.“

Lehnsmanden aabnede Badstuen og tændte Armstagen paa Bæggen, derefter lod han sin Gæst alene.

En Time senere sad Torsten inde i Salen ved et Bord, der var bleven dækket til ham. Man nød det sidste Maaltid dengang Kloffen fem, og det var langt over sædvanlig Spisetid. Da han var mæt, bukkede Forskjereren for ham. Kapellanen læste en Bøn, derefter bankede Lehnsmanden paa Bordet med Skafket af sin Dolk og lod Tjeneren sætte en Viinkande og to Sølvstobe frem, det var Tegn paa, at Velkomsten skulde bydes og Driffelaget dermed begynde.

Salen var stor, Vinduerne saa og smalle, man kan maale dem ud endnu, det største var næppe en Alen bredt og henved halvanden Alen høit. Paa Bæggene hang udhyede Tapeter, en Gave fra Priorinden i Ring Kloster, hvor Erik Banner havde ladet sine Døtre opdrage. Langs med de brune Egetræes Panele stod Bænke, belagte med Hynder; der fandtes ogsaa nogle udpolstrede Stole, af disse drog Lehnsmanden en hen for Bordenden og bød Torsten Trolle tage Plads paa

den, det var en særlig Opmærksomhed. Alt i Salen bar Præg af Rigdom og den Overdaadighed, som betegnede Livet paa Adelsmændenes Gaarde. En stor Messingtrone hang ned fra den midterste Bjælke i Loftet, Lysestagerne vare af drevet Sølv, Druffekarrene og Randen besatte med Edelstene og firkligt udgraverede.

Torstens Komme lod til at lægge et synligt Baand paa den muntre og overgivne Stemning hos de Dyrige, Latteren og Spøgen forstummede, det var, som om man nærede en forudbestemt, ugunstig Mening om ham, han blev betragtet tavs og mistroisk, og de gjorde Jagttagelser maatte ikke være gunstige, siden man hviskede dem til hverandre i et saa dæmpet og forsigtigt Sprog.

Foruden Banner og Trolle havde de tilstedeværende to Junkere taget Plads ved Druffebordet, deres friske og røde Ansyn bar Tillidens og Sorgløshedens Præg. Der findes mærkværdigt nok kun sjelden et bestemt Udtryk af Aand eller Kløgt i de fleste af den Tids Ansigter; deres brede og grove Træk vise kun Sands for Regemets Nydelse og en lidt raa, men godmodig Selvtillfredshed. Kommer det maaske deraf, at saa mange af disse Adelsmænd ikke gjorde større Fordringer end at leve godt, drikke bedre og være en dygtig Jæger eller Kvæghandler? De droge om paa Gæstgæring, tænkte kun paa Diebliffet og lode Fremtiden skjette sig selv, som om de havde til-egnet sig Ludvig den Femtendes Talemaade: Efter os kommer Syndfloden. — Uheldigvis indtraf denne Syndflod for flere af dem, endnu medens de levede.

Samtalen blev i Begyndelsen ført alene mellem Lehnsmanden og Torsten, de Andre hørte til, det var ogsaa tydeligt, at de havde skiftet Plads mod deres Villie; Dine, Tanker og Følelser vedbleve at søge hen

til det modsatte Hjørne af Salen, hvor Erik Banners unge Dotre sad i en Kreds omkring deres Moder, Fru Mette Rosenfrands, enhver af dem beskæftiget med sit Haandarbeide.

Der var endnu en vigtig Person tilstede i dette Selskab, et ungt Menneske paa to og tyve Aar, slank og bredskuldret, med lysegult Haar og Skæg, brun Hudfarve, en høi, hvælvet Pande og stærke, sammentrukne Dienbryn, et Ansigt, som uvilkaarlig paatrængte sig Opmærksomheden og fastholdt den. Kong Hans standsede foran ham en Dag, da han saae ham lege Cyrus ved Steen Stures Hof, betragtede ham længe, lagde sin Haand paa hans Hoved og sagde: „End bliver Du vist til Stort, om Du faaer Lov at leve.“

Det unge Menneskes Navn var Gustav Erikson Basa, en Slægtning af Lehnsmanden, der holdt ham som Kongens Fange paa Kallø. Lidt før Torsten traadte ind i Salen, havde han sunget en af disse vemodigt klagende svenske Folkesange, som man endnu af og til kan høre omkring i Dalerne, Luthen stod ved hans Side, han selv sad nu med begge Hænder under Hovedet og stirrede ud paa Søen, som det klare Maanelys faldt hen over. Af og til, naar han hævede Hovedet og vendte sig om mod de Andre, laa der et ubeskriveligt sørgmodigt Udtryk over hans Træk, og han foer med Haanden over Panden, som om han søgte at bortjage de alvorlige og mørke Tanker paa Fortid eller Fremtid, der husedes indenfor. Han blev pludselig gjort til Deeltager i Samtalen, idet Erik Banner kom hen til ham og lagde sin Haand paa hans Skulder.

„Det maa jeg bede om Forladelse for,“ sagde han

til Torsten Trolle, „at jeg endnu ikke har forestillet Eder min kjære Gjæst og Frænde, Gustav Erikson.“

Gustav stod op og gik hen til Bordet, hvor Torsten blev siddende med opknappet Vams, begge Been udstrakte og lænet tilbage paa Stolen.

„Gjæst!“ gjentog han med en spottende Latter. „Han er nok ellers Gjæst her paa Kongens Raade og meget imod sin Villie.“

„Jeg staaer inde for ham, saa ville vi lade den Sag være god.“

„Derfor har han da ligesuldt Tøiret om Halsen; men hvad kommer det mig ved. — Jeres Ansigt synes mig ellers bekjendt, Herre, vi To har vist mødt hinanden før iaften.“

„Det har vi ogsaa,“ svarede Gustav, „jeg turde blot ikke erindre Eder derom.“

„Gaa! hvorfor ikke?“

„Vi mødtes engang sidste Aar, under Slaget ved Brænnestirke.“

Torstens Dienbryn drog sig sammen. „Ja, nu husker jeg det. Der havde I Lykken med Jer, vi har hævnnet det siden, dengang stod I foran svenske Bøvel og Oprørernes Hovedfane, nu sidder I her paa Kalle og tænker over, hvilket Parti I skal slaa Jer til, naar I slipper løs igjen.“

„Det er overveiet, og det er betænkt.“

„Mig synes dog, den Tanke nok kan volde Hovedbrud. Eders Forfædre og nærmeste Frænder holdt med Dansken, de hadede Karl Knudsen og hele det Slæng, som vilde os ilde; en af dem bragte det dertil, at Rigsforstanderen i syv Aar maatte gaa landflygtig fra Sverige. En Anden af Jer sloges som en brav Karl mod Steen

Sture. Ved Brunkebjerg var I selv med i Danskers Rækker, ved Brænnefirke derimod i Svenskers, — ja, jeg nævner nu ikke dette for at krænke Hr. Erik Eriksen, I er hans Frænde og jeg hans Gæst; men jeg gad dog nok vide, hvilken Sag det egentlig er, I holder med, Herre. Er det os eller Eders Landsmænd, I forraader?"

„Det skal jeg svare paa, naar jeg ikke længer har Tøret om Halsen og bærer mit Bærg.“

„Ikke før?" sagde Torsten med et haanligt Skuldertræk. „Der kan gro høit Græs, inden den Tid, og jeg vil vist have glemt mit Spørgsmaal.“

„Der skal nu ikke tales mere herom," ytrede Erik Banners milde og forsonende Røst, „vi sidde ved Bord for at drikke, og jeg tænker om Dig, Torsten Trolle, at Du er for brav en Mand til at ville bære Spot og Strid paa Den, der mangler Baaben til at værges sig med. Smag paa Vinen, den skal være god, lad mig se, hvem af Jer der kan naa ned til den sidste Bæl i Stoben.“

Torsten brummede et Svar, som Ingen forstod, derefter vendte han sig om mod Bordet og tømte Stoben uden at drage Veiret.

Under Samtalen havde en af Damerne forladt sin Plads ved Bordet og listet sig om bag Torstens Stol, her tog hun en Rose ud af sit Bælte og drysfede dens afrevne Blade ned over hans Hoved. Torsten saae iveiret.

„Lad være med de Karrestreger," sagde han barsk og rystede Rosenbladene af sig. „Jomfru Karen er nu for voksen til at lege mere, hun er ikke bleven synderlig fornuftigere med Alderen.“

„Tal ikke om Alderen, strenge Hr. Ridder,“ svarede den unge Pige og bøjede sit runde og smilende Ansigt nærmere mod Torsten, „Tid og Alder gjør os ikke bedre. Rosen bliver til en visse Hyben med Tiden. — J selv forlod os ifjor som en Bjørn og kommer iaar igjen som en Bjørn. Se, hvor han sidder og rynker sin brede Bænde, den fornemme Hofmand, men J gjør mig ikke bange. Kan J da ikke forstaa, hvad jeg vil? Det fjeder os derhenne at se Eder blive siddende her ved Driskebordet, en saa fin og dannet Herre, af hvis Ord og Væsen man strax seer, han kommer lige fra Kongens og Hollænderindens Hof, — hvad er det nu, hun hedder, den skikkelige Kone, som holdt Krostue i Bergen? — Er det sandt, hun tvinger vore Adelsmænd, der søge hende, til at blive staaende udenfor hendes Port og vente, til hun kalder paa dem? — Kom dog og sæt Eder hos os, J kan nok tænke, vi længes efter at vide lidt Besked om, hvad der foregaaer derovre.“

„Hvad skal jeg fortælle?“ svarede Torsten og blev roligt siddende, — „at vi have Byen fuld af Trommer og Piber og fremmede Krigsfolk for at tugte den oprørske svenske Adels, der fryber til Korsen idag og lover God og Bedring, medens Kniven sidder dem paa Struben, og bryder deres Løfter igjen imorgen, naar de se deres Fordeel derved. Kan det more Jer at vide, saa er nu Regnskabsdagen kommen, og Enhver skal blive betalt efter sin Gjerning.“

„Nei, nu taler J jo atter om Ufred og Krig, og jeg synes, det er tidsnok at rose sig af Seiren, naar den er vunden. Det var ikke det, vi helst vilde høre om.“

„Hvad da?“ vedblev han, tirret af den unge Piges Spot og det Smil, som fulgte den. „J vil vide, hvordan

det staaer til der, hvor jeg kommer fra. I Sverige har de Pest, i Kjøbenhavn har vi Pest, Den, der sidder ved Bordet til Middag, kan være død i aften. Sygdommen søger især de unge, mundkaade Kvinder. Jeg kan ogsaa fortælle Eder, at Torben Dre er bleven halshugget paa Sancte Gjertruds Kirkegaard, og Knud Gyldestjern, Eders Gudfader, forviist fra Hoffet, eller vil I maasse heller høre om, at Kongens Dværg har født en Ildklemme til Verden, og at Fru Sigbrit har faaet en Gaas foræret, som hver Dag lægger hende en hollandsk Dukat?"

„Det maa være en klog Fugl af en Gaas at være; men vi foretrække dog at høre lidt om den unge, deilige Dronning, hende som Alle prise, hvad tager hun og hendes Hof sig for? Hvorledes lever Hendes Naade?"

„Ret vel, saa vidt jeg veed. Hoffet pynter sig og spørger om Nytt, det har ligesom I ikke andet at bestille. Dronningens Perler skal være de største og smukkeste i hele Landet, hendes Damers Pragt overgaaer alt, hvad vi tidligere have seet, forlang blot ingen Beskrivelse af deres Dragter, der er saa lidt Menneske og saa meget Silke og Damask og Floil og Bliant deri, flagrende Sommerfugle, røde, blaa, gule og grønne, alle mulige Farver; dog paastaa de, der vide bedst Besked, at de leverfarvede Dragter nuomstunder skal være høieste Mode. Hvad Hendes Naade Dronningen angaaer, saa sætter hun i de sidste Dage ikke saa stor Pris paa Bynt som før, — hun syer Børnetoi. — Er der meer til Eders Tjeneste?"

„Nei! det var at lægge for meget Beslag paa Eders dyrebare Person. Herrerne ved Bordet har ogsaa nogen Fordring paa Eder; hvad mig angaaer, saa takker jeg.

J har i hele vor Samtale fuldkommen bekræftet den gode Mening, jeg altid har havt om Eder." Efter disse Ord neiede Karen dybt og ærbødig, brast i Latter og gif hen til sine Søstre.

Torsten var rasende, men Lehnsmændens Nærværelse hindrede ham i at give sin Stemning Luft. Ved Drikkegildet gif det yderst stille til, der var ikke et forvovent Eventyr at rose sig af, ikke en heldig Jagt at fortælle om, al Lyst og Lune manglede, Torsten gabebe og reiste sig villig, da Erik Banner gjorde en Hentydning til hans lange Ridt, og at det vist var bedst, de kom til Ro.

"Et Ord endnu," sagde Torsten, da Lehnsmanden fulgte ham op paa Sengekammeret og tændte Lyset for ham. „Hvordan staaer det til med Jomfru Else, hvorfor er hun saa tavst og modfalden? Hun skulde ikke saa meget som række mig Haanden, da jeg kom i aften, og jeg er dog saa godt som hendes trolovede Brudgom."

"Derom skulle vi tales ved imorgen," svarede Erik Banner og rakte Torsten Haanden til Afsked. „Jeg har ikke spurgt Dig om dit Grinde, og jeg vil ogsaa vente med det, jeg har at sige, til vi har spist Døvre. Guds Fred og god rolig Nat, Torsten Trolle!"

Maanen skinnede ind igjennem Vinduet. Da Torsten lidt efter gif derhen, hørte han Toner af en Luth og en dæmpet Sang lyde ind over Gaarden fra en af Sidesløiene. Han blev staaende og lyttede. Ligeoverfor aabnedes strax efter et Vindue, en hvidklædt, kvindelig Skikkelse kom frem og lod til at høre efter Sangen endnu opmærksommere end han, thi hun bøiede sig ud over Karmen, længere og længere, og holdt sig derefter ubevægelig, medens Sangen varede.

En dyb Slagsfygge faldt hen over Muren og Vinduet,

faa at det var umuligt at skjelne den Lyttendes Træk; det lod heller ikke til, at Torsten behøvede Lys til sin Underretning, han foer med Haanden over den brændende Bænde, gik tilbage fra Vinduet og strakte begge Armene truende ud i den Retning, hvorfra Sangen kom.

Lidt efter skræbete det paa Døren til Tegnen paa, at Rogen vilde ind, man brugte dengang ikke at banke. Esra lod sig tilshyne.

Torsten havde været saa beskæftiget med sig selv denne Aften, at han aldeles havde glemt sin nye Tjener; han nikkede til ham, lod ham sætte sig paa Bænken og tog selv Plads i en passende Afstand fra ham.

„Vi skal tales lidt ved, Du, ryk nærmere herhen, bort fra Døren der, saa de ikke høre udenfor, hvad vi tale om. — Jeg synes godt om Dig, Esra, jeg vil bringe Dig fremad, iveiret, hvis Du skifter Dig vel. — Hvad mener Du om at komme i Hans Raades, Kongens Tjeneste?“

Esra saae paa Torsten, han smilede. „Skal jeg allerede skifte Plads? Jeg troede, jeg var fæstet til Eder. — Kongen! aa ja, han skal være en strig Herre at bides med. Jeg har hørt Mungen laste ham og Andre rose ham.“

„Men som en dansk Mand bør Du holde med Landets Konge.“

„Jeg er kun en Fattigmand, Herre Torsten! Hvad Djævelen bryde vi os om Kongen hedder Christiern eller Sture, det kan være Adelen til Fremme, men vort Nag bliver ikke lettere.“

„Du tager feil, Bondesjæl! netop Dines Kaar er det, Kong Christiern tænker paa at bedre og det paa de Stores og Landets Herrers Beføstning, — spil dine

Dren op, hør efter, og naar Du gaaer ud af den Dør der, saa lad det være gjemt og begravet, hvad vi talte om herinde. Jeg siger Dig, Kong Christiern higer efter at drage Menigmand iveiret og giver flere Love til Eders Fordeel end til vor; jeg er bange for, han sammefinde vækker efter mere, end han naaer, — det bliver nu hans Sag, — men han er hæmmet og trykket i sin Villie ved Splid og Ufred allevegne. Geistligheden hader ham, i Norge gjøre de Larm, naar han lægger dem i Skat, værst staaer det dog til i hans Arverige Sverige, der rotte de adelige Herrer, som selv ville spille Mester, Bonde og Borger sammen til Oprør og Frafald, rykke i Marken mod os og blive slagne, slutte Forlig og begynde forfra igjen, naar de se deres Tid dertil. Det maa have en Ende, dette. — Blandt dem, som ere os meest fjendste og staa i høiest Agt deroppe, hører Fangen, vi talte om iaften, til ham slutter Mængden sig, hans Vtmænd have altid havt meget at sige hos Ufri og Menige, — lykkeligvis har vi nu taget Braaden fra ham, saa længe han sidder forvaret herovre paa Kallsø.“

„Det kan være. De snakke rigtignok om, det var mod Lov og Ret, Kongen tog Gustav Griffen med sig, han loffede ham ombord som Gidsel og seilede bort med ham som Fange.“

„Ja, hvad saa? Den, der har Magt, beholder altid Ret, mærk Dig det. Om jeg mægter at komme min Avindsmand tillivs og gjøre ham uskadelig, ja Gu' gjør jeg det, enten det saa skeer med Bold eller List.“

„Kanskje er det rigtigt, jeg troer det næsten, efter hvad jeg daglig seer for Die; men hvad har jeg med den Sag at bestille?“

Torsten rykkede lidt nærmere ind paa Bænken, hans Sprog blev mere dæmpet, næsten hvissende. „Vi faae ingen Magt deroppe, før vi tage Hovidsmændene fra dem, det er dem, der puste til Ilden og bryde Freden. Gustav Griffson staaer som sagt fremmest blandt dem, — Du meente iaften derinde i Skoven, at det gjaldt om at holde fast paa ham, godt! det kommer Du fra nu af til at hjælpe os med, Du skal faa din Løn derfor, ikke som Mads Rok til Bygholm eller de liderlige Graamunke ved Skjerring lønede Dig. Jeg skal fylde din Pung med Guld og bringe Dig op i Agt og Ære, hvorefter Du kom til mig som en fredløs Mand og Landeveisrøver tillige.“

„Lad mig være fri for den Historie, Hr. Torsten Trolle. Hvad har jeg øvet andet end det, Folk af Eders Stand gjøre hver Dag? Paa Hensborg sidder Junker Niels Ulffen og plyndrer hver Pranger og Kjøbmand, som drager forbi hans Gaard. Til Speier blev jeg skiftet forgangen Sommer; der laa langs med Rhin-floden Herreborg ved Herreborg, hvis Giere i mangfoldige Aar ikke have haft andet at leve af end det, de fandt paa Landeveien eller i de Fremmedes Sommer. — Den, der har Magt, beholder altid Ret, var det ikke saa, I nylig meente?“

„Hvem Djevelen skiftede Dig til Speier?“

„Jeg drog dertil som Sendebud for Ridder Jens Krag. Bispen havde paalagt ham at skikke de hvide Nonners Kloster en syv Punds Sølvstige, til Tak fordi han fik Lov at laane den hellige Jomfrues Særl hjem fra Aarhus Domkirke, mens hans Hustru var i Barnsnød.“

Torsten lagde sin Haand paa Esras Skulder.

„Det skal fra nu af være din Bestilling at vare paa Fangen. Det er ham, mit Grinde hertil gjælder, hvad nytter vel Lehnsmandens Kaution, om han faaer ifinde at løbe herfra, alle Veie staa aabne, og for de sexten hundrede Gylden kjøber Kongen ham ikke tilbage. Vaag over ham Dag og Nat, slip ham ikke af Syne, Du er listig og klog, jeg holder mig til dine egne Ord: et Die paa hver Finger; læg Mærke til, hvem han taler med, bedre endnu, hvad han taler, Du skal faa Leilighed dertil, det raader jeg over. Du gjør en god Gjerning, og det forbander jeg Dig paa, Du skal komme til at velsigne den Dag, vi To mødtes hist inde i Stoven. — Hvad sidder Du og grunder over, hvorfor tier Du og griner af det, jeg betroer Dig?“

Esra saae op og betragtede Ridderen med sine klare, gjennemtrængende Dine. — „Hvorfor lægger I ikke Eders Spil aabent for mig, Herre min? Det skal man helst gjøre, naar man vil hverve sig en trofast og ærlig Hjelper. Ham derovre, som nylig sad og sang i det aabne Vindue, frygter I dog ikke nær saa meget for Kongens Skyld som for Eders egen. Ja, lad os kun tale ligefrem, jeg tænker, det baader os Begge. I troede saa vist at have udforsket mig med alle Eders Spørgsmaal paa kryds og tværs og ved det, I listede Eder til at se histovre paa Den, og dog røbede I underveis langt mere af Eders egen Hemmelighed, end I fik at vide af mine. Først talte jeg til Eder om Lehnsmanden, ham var vi snart færdig med, saa om hans trolovede Døtre, dem agtede I heller ikke videre paa, saa nævnede I selv den Tredie, som jeg ikke vilde tale om. Jeres Røst skjælvde, Jeres Bænde trak sammen til Uveir, mens jeg fortalte om hende og Fangen, lidt

mere end jeg vidste for sikkert; der traf jeg, og J bragte mig selv paa Sporet. Saa kom jeg herind paa Gaarden og gav mig ilav med Folkene dernede, hvem agter vel paa, hvordan Talen falder, naar der gaaer en fylbt Kande Riberøl rundt om Stiven? De fortalte, Karle og Piger, og nu veed jeg, hvad jeg vilde vide."

"Hvad veed Du? hvad veed Du? tal!"

"Hvorfor siger J ikke til mig: Jeg bryder mig Fanden om, at Svenskefolket holder sig til Gustav Erikson og hans Æt, Adelsmanden tænker jo dog altid først paa, hvad der fremmer hans egen Fordeel; men jeg bryder mig om, at han rider med Else Banner i Skoven, at han fylder hendes Øren med Musik og hendes Hjerter med Kjærlighed. — J veed endnu ikke ret, hvorvidt det er skeet, jeg skulde skaffe Eder Visshed, vogte paa ham, lytte til hans Ord, helst til hans Tanker ogsaa, og den Dag, J faaer Eders Frygt bekræftet, Herre Torsten, vil J kalde paa mig igjen og begjære det, de Fromme lukke Dinene for. Er det ikke nærmere ved Meningen end det, J fortalte?"

Torsten Trolles Træk havde under denne Forklaring vexlet i de forskjelligste Udtryk. Esra lod til at læse i hans Sjæl, han følte sig ydmyg under dette spottende og udfordrende Smil, der syntes at sige: Nægt, om Du kan. Det varede lidt, før han saae op og svarede:

"Der foregaaer noget her i Huset, som ikke er rigtigt. Der er En, som bliver bedraget. — Jeg vil vide, hvem det er. Men Ratten skrider frem, gaa nu, imorgen skal Du faa mere at vide."

"Imorgen? maafte! — Jeg troer alligevel ikke, J kan sige mig synderligt mere, end jeg allerede veed.

Det er det samme, jeg er rede til at tjene Eder. Brug mig kun, men brug mig varlig. Jeg har en Nare med i Baaden."

5.

Torsten Trolle tilbragte en daarlig Nat, hans Fantasi var i uafbrudt Virksomhed og fremstillede lutter mørke og uvenlige Billeder. Naar han et Dieblit sov ind, trængte alle Gaarsdagens Hændelser sig sammen i en forvirret Drøm. Tanker, Anelser og Frygt, som han ikke havde povet at give Ord, vakte ham igjen og bragte ham til at udstøde Eder og Trusler, som lykkeligvis ikke hørtes af Nogen. Hans Ore og Lykke var indvævet i denne Frygt, halvforglemte eller tilbagetrængte Følelser vaagne under de Dmgivelser, hvori han nu befandt sig, og gjorde hele deres Ret gjældende.

Han stod tidlig op. Dagen begyndte først at gry, alt hvilede endnu omkring ham, det var, som om man kunde høre de Sovende drage Aande. Fløien paa Taarnet bevægede sig frem og tilbage med en svag, pibende Lyd. I det Vindue, hvorfra Sangen lød iastes, stod et lille Bæger med nogle halvtudsprungne Roser. Der boede han; vare disse Blomster en Gave, en Hilsen, en Opmærksomhed? — Hans Dine faldt flere Gange over paa dem. Nu rødmede Spiret under den hilsende Morgensol, Luften blev uendelig klar og gjennemsigtig; i dette friske Lys og med en Baggrund af de store Skove, over hvilke Taagen endnu ikke havde lettet sig, antog Slotets tunge og massive Former en Skjønhed, en malerisk

Mangfoldighed i Farvespil og Enkeltheder, som det selv i dets første Nyhed aldrig havde havt. Morgenvinden strøg hen over Søen, som udbredte sig omkring Bakkens Fod, det glimrede og funklede i Havet, som om det gjemte en Skat af Edelstene dernede — der ligger ogsaa mange Edelstene med store Navne gjemt i de danske Bænde. Nede i Gaarden kom Stæren, den flittige Fugl, ud fra sit lille Hul i Muren og søgte efter Insekter og Orme mellem Steenbroens Græs, derefter satte den sig til at synge oppe i Elmetræets Grene.

Torsten Trolle anvendte denne Morgen langt større Omhu paa sin Bynt end ellers. Den brede Krave, syet med kunstige Hedensting, som det kaldtes, laa ud over Skuldrene. Hans lange Haar krøllede sig smukt omkring Ørerne og Næffen, Forhaaret var derimod redet dybt ned i Panden, næsten ligesaa smagløst som vore unge Skjønheder bære det nutildags; men han var dog ikke tilfreds med sit Ydre, hans Ansigt havde aldrig før forekommet ham saa strengt og barskt, og han opdagede for første Gang, hvor dybe og talrige dets Rynker vare blevne. Enhver, som kunde have seet ham staa der og betragte sig i det lille Speil, med en Mine af Trods og Bestemthed, en mørk, djærv og bydende Kraft, vilde saa Indtryk af, at denne Mand maatte være et farligt Værktøi i Lidenskabens Tjeneste.

Da han noget senere kom ned i Salen, traf han der en ung Pige ifærd med at sætte Blomster i to Skaale. I den ene Skaal stode Blomsterne iflæng, den anden var fyldt med lutter halvtudsprungne Roser; det kunde være Tilfældighed, men ogsaa Frugt af en Tanke. Den unge Pige var Erik Banners yngste Datter Else. Lille og spædlemmet, med et forlegent Udtryk i det ovale

Ansigt, hvorover et mørkt, aflegraat Haar laa i Fletninger som en Krone, syntes hun at skjæve ved at se Torsten og traadte et Skridt tilbage fra Bordet, som om hendes første Tanke var at flygte, da han traadte ind. Det, der hos hende især fængslede Opmærksomheden, var hendes graablaa, ikke store Dine; de havde dette alvorlige og sørgmodige Præg, man finder hos Kvinder, der føle dybt, og som af den Grund ere bestemte til at lide. Der laa et Udtryk i disse tungfindige Dine, som om de bestandig spurgte og vare bange for at mishage, dette i Forbindelse med et barnligt Smil og en forunderlig Blødhed i Stemmens Klang dannede et Slør af Mildhed over hende og øvede et betagende Trylleri. Man følte i hendes Nærhed, at man befandt sig ligeoverfor en Bærgeløs, for en Natur, der var rede til at finde sig i alt, som trængte til saa lidt, gav efter for enhver Hindring og nødigt modsatte sig den Stærkeres Villie. Hun vandrede sin Vej, den een gang foretkrevne, tavs og lydøs, syntes at paakalde Enhvers Hjælp og holdt sig selv for overbeviist om, at alle Andre ragede op over hende. Der var maaske noget stillestaagende og blodløst i denne Sjæls Ydmyghed og fuldkomne Hengivelse; men den lod sig tilsyne i en tiltalende Form og opfordrede til Deeltagelse.

Vinduet stod aabent, Sollyset faldt hen over det brune Panel i Hjørnet af Stuen, som en glimrende Tanke, der pludselig belyser en dunkel Gjenstand. En Koncert fra Spurvene ude i Træet lød ind til dem. Torsten gif hen til Else, hurtig og bestemt, og kyskede hende paa begge Kinder uden at agte paa det svage Forsøg, hun gjorde paa at undgaa denne Hilsen.

„Guds Fred og Godmorgen!“ udbød han med en

Røst, der ikke var slet saa sikker, som den pleiede at være. „J er tidlig oppe. Naar J hilser paa den unge Morgensol, møder den sit Billede i Eder. J er frisk og mild som den, og saa sagde Eders Fader endda, at J var syg, han tager feil, ikke sandt?“

„Det kunde være bedre; men jeg kommer mig nok. Hvordan har J sovet efter Reisen?“

„Daarlign, det var ikke muligt at falde i Søvn. Først sad der En og kvinkelerede og sang og gjorde en Helvedes Stoi i Kammeret skraas over for mit Vindue, saa laa jeg og tænkte paa, at J hverken havde raft mig Haanden eller bedet mig velkommen iastes. Var det ret? — Jeg stod tidlig op, jeg vilde træffe Eder alene, vi To skal nu tale lidt sammen.“

„Na nei, aa nei!“ ytrede hun bønligt og gjorde et svagt Forsøg paa at drage sin Haand tilbage, som han vedblev at holde.

„Hvorfor ikke?“ spurgte han med en tilbagetrængt Hestighed og en skuffende blød Røst, „vi vil tales ved som to gode Venner. Lehnsmanden sagde iastes, han havde noget at sige mig om Eder, men J skal fortælle mig det selv, hvem skulde J hellere betro Eder til, jeg er saa godt som Eders trolovede Brudgom.“

„Det er J ikke, Torsten Trolle, det er J ikke; jeg har intet Løfte givet, og der blev ingen Ringe vevlet.“

„Nei, det er sandt; men Slægt og Frænder have talt om Sagen, fra J var et lille Barn, og jeg har altid i Eder seet den, der skulde være min kjære Hustru.“

Taarerne randt ned ad Elses Kinder, hun bed i sit Tørklæde, som om det skulde hjælpe hende at tilbagetrænge Graaden, hendes Dine hævede sig frygtsumme og bedende op paa Torsten, hun saae det vevlende og

heftige Minespil i hans Træk, men lod sig dog skuffe af hans bløde og dæmpede Røst og vedblev:

„De Andre lovede det og sagde, det skulde være saaledes. Det er saa pinligt at tale herom. Tillad mig at gaa. I maa ikke være vred, Fader vil sige Eder alt, det har han lovet.“

„Nei, lille Else, det skal I gjøre. De Andre aftalte det; men I holder ikke af mig, det var det, I vilde sige. — Hvorfor skjælver Eders Stemme? Eders Haand ryster jo.“

„Jeg er saa bange, jeg kommer altid til at ryste, naar I er tilstede. I kan tro mig, Torsten, vi har vist taget feil begge To. Var det ikke bedre at lade de Tanker fare? Det var det, Fader vilde sige Eder. Han saae, jeg gif og sørgede, han lovede, jeg maatte saa min Villie.“

„Jeg har maaske været lidt for barsk og for streng, det er mit Ansigt, som er mig imod, Sorg og Modgang har præget sit Mærke deri, Verden er kommen til mig i en mere alvorlig Skikkelse end til Eder, men lad os kun tales ved, det burde vi have gjort for længe siden, vi skal nok saa det forandret.“

„Af nei, jeg meente ikke saa, I har vist ingen Skyld; men den, der skal slutte sig til Eder, maa være stor og stærk, maa kunne følge Eder i sin Trang og Tanke; jeg er saa lille og ubetydelig, vore Dnsfer gaa ikke samme Vej, og jeg vil aldrig kunne være Eder nok.“

„Na Snak! det er Talemaader, de dølge blot, men forklare ikke, lad os holde os til Sandheden. Sagen er, I bryder Jer ikke om mig, I drømmer om Himlen, og jeg boer paa Jorden; naa ja, det faaer jeg at finde mig i, — unge Piger kunne ikke være Herre over deres

Følelser," foiede han til med en forstilt Ro, der endog saa lod ham finde et lille Smil til fuldstændig at skuffe med. — „Jeg var borte, halvveis glemte, saa kommer der en Anden og stiller sig imellem os, hvad kan J gjøre derved? J er ung, J troer paa alt. Han har sagt Eder, hvad J var for ham, at han fandt Himmeriges Lykke i Eders Smil, i Eders klare, uskyldige Dine? — J studser over mit Spørgsmaal; men der skal være Ærlighed mellem os, kan jeg ikke blive Eders Husbond, vil jeg dog blive ved at være Eders allerbedste Ven. Ikke sandt! Han har spurgt, og J har svaret?"

J Elses Ansigt verlede en brændende Rødme med en dødelig Blegghed, medens hun under disse Spørgsmaal følte Indflydelsen af hans skarpe og forskende Dine. Da han tav, hævede hun sit Hoved. „Hvad siger J der? Kunde J tro mig istand til et saadant Bedrag, mig, som var knyttet til Eder, idetmindste ved Andres Løfter; jeg meente, J kjendte mig bedre.“

„Ja vist kjender jeg Eder," ytrede han med en Hefstighed, der for et Dieblik trængte enhver Beregning tilbage. „J er en tugtig og ærbar Kvinde, lad dem vove at sige andet. Den, der seer Eder, fæster ikke Lid til det onde. Selv i denne Stund, medens J læser Dødsdom over mig, klinger Eders Røst som Musik. — — Ak, Else! Else! vidste jeg blot et Middel, der kunde vinde Eders Hjerte. — Jeg har vist ikke sagt det før, det ligger ikke for mig at tale stort om hvad jeg føler; men Du har været indvævet i alle mine Planer, i alle mine Drømter, den første Tanke og den sidste Hilsen har jeg skiftet Dig, hvor langt vi end vare skilte, hvert et andet Billede er falmet for dit. — Jeg holder af Dig, som jeg aldrig har

holdt af nogen Anden. Kunde jeg indblæse Dig lidt af det, jeg føler, jeg vilde lægge mig paa mine Knæ og ikke bede Vorherre om bedre Lykke."

Else veg bestyrret tilbage for den heftige og lidenskabelige Ande, der ligesom strømmede ud fra Torsten. Tabet, Tilintetgjørelsen brød i dette Dieblif ind over ham som et stort Bølgeslag, Smerten gjorde ham sanddru; men han havde kun faaet den ene af Ornens Binger til at hæve sig iveiret med, derfor faldt han strax ned, og i dette Nu, medens alle hans Sanser vare skærpede, saae han desuden dobbelt klart og bemærkede den Utilbøielighed, han vedblev at indgyde. Han beherskede sig med en umaadelig Villieskraft, blev atter rolig, greb igjen Masken og tilføiede:

"Naa, vi ville glemme mig, det skifter sig slet for Torsten Trolle at trygle om en Kvindes Gunst. — Han har altsaa ikke talt, det burde jeg have vidst; men der er alligevel en Anden. Se paa mig! og sig ja, det ligger Dig nærmere, der er En, som fylder dit Sind, mit Barn, En, Du drømmer om tidligt og silde. Du kæmper en streng Kamp, det er den, der bøier dit lille Hoved og gjør dine Kinder saa blege. Nævn mig hans Navn, giv mig din Tillid fuldt og heelt, jeg vil hjælpe Dig at seire."

"J tager feil!" hvistede hun næsten lydlost, "jeg forsikrer Eder, J tager feil. Jeg kommer jo ingen Steder, seer Ingen og kjender Ingen, hvem skulde det vel være?"

Torsten fremtvang en unaturlig latter. "Til hvem er de Blomster?" spurgte han og bøiede sig ned over Skaalens halvtudsprungne Roser for at indaande deres Duft. Else drog hurtig Skaalen til sig, hun tav.

„Hvem kom de Roser fra, jeg saae i Fangens Vindue, hvem stod og lyttede paa ham iafte, for hvem var det, han sang?“

Hendes Hoved bøiede sig dybere ned mod Brystet, en glødende Rødme foer over hendes Kinder, hun forstod ikke at forsvare sig mod disse rænkefulde og snedige Ord, som i Begyndelsen bleve fremsatte med en Ro, der skuffede, og lode til at antage det for naturligt og afgjort, som hun ikke selv havde et klart Begreb om. Hun var hidtil fulgt med Strømmen af sine Følelser uden at standse og uden at gjøre sig Regnskab for, hvad hun følte.

„Di dog,“ hviskede hun, „jeg bønfaller Eder, Gud og den hellige Jomfru er mit Vidne, at I spørger om mere, end jeg selv veed. — I siger, at jeg ikke kan bedrage, saa læs i mine Dine, at jeg taler Sandhed, jeg har aldrig tænkt over det, I vil have Regnskab for. Der kom en fremmed Mand hertil, lænket paa Haand og Fod og Willie, den første Aften gif han ud paa Brinken, hævede sine Arme mod Nordost, saae sig om og knælede og bad. Jeg stod bag en Buss og tog hans Hemmelighed med mig, den blev som en Bro imellem os, jeg har altid holdt med dem, der sørge, jeg saae, han led og klagede, jeg syntes ogsaa, jeg var en Sjæl i Nød, — saa kom det. — Herre Gud og Fader, er det da en Synd, at jeg mildnede, hvad jeg kunde, og bragte en Blomst til hans Fængsel? Jeg har ikke tænkt paa andet.“

„Nei, vist ikke, men det blev til mere siden.“

„Hvad mere kunde det blive til?“

„Det skal jeg fortælle, siden I ikke har Mod dertil. I red ud sammen, I fulgtes ad, tidligt og silde,

Beisfarende saae Jer igaar, de saae Jer idag, I To blev til Tale for Egnen. Hvorfor lyttede I, hvorfor bøiede I Eders Hoved til det, han gif og fortalte? I var dog saa godt som givet til en Anden; men han var rigtignok borte, og Folk lo ad den bedragne Brudgom."

Hun brast i Graad og strakte ham begge Hænder imøde. „I maa ikke skjænde paa mig. I seer saa streng ud, jeg vidste ikke — jeg kunde ikke handle anderledes, tilgiv mig. Jeg skal fra nu af rette mig efter alt, hvad I siger, — ræk mig Eders Haand, — se lidt mildt til mig, — I maa ikke være vred, — heller ikke paa ham, — vil I love det? — Vi har virkelig ikke gjort noget ondt, tro mig, jeg taler med al den Sandhed, der boer i mit Hjerte, — vi har ikke bedraget Eder, aldrig!"

Det er umuligt at gjengive det bønlike Udtryk i hendes Dine eller den bløde og frygtfomme Røst, hvormed hun talte. Paa Torsten gjorde det ingen Virkning, han bed i sit Overkæg, stampede med Foden i Gulvet og vedblev:

„Det var dog Uret af Jer at handle saa. Det var mit Navn og min Vre, Eders Adfærd plettede, faldt det Jer slet ikke ind?"

„Tov lidt, Torsten Trolle, Beiret gaaer jo fra Dig," sagde en mild og rolig Stemme henne i Døren, og Lehnsmanden traadte ind til dem. Else sad bøiet ned mod Bordet og havde skjult Ansigtet i sine Hænder, hun græd. Banner lagde Haanden paa hendes Hoved.

„Græd intet, mit lille Lam, der er ingenting iveien. Gaa Du ind med dine Blomster og lad mig tale med Torsten. Du har hverken nødig at sukke eller sørge. — Hvad er alt det, Du staaer der og skylber min Diesteen for?" vedblev han, da Else havde lukket Døren efter sig.

„Hun har spadseret, og hun red ud med Gustav, men jeg var dog gjerne tilstede. Selv om jeg havde været borte, vilde det ikke sige stort; naar man er Erik Eriksens Datter, gjør man kun hvad ret og sømmeligt er, det burde Du vide.“

„Har I hørt, hvad de fortælle nede i Folkestuen?“

„Nei, men det lytter jeg heller ikke efter. Jeg har hørt, hvad mit Barn fortæller, hun græd og tiggede om at faae det halvoeis givne Løfte tilbage, derover bliver Du nu vred. Det gjør Dig ondt, det piner Dig, jeg troer det gjerne, saa skulde det gaa ud over Nogen, jeg kjender Dig, Hidsigkop! saa brød den Syndflod frem af Klager og Beskyldninger. — Jeg holdt Dig for klogere end som saa. — I To passe ikke sammen, siger hun, jeg mener det selv, hun passer vist i Grunden for slet Ingen, hun er for blød, den lille Stakkell, og for let at bøie. Galt er det altid, naar To blive kjede af hinanden, efter at deres Hænder ere fœiede sammen, værre er det dog, at det skeer, endnu inden Brudelysene tændes. Efter hvad der er sagt her idag, troer jeg vist, vi gjør vel i at slaa den Sag i Glemme. Troer Du ikke ogsaa?“

Torsten sad paa Bænken og saae ned for sig. Da han hævede Hovedet, vidnede alle hans Træk om en dyb og heftig Lidelse.

„Jeg holder mere af hende, end I veed af,“ hviskede han halvhoit, „langt mere end jeg selv tænkte, det mærker jeg først i denne Time.“

„Ja maaske, Torsten, men det kommer Du over, den Slags Saar lukke sig igjen, og Du har vist havt for megen Sykke i dine Dage til at behøve at bryde Dig om, enten et saadant Barn sætter Pris paa Dig eller ikke.“

„Det er alligevel mindre hendes Skyld, det kommer altsammen fra ham, den lede Satan derovre, det er hans Musik, hans Sange, hans fædste Ord, der har lokket hende fra Ret og Pligt. Jeg vidste det, inden jeg satte Foden over Jeres Døtrin iafte, — gid Djævelen an-
 nanne ham!“

„Lad ham fare, Du er fortørnet nu, saa dommer man let uretsfærdigt.“

„Vi blive dog nødte til at tale om Gustav Grifson, siden det er ham, mit Grinde denne Gang gjælder.“

„Saa lad mig da høre, hvad Du har at sige.“

„Eders kjære Ven og Frænde spiller Jer paa Næsen, Lehnsmand! Forgangen Uge kom en svensk Baabendrager seilende i en Baad over Sundet. Under et Driffelag, da han havde faaet noget i Hovedet, talede han sære Ord, saa de gave Agt paa ham. Mo'er Sigbrit fik noget at vide herom, hun er en klog og resolut Kone, Baabendrageren blev forhørt, hvad de gjorde videre ved ham, veed jeg ikke; men i Læderet af hans Støyle laa der et Brev, hvori En af Steen Stures Slægt skifter Gustav Grifson Bud om, hvad der gaaer for sig i Sverige, at de have samlet Folkene allevegne fra og spekulere paa nye Optøier. De mangle blot ham for at faa Gang i Spillet, ham vente de, ham kaldes der paa, han skal bære Fanen for dem, kort sagt, de lade ham vide, at næste Gang Fuldmaanen skinner paa Himlen, vil der i de tre første Nætter ligge et hurtigseilende Fartøi ude ved Pynten af Helgenæs, saa skal han se at faa fat i en Baad og flygte ud til Skibet. Hans Ed til Kong Christiern havde intet at sige, siden han var bleven taget til Fange mod Lov og Ret, han skulde blot give sig Gud i Bold og komme. — Det stod der at læse

i Brevet. Baabendrageren sidder nu bag Boldt og Slaa i Kjøbenhavn, og jeg blev skicket hertil for at vare Eder om at passe nøie paa og ikke lade Fangen slippe Jer af Syne."

"Men jeg passer jo paa. Hvad kan der forlanges mere?"

"J lader ham ride ud alene. Det er vel sandt, Else følger med; men hun er vist en daarlig Vagt. Han driver om i Skoven, saa lang Dagen er, det bør ei være saa."

"Ja, lad mig om det, siden jeg er hans Vogter."

Torsten smilede. — "Ikke mere, Herre Lehnsmænd, Væs!"

Han tog et sammenfoldet Brev ud af Brystlommen og rakte Papiret til Banner. Det var en Befaling fra Kongen til Lehnsmanden at forfare i alt, som Torsten Trolle fandt tjenligt at bestemme for at hindre Gustav Erikson i at rømme fra Kallø. Banner læste Brevet og rystede sorgmodig paa Hovedet, da han foldede det sammen igjen.

"Det gjordes ikke nødvendig. Der er ingen Fare paa færde. Gustav Erikson tænker ikke paa at løbe bort, jeg stoler paa en hæderlig Mands Ord; men kongelig Bud maa lydes. Hvad agter Du at bestemme?"

"Jeg mener, der burde sættes en paalidelig Mand ved hans Side, En som følger ham allevegne, i Skoven, paa Stranden, som sover i hans Kammer, En, man kan lide paa. — Han er funden, jeg bringer ham med mig. — Der seer J ham," vedblev han og pegede paa Esra, som stod tavs og lænet op til Dørfarmen. "Men jeg agter ikke at gaa Eder for nær. J kan jo selv underrette Eders Fange om Kongens Billie."

Erif Banner traf paa Skulderen. „Mener Du nu ogsaa for Alvor det, Du siger, Torsten Trolle? Mig synes, Du siger paa Gustav for at træffe Else. Hvad ligner det? For en Kvindes Skyld skal man lægge Haanden paa Hjertet, ikke paa Sværdet. — Og Du der,“ vedblev han og vendte sig om mod Esra, „duer Du til at være en Adelsmands Fangefoged? Hvordan vil Du komme tilrette med ham? Han er bandsat kort for Hovedet, mærker han, der er sat En til at passe paa ham, som Hans Naade Kongen forlanger i sit Brev, saa gjør han Modstand, kommer Du ind til ham, kyler han Dig ud af Kammeret.“

„Vi kan prøve paa det,“ sagde Esra sorgløs. „Jeg troer ham klogere end som saa, man skifter sig tilsidst i det, der ikke kan være anderledes.“

Samtalen blev afbrudt ved en Larm nede i Gaarden. Banner gik til Vinduet og saae en gammel Mand i brun Rutte blive hjulpen ned af en pustende og skumbedækket Hest. Da han slog Hætten tilbage, betegnede hans kronragede Hoved ham som Munk. Han tørrede Sveden af Panden med sit Opflag og stod og støttede sig anstrengt til Svenden, som havde hjulpen ham ned af Hesten. Banner og Torsten gik ud paa Trappen. Munken hævede sit Hoved, hans smaa, listige Dine, beskyggede af tykke, graa Dienbryn, speidede om til Siderne. Da Lehnsmanden og Torsten kom ned til ham, begyndte han at stønne og trække Veiret dybere end før for at tilkjendegive det anstrengende og ilfærdige Ridt, han nylig havde gjort. Imidlertid høiede han sig og gjorde Korsets Tegn foran dem.

„Hvor kommer I fra, Fader Klemmen?“ spurgte

Banner. „J har vist redet for stærkt, siden J gisper og stønner saa meget.“

„Gud Fader bedre det,“ udbrød Munken ydmygt og bukkende. „Naadige Herre Lehnsmænd maa endelig komme og hjælpe osovre i Klostret. Vi lide svær Betryk i disse Dage.“

„Naa, hvad er der nu paafærde?“

„Den tykke Jens Brok, ham fra Sinding, kom til os for fjorten Dage siden og forlangte Herberge i Klostret.“

„Ja, det ere J jo pligtige at yde ham efter Lov og Bedtægt.“

„Der blev ogsaa sat det bedste frem, som vi fattige Stakler kunde byde; men hvad forslog det, han vilde have det bedre. Han skjælber og bander, han piner og knubser os og drifter sig fuld hver evige Dag.“

„Men saa har J jo Jeres Biskop, Niels Klausen, inde fra Sanct Klemens i Mars, at ty til, det er ham, som maa hjælpe Eder og dele Jer og Jens imellem.“

„Det forslaaer altsammen ikke. Vi har skicket Bud efter ham, han kom ogsaa og truede Ridder Jens med den hellige Kirkes Band, om han ikke lod os i Fred og reiste sin Vej. Det grinte han af og klappede paa Bagen ad Bispen. Ved J, hvad han gjorde mere ved den reensivede Herre? Han klemte ham med Respekt at sige ind mellem Kirkedøren og Karmen. Saa trykkede han paa Døren og svær, at Hr. Niels aldrig skulde slippe løs igjen, om han ikke strax lyste Betsignelsen over ham. Det maatte han gjøre, medens han stod indpiint i Karmen, saa slap han og skyndte sig at komme hjem igjen. Ak, hvis det, jeg her beretter, endda var det værste,“ tilføjede han med en klynkende Stemme.

Medens Pater Klemmen talede, lod han sit Blik glide hen over den tætte Kreds af Gaardens Krigsfolk og Pligtige, der efterhaanden havde samlet sig omkring ham, og som kom frem i Sidebygningens Vindøine og Døre; naar han da opdagede en Enkelt, hvis Mine syntes at røbe større Deeltagelse end de Andres, henvendte han sig især til denne, slog Vinene mod Himlen og stønede dybere. Den gamle Mand's fede Ansigt, Smilehullerne, de runde og røde Kinder og den dobbelte Hage, der hang som en Krave omkring Halsen, forringede dog i høi Grad det Udtryk af Lidelse, han ønskede at give sig, og svækkede tillige Virkningen af hans Skildring. Hertil kom, at hans Røst lød noget utydelig paa Grund af en fuldstændig Mangel af Fortænder, der bevirkede, at en tyk, rød Tunge lod sig tilsyne, saa snart han aabnede Munden.

„Jeg red fra Kloster paa fastende Hjerte, før Sol stod op,“ vedblev Munken, „jeg gamle Staffel, som ellers ikke kan taale at sidde paastrævs over en Hest; men vi stolede paa Eders Bistand, velbyrdige Herre, I har altid viist et fromt og kristeligt Sindelag mod vort fattige Kloster, hvorfor vi ogsaa daglig betænke Jer i vore Bønner.“

Munkens Beklagelser lod heller ikke til at gjøre synderlig Indtryk paa Banner. „Følg med op i Stuen,“ sagde han, „I trænger vist til at hvile lidt og faae en Morgendrif, I, som endnu gaaer paa fastende Hjerte.“

Klemmen bøiede sig, tørrede Panden med det fedtede Urme, hans smudsige Kofte slog sammen omkring de halvnøgne Been, medens han med lange Skridt og bøiet Ryg skyndte sig op ad Trappen efter de to Adelsmænd. Da han havde taget Plads paa Bænken, lod Banner

sætte en fylt Steendunk hen for ham. Klemmen smagte paa Olet, men satte strax Dunken tilbage paa Bordet.

„Er det for stærkt?“ spurgte Lehnsmanden.

Munkens smaa, lyshaarede Dienlaage spilede sig op, medens et spottende Smil gled over hans Ansigt. „For stærkt! aa nei, endda! men jeg har en daarlig Mave og taaler ikke godt det Buuroel saa tidlig paa Dagen. En Drik Viin, blot en lille Taar, vilde styrke mig bedre.“

Under denne Forsikring hæftede han sine Dine paa en Solvande, der stod længere inde paa Bordet. Banner lo og skød Kanden hen til ham. Klemmen drak og fortalte:

„Det er en sørgelig Tid for os fromme Brødre, der kun befatte os med Bønner og Sjælenes Frelse. Bisp Niels, som forstaaer sig paa det, siger, at vi gaa endnu værre Dage imøde. Troen er i Forsald, de milde Gaver blive saa kleine, jeg har vandret fra Dør til Dør en Sommerdag, til Sol gik i Bjerge, uden at faa Posen fylt med andet end en daarlig Surmælksost og to slunkne Havrefager.“

„Lad os nu komme til Sagen, Fader Klemmen, det var om Ridder Jens Brok, vi skulde tale.“

„Ja, det løber rundt for mig altsammen. Han kom til Kloster Sanct Peders Fængselsdag og saae nok saa mildt og fredsommeligt til os, mens han bad om Herberge, og lovede os Guld og grønne Skove til Bederlag. Dagen efter vilde han, vi skulde kjøbe hans blakkede Hest, den han forlangte en urimelig Pris for, som vi da afflog at give.“

„Det gjorde I vel i, Hesten tilhørte mig, han laante den sidst, han red fra Gaarden.“

„Det spurgte vi, da han lod Drengen bringe den tilbage til Kallsø. Saa drog han om til de store Gaarde, drak og doblede; han var god at komme tilrette med, naar han havde vundet, men skjældte og lod det gaa ud over os, naar han havde tabt. En Dag kaldte han paa Prioren og forlangte, han skulde skaffe godt Veir næste Dag, han vilde ned til Ribe Marked. „J er jo en fromme Mand,“ sagde han, „kan J frelse en Sjæl fra Helvede, maa J ogsaa kunne faa Sol til at skinne paa Himlen.“ Da det gav sig til at regne, gik han ind i Priorens Celle, lukkede Døren af og gjennembaskede ham reverenter talt med Nebet af hans egen Kutte. Den ærværdige Fader skikkede ud efter Klosters Bønder og væbnede dem, syv stærke Mænd droge de imod ham, mens han sad og lagde Snører for Broksuglen ude i Lyngen; men Jens er urimelig stærk, en af Bønderne slog han tilbøde og tvang os siden til at lade ham jorde i Hedenjord. Efter den Dag blev der lagt en Kande Spanskviin paa, som Prioren maa bringe, naar Jens gaaer tilfængs, fordi vi have begaaet, hvad han kaldte Helligbrøde. — Saadan ruser han frem, hver Dag finder han paa nye Opspind, leer ad vore Trusler og paastaer, der er ikke den Mand til, som skal faa ham ud af Klostret, før han selv vil.“

„Lad os se ad,“ sagde Erik Banner smilende. „Naar J nu har hvilet Jer lidt, følges vi To ned til Skjerring.“

„Jeg rider med,“ sagde Torsten.

Klemmen krydsede Armene over Brystet og smilede livsalig. For at styrke sig lidt havde han under Skildringen af de udstaaede Lidelser tømt Sølvstoben og sad og klappede med Laaget i den Mening, at hans

Vært skulde blive opmærksom herpaa. Da det ikke vilde virke, skød han Kanden hen paa Bordet og reiste sig fra Bænken.

„For den Sags Skyld kan vi gjerne ride strax. I gjør en god og kristelig Gjerning ved at komme os betrængte Stakler tilhjælp. I kan stole paa, det skal blive ihukommet i vore Bønner.“

Lehnsmanden lod Hestene sadle. Nede i Gaarden kom de to unge Adelsmænd, Iver Krabbe og Gregers Alfstand, for at gjøre Følgeskab med ned til Klostret.

„Jeg rider med, jeg rider med!“ raabte en ung og klar Stemme oppe i Døren, da de vilde stige tilhest. „Løv lidt efter mig!“ Karen Banner kom ned, nikkede til de Andre og bød sin Fader en snehvid, lille Haand til Godmorgen. Hendes friske Ansigt straaede, der var en Ungdom og Lykke udbredt over det, som fandt en dyb Beundrer i Gregers. Han greb hendes Haand, kysede den, medens han rystede paa Hovedet og sagde:

„Det skikker sig vist ikke, at unge Piger ride med paa den Reise. Kanste faa vi Strid og Ufred dernede.“

„Lad Du min Fader om det, Mester Gregers,“ svarede Karen overmodig. „Du skal ikke lære mig, hvad der skikker sig. Gif det efter dit Hoved, troer jeg for sandt, der blev Klammeri; men hvor Erik Eriksen er med, pleier alt at jævne sig i Mindelighed og med det gode. Maa jeg ikke nok følge med, lille Fader? — Jeg vil med!“ vedblev hun, da Banner nikkede og smilte. „det er vist Dig, Junker Alfstand, som gjør bedst i at blive hjemme. Se, hvordan hans Haar hænger omkring ham, Koften ikke rigtig knappet. Pater Klemmen har vist jaget Dig for tidlig op. Gaa nu strax hen efter min Hest.“

Idet hun talte om hans Haar, lettede hun med Ridepiffen Junkerens Hat iveiret; da hun befalede ham at bringe Hesten, viiste hun ham en fin og blød Haand og holdt sine røde Læber fæstede paa Trolovelsesringen, før hun traf Handfken over den. Gregers hentede Hesten og smilede, som en lykkelig Brudgom smiler, da Karen strakte ham sin lille Fod imøde, for at han skulde hjælpe hende op.

Medens de rede igjennem Borten, vendte Torsten sig om og saae op til Fangens Vindue.

„J minder mig om den ærlige og forsynlige Kvinde, Mo'er Sigbrit,“ sagde Karen til ham. „Er det sandt, hun skeler?“

„Det kan nok være, jeg veed det ikke bestemt; men det er vist, at hun til uartige Børn har et Ris bag det store Messingsfad paa Kaminen i sin Stue.“

Karen lo. „Det troede jeg var slidt op for længe siden til hendes Datter, hvad var det nu hun hed, det tosfede Pigebarn, der vilde spise Kirsebær med de Store?“

6.

Udenfor Klostret kom Prioren imod dem ved den yderste Portlaage, han signede Adelsmændene og rakte Karen sin Haand imøde, for at hun skulde kysse den, hvilket hun dog standhaftig vægrede sig ved paa Grund af dens smudsige Farve.

„Gudsfred, Prior Anders!“ sagde Lehnsmanden. „Hvordan er det, I ere farne herne?“

„Det maa I nok sige,“ svarede Munken dæmpet

og saae sig forsigtigt tilbage. „Vi have lidt svær Ulempe i disse Dage; men det er blevet bedre siden imorges. Da den tjenende Broder kom ind til Ridder Jens med Allebrødet, fandt han ham knælende i bare Skjorte paa Steengulvet foran Krucifixet, fordybet i andægtig Bøn. Niels lagde Haanden paa hans Skulder, mens Jens stønnede og hviffede: Jeg har havt en Aabenbaring inat. Den hellige Johannes har viist sig for mig og sagt, jeg skulde forandre min Leveviis, skynd Dig, løb ud og kald paa Prioren. Kald paa Prioren! gjentog han med et Brøl, saa jeg kunde høre det i min Celle og skyndte mig ind. Da havde han faaet Buxerne paa, han foldede Hænderne og gif over i Kirken, nynnende en hellig Sang, for han har en rar Stemme. Her forlangte han, vi skulde lade ham være alene, og han har nu ligget paa Knæ foran Guds Moders Billede siden. De hellige Martyrer have fuldbragt et Vidunder, et stort Mirakel,“ forsikrede den gamle Mand i fuld Overbevisning. „Det vil blive vort fattige Kloster til Ære.“

Erif Eriksen saae noget tvivlende ud, han troede ikke saa fast paa Vidunderet som Prioren. Iver Krabbe og Gregers Ulfstand fulgte med Karen ned i Urtegaarden, fordi det stred imod Ordensreglerne at indlade Kvinder i Klostret. Tilsyneladende befandt den ulykkelige Gregers sig endnu under Indflydelse af Karens Uvillie, det var ikke ham, hun talede til, heller ikke hans Haand, men Iver Krabbes, hun modtog, og som hun lod plukke Balsam og Tusindfryd til sig af Munkenes Bede. Gregers fulgte efter dem og maatte nøies med, at hans Trolovede af og til vendte Hovedet tilbage for at iagttage, hvor standhaftig han bar sine Lidelser.

Erif Banner og Torsten Trolle fulgte Prior Anders

op til Klosterkirken. Den store Dør havde Jens lukket ilaas, han vilde ikke lade sig forstyrre i sin Andagt. Da de kom ind af Sidedøren, fandt de ham liggende udstrakt paa Bedeskamlen foran Alteret, i en dyb Søvn. Beenklæderne vare fæstede omkring Livet med en Rem, derimod havde han endnu ikke faaet Tid til at tage Koften paa, den hang over Rækværket, en grov og noget plettet Skjorte stod aaben omkring hans tykke Hals og viiste et hvælvet og haarrigt Bryst. Jens slog Dinene op, da Prioren og Lehnsmanden kom, han rev sig i Haaret, gabede og brast i Latter.

Der var noget forfaldent og udlevet over hans lille, bredskuldrede og tykmavede Figur og det store, runde Hoved, bedækket med rødligt-gult Haar, hvis sammenfiltrede smaa Krøller befandt sig i langvarigt Ubekjendtskab med Kam og Børste. Hans Bænde var lav og kantet, Dienbrynene tykke, hvide og buede; Næsen var dog det meest paafaldende i hans Ansigt, af Naturen lidt kroget havde den ved det Liv, Jens førte, i Narenes Løb antaget en yppig knoppet og svulmende Udvikling, som tilintetgjorde dens oprindelige Form. De samme Marsager havde ogsaa forandret dens Farve og indpræget den de stærke, rødviolette Mærker, man finder paa en solbrændt Færskken. Hvor Næsen endte, begyndte en sparsom Udvæxt af rødligt Skæg, der pletvis strittede frem som smaa Pensler, lod enkelte Dele af Underansigtets Hud synlig og skjulte andre, ligesom Tilfældet vilde det. Hans foldbige Læber vare optrukne i Mundvigerne, saa at de gave Ansigtet et vedvarende Smil. Underlæben laa høiet udad over Hagen, som om det var den magtpaaliggende at røbe Tændernes sørgelige Mangler. Det hele Ansyns Udtryk var saa kaad, saa

polist og listigt, at man ikke kunde knytte synderlig Tillid dertil. Dets Træf vare i høi Grad slappede, dog laa der bag denne Tilintetgjørelse og tilsyneladende Sløvhed undertiden en Jernvillie skjult, som Jld under Afke.

Da Jens saae de to Adelsmænd, anede han, hvad der forestod, og søgte at give Ansigtet et nedslaaet og andægtigt Udtryk, under hvilket han stod op fra Gulvet og rakte Prior Anders Kofte, for at han skulde hjælpe ham den paa.

„Osse pro nosse!“ sang han med en kraftig, gjennemtrængende Røst og bøiede sig foran Madonna-billedet over Alteret. „Osse pro nosse! hvorfor kommer J Karle og forstyrrer mig, naar jeg ligger og gjør Bøn. Jeg har sagt, jeg vil forrette min Andagt alene, Djæveln skal slaa Jer, hvis J hindre mig deri. Osse pro nosse!“

„Det hedder ellers ora pro nobis,“ bemærkede Prior Anders godmodig.

„Sludder! jeg veed min Sjæl nok, hvad det hedder. — Vil J bare lade mig være. Osse pro nobis!“

„Hvad er nu det, Du har for, Jens Brok!“ sagde Banner og gif hen til ham. „Altid træffer man Dig paa gale Veie, Du bryder Fred og gjør Larm i hellig Huus, vil Du da aldrig blive fornøstigt?“

„Jeg har ingenting at bestille med Dig, Erik Erikfen. Du fik din Hest igjen, skjøndt det varede lovlig længe,“ tilføiede han leende. „Her skal Du intet sige.“

„Deri tager Du fejl. Jeg er Lehnsmænd paa Kalle, og om den hellige Kirke og Kloster ikke selv kan væрге sig, faaer jeg vel gjøre det. Jeg forlanger, Du ska drage din Veie og lade Munkene i Fred.“

„Naa, det skal jeg!“ sagde Jens og satte sig paa Rækværket, som han bearbejdede med sine store Støvlehæle, „ja, Du kan vente paa det.“

„Kom nu og tag dit Tøi, saa kan Du faa en af Folkenes Heste og følge med over og spise Døvre paa Kalle.“

„Nei, ellers Tak, lille Erit, ellers Tak! Paa Kalle har J altid Storstuen fuld af Eders fornemme Kvinder i Siden og Bliant, man kan ikke slaa sig løs der, men sidder klemt inde mellem Bord og Bænk og fine Sæder, her har jeg det bedre. Gaa J hen, hvor J kom fra, og lad mig i Ro.“

„Jeg kan stille Dig indenfor fire Stofte og lade Dig dømme af Birkfogden.“

„Det lader Du nok være, saa længe jeg sidder paa Klostergrund.“

„Jeg kan føre Dig til Mars, til Doms for Bisp og Bygdemænd.“

„Prøv paa det,“ sagde Jens og slog ud med Benene. „Bispen tør intet dømme mig, for saa farer hans Stude ilde, naar han driver dem ad Holsteen til, forbi min Gaard.“

„Kan Bispen ikke faa Jer til at lystre, saa skal jeg besørge den Sag,“ sagde Torsten og gik hen til ham. „Det er ikke værd at gjøre saa megen Snak om saa lidt.“

Jens Brok saae iveiret og hilste dybt med Hovedet. „Hvem er den Mand?“ spurgte han og pegede med tilbagebøiet Tømmefinger hen paa Ridderen.

„Jeg er Torsten Trolle til Lynnerup. Se til, J kommer afsted, Herre! J spilder vor Tid med al den Tale.“

„Naa, saa J er Torsten Trolle,“ sagde Jens og satte sig ned igjen, „ham, som rettede den Hestesto udenfor Smedien. Og J vil bruge Bold mod mig, J?“

„Ja, vi tænke saa smaat paa det, hvis J ikke farer herfra med det gode.“

„Nei, ellers Tak for Uleiligheden,“ sagde Jens og skar Ansigt, „hvorforskulde jeg give mig til at slaes med Jer, J to rare, velsignede, smaa Mennecker, J kunde jo komme til at gjøre mig Fortræd, og den Edelmand der, med det mugne Ansigt, seer ikke ud til at ville reparere Skaden. Sikke noget! hvad ligner det at bryde herind i vor Kirke, før Fanden faaer Sto paa, og forstyrre Folk i deres Gudsfrugtighed. — Jeg kan jo ikke drage bort,“ fortsatte han med klagende Stemme. „Lad mig saa være. Jeg har en Gjerning at gjøre. Min Salighed! jeg har havt en hellig Naabenbaring inat, salig Johannes den Døbere kom til mig og hvistede nok saa lieblig, det Skind: Nu skal lille Jens Vorherredød være skiffelig og tænke paa sin lebendige Sjæl, før det bliver for silde, og de putte ham ned i den gloendes Døn, — han har føttet omkring, saa han næsten er en buxelos Mand, det maa høre op; han sidder i Gaard uden arvende Slægt, derfor skal han give Guds og Midler til de Skjerring Munke og være rigtig god og spille paa Fløite for dem. Naar Naret er omme, skal han klostergive sig, Vorherre og hans Knabe Jesus til Velbehag. — Saadan talede han, Ord til andet, hvad vil J, jeg skal gjøre? — Har jeg ikke været rar og skiffelig siden, luk dog Munden op, kjære Prior Anders, og staa ikke der og skul hen til mig. Har jeg ikke forrettet min Andagt og skraalet Bønner i det uendelige, saa det var en Lyst at høre, det skal min Sjæl blive

besser endnu, tøv bare lidt. J skal have alle mine Midler, stort er der vel ikke tilbage, jeg skylder ogsaa lidt Smaaflatteri hen i Øst og Vest, Ganden veed til hvem; men ud faaer J mig ikke, om J saa spænder Jeres Heste for mig. Osse pro nosse! Osse pro nosse!"

Efter denne Forsikring, som endte med en Sangstemme, der gav Gjenlyd oppe i Koret, knælede Jens Brok ned foran Alteret og vedblev at synge og bede med oprakte Arme.

Erik Banner rystede paa Hovedet og forlod Kirken. Iude i Taleværrelset holdt han Raad med Prioren. Det lod til, at Anders var bleven noget mildere stemt efter at have hørt den Anvendelse, Jens tænkte paa at gjøre af sine Midler, en Forklaring, som ikke var bleven afslagt, da han om Morgenens skriftede sin natlige Aabenbaring.

„Lad os tage Sagen med Dempe,“ ytrede endelig Lehnsmanden. „Vi komme dog ingen Bei ved at bruge Magt mod Jens. Prøv det med ham endnu nogen Tid og se, om han mener det ærligt med at klostergive sig. Skulde der hændes noget, kan J skikke Bud op til mig igjen.“ Dermed forlod han og hans Følge Klostret.

Jens kom ud i Porten, da de rede bort, han slog ud med Armene, nikkede og lo, derefter anbragte han alle sine ti Fingre i en betegnende Stilling foran Næsen.

Han blev altsaa tilbage i Skjerring og styrkede sig ovenpaa Morgenens Besværligheder ved en lang Søvn, som medtog det meste af Formiddagen. Genimod Middag vaagnede han og forlangte noget at spise. Denne Dag dækkede Munkene Bordet med det bedste, Klostret

eiede. Jens fandt ogsaa Maden upaaklagelig. Efter endt Maaltid lukkede han Vinduet og Døren op til sit Kammer for at skaffe frisk Lufttræk, Solen brændte, og det var en varm Dag; han lagde sig hen paa Sengen igjen for at gruble lidt og faldt snart efter i en Søvn saa dyb og betagende, at Munkene kunde høre ham snorke ude paa Gangen. Om Aftenen kaldte han Prior Anders ind til sig, da var hans Ansigt lutter Smil og Venlighed.

„Kom og sæt Jer ned, kjære Prior,“ sagde han og gjorde Plads for ham ved Siden af sig paa Sengen. „Vi To skal nu snakkes lidt ved i Venfabelighed. Jeg har ligget og grublet over, hvordan jeg bedst skulde fuldbyrde den lange Døbers Formaning, saa blev jeg træt af al den Tænken og faldt hen i en lille Blund; vi maa nu finde paa noget at give mig at bestille, for at ligge paa Knæ og skraale Bønner op i eet væk, kan man min Salighed ikke holde ud den hele Dag, saa faldt det mig ind med Maløbet dernede. Fiskeriet tilhører jo Klostret, saa langt Eders Jord rækker. Jeg holder bandsat meget af en fed, rød Laxørred, men vi saa den kun saa sjældent heroppe. Kjøgemesteren sagde, at Bønderne, det Kram, stjæler Fisken fra Jer og gaaer og meder langs med begge Bredder hver en maanelys Nat, ikke at tale om, at de trække Baad tillige og spolere Yngelen. Det skal der sættes en Bind for. Jasten drager jeg ned til Naen; fange I ingen Fisk, skal jeg se at fange Fiskerne.“

„Det skal være slemme og stridbare Folk dernede. Nogle sige, de staa i Ledtog med det fremmede Folk, der kom herind i Danmark fra Skotland under Kong Hans, og som de kalde Taterne. Bist er det, der driver en Flok

af dem omkring her i Egnen, anført af Junker Jørgen fra Egypten, som han kalder sig. Vater Klemmen saae dem udenfor Mars i forrige Uge, de ere ikke gode at komme tilrette med, og J maa væbne Jer vel."

"Væbne mig! mod Bønder og Landløbere! Na nei! en Brygl i min Haand og en Taar i min Flaske, andet behøves der ikke; men J komme til at holde min Aften-drik varm, til jeg vender hjem igjen, kan hændes, det bliver noget silde."

Da Mørket faldt paa, drog Jens Brof fra Klostret ned til Naen, som dengang slynge sig ind under Bakkerne mellem to Landsbyer, Lishjerg og Veilby, og løb ud i Kalle Vig, idet dens Bredder mod Nord betegnede Grændsen for Klostrets Jord. Der laa en stærk Taage over Egnen den Aften. Maanen stod dybt nede i Horizonten, mat og bleg, dens Lys mægtede endnu ikke at trænge igjennem. Aløbet var paa begge Sider indhegnet af en Række Piletræer, hvis lange og frodige Rodskud dannede et Vælte, der om Dagen slyngede hen over Vandet og om Aftenen gjorde det umuligt at opdage dem, som færdedes dernede. Naar Vinden kom ind fra Søen, boiede den de smækre Pilegrene og frembragte en Hvislen og Raslen i Rørene paa Bredden. Ved Flodtid og stærkt Høivande kunde Søen ude fra Vigen trænge ind i Namundingen, udvide denne og skar da undertiden store Stykker bort fra Landet, hvorved der siden opstod smaa Bugter og Jordhøbninger mellem Pilene, til hvilke Orreden og dens Ingel især søgte. Herom havde Jens skaffet sig nøiagtig Kundskab, før han drog ud.

Han bar en tyk Knippel i Haanden. En bredsfygget Hat faldt ned over hans Ansigt, en gammel Munkeskofte

indhyllede ham fra Hals til Fod. Han var fuldkommen ufjendelig. Langsomt og forsigtigt sneg han sig hen ad den smalle Sti imellem Pilene, lyttede lidt, drak af en stor Læderflaske, der hang i en Snor om Halsen, derefter gik han videre. Nede ved Naen dannede han sig efter nogen Overveielse en lang Medestang af en Pilegreen; fra nu af kunde man antage ham for en af de lovløse Fiskere, han var kommen for at bekæmpe.

Den klamme Taage hævede sig efterhaanden, Maanen steg og begyndte at lyse. Inde fra Sivene sendte Rørdrummen et hæst og sørgeligt Skrig ud over Vandet, og i enkelte Mellemrum trak en Skare Bildænder surrende og skræpende ind fra Vigen. Høst og her gled en Udsstraale ud fra Bønderhytterne og dannede en flimrende Stribe igjennem Taagen.

Jens gik og saae sig om, han bandede Fisketyvene, fordi de ikke vilde lade sig tilsynne. Bludselig standsede han og smilede. Lidt borte stod en Skikkelse paa en Steen ude i Vandet. Han anstrengte sig for at se igjennem Skumringen. Skikkelsen syntes at blive større og vedligeholdt ubevægelig den samme Stilling.

Det var ikke Jens Broks Sag at gruble længe over noget, han lod Medestangen glide hen igjennem Vandet og gik nærmere. Det dæmpede Maanelys faldt ned over en lang og mager Kvinde, klædt i en Badmels Mandfolkekoft, med et Tørklæde bundet sammen omkring Haaret og en Medestok i Haanden. Da hun hørte hans Skridt, vendte hun Hovedet og udbrød dæmpet:

„Er det Dig, Simmen?“

Jens fandt sig ikke forpligtet til at besvare hendes Spørgsmaal. „Hvordan gaaer det?“ ytrede han blidt og traadte ud paa Bredden.

„Der ligger to store Lax og spræller oppe i Græsset, og nu nys var der en igjen, som nær havde revet mig Krogen af Snøren.“

„Saa det bider godt iaften. Jeg vil da tøve lidt og lægge min Pind ud ved Siden af hendes.“

Konen studsede ved den fremmede Røst; men den lød saa mild og beroligende, Jens Brok tog sig desuden saa uanseelig og lurvet ud i den gamle Kofte, at hendes Frygt forsvandt. Hun gjorde Plads for ham paa den flade Steen og vinkede, at han skulde komme derud. Jens lagde Mærke til hendes blege Ansigt og den rynkede Hud, under hvilken Rindbenene dannede to fremspringende Punkter. Rød og Savn stod udtalt i ethvert Træk.

„Hun er da kommen herved ligesom jeg, for at faa fat i en lille Fisk tilaften. Jeg tænkte nok, der vilde blive Fangst i det taagede og lumre Veir.“

„Bedre er det dog ovre paa den søndre Side, men der gaa de tre Emsigsønner fra Veilbyhuse og jage os Andre bort. De Karle nøies ikke med Knappenaale, hver Torvedag skikke de deres Moder, den skelende Kvind, ned ad Mars til med en svingende Kurv fuld.“

„Gjør de det, og de staa derovre paa den anden Side og jage Jer bort? Hvordan var det, Hun kaldte dem, de tre Emsigsønner? sikke nogle Rafferkarle. Hun nøies da med at tyvstjæle en to tre Stykker af Klostrets Fisk, maasse fire, for det er jo et Tyveri, vi her har for, det lader sig ikke nægte.“

Konen saae op, hendes rynkede Bænde trak sig sammen over Dinene. „Ja, det er Tyveri, Gud Fader forlade dem, der drive mig hertil. Først solgte Herfskabet os bort, saa toge de Sønnen fra mig til Rostjenesste,

han blev jordet ude i det fremmede Land, hellige Jomfru veed hvor; saa kom Fogden efter vor Ro, og hjemme ligger der nu en Mand paa Straa, og en stakkels Pige, som kan tælle de Dage, hun har tilbage. De sulde begge To. At undvære selv, det er let nok, men at se de Andre følge sig med Dinene, kvæle Smerten, fordi de veed, man lider med dem, kæmpe for at lade som ingenting, mens de længes efter at spørge, om der ikke er en lille Skorpe endnu henne i Bordskuffen, det leder til det onde. — Gid I aldrig komme til at sande mine Ord."

"Hvor boer Hun?"

"Døre bag Elsted Krat i det lille Boel, hvor Hytten er gravet ind under Banken. — Hvem er I selv, og hvor kommer I fra? Hører jeg ret paa Maal og Mæle, er I vist en Anden, end I synes."

"Ja, det var netop det, vi nu skulle snaffes ved om, min rare Kone. Jeg er adelig Herre Jens Brof og holder til ovre paa Klofret i disse Dage."

"Jens Brof!" gjentog hun og rev Medestangen ind, medens hun bøiede sig nærmere, og hendes Dine syntes at lyse i Mørket, saa skarpt og gjennemtrængende betragtede de ham. — "Jens Brof til Sinding?"

"Ja, til Sinding og flere andre Gaarde, dem Fanden har taget næsten tilhobe. Hun gloer saa vist paa mig. Kjender Hun mig?"

Konen tav lidt, før hun svarede: "Jeg har hørt det Navn nævne før, men det er en Stund siden."

"Maasse! jeg kan heller ikke rose mig af, jeg just har gjort mig Umage for at dølge mit Navn. Lidt af det er bleven flattet omkring paa Albænten og i Gaardene, hvor jeg var til Herberge; men jeg fik ikke

talt ud. For Tiden holder jeg til i Skjerring Kloster, der gaa de Munkke og klage over, hvordan det Tyvetøi herneved ved Naen stjæle dem Fiskene bort, saa de selv aldrig faa noget. Jeg lovede da at raade Bod herpaa og gif hened i den brune Kofte for at se mig lidt om. Nu tager jeg Hende med op til Klofret, Hende og de to Orreder, som ligge og blinke inde i Græsset, saa kan Munkene æde Fiskene og siden gjøre med Hende, hvad de vil. Naar det er bestilt, gaaer jeg igjen lidt ud at spadserere, saa kommer Turen til de tre Emsfigdrengene, og saadan blive vi ved, til Herskabet har faaet sin Ret tilbage. — Kul kun nu Snøren op og lad os komme afsted. Der bliver Fanden fare i mig ingen Fiskeri mere af dengang.“

Konen stod rank og hævet foran ham, hun lod ikke til at have hørt, hvad han sagde.

„J bærer vist en kroget Finger paa den venstre Haand,“ udbrod hun endelig. Kan J mindes, hvordan J kom til den? J studser, J seer saa forundret paa mig, jeg skal fortælle det. Der løb engang en lille Dreng og legede oppe i sin Moders Stue, han stak Haanden ind mellem Karmen og Døren, da Ammen lukkede den i, saa blev Fingeren kroget siden. Barnet, det var Jer, Ammen var mig. Har J glemt det?“

„Naa, saa Hun har været min Amme?“ sagde Jens, „det kan saagu' gjerne være, jeg huffer nok en tyk, pluskjabet og rødspættet Bondesvinde, som hed Sidsel eller saadan noget. Jeg har aldrig hørt, hvor hun blev af siden. Jeg har da heller aldrig brudt mig om at spørge derefter.“

„Hun blev skikket bort, da de ikke mere havde Brug for hende, hvad ellers? Men hun tog et andet med sig, før hun drog afsted.“

„Sikken en Tyvekvind!“ raabte Jens.

„Jeg mener ikke saa; det, hun tog med, kunde Ingen forbyde hende at beholde. Deri gjør J feil, J Folk med Jernstøvler, som bo i de røde Gaarde; enten skulde J lade os blive nede i vor Sump eller vare bedre paa det, J vil dølge. Dunene fra Jeres Kede blive hængende paa os. — Nu skinner Maanen ned paa dit Ansigt, Jens Brok, jeg kan kjende de smaa, runde Dine, som stirrede paa mig, mens Du laa ved mit Bryst. — Herre Gud! hvor seer Du ud, Rynker og Furer allevegne. Dig har der vel ligget en anden Haand paa end den, jeg fik at føle; men den har maaske trykket ligesaa tungt.“

„Jeg har havt min Gjerning at forrette,“ sagde Jens, som var bleven alvorlig. „Det gaaer op og ned med En, og man faaer at finde sig deri.“

„Ja, Gud Fader hjælpe Dig for den Gjerning, Du har havt at gjøre. Det kjender jeg bedre end Du selv. Tys! afbryd mig ikke. J havde kun daarlig Slaa, Du og Dine, for det, J vilde gjemme. Jeg fortalte Dig nys en Hændelse fra din Barndom, Du skal faa at høre en til fra din Ungdom. Den Aften, din Fader døde, sad der en fattig Kvinde henne ved Vindueskarmen og nikkede og sov, eller lod idetmindste saadan, hun havde vaaget ved Sygesengen halvtredie Døgn tilende. Han kaldte Dig hen til sig, det rallede i hans Bryst, Døden havde allerede lagt sin Finger paa ham; — han hvisttede, Du lyttede, og Kvinden ved Vinduet var der Ingen, som tænkte paa. Du kan tro, hun lyttede ogsaa. Det var et ondt Raad, han gav Dig at følge. Det er den Gjerning, Du siden har havt at forrette.“

„For Satan!“ hviskede Jens og greb Konen i Armen, „hvorfor skriger Hun saa høit?“

„Vær Du rolig, her er det sikrere at tale end der, hvor den Sag sidst blev nævnet. Kvinden, som vaagede, var mig. Saadan kom jeg efter den sørgelige Hemmelighed, kan hænde jeg kjender mere til den end Du selv, og derfor skal Du ikke true og ikke volde mig ondt, lille Jens, Du er bedst tjent med at lade mig fare i det gode.“

Jens stod et Dieblif som forstenet ved det, han her fik at høre, han saae paa den pjaltede Kvinde, der syntes at værre bleven større, efterhaanden som hendes Ord gjorde sig til Herre over ham. Maanelysen, som faldt ned over det haarde Ansigt, dannede en mørk Slagskygge omkring Dinene, men dvælede paa Kinderne og den gule, rynkede Hud, som drog sig sammen i dybe Folder omkring Munden.

„Lyver I eller narrer I mig?“ spurgte han heftig. „Hvad har I seet, og hvad veed I?“

„Jeg saae en Kvinde plante alle sit Hjertes Blomster i sin Drengs Bryst og en Anden, der lugede dem op igjen, jeg saae En kæmpe og tie og græde og en Anden le, — jeg troede ikke, de Rige kunde græde.“

Jens stod op og ragede med sin Medestang i det spillende Vand. „So vist!“ udbrod han næsten hviskende, som om han talede til sig selv, „det er forkeert, det er forkeert altsammen, jeg kommer i Tanker om det imellemstunder, men er det min Skyld? man loffes til det med lukkede Dine, man drives ind i det, saa sidder man fast. — Fanden i Bولد med det hele!“ raabte han høit og heftigt og slog iveiret med Haanden, medens der rullede

en stor Taare ned over hans Kinder, „det er for silde at lege Juul, naar Paaske er kommen.“

„Hvad vil Du saa gjøre ved mig?“ spurgte Sidsel. „Lad mig gaa i Fred og lad det være glemmt, at vi To mødtes; den Dag, Du kommer mig for nær, vil han hjælpe mig, som Du søger efter og dog er bange for at finde. Den Dag vil de Døde tale.“

„Ja, gaa din Vej,“ sagde Jens, „og tag dine Fisk med Dig. Jeg har dog ikke for Alvor tænkt paa at føre Dig op til de grime Munkke. Et lille Stykke Hjerte sidder endnu tilbage herinde. Jeg vilde blot jage Dig en dygtig Skræk i Livet.“

Sidsel gik ind paa Bredden, gjemte Medestangen mellem Rørene, derefter tog hun de to Dræder op af Græsset og skjulte dem under sin Kofte. — „De tilhøre da mig?“ spurgte hun, og Jens nikkede. „Altsaa er det ikke noget Tyveri? — Jeg stod og tænkte paa det før. De skal være til mit syge Barn hjemme, og der er ingen Lykke ved det sjaalne.“

„Veed Du Besked om Den, jeg søger.“

Konen boiede sig over mod ham og svarede: „Der boer en Vaabensmed, som hedder Gyrrer, et Sted her i Eggen, ham kan Du spørge, og han kan svare, hvis han ellers vil.“

„Hvorfor svarer Du ikke selv?“

„Jeg har lovet din Moder at tie.“

„Hvor boer den Vaabensmed?“

„Tertel, min Mand, veed det.“

„Stik ham over til Klofret imorgen, jeg vil tale med ham.“

„Ifald han kan komme, han er syg, og de se ham ikke gerne i Stjerring, Munkene have lyst ham fredløs,

fordi han gif og søgte efter Føde i deres Stove. De straffe ham for det, de drev ham til at gjøre."

Efter at have sagt dette, forsvandt Sidsel inde imellem Pilene paa Nabredden. Jens Brok spøbte Rappen om sig og vandrede tankesuld op ad Gangstien for at komme til Broen, der bragte ham over paa den modsatte Nabred.

Maanen skinnede ned over Klofret, Straalerne glimrede i Duggen paa Kobbertaget, en Solsort slog inde i Bøgestoven. Paa den Side, han nu gif, veylede Piletræerne med et tæt og frodigt Ellekrat, som hist og her naaede ud i Vandet og indsnævrede Naen. Der bugtede sig en lille Sti mellem Træerne, ind under Bakken, oprindelig dannet af Kreaturerne, som søgte ned til Vandet for at drikke. Jens Brok skred langsomt fremad, standsede lidt for at lytte og gif derpaa videre. Inde i en Abning mellem Buskene kom tre Mænd tilsyne, hver med sin Medestang i Haanden. Den Eine stod med nøgne Been i Maløbet, den Anden laa paa Mavnen under en Ellebusk, den Tredie var krøben op paa Grenen af et Piletræ, hvorved det lykkedes ham at faa sin Snøre længere ud i Vandet. Saa vidt Maanelystet tillod at se, lignede de hverandre i den pjaltede og sammenlappede Dragt; lave, sammentrykte Bander, lyst, fultret Haar og en Mine af Trods og Raahed dannede desuden et fælles Præg i deres Ansigter.

"Det var den femte," hviskede han, der sad paa Pilegrenen, og drog Snoren langsomt iveiret med en anseelig Orred, som han dernæst befriede fra Krogen og fastede op paa Land.

"Og her er En til," sagde Kammeraten ude i Vandet.

„Fem og en gjør sex,“ bemærkede Jens, idet han traadte ud fra Busken og viiste et smilende Ansigt. „Saa er det vist bedst, vi lade det være nok for iaften.“

Manden, som laa udstrakt paa Jorden, reiste sig for at flygte, men Jens greb ham i Skulderen og drog ham ned foran sig, hans Kammerat kom ham til Hjælp, og Jens følte sig i det samme omklamret af den Faldnes Arme, den Tredie blev et Dieblig raadvild siddende oppe paa Grenen og saae sig om til Siderne, derefter sprang han ned og drog en stor Joldefniv op af Kofstelommen.

„Stif ham! stif ham!“ raabte den Faldne.

„Na, tøv lidt, I rare Menneker!“ raabte Jens. „Bærer Bonde Vaaben paa Adelsmand, skal han have sit Liv forbrudt og hans Haand nagles til Galgen, det staaer i Loven. Jeg er Jens Brok til Sinding, og mig skikker Klostret ned til Jer iaften, for at vi skulle snakkes lidt ved om den Orredfangst, I her bedrive. Det nytter min Sjæl ikke at løbe bort, Du der, for jeg kjender Jer. I er de tre Omsigsonner ovre fra Veilbyhuse. Holde I ikke Fred, I Bæster! og give Jer med det gode, saa kommer Fogden imorgen, naar Sol staaer op, og banker paa Jeres Hytte for at slaa Jer i Bolt og Jern, med mindre I løbe bort forinden, saa blive I lyst mandhelleløs i alle Kongens Riger og Lande, det vil sige, at hver Mand har Lov til at slaa Jer for Panden og grave Jer ned i Belgroften, det veed I vist alt sammen.“

De tre Mænd saae paa hverandre, Kniven gled tilbage i Kofstelommen, Enhver af dem vidste, at det nøiagtigt forholdt sig, som Jens havde sagt. Den Faldne, der endnu laa under hans Knæ, strakte Armene iveiret og bad for sig, de to Andre fulgte hans Exempel, den

Ene forsøgte endog med en Deel Besvær paa at briste i Graad.

„Ja, se nu begynde I jo ligesom at faa Fornuftens rette Brug igjen,“ sagde Jens, „maaske der saa bliver bedre Vilkaar for Jer.“

„Det er den haarde Nød, som driver os,“ ytrede Fangen. „Vi ere saa fattige.“

„Slem fattige!“ forsikrede de to Andre.

„Vi har heller aldrig fisket hernede før iaften.“

„Aldrig!“ gjentog Roret.

„Nei, jeg veed det nok. Hver Torvedag skifter I blot Jeres rare Fru Moder ind til Aarhus med et Par svingende Kurve fulde af stjaalne Fisk.“

Den Ene saae paa den Anden, Jens vidste ogsaa altfor god Besked.

„Det maa nu være forbi med den Spadseretur ind til Byen,“ vedblev han. „I komme vist til at lægge Jer efter en anden Bestilling. Saml de sex Dreeder op i den Kuro der, saa følger En af Jer med og bærer mig den op til Skjerring. I Andre kan gaa, der skal intet ondt ske Jer denne Gang, men fra iaften af holder Klosterfolk et agtsomt Die med Naen, og træffe de Jer nogeninde hernede, saa veed de, hvor I bo. Jeg har grebet Jer alle Tre i Tyveri, I ere mærkede til Slagtning.“

Lidt efter vandrede Jens Brok, fulgt af den ene Emfjigson, op til Klosteret, hvor Munkene just vare isærd med Aftensfangen.

7.

Medens Erik Banner og Torsten Trolle talte med Prioren inde i Kirken, havde Gregers Ulfstand gjort flere Forsøg paa at forløse sig med Karen; men hans Bestræbelser syntes ikke ret at ville lykkes. Han fandt de smukkeste Blomster i Munkenes Bede og plukkede dem hensynsløst til en stor Buket. „Jeg har allerede en,“ sagde hun og modtog den ikke. — Saa fortalte han Historier om Jens Brok og lo selv deraf, uden at faa Karen til at tage Deel i hans Munterhed, tværtimod, hun saae yderst streng og alvorlig paa ham og tog fat i en af hans Knapper, idet hun drog ham lidt tilbage i Gangen.

„Jeg holder ikke af, Du leer saa sorgløs og overgiven, Du! Det viser stor Letsindighed, og Du har endnu langt fra sonet din Forseelse med at spille Tyran imorges og nægte mig at ride med. Du er altfor sikker i din Sag, der maa vist bruges strenge Midler for at helbrede Dig.“ — Gregers vilde forsvare sig; men Karen standsede ham med en Haandbevægelse. — „Ti nu blot stille og forstyr mig ikke, jeg gaaer og tænker paa, hvordan jeg skal pine Dig lidt mere. Det er til dit eget Bedste.“

„Men hvorfor skal jeg da pines?“

„Som et affrækkende Exempel, for at Du kan blive mere lydige en anden Gang. Jeg maa idetmindste gjøre hvad jeg kan for at afvende den Lod, der truer mig.“

„Hvad mener Du dermed?“

„Det er blevet mig forudsagt, at jeg vilde komme

til at drages med en saadan stridig Person i mine Dage, lykkeligvis fœiede Spaadommen ogsaa til, hvordan jeg kunde hode derpaa. Nu skal Du høre: Ved Hans Naade Kongens Bryllupsfest tog Fader mig og Søster Else med over til Kjøbenhavn, som Du veed. Der fulgte vi en Dag med de andre unge Adelsdamer ned til den gamle Spaakvinde i Gyden bag Sanct Nicolai. Det er en høist paalidelig Person og fjendt af Alverden. Hun kan forudsige de forunderligste Ting, og de gaa nøiagtig i Opfyldelse. Da Tiden kom, at vi skulde træde frem, stod hun lidt og saae paa os. Jeg lo, men Søster Else var saa bange, den Tosse, hun tog mig i Haanden og rystede af Angst. — Jer To er det let at spaa, sagde den gamle Kvinde; den Lod, I skal have, har Vorherre skrevet i Jeres Dine. Hun, som griner og kaster med Rakken — det var mig, hvad synes Du! — hun skal komme til at volde Sorg og le deraf, den Anden der, som staaer og bævrer og ryster, skal volde Lykke og græde derover. Meer vil jeg ikke sige for denne Gang, nu er jeg træt, men agt selv nøie paa de Barsler, I faae idag, inden I lægge Jeres Hoved paa Sengepudden. I dem vil I finde Jeres Fremtid forklaret. — Saa maatte vi gaa med den Bæsked. Konen gav sig til at spinde paa sin Skotrok og vilde ikke sige et Ord mere. Du kan da tro, jeg lagde nøie Mærke til, hvad vigtigt der hændtes den Dag. Jeg taler ikke om, at jeg mødte Dig, Mester Gregers, spankulerende i en ny, rød Floilskappe med Guldborder, eller at Du gif og forsikrede, jeg var den Indigste og Allerdeiligste, Nogen vilde se, det var der ikke noget mærkeligt ved; men om Aftenen, ved den store Ffest, da Else og jeg sad ved Taflet paa Slottet, kom der en udgraveret Sølvoagn

fjørende langs hen over Bordet mellem Blomster og Stueretter. Deri sad en ganske lille, levende Dværg, som stræde Sukkergodt med Tankesprog og Mundheld ned foran alle Gæster. Jeg fik et stort Hjerte, hvorpaa der var afbildet en grøn Pilevaand; nedenunder stod skrevet med store Bogstaver: *Flecte tenerum*, hvilket de Lærde udlagde som: *Boi den itide*. — Forstaaer Du? — Else, som sad ligeoverfor mig, blev bleg, endskjøndt hun smilede, da hun skød sin Kage med Tankesproget over til mig; det var en hvid Lilie med boiet Stængel og vissen Krone, omfring den stod at læse: *Sic me Phoebus amabat*, hvilket nok skal sige saa meget som: *Saadan har Solen elsket mig*. — Det varsel, jeg fik, kunde da ikke være tydeligere, vel, Du! Jeg maa nu arbeide flittig paa at drage det bedste ud deraf. — *Boi ham itide!* — Jeg skal boie Dig, kan Du tro. Gaa og lad mig tænke paa din Straf, men kom først og kys min Haand, — saa! ikke mere. Bort med Dig!”

Hun traf den ene Handske af, lagde sin bløde Haand over hans Mund og tog derpaa Iver Krabbes Arm.

Da de kom hjem til Kallø, gik Karen op paa sit Kammer og tøvede der til henimod Middag. Gregers sad og trommede paa Ruden inde i Dagligstuen og længtes efter, at hun dog skulde lade sig tilsyne igjen. Endelig kom hun, nydelig og smilende. Han strakte hende begge sine Hænder imøde. Karen tog ikke mod dem, men gik hen og satte sig paa Bænken ved hans Side.

„Glæd Dig, min kjæreste Ven! nu har jeg fundet det.“

„Fundet, hvilket?“

„Den Straf, Du bør lide for dit Tyranni imorges. Du skal gaa ned i Engen og lede mig et Firklover op, og Du vender ikke tilbage, for Du har fundet det.“

„Der er ingen Firklover nede i Engen, jeg finder aldrig noget.“

„Desværre for Dig, Du vender ikke tilbage uden at bringe et med Dig.“

„Men hvad tænker Du paa, kjæreste Karen, spadserer ned i den aabne Eng i en saadan Hede.“

„Ja, det er nu din Straf, forstaaer Du ikke det; men Du har maaske Ret, Solen brænder vist for stærkt, har Du ikke Lyst, skal Du ikke gjøre det. Varmen vil trætte Dig, jeg mærker det selv, jeg er aldeles ødelagt af den Ridetur til Klostret, jeg bliver vist nødt til at drage mig tilbage paa mit Værelse, jeg befinder mig slet ikke vel. Du skal ikke vente mig til Middag, jeg spiser oppe. Jeg er bange for, at den Hovedpine vil drage længe ud. Vi sees vist ikke i de første Dage. Farvel saa længe!“

Karen vilde gaa, Gregers standsede hende, han tiggede og bad; men det hjalp ikke. „Siden det endelig skal være, saa kommer jeg da til at føie Dig,“ sagde han og tog sin Hat for at gaa.

Nu var det Karen, som standsede ham. „Na nei, lad heller være, ret betænkt er det urimeligt af mig at forlange, der er maaske ingen Firklover, og saa i denne Hede —“

„Karen, Karen! hvor Du piner mig, Du seer saa vidunderlig frisk og bedaarende ud, og dine Dine! hvor de glimre og lyse og velsigne alt, hvad de hvile paa.“

„Lad mig være,“ sagde Karen. „Du er jo lige ved at løbe løbst igjen, det er Firkloveret, ikke mine Dine, vi skulle tale om.“

„Ja, nu gaaer jeg da, farvel saa længe. Storre Tyran end Du findes vist ikke i Kongens Riger og Lande.“

„Voi den itide,“ gjentog Karen og kyskede paa Fingeren.

Solen brændte, Gregers gik nede i Engen og buk- fede sig og søgte med stor Omhu. Af og til kastede han sine Dine op til Vinduet, hvor Karen stod og lo ad ham, saa tørrede han Panden for at give tilkjende, hvor varmt det var. Lidt efter kom hun løbende ned til ham med et hvidt Tørklæde over Hovedet. Solskjærme brugte man dengang ikke. Gregers havde hidtil søgt uden at finde, han stod og betragtede Klarerne i et stort, prægtigt udviklet Treklover.

„Lad mig se,“ sagde Karen og plukkede et løst Blad, som hun satte til det, Gregers havde fundet. — „Der har vi jo et Firklover!“ udbrod hun, „ganske vist, vil Du se, en, to, tre, fire Blade, og det er mig, der har fundet det. Siig mig ikke imod, tilstaa det strax. Dermed skal din Straf være tilende for denne Gang.“

De fulgtes da tilbage til Gaarden, og i dette Die- blif var det synligt for Alle, at der havde fundet en fuldstændig Forsoning Sted mellem dem. Karen smilede og lo og lænede sig mod Gregers, medens de gik gjen- nem det høie Græs, saa blødt og trofast, at hun næsten hvilede i hans Arme, det var som om han bar hende ind over Stien.

Lidt efter at Erik Banner var redet ned til Skjer- ring, aabnede Esra Gustavs Dør og traadte ind til ham. Fangen stod i det aabne Vindue og saae ud. Ligeoverfor ham var Else iforveien kommen tilsyne.

„Det blev daarligt Veir iafte,“ sagde den unge

Svensker og lettede paa Skulderen. „Der drog en Byge hen over Gaarden.“

„Værre Veir vil vi vist faa herefter,“ svarede hun sørgmodig uden at se op.

„Man maa da vende Ryggen til og ikke lade sig bøie.“

„Af nei!“ ytrede hun bønligt. „Om jeg skal sige min Hjertens Mening, troer jeg vist, det var bedre at give efter. Det er ikke godt at gaa opreist i Stormen.“

Esra rømmede sig. Gustav vendte Hovedet om mod Døren. „Hvad vil Du? Staaer Du og lytter efter, hvad jeg siger?“

„Nei!“ svarede Esra, „hvad der raabes over Gaarden, er ikke værd at lytte efter. Jeg er en ny Tjener, som Lehnsmanden og Torsten Trolle skikker Eder. Er der noget, jeg skal udrette?“

Gustav nægtede det kort og heftigt. Esra satte sig hen paa Bænken indenfor Døren.

„En ny Tjener!“ raabte Gustav. „Siden Du nævnede Torsten Trolle, vil det vel sige det samme som en ny Fangefoged, ikke sandt?“

„Jo, det kommer omtrent ud paa eet.“

„Men jeg vil ikke vide af Dig, hverken som Tjener eller som Foged, reis Dig og gaa.“ Esra saae op og rystede paa Hovedet. „Reis Dig!“ gjentog Gustav, „eller jeg kaster Dig ud af Kammeret.“ Med disse Ord aabnede han Døren og lagde begge Hænder paa Esras Skulder.

„Det lader I vist være, Herre min,“ svarede Esra og blev siddende ubevægelig paa Bænken.

Gustav Erikson var bekjendt for sin Styrke og Behændighed; i alle ridderlige Kampe og Lege havde han sjelden fundet sin Overmand, her forslog hans Kræfter

ikke, hans Dine flammede, Klarerne i hans Bænde stode spændte og svulmende, medens Esra med sin høire Haand greb den Arm, der var ham nærmest, og tvang den ned med en Magt, mod hvilken al Modstand var forgæves.

„Hør mig!“ ytrede han dæmpet, idet han med Foden skød Døren til, for at ingen Lyttende skulde blive opmærksom paa, hvad der foregik, og uden at give slip paa den fangne Arm. „Bruger I Bold, tvinger I mig til at lægge Haand paa Eder, og det er I som Adelsmand daarlig tjent med, — lad den Trods og Halsstarrighed fare og find Jer i, hvad der ikke kan være anderledes. Et Spil har I for nylig tabtovre i Kjøbenhavn, her vil I nu tabe et andet.“

Der var noget saa overlegent og mægtigt i denne Kulde, i den bestemte og bydende Stemmes No, at Gustav følte sig paavirket af den, han betragtede sin nye Tjener forbavsset, og da Esra slap hans Arm, gjorde han ikke ringeste Forsøg paa at benytte sig heraf.

„Hvad mener Du med det tabte Spil, forklar Dig!“

„Forgangen kom der en Vaabendrager over Sundet med Bud og Brev til Jer. I skulde slygte, stod der at læse, de ventede paa Jer hjemme, de trængte til Jer. — Manden sidder nu forvaret i Jern, og I — ja, for Djævelen, Herre! naar Hingsten vil smøge Tøiret af sig, giver man den en stærkere Grime paa, det er saa ligefremt. Har de eengang lagt Haand paa Jer, det være nu med Ret eller ikke, kan I tro, de se deres Profit ved at holde fast. Slipper I mig, faaer I maasse den, der er værre, Torsten Trolle er Mand for det. Han bærer Kongens Brev med sig og gjør ikke mange Omstændigheder, den Karl. Hvad om de slutte Jer i Buur

og give Jer Bøilen om Haand og Fod. — Lad os tale os tilrette med det gode."

„Ja, lad os det. Du vil altsaa fra nu af være min Fangefoged, bo herinde i mit Kammer, belure mine Ord, mine Handlinger, alt hvad jeg foretager mig?"

„Det bad de mig rigtignok om."

„Du skal vel ogsaa følge efter mig, naar jeg drager ud, gaaer eller rider, og siden trolig berette din Herre, hvad Du seer og hører?"

„Det forlangte han — ja, men mindre kan gjøre det. Jeg troer ikke, jeg duer synderligt til at lure og speide, heller ikke til at forraade Andres Hemmeligheder, jeg synes ikke om den Bedrift. Saa længe I ikke pønser paa List eller Bedrag, skal I være fri for mig; men tænker I paa at slippe bort herfra, eller lægger I Planer dertil, saa tag Jer ivare, det forbander jeg Jer til, I skal finde to aabne Dine og to Arme, som kan holde Jer tilbage."

Efter den Dag var Esra bestandig i Gustav Eriksens Nærhed, han gjorde sig saa lidt bemærket, undgik at komme meer end nødvendig tilsynne, men iagttog ham, fulgte ham; Fangen var alene og dog bestandig omsluttet af hans Vogters Narvaagenhed. Torsten Trolle havde gjort et klogtigt Valg, kun undrede han sig over Esras Tavshed, han havde ikke noget at meddele, naar han blev udspurgt, det, der foregik den første Dag inde i Kammeret, fik heller Ingen at vide.

„En Mil har den Svenske Lov til at drage bort fra Kallø, til Kirke eller paa Jagt, hvorhen han lystre, ikke længer," sagde Torsten, „Lehnsmanden gav ham det tilkjende forleden. Overskrider han Maalet, maa Du hindre det, lystre han ikke, faaer han at tage, hvad der

følger paa. — Forstaaer Du mig? — Du bærer Bærge ved Siden og maa beholde det, medens Du tjener mig. Der er Ingen, som kan gjøre Dig noget, om Du kommer til at bruge det."

Esra saae længe og vist paa Torsten, som om han vilde udforske ham, før han svarede: „J giver mig langt større Magt, end der behøves. Hvorfor skulde jeg bære Baaben paa værgeløs Mand, det vilde slet sig skikke."

„Ja, hvem veed, hvor vidt det kan komme," sagde Torsten med et skummelt Smil, „J ere to hidfjige Hoveder begge To. Jeg har seet Dig bære Baaben paa værgeløs Mand før idag. Kan hænde, der var dem, som vilde fylde din Hue med Guld, for at Svensken hist inde laa gravet ned i Rulen istedetfor din dræbte Kammerat."

8.

En Dag gik Gustav ved Stranden med Hænderne paa Ryggen og stirrede ud over Søen. Af og til kastede han et langt og dvælende Blik op mod Kallø. Herne havde han og Else ofte gaaet før, i den sidste Tid lod hun sig kun sjelden se; men oppe i et vist lille Vindue stod en lystklædt, kvindelig Skikkelse, foroverbøiet, synlig i den klare Luft og stirrende ud over Søen i samme Retning som Fangen. Var det mod dette Vindue, han saae, naar han vendte Hovedet tilbage, var det hende, hans Dine kaldte paa? — Esra laa oppe i Skoven mellem Bøgekrattet, han havde som sædvanlig fulgt Gustav, uden at blive bemærket, og holdt sig nu skjult

bag Løvet. Der kom en Kvinde gaaende hen over Stien, som førte ud fra Skoven. Det var den samme lange og indfaldne Skikkelse, Jens Brof traf forleden Aften paa Fiskefangst nede ved Aaen, kun med den Forskjel, at hendes Ydre, det magre Ansigt med dets gule, rynkede Hud, saae endnu mere lidende og ynkeligt ud i Dagslyset. Esra listede sig efter hende op ad Stien; da han var kommen saa langt bort, at Gustav ikke kunde høre hans Stemme, traadte han hen til Konen og hilste hende med et Gudsfred.

„Hvor skal Sidsel hen saa tidlig?“

Konen foer sammen og standsede, da hun hørte hans Røst. „Jeg søgte Dig,“ svarede hun. „De sagde, Du nu holdt til paa Kalle, og jeg var paa Bei derop. — Det er galt fat hjemme, Esra, i den sidste Uge har jeg ikke seet noget til Terfel, min Mand, han laa syg og rystede af Kolden, mens jeg gik ned til Aaen en Aften for at fange os en Fisk, idetmindste lod han, som han var syg, da jeg kom tilbage, var han borte. Ingen kan sige, hvor han er bleven af. Veed Du noget derom?“

„Hvor skulde jeg vide det?“ sagde Esra.

„Han har havt med Dig at bestille siden Vaar, I gik til Skovs sammen, han er saa godtroende og saa let at lokke, Gud Fader og hellige Jomfru forlade Dig, om Du har ført ham paa feil Bei.“

„I kan være rolig, Sidsel; da vi skiltes, var Terfel paa den rette Bei, ikke bedre jeg veed. I en Uge, siger I, har han været borte. — Han vilde jo være Branger.“

„Gud bedre det, vi har brugt de Penge, Du gav ham.“

„Og Ingen veed, hvor han er bleven af,“ ytrede Esra tankfuldt.

„Nede ved Naen fandt jeg hans gamle Hat og det blaa Torklæde, vi fik til hellig Juul. Bort spæde Barn laa i Sengen, da han reiste sig og gif, det er hende, han talte sidst med; men hun veed intet at sige.“

Esra stod lidt og betænkte sig. „Lad os gaa hjem til Jeres, maaske finde vi der et Spor, jeg skal hjælpe Jer at søge.“

De fulgtes tilbage gennem Skoven, som Konen nylig var kommen ud fra. Esra valgte en Sti, der førte over til Elsted Krat, hvor Sidsel boede. Hytten var faldefærdig, bygget op af Lyngtørv og Grene, og gif ind i en Banke, som optog dens to Sider. Det var ikke muligt for et voxent Menneſke at staa opreist under Loftsbjælkerne, ikke heller kunde der tænkes et sørgeligere Billede af Nød og Glendighed end det, som her fra enhver Krog mødte Diet. Paa et Straaleie laa en halvvoxen Pige med opbundet Haar, indfaldne Kinder, blegblaa Læber og pillende med Hænderne i Straaet. Hendes store, fremstaaende Dine, som Feberen gav en unaturlig Glands, og som vare underløbne med en mørk Rand, stirrede forbausede paa Esra, da han gif hen til Sengen og satte sig paa Kanten. Et Træbord stod foran hende, derpaa saaes en Vandkrukke og de grønne Toppe af nogle Gulerødder, som den Syge nylig havde spist, og hvis Saft endnu var synlig i hendes Mundvige og paa Hagen. Hun drog sit Beir kort og stønnende og trykkede af og til Haanden mod det flade Bryst, naar Manden syntes at ville standse. Midt paa Leergulvet stod en Skotrok, i Udkassen foran den laa en Kat og legede med en lille Killing. Paa Væggen hang en Række

vindtørrede Glyndre, trufne paa en Snor til Vinterforraad. Det var Fattigdom og Affældighed altsammen.

„Hvordan har lille An' Mari' det idag?“ spurgte Esra. „Nu bliver Hun snart rask igjen og kan komme ud til Gæssene, saa skal Hun med, naar de holde Høstgilde oppe paa Gaarden.“ Barnet smilede til det smukke Billede. Esra vedblev: „Hvad er det, Hun fortæller om Terfel? Sagde han ikke, hvor han gif hen?“

Ane Marie rystede paa Hovedet. „Jeg laa og sov, han troede det, for jeg lukkede mine Dine, da han stod og slog Ild.“

„Og saa gif han, uden at sige noget?“

„Nei, vist ikke, han kom hen til min Seng, han sad der, hvor Du nu sidder, og lyttede efter, hvordan jeg trak Beiret, saa boiede han sig ned og kysede min ene Haand og slog tre Herrens hellige Kors over mit Hoved. — Vil Du gaa fra mig? sagde jeg, da han tog sine nye Støvler ned fra Loftsbjælken, og saa græd jeg, for jeg var røed for at ligge alene. — Jeg vender snart tilbage, lovede han, og naar jeg kommer igjen, bringer jeg det med, som skal gjøre vor lille An' Mari' frisk. — Jeg er saa syg, saa syg, Esra, det gjør ondt i mit Bryst,“ tilføiede hun lidt efter, medens Taarerne løb ned over de hule Kinder.

„Terfel klædte sig da paa, og saa gif han?“ ytrede Esra.

„Saa gif han, men hvorfor spørger Du om alt dette. Du vil da ikke volde ham Fortræd?“

„Volde ham Fortræd, Ane. Har din Fader aldrig talt om mig?“

„Jo, han sagde, Du var den, der meente ham det bedst.“

„Hvorfor skulde jeg saa volde ham Fortræd? Det var en daarlig Tale.“

Sidsel stod ved Døren, fra Binduet i Væggen gled en Solstraale skarp og blændende ind i Stuen og kastede en Strøm af Lys hen over Halmstraacene paa Gulvet. Det kunde ikke være for at mildne Glendigheden, at den viiste sig herinde, i Sollyset blev Nøden kun saa meget synligere, og dog bragte Straalen Lykke, det unge Barn smilede, strakte de lange, magre Arme ud, som om hun vilde gribe Lyset, og raabte:

„Aa! der kommer den igjen, det er Gud Fader, som seer paa mig, siger Munken, jeg har ventet den fra imorges tidlig. — Før kom den nærmere, en Morgen lagde den sig lige op til mig, var jeg bedre dengang? — Nu gaaer den hver Dag et Stykke bort, men kun et lille Stykke.“ — Esra sad paa Sengen og lod til at gruble over noget. — „Kommer jeg saa med op paa Gaarden, naar de gjøre Høstgilde og blæse i Trompeter?“ spurgte Ane Marie. „Jeg bliver snart rask, det fortalte Fatter, mens han sad der og trak sine Støvler paa. Hellige Fater Klemmen havde lovet, jeg skulde komme mig, naar de kunde faa en Ulvpeles til at svøbe mig ind i og lægge mig ned i Sengen med. Den bringer jeg, sagde Fatter.“

„Hvor skulde han faa en Ulvpeles fra?“

„Den vilde han jo henteovre i Sverige,“ svarede Barnet.

En Lynstraale skød frem fra Esras Blik, hans Ansyn viiste et Udtryk af den dybeste Overraskelse.

„Det er noget Sludder!“ ytrede Sidsel, „hun har ligget og drømt det altsammen; hans graa Hat fandt jeg nede mellem Stenene, og Tørklædet laa foran Elle-

buffen. Jeg har søgt ham paa hver en Sti i Skoven. Gud Fader maa vide, hvad der er bleven af ham."

Esra saae op med et trygt Overbevisnings Smil og svarede: „J kan være rolig for Terkel, ham skal J hverken søge i Skov eller ved Vand. J vil se ham karst og frisk komme ind ad den Dør der, hvis jeg ellers spaaer ret. Tøv kun lidt."

Det lystede over Sidsels Ansigt ved den Sikkerhed, hvormed dette Løfte blev givet. „Hvor troer Du da, han er henne?"

Esra lo paa sin egen stille Maade. „Han er vist dragen afsted for at hente den Ulvpeles, han talte om, til An' Mari'. Vil J gjøre mig en Billighed, saa lad mig vide, naar han kommer tilbage.

„Du narrer mig vel ikke, Esra?"

„Hvad tænker Hun paa, Sidsel! Fattigfolk som Hende har for meget tungt at bære, til at man ogsaa skulde give dem et skuffet Haab at drages med. Lad mig blot faa at vide, naar Terkel er vendt tilbage." Det lovede hun, og Esra forlod Hytten.

Gustav Erikson stod og stirrede ud over Stranden. Hvad var det for mørke og alvorlige Tanker, som prægede dette Sorgens og Tungtsindets Mærke i hans Træk? — Foran ham glimrede Solen mellem de smaa, krusede Bølger, Rylen og Regnsproven løb omkring og udstødte deres sorgmodige Skrig omkring Vandpytterne, der vare blevne tilbage i Fordybningerne af Sandet, efter at Floden gik bort. Det var ikke paa dem, han saae. Længere ude laa Sælhunden med sin fede og trivelige Unge og arbejdede sig op paa Stenene, hvor de strakte sig ud for at sove i Solskinnet. Det var heller ikke dem, han iagttog. Hans mørkeblaa Dine søgte længere

frem uden dog at hæfte sig paa nogen bestemt Gjenstand, det var Tankens Syner, der beskæftigede ham, Billeder fra Fortiden, eller maaske han søgte at finde Lys og Klarhed i det Haab, han bar paa for Fremtiden.

Han besad en temmelig udviklet Aand og havde tilbragt sin Ungdom i Dmgang med erfarne Mænd; ganske vist løb han fra Skole i Utide, men indhentede siden det forsømte ved Steen Sture den Yngres Hof, hvor han fandt en villig Modtagelse som Søstersøn af Rigsforstanderens Hustru og især sluttede sig til den gamle Hemming Gad, en Adelsmand, der havde seet og prøvet meget og taget virksom Deel i Tidens Bevægelser. Her paa Kallø var alt forandret, her levede han i sine Tanker med et mishandlet og søndersplittet Fædreland, som syntes at paakalde hans Hjælp blandt et underkuet Folk, som han vilde frelse, med Fortiden og de gamle Helte, som han vilde ligne. Alt, hvad der var Dnske og Haab og Trang, drog ham over Søen, der saae han Fremtiden i lutter lyse Billeder, her sank han sammen for en Virkelighed, hvori han var en evneløs, træl bunden Fange, her gav Livet ham intet af Drømmen, ikke engang Haabet om at virkeliggjøre den. En saadan Natur, hvori alt var Higen, hvori store og rige Evner bruste og sydede som en undertrykt Strøm, der søger Udløb, maatte Uvirksomheden bringe til Fortvivelse. Dertil kom de hyppige Ydmygelser, han daglig var udsat for; de danske Adelsmænds Spot, deres udfordrende Overmod hjalp til at holde alle bitre og lidenskabelige Følelser friske. Han sad om Aftenen i Drickelag og hørte dem udstykke Sverige, de betegnede forud, hvilket Lehn Enhver vilde have, de sloge Terninger om de svenske Jomfruer, spottede alt, hvad der var ham helligt.

Han tav dertil og blev rolig og kold, for at Ingen skulde ane, hvor pinligt han følte sig truffen; men han forlod dog ethvert saadant Lag med en rasende Harme. Det var et langt Register af Hævnplaner, han bar paa.

Hadde Torsten Trolle kunnet læse, hvad der foregik i denne higende og kæmpende Sjæl, vilde han have sparet sig megen Bekymring; han anede maaske noget af Fangens stærke og ubøielige Villie, en Daadskraft, beslægget med hans egen, der aldrig gav tabt og som Antæus vandt Styrke ved at knuges til Jorden; men han begreb ikke, at Uergjerrighed indtog hos Gustav det samme store Rum, som Kjærligheden hos Eric Banners Datter. Hvorfor havde han da, især tidligere, søgt hende med saa megen Iver og regnet de Dieblikke for lykkelige, som han tilbragte i hendes Selskab? — Fordi Elses Nær-værelse bragte Lys i hans Mørke og frelst ham fra hans egne sørgelige Tanter, hun beroligede de stridende Videnskaber, idet hun viiste ham en ny, en anden Verden, hvori alt var Fred og Reenhed og Ufskyld, en Tilstand, hvori han levede uden at ønske og begjære, et Sommerlys, der gjorde det skjønne friskere. I hendes Nærhed var alt kun Hengivelse og en uroffelig Tillid til det gode, ingen Trang til af det givne at skabe noget nyt, kun ydmyg Redebonhed til at finde sig i det, som een-gang var. En Stund kunde han hengive sig til hele Fortryllesen heraf, indaande den milde Luft, hendes Nærhed bragte, boie sig for den Glorie af Adel og Reenhed, der omstraalede hendes kyske Bænde; saa plum-redees atter den Sø, der nylig havde affpeilet Himlens Skjønhed, saa betragtede han hendes Verden ligesom en Bogen betragter et Barns Leg, med et Suk til Fortiden, hvis Harmonier ikke længer vare til for ham. Der lød

Stemmer i hans Indre, som kaldte ham til Handling, — Hesten stamper og bider i sit Bidsel, Fanen flager over hans Hoved som den Dag ved Brænnefirke, Trompeterne blæse til Angreb, et Folk i Nød klager og forlanger Frelse, — han vilde bort, han følte en Verden af ubenyttede Evner i sit Bryst, han var lænket ved Haand og Fod, han fortvivlede. Hvorledes alle Indtryk fra deres lange og ensomme Vandringer, det romantiske i Gustavs Tilbøieligheder, hans mandige Skikkelse og forladte Tilstand, efterhaanden prægede sig dybere i Elses Hjerte, det begreb han derimod ikke, — hvad havde vel en Natur som hans med Kjærlighed at gjøre?

Else selv var ogsaa længe i Uvidenhed herom. Da hun kom tilbage paa sit Kammer efter Samtalen med Torsten, tøvede hun en Stund og sad som fortabt med begge Hænder foldede i Skjødets og sænktes Hoved, medens Taare efter Taare løb ned over Kinderne. Det var Torsten, der bragte Lys i Mørket og fortalte hende, hvad hun hidtil ikke havde gjort sig Regnskab for. Hun stirrede frem for sig som ind i et stort Land, hvor alt var nyt og fremmed, men lyst og vidunderligt, hun bøiede sig under den ukjendte Magt, der havde grebet hende, nu vidste hun Navnet, nu begreb hun endelig, hvorfor hun ikke længer havde nogen Willie, nu følte hun, at hun tilhørte ham, som lyste over alle hendes Drømme og farvede alle hendes Tanker, at hun havde givet sig bort, længe, længe før hun blev begjært. Med denne Bished hævede hun modigt og hurtigt sit Hoved, tørrede Taarerne bort og smilede:

„Jeg vil slet ikke tænke mere derpaa,“ sagde hun og strakte Hænderne over mod et lille Ibenholts Krucifix, som hang paa Væggen ved Hovedgjærdet af Sengen.

„Jeg vil nu flittig paa den store Alterbug til Bispenbjerg Kirke, tælle Traadene og virke Blomster, saa glemmes det nok.“ Men Haanden med Naalen sank strax efter ned i Skjodet, og hun blev ved at tænke paa et og det samme. — „Hør, hvor de kalde paa mig derne, alle Hønsene, og den hvide And med sine smaa Ellinger, hvorfor husker jeg aldrig mere paa dem? — Den lille Ged omme i Toften — og alle mine Blomster, de visne paa Stilken, de længes efter Vand, de spørge efter mig. — Hvoraf det nu kan komme, at netop han er bleven saa meget for mig og bleven det saa snart, hvorfor jeg kun drager Ande og mine Dines Lys fra ham alene, — det vilde jeg gjerne vide.“

Det var et ungt Hjertes første, friske Lovsang, en Sjæl i Udspring, et Barn igaar var blevet til en Kvinde idag. — Kjærlighed kommer fra Gud, det fortæller det spirende Blad, den syngende Fugl, den varmende Solstraale, — det er en Tanke saa smuk, at jeg helst vil tro, den er sand; idetmindste er det vist, at naar Kjærligheden fylder en ung Piges Sjæl, stiger Himlen ned til Jorden for hende. — Else var lykkelig og forlangte blot at blive hævet i Høide med hans Følelser og Planer for at faa Lov til at dele dem; hun vilde besidde den blide Myndighed, der gav Ret til at trøste, der kom en higende Trang over hende, hun vidste ikke selv hvortil — til at frelse ham, til at følge ham. Siden alt i hans Natur saae hen imod Handling og Bedrift, troede hun at naa høiere op ved at ligne ham. De fore forbi hende, alle disse betagende Længsler, i ubestemte Former; give vilde hun, give af sit fulde Hjerte, hun meente at faa større Betydning for sig selv ved at være noget for ham; der var endnu slet

ingen Tanke i denne hengivne Natur om, hvad han skulde være for hende.

9.

Jens Brof tøvede endnu hos Munkene i Skjerring og lod til at befinde sig ret vel der. Han gif paa Raad med Køgemeisteren om Maden og tvang Prioren til at lade bringe Klosters Viin til ethvert af hans Maaltider.

„J kan da for Djævelens Pine vel begribe, jeg maa lave mig til først og sørge for, at min Krop er godt istand, inden jeg gaaer hen og bliver Munk.“

Af den Grund udsatte han bestandig sit Klosterløfte og syntes heller ikke om, at de huffede ham paa det Gavebrev, der skulde skrives til Klostreet.

En Morgenstund tog Prior Anders Mod til sig og lod ham vide, at de nu havde skicket Brev og Bud til Kong Christiern og klaget deres Nød, saa at Jens enten maatte lade dem faa Brev paa hans Gods og undergive sig Klosterreglerne eller tage, hvad der fulgte paa.

Jens laa endnu i Sengen, han reiste sig overende og støttede Kroppen paa begge Arme. Denne Tidende kom ham noget ubeleilig, han var velbekjendt med Kongens Stemning mod Adelen, der var ogsaa en fjedelig, privat Historie fra sidste Mai om noget Kron-gods, som Jens ikke havde aflagt rigtigt Regnskab for efter Landsdommer Niels Clementsen, den Samme, om hvem det hed, at han blandt Rigsraaderne sad nederst paa Bænken. Han holdt slet ikke af at blive kaldt tilbage i Kongens Grindring.

„Saa J har flaget over mig,“ sagde han og rev sig i Hovedet, medens et uheldvarslende Smil gled over hans Ansigt. „Hvem af Jer har ruget det ud? — Pater Klemmen! jeg kunde nok tænke det.“

„Vi vente Budet tilbage hver Dag,“ tilføiede Prioren.

„Gjør J det, ja, gaa nu og lad mig grunde lidt over den Sag. Det var en god Drank, J der skænkede for mig til Davrefost.“

Prioren gik, Jens faldt strax efter i Søvn igjen. Henimod Middag stod han op og kaldte.

„Der skal ringes med den store Klokke og gjøres Bøn og læses Messie,“ raabte han ude i Gangen. „Nu har jeg havt et Syn igjen, en Aabenbaring, Gud straffe mig! mod hvilken den forrige var for Mudder og Nix at regne.“

Prioren kom til, Munkene samledes udenfor, Jens stod med blottede Been og Nathue paa Hovedet og raabte:

„Den hellige Jomfru kom listende ind af min Dør imorges, hende, der hænger over Alteret, med det bare Bryst, som der er jaget et Sværd igjennem; hun satte sig paa mit Skjød og slog begge Arme om min Hals, mens hun nok saa freundlich lagde Hovedet ned paa min Skulder, vriffede det frem og tilbage, smikkede og hvikkede: Nu har jeg beskiftet lille Jens til at gjøre en stor Velgjerning mod mine arme Munke i Skjerring, lad være, de ikke gider spendere en pæn Ramme til mit Billede. Jens skal blive et lysendes Minde for alle gode Mænd lige op til Skagen og øve en Bedrift, som vidt kan spørges. — Der er nu den Bro nede over Aaen, Kloset har Ret til at kræve Bompengge for hver en farende Mand og hvert et Kreatur, som Herrerne

fra de store Gaarde driver over; men det tænker Ingen mere paa at gjøre gjældende. Ifjor slog Markedsfolkene Bommen istykker, de Bæster, da de droge fra St. Olufs Marked i Mars nordesten, og til Valborgdag pryglede de den gamle Munk Søren, som var sat ned i Bomhuset for at tage imod Penge. — Den Sag skal Ridder Jens bringe i Orden, han kan alt hvad han vil, den Karl, han skal nu blive Skjerring Kloster til Uere og Fornøielse. — Ja, men jeg har ingen Tid, Motter, svarer jeg, for jeg skal rages og klostergives. — Det vilde hun ikke have, men rystede paa Hovedet og meente, hendes Indfald var bedre end at gaa hen og lade sit Haar skamfere og skraale Sange som en Buggetøs. Da Marie havde sagt dette, gav hun mig et Tryklys lige midt paa min Mund og blev næsten altfor freundlich, det jeg som en blufærdig og undseelig Mand ikke kunde tillade, saa skød jeg hende lempelig bort, og hun sjokkede da af og blev borte som en Røg. Jeg vaagnede ved det, at hele min Stue dustede af brændte Enebær og Raskarillebark. Lugt! I kan vist mærke det endnu.“

Der var noget forsorent og gudsforgaaent i Ridderens Ord, som bragte Prior Anders til at forse sig; men deres Indhold tiltalte ham alligevel i ualmindelig Grad; den Bro, som Klostret daglig mistede Bompengene for, havde længe ligget ham paa Sinde. Han lod Munkene forlade Cellen og satte Jens fuldstændig ind i Sagen, hvilket forresten allerede var skeet et Par Dage iforveien.

„Jeg er saa tørstig, saa tørstig efter den salte Sild til Allebrødet imorges,“ raabte Jens, „lad os saa en rigtig god Kande Spanskviin herop, saa falder Talen bedre.“ Vinen blev bragt, Prioren talede, og Jens sad

med Fingeren paa sin tykke Næse og lyttede opmærksom til. — „J siger altsaa, at den eneste Udgang til Klofret sønderfra gaaer over den Bro?“ spurgte han, „og alle de Mænd fra Elsted og Skjødstrup og Hornslet maa over den, naar de skal ad Aarhus eller Standerborg til. — Der er ogsaa mange rare Markeder forhaanden nu og liolig Drift med Kreaturer, som alle bør betale,“ tilføiede han dybsindig. — „Veed I hvad, min kjære Prior Anders! siden jeg nu to Gange er bleven udvalgt og kaldet af Vorherre og hans kjære Familie, hvoraf jeg fornemmer, at Herskabet deroppe maa sætte tilbørlig Pris paa mig, saa vil jeg gjøre, som de byde. Jeg vil være Jeres Bommand, jeg, og det kan I trostigt Allesammen bede Ganden fare i Jer paa, at jeg skal faa Godtfolk til at rykke ud med Bengene. Men jeg maa først have noget skriftligt at vise frem, det er Skade, at den kjære Broder Klemmen just nu skulde være reist til Kjøbenhavn for at forklage mig hos Kongen, ellers kunde han have sat et Brev op, som tilsteder mig at hæve Bompeng af hver agende og farende og drivende Mand, der søger over Broen.“

Det lovede Prioren selv at gjøre. Strax efter Middag havde Jens det forlangte Brev, affattet i den Form, han ønskede, og han gik ned til Naen.

Broen var temmelig forfalden, Bommen afbrudt og kastet ned i Groften, saaledes som de berusede Bønder havde forladt den efter Sanct Olufs Markedsdag. Et lille Bomhuus var støttet med Stiver og manglede Dør. Jens udsøgte to firskaarne Mænd af Klofrets Bønder og hjalp dem trolig med at bøde paa alle disse Mangler. Bomhuset blev sat istand, af Broen selv brød han de midterste fire Fjæl op, slog Revler under dem og samlede

dem til en løs Flage, som efter Behag kunde lægges ned og tages bort igjen. Naar da Flagen laa paa sin Plads, var alt i Orden, drog man den bort, var der et aabent Hul midt i Broen, som gjorde det umuligt at komme over den. Det var netop saaledes, at Jens vilde have det.

Da alt var færdigt, belæsfede han sine to Kæmper med Spise og Drikke fra Klostret. „For vi maa jo have lidt at styrke os paa,“ sagde han. Saa gik de ned til Naen, og Jens dannede sig et mageligt Halmleie inde i Bomhuset. Kom der nu en Reifarende eller en Flok Kreaturer sønderfra, blev Flagen hurtig taget op af Broen og flyttet ind paa den nordre Side, Jens fulgte med Folkene over, der vare de i Sikkerhed.

„Hvor skal I hen?“ spurgte han. „Den, der vil over, har to danske Skilling at betale, ellers kan I spadserere nedenunder igjennem Vandet. Fæ regnes halvt mod Mennesker og koster kun een Skilling danske.“

Det var netop Torvedag i Aarhus den Dag, og der blev stor Larm ved Broen, da Folk fandt den spærret. Jens havde truffet sin Koste af, det var varmt, hans røde Ansigt perlede af Sved, han stod i Skjortærmer ovre paa den anden Side, med det lange Slagsværd under Armen og lo ad de Reifarende, som raabte til ham og forsikrede, at det før kun havde kostet een Skilling at komme over.

„Det kan nok være,“ svarede Ridderen, „men nu koster det, Steile og Hjul! to Skilling. Tiderne ere strenge, I rare Mandfolk, jeg har forpagtet Broen og havt stor Beføstning paa den, som I nok kan se, jeg kan ikke gjøre det billigere. Den, der ikke har Lyst til at betale, skal blive, hvor han er, det er en

frivillig Sag, eller gjøre sine Soffer vaade nede i Aaen."

Dertil var der intet at sige, Rig og Fattig, Alle maatte betale. Da Sagen omsider var bragt i Rigtighed, lod Jens de to Kæmper lægge Flagen ned, og de Reisende fik Lov at gaa over. Prior Anders var henrykt, da Ridderen om Aftenen vendte hjem til Klostret, han havde i Dagens Løb to Gange besøgt Brostedet og fulgte med stor Opmærksomhed Forhandlingerne.

"Nu skrive vi noiagtigt op hver Skilling, jeg har taget ind," sagde Jens, "og gjør Afregning, naar Ugen er omme. Jeg har altid holdt strengt paa Orden i mine Sager. De to Mænd, som hjælpe mig, maa I ogsaa give et godt Aftensmaaltid; de have slidt som Bæster ved den tunge Vindebro. — Med Forlov at spørge, den kjære Broder Klemmen er vel ikke kommen hjem endnu fra at forklage mig hos Kongen?" ytrede han, da Prioren gif.

Noogle Dage efter var det den hellige Michaels Fest, som blev feiret med stor Høitidelighed, og til hvilken Ordensbrødrene fra de forskjellige Klostre paa Landet pleiede at møde i Aarhus for at gaa Korsgang i Procession fra Ost til Vest omkring Domkirken, i hvilken Bispen den Dag selv forrettede Høimessen.

Tidlig om Morgenen drog Prior Anders og hans Munke med deres Helgenfane og Bievandsstænkeren i Spidsen ud fra Skjerring Kloster. Ridder Jens var allerede nede ved Bomhuset. Han havde ladet sine to Kæmper strø Birkeløv og smaaplukket Gnebærris paa Beien og knælede med sænket Hoved og i dyb Andagt midt paa Broen, da Helgenens Billede blev baaret forbi. Lidt Morstab syntes han dog, han havde fortjent efter

alle disse Anstrengelser, han reiste sig op, da Toget var naaet over, holdt Hænderne samlede som en Trompet for Munden og raabte med sine Lingers fulde Kraft:

„Kjære Prior Anders! rare Prior Anders! bed Jeres Helgen, der paa Lærredet, dryppe lidt godt Veir ned til os idag, vi have saa meget at tage vare paa. Siger han nei, skal Fanden fare i mig, hvis J ikke faaer en vaad Pels, inden J vender hjem iaften.“

Han fik intet Svar paa disse formastelige Ord, og Munkene forsvandt lidt efter inde i Skoven, syngende deres Bønner.

Enten glemte Prior Anders at bede, eller Helgenen hørte ham ikke. Efter Middag begyndte en heftig og gjennemtrængende Regn, som uafbrudt varede ved den øvrige Deel af Dagen. Jens lod sin Mad bringe ned i Bomhuset, han havde travlt med alle de Veisfarende, som skulde frem og tilbage over Broen. Da Mørket begyndte, vakte en af Folkene ham af en dyb Søvn, Manden havde hørt Sang inde fra Skoven, det var vist Brødrene fra Skjerring, som vendte tilbage. Jens reiste sig op og saae ud af Døren, — det øste ned, og Veien var oversvømmet af Vand, — hans Ansigt havde atter dette tvetydige Smil fra forleden, medens han stod og lyttede.

„Saa Du troer, det er vore Munkes, som komme der? — Ja, nu kan jeg høre Sangen, Helgenen har ikke villet hvide rigtig paa idag.“

Han kastede en Munkesofte over sin Dragt og gik ud til Broen, fulgt af de to Bønder. Den løse Flage var taget af, som Jens havde befalet. Døre paa den anden Side stod Munkene i en Klynge, gjennemblødte, sammentrøbne og rystende af Kulde.

„Hvad vil I?“ raabte Jens.

„Skyd Flagen over! skyd Flagen over, at vi kan komme hjem,“ raabte Prioren, „vi forgaa fast af Kulde.“

„I vil over Broen,“ sagde Jens, „det kan lade sig gjøre. Prisen er kun to danske Skilling for hver Kjæst, billigere kan jeg ikke gjøre det.“

„Lad den Spøg fare,“ raabte Anders, „Tiden tykkes mig ilde valgt hertil; mit Legeme bærver af Kulde.“

„Jeg kan min Salighed ikke gjøre det billigere,“ forsikrede Jens, „lad mig saa være. Jeg har forpagtet Bommen, havt svær Bekostning paa den og gjemmer Brev og Strift med Klosterssegl, for at jeg er kjendt god til at hæve Pengene. — To Skilling for hver Hoved, og I ere sexten tilsammen, hvis jeg husker ret, det gjør toogtredive; saa regner jeg endda ikke Mandsfolket med det hvide Ansigt deroppe paa Fanen for noget, han skulde egentlig betale dobbelt; men han faaer nu at spadserer over for ingenting.“

Prioren bad og stønnede, Munkene truede, Jens lo og formanede dem til at skynde sig med at betale, ellers gif han ind i Bomhuset igjen og lod dem staa. Det var heller ikke muligt, at han kunde give Henstand med Pengene, tilføiede han; den kjære Prior Anders havde skiftet Bud over til Kjøbenhavn og forklaget ham hos Kongen, saa han nu snart blev nødt til at tøfle af fra Klostret, hvis han vilde fare vel. Den eneste Maade, de kunde komme hjem paa uden at give Bompeng, var at vade over Aaen; Veien var rigtignok ikke videre god, der laa dybt Mudder mellem Sivene, og Vandet stod høit inat efter den stærke Regn, men det naaede dog vist ikke længer op end til Skulderen, der hvor det var dybest, det kunde han indestaa for.

Da Jens havde afgivet denne venlige Forklaring, svøbte han Koften sammen om sig og gif tilbage til Bomhuset, fulgt af de to Bønder. Her blev han siddende en god Stund, uden at lade som om han hørte de bøn- lige Raab og Skrig, der lod nede fra Broen. Af og til gif han lidt ud i Døren og saae efter Veiret. Himlen var sortegraa, Regnen vedblev at strømme ned, og det begyndte at blæse. Da han endelig besluttede sig til at gaa ud igjen, lod han tænde en Lygte, tog Bønderne med sig og raabte over til Munkene, hvad de havde bestemt. Det kostede nu fire Skilling dansk for Enhver, siden han og Mandskabet havde maattet gaa to Gange ud for at hjælpe dem over. — Jens kunde have forlangt det dobbelte, der var ikke længer Noget, som vægrede sig, den løse Bro blev lagt over, Prioeren betalte, og de gjennemblødte Munke ilede i et hurtigt Trav op til Klofret. Lidt efter slukkede Jens sin Lygte og gif samme Wei.

Den Paapasselighed og Iver, han anvendte ved Bomhuset i de sidste Dage, var bleven kronet med Held, Broen havde aldrig før givet saa stor en Indtægt, som siden Jens blev Bogter. Dagen efter Festen i Aarhus opstod der en ny Meningsforskjel mellem ham og Prioeren. Jens forlangte, at alle de, der droge i Grinde frem og tilbage til Klofret, ogsaa skulde give Skat, selv Bønder og Borgere, som bragte Levnetsmidler og Fornødenheder til Munkene, bleve ikke undtagne.

„Man maa være retfærdig,“ forklarede han. „Jeg kan ikke forsvare for Gud og min gode Samvittighed at tage Penge af de fattige Munke og lade det rige Borger- fram gaa fri. Desuden sætter det muggent Blod i Folk, naar de høre, at Noget betale, Andre ikke.“

Hver Aften bragte han en stor Pose Kobberskillinger hjem, som nøiagtig bleve talte og opskrevne med lange Kridtstreger paa Gulvet i Ridderens Kammer. Da Prioren mindede om at aflægge Regnskab, saae Jens vist paa ham, som om han betænkte sig, derefter brast han i Latter og sagde:

„Løverdag Aften skal vi gjøre Afregning; stol paa det.“

Prioren sukede; han havde en ubestemt Forudfølelse af, at der ikke vilde komme noget godt ud af det Regnskab.

Løverdag Aften, da Jens vendte hjem fra Bømhuset, lod Prior Anders bringe et godt og velsmagende Maaltid op paa Kammeret og satte en stor Kande Viin paa Bordet, i den Mening at stemme Jens blidere til Afregningen. Ridderen sad paa Kanten af sin Seng, som han pleiede, uden Kofte og Skjorten aaben i Brystet. Han spiste, tømte Kanden og forlangte en ny. Dernæst raabte han ud paa Gangen, at Anders skulde komme ind til ham. Prioren kom strax, hilste og satte sig op i Sengen ved Siden af Jens. Ridderens veirslagne Ansigt glødede, hans smaa Dine straaledede. Da han reiste sig, gik hen og skød Skodden for Døren, var hans Gang ikke aldeles sikker, saa traf han en af Puderne frem over Sengekanten, satte sig hos Anders, slog sine Arme om hans Skuldre og gyngede ham frem og tilbage i fortrolig Omfavnelse.

„Nu skulle vi To snakke et Alvorsord sammen, mens vi ere alene. Naar I bruger Eders Fornuft, ærværdige Faarehoved, kan I vel begribe, det var Snaf altsammen med min Omvendelse, og at jeg ikke vilde lade mig rage til Munk. Kanskje kunde det falde Motter

Marie ind at spadserer hen til mit Sengekammer, for hun maa kjede sig hart deroppe paa Bæggen, og havde hun Valget, besøgte hun da heller en Herre som mig end saadanne svinske og udgjorte Karle som Eder; men jeg troer hende for klog til, at hun vil have mig til Munk. Sikke Laar, sikke Been! passede de til Jeres fedtede Rutte? — Og nu Selskabet her og i alle de Klostre, hvor jeg kom paa Gjæsterering, se Jer om og døm selv! — I sælge os Frelse for vore Sjæle og drikke Pengene op i Brunsviger Mumme. Letfærdighed griner ud af dine røde Dine, Munk! alt hvad der er usfelt og slet samler sig omkring Dig som Maddiker i et Nadsel; paa denne Mødning skulde jeg tjene? — Badstørpigen, som toer din Messeskjorte, er en Munkedeie, den Skomagerkvind, som bringer dine lappede Saaler, er din Bislopperfke. Kommer en ærbar Jomfru og skrifter sin lille Synd, hvister Du hende Utugtens Ord i Øre, saa hun gaaer værre bort, end hun traadte ind. — Jer kalder man for Hellige! — Se, hvor han sidder og vrider Dinene og mimrer, det flommede Svin! — Judas solgte sin Mester for tredive Penninge, Du solgte ham min Salighed gjerne hver Dag om igjen for en Bægl Spanskviin. — Luften forgifte I, Folket forføre I, Jeres Søstre inde i Maribo have I gjort til Spot og Spe for det hele Land. Bymændene sige, der gaaer en hemmelig Gang til dem fra Sværdfegerens Bod nede i Gyden, Løgn er det, hvad Fanden behøves der en Gang under Jorden, naar Alverden kan skræve over Muren. Jeg har staaet Buk for tre Kammerater, der krøb over til dem en Aften og blev borte, til Sol kom paa Himlen igjen. To Andre toge Murfolkernes Dragt og Skjødskind paa, begge stolte Adelsmænd, og tøvede derinde, forvarede

vel, otte Dage tilende. Den Ene mishandlede de blide
 Nonner, saa han aldrig blev til Karl mere, den Anden
 slap bedre fra det. — Forbandede Munk! Mig har Du
 sledsket for og klaget over til Kongen i den samme Time.
 Bedrag og Falskhed kvalmer ud af Jer som Røg af en
 Stofsteenspipe. — Skjorlevnere! Mestermandens Dreng
 skulde brænde Jer sit Mærke midt i Panden, saa Folk
 kunde vide, hvem de har at vare sig for. — Men hvad
 Djæveln kommer alt det mig ved? Jeg vil drikke, og Du
 skal drikke med. — Du vil ikke, hvad? — Det komme vi
 let ud af. Se her! nu spænder jeg min Buxerem om
 din tykke Mave, saa fast, jeg orker, hver Gang Du saa
 nægter at drikke og synge den Vise, jeg lærer Dig, rykke
 vi Spændet et Hul længere ind, saa jeg tilsidst skal faa
 Dig manglet saa tynd som en vindtørret Sild.“

Prioren bad for sig, Jens lo og spændte sin
 Læderrem omkring ham uden at agte paa den Andens
 Bønner, derefter lænede han sig tilbage paa Sengen og
 sang — nei, han sang ikke, han brølede med en Røst,
 der gjenlød over hele Klofret:

Drikke, drikke, drikke daglig,
 Ligge, ligge, ligge magelig,
 Spise, spise upaaklagelig,
 Det er, det er høist behagelig.

„Syng med! syng med! hvor ofte har Du ikke
 meent det, Du her giver Ord? Vil Du synge, hellige
 Mand! Jeg skal lære Dig, kan Du tro.“

Og Prioren sang med, stønnede, bad for sig, og
 hver Gang han tav, spændte Jens Remmen et Hul
 fastere om hans Mave, skreg, udstødte uarticulerede Hnl,
 rev sig i Haaret, pubsede Tællelyset med Fingrene, lo,
 saa Taarerne trillede ned over hans glindsende Rinder;

men det hele Optrin var efter hans Begreb ogsaa overmaade morsomt.

Det bankede paa Døren og bankede atter, Jens lukkede op. Det var Bud nede fra Broen, at der stod en Rejsende paa den anden Side, som vilde over og vægrede sig ved at betale.

„Sikken en Snyder,“ sagde Jens; „hvem kan det være?“

„Han siger, han er Broder Klemmen her fra Klofret.“

Jens smilede. „Broder Klemmen! Gaa, det rare Mandfolk, som J har skicket over for at forklage mig hos Kongen! Han skal være velkommen, jeg vil selv gaa ned og bringe ham over, den hjertenskjære Broder!“ Uden at give sig Tid til at tage Kofsten paa, tændte han en Lygte, tog sin lange Stødkaarde under Armen og ilede ned til Broen.

Den ene Bogter laa og sov paa en Halsæf inde i Bomhuset, han havde taget Flagen bort, men da de kom ned til Maen, var der ingen Rejsende; Jens raabte og lyttede og raabte igjen uden at faa Svar. Hvorledes kunde det gaa til?

„Broder Klemmen! lille, rare Broder Klemmen! svar kun, J skal ikke være bange. Vil J over, skal jeg hjælpe Jer, det koster ikke noget.“

Alt var stille, Sivene raslede paa Bredden, Hørsegøgen skogrede ovre i en Havreager. Skyerne dreve forbi Maanen, og det begyndte at regne. Jens tøvede endnu lidt i Bomhuset, før han gik tilbage. Da han naaede Klofret, og Døren gik op, blev han staaende tavst og stirrende paa det, her viiste sig for ham.

J den yderste Porthvælving vare alle Munkene

stillede op i en Halvkreds, som naaede fra begge Sider af Døren indester og spærrede Veien. Enhver af dem holdt i Haanden et lille Træskaf eller en Profit, som det kaldtes, hvorpaa der var stiftet et tændt Spedelys, hvis Skin faldt hen over den tavse og alvorlige Skare. Ud af denne skred to Mænd, Prior Anders og Broder Alemen, som Jens nylig havde ventet at finde nede ved Broen.

„Det Bud skikker os Hans Naade Kongen til Eder,“ udbrod Prioren overlegent og salvelsesfuldt, medens han udfoldede et Brev og læste: „Saasom de reenlivede Mænd udi Skjerring have klaget os deres Nød, at de lide ilde, siden Hr. Jens Brof, Riddere, fra den Loverdag næst efter Sanct Peders Fængselsdag fortøver hos dem i Kloster, spilder deres Gods og menige Undersaatter og handler, som ikke Mand før veed af at sige, tilmed forskrevne Hr. Jens Brof kuns haver et ringe Skudsmaal fra den Tid, han skulde skrive os Almuens Skat i Middelfart, da tilstede vi de Skjerring Brødre strax at sætte ham ud af Klostreet paa hans Hals, og om han ikke sig dertil lader finde villig, at formelde Sagen til velbyrdige Hr. Erik Erikfen, som af Vor Naade Kallø Lehn haver inde, at han maa tage ham i Jern og ampligere*) saa længe med ham, til han sætter stærk Bissen og Borgen for at beslitte sig paa et bedre Levnet herefter. Gudbefalendes! — Saa lyder Hans Naades Ord,“ føiede Prior Anders til, „dem J har at rette Jer efter.“

Jens stod maaløs, overrasket og saae sig om. Han fandt et Udtryk af Spot og haanlige Smil i den tavse

*) Hos Allen staaer „ampelyre“.

Kreds. Endnu før han fik Tid til at svare, traadte en høi og bondeflædt Mand, væbnet med en Pigfolbe, hen imod ham, lagde sin Haand paa hans Skulder og sagde trevent:

„J har hørt det, gaa nu Jeres Bei med det gode.“

„Og hvis jeg siger nei og ikke gjør det, hvad saa?“

Manden smilede og vedblev i samme langtrukne Tone:

„Saa har jeg nu lagt min Haand paa Jeres Skulder; men om J tøver, skal jeg lægge den plat paa Jeres Ansigt og sætte Jer ud, at det kan gaa for sig, som der staaer i Brevet.“

„Na nei, aa nei!“ sagde Jens. „Du kan spare Dig Uleiligheden. Rører Du ved mit Ansigt, Du Herjenssøn! vil jeg klæde Steile og Hjul, om jeg ikke render Dig min Raarde gennem Livet. — Men mit Tøi, mine mange, rare Mobilier, mine nye Sko, for jeg gaaer jo her med Badmelssoffer og Døfler paa, og mine Benge, J Skarnsfolk! — mine surt fortjente Benge!“ tilføiede han med lidt svagere Røst.

Manden med Pigfolben kastede en Bylt Klæder hen til ham. „Det er, hvad der tilhører Jer,“ sagde han, „mere har J ikke at fordre. Jeres Sko har J skikket til Skomageren i Mars, J kan hente dem hos ham. Gaa nu og lad det ikke komme til Ufred herinde.“

Jens tog Klæderne under Armen. „Du kan da idetmindste sige mig dit Navn, min rare Ven, jeg vil nok vide det for en anden Gangs Skyld.“

„Mit Navn er Terkel Jakobs, en ringe Mand nede fra Elsted Krat, i det lille Boel, hvor Hytten er gravet ind under Banken.“

Jens gif et Skridt hen mod Terkel og saae nøie paa ham, han huffede, at Sidsel havde nævnet dette

Navn nede ved Broen. Det var Terkel, som skulde give ham den Underretning, han søgte. Kæmpen fandt sig villig i at blive betragtet, og Ridderen forlod strax efter Klostret, hvis Port blev lukket og tilbørlig stænget efter ham.

10.

Da Jens var kommen et Stykke ned ad Veien, trak han Koften paa, stak Kaardestidsen ind i en Løkke af den sammenpakkede Bylt og kastede den over Skulderen, derefter vandrede han videre, ydmyget og rasende. Han lod flere Gange et truende Blik vende tilbage mod Klostret, hvis Lys skinnede ned igjennem Regnens Taage, ligesom de vilde lyse ham paa Bei deroppe fra. Bludselig stod han stille og brast i Latter.

„Ulyksalige Ridder!“ raabte han. „Det var da den Løverdags Aften, jeg ventede mig saa stor Plaseer af. Ja Gu' gjorde de Regnskab med mig. Jeg, som havde lagt saa mange rare Planer og udført dem saa trofast, som hver Dag gif og snød dem, saa lidt og saa lidt, og lo i mit stille Sind derover, jeg ender nu med at sjaaffe omkring i Mulin og Mørke den lange Nat uden at vide hvorhen. — Jeg kan gaa ned til mit lille Bomhuus, sparke Karlene ud og lægge mig paa den Straasæk, til det gryer ad Dag. — En Høg i en Spurverede! nei, det vilde slet sig skikke. — Den bandsatte Regn tager til hvert Dieblik og pisser mig ind i Ansigtet; det er endda ikke det værste, men nu sidde de deroppe, de Rakkermændsfolk, den Ene gloer paa den Anden, Alle

le de ad mig. Pater Klemmen æder min Andesteg, og Prior Anders ligger og mimrer paa min Seng, nei, han klapper mine Pengeposer og tæller efter, hvor meget jeg har sparet sammen. — Det er til at blive forrykt over."

Han havde en lang og mørk Bei for sig. Regnen blev ved, en kold Vind blæste ind fra Havet, Jens gik og pustede og stønnede og talte med sig selv, idet han udstødte nogle frngtelige Trusler mod Munkene.

Der sprang pludselig en Mand ud fra Gjærdet, hvor det lod til, han havde staaet paa Tur. Han traadte hen mod Ridderen, men gik rolig forbi efter at have kastet et prøvende Blik paa ham.

"Hvem er Du?" sagde Jens.

"En Mand med en Rydie (Kølle) og to rare Arme til at bruge den, om J ellers har Lyst at prøve det."

"Fanden er faret i alle Folk iaften. Alle føre de Ufred i Sinde. Jeg vil heller tro Dig paa dit Ord, det volder mindst Umag for os Begge. Vi vil følges ad en Stund i det gode."

"Hvor skal Hr. Ridder Jens Brok hen saa silde?"

"Naa, Du kjender mig," sagde Jens og nærmede sig efterhaanden Manden. "Ja, en Mand kan sige for vist, hvor han kommer fra, men ikke saa sikkert, hvorhen han gaaer. Hvor vil Du selv hen i dette Regnveir?"

"Op til Kalle, jeg er tjenende der."

"Det træffer sig jo heldigt, jeg skal ogsaa op til min kjære Ven, Erik Eriksen paa Kalle; han har havt Bud efter mig, men det var ikke muligt at slippe fra de kjære Munk i Skjerring før iaften. — Det ligner ellers ikke Erik Lehnsmænd at skikke sine Folk ud i saa daarligt Veir. Jeg skal skjænde paa ham, kan Du tro."

„Mener J da, at Regnen trænger dybere ind i mig end i Jer? — Jeg gaaer mit eget Grinde, jeg skulde møde En hernede.“

„En, som ligner mig, kan jeg tænke, for Du troede vist, det var ham, Du saae, da vi mødtes.“

„Den, jeg mener, er kun et ringe Skrog, Terkel Jakobs nede fra Elsted Krat.“

„J nei da! hvor det træffer sig, Du skal til Kallø, og jeg skal til Kallø, Du søger Terkel Jakobs, jeg ogsaa; men jeg har været heldigere end Du, jeg saae ham for lidt siden hos de Skjerring Munke.“

„Ja, jeg veed, han er kommen hjem i disse Dage; han blev stikket i Grinde herfra, saa traf han Fader Klemmen underveis og gav sig til at følge Munken som Djener, det Indfald var ikke saa galt endda. Lad ham vare sig, det er en farlig Sag at lægge Haanden mellem Dyen og Træet. Hvad kan ellers en fornemme Herre som J ville Terkel Jakobs, med Forlov at spørge?“

„Jeg har et Grinde her i Eggen til en Mand, som han veed, hvor jeg skal finde, Gyrrer Baabensmed eller saadan noget, har Du hørt det Navn før?“

„Ja!“ svarede Manden med en Overraskelse, som Ridderen ikke anede. „Men for at finde ham behøver J ikke at søge ned til Terkel. — Se! her har vi Stranden foran Kallø, det er slemmt mørkt i aften, og Folkene ere ved at gjøre Basen istand, kom og tag mig i Haanden, saa skal jeg lede Jer over de løse Scene.“

„Det er kjønt gjort af Dig, min Son! Hvad hedder Du?“

„De kalde mig for Esra i daglig Tale, mener J mig det vel, saa tal ikke om, at J har mødt mig i aften, jeg gif, som sagt, mit eget Grinde. — Der har vi

Stolpen med Tudehornet, blæs nu efter Vægteren og nævn Jeres Navn, saa slipper jeg ind med, uden at det spørges.“

Lidt efter sad Ridder Jens i Erik Eriksens Stue, med laante Klæder, et livsaligt smilende Ansigt, og skildrede Dagens Begivenheder i den Belysning, han fandt, de toge sig bedst ud.

„Som sagt,“ forsikrede han, „de vilde tilsidst ikke give slip paa mig, de rare Menneſker derne, det var en evig Gjæsterering med Steg og Kage og den bedste Viin og Mumme, de eiede; men jeg havde vist ikke godt af det Liv i Længden, jeg blev for fed og trængte til at røre mig, desuden — jeg har en Gjerning at forrette.“

„Hvordan gif det saa med din Aabenbaring og Klosterløftet?“ spurgte Lehnsmanden.

„Jo, Tak for Eſterspørgſel, jeg fik nogen Tvivl derom i de ſidſte Dage, jeg er ikke vis paa, at det var en rigtig Aabenbaring, eller om jeg blot ſkulde have drømt det med den Døber og Motter Marie. Jeg holdt mig alligevel ſnert til det, de befalede mig, friede Munkene for Fiſketypene, jeg fik den Bro gjort iſtand over Aaen og tvang Folk til at betale Bompeng; men jeg længtes beſtandig eſter Dig, min allerkjærefte Ven, jeg huſkede, at Du og kjære Familie var reden ned til Kloſtret i Solbrand og Støv, alene for at bede mig herop, jeg tænkte ogſaa paa, at nu begynder Jagttiden; ſaa løb jeg fra Munkene.“

„Og det ſaa iſſomt, at Du glemte at tage dine Sko paa,“ bemærkede Lehnsmanden.

„Nei, viſt ikke, mine Sko blev jo ſiddende ude paa Beien i det fordømte Leer.“

„Og der fandt Du et Par Tøfler istedetfor, — ja, det er troligt nok.“

Jens saae ned paa sine tykke Been og lo, han brød sig ikke videre om at blive greben i en lille Usandhed og gjorde heller ikke Fordring paa, at hans Tilhørere troede mere af det, han fortalte, end de selv fandt for godt.

„Hvad tænker Du nu paa at bestille?“ spurgte Erik Banner.

„Nu vil jeg gaa i Seng, men først havde jeg bandsat Lyst til endnu et lille Bæger Viin, jeg er saa grumme forkommen efter Regnveiret.“

„Viin skal Du faa; jeg meente ellers, hvad Du har bestemt at tilbringe din Tid med.“

„Det vides endnu ikke for vist. Forrige Uge spekulerede jeg paa at bygge mig en Mølle nede ved Sinding Na; men det Vand har ikke Fald nok. Jeg kunde ogsaa give mig til at stryge Steen og reise Dig en Tegloon, Du har prægtigt Leer paa din Grund, store, herlige Munkesteen skal jeg lave Dig, Mage til dem, de fremmede Skippere seile herop fra Holland. Eller hvad siger Du om at laane mig det Fartoi, Du har liggende nede ved Stranden, saa farer jeg paa Lybæk med Kabliau, Fisken skal være dyr der. — Naa, det synes Du ikke om, Du ryster paa Hovedet, Du er kanske bange for, jeg skal snyde Dig og stifte Profiten i min egen Lomme; men Du kjender mig ikke ret, Erik Lehnsmænd; Fanden fare i mig, hvis Du gjør. — Om Forladelse!“ tilføiede han med et skj Blik over mod Damernes Bord. — „Allermest Lyst har jeg dog til at begive mig paa en Pilgrimsreise over til det hellige Land, naar jeg saa kom hjem igjen, var jeg næsten saa god som en Helgen,

hvem veed, kanske de satte mig op til Gæ og Fornøielse i Skjerring Kloster. Prior Anders siger, at saadan en Fart giver En Syndsforladelse i to tre hundrede Aar — for den, der ellers vil tro derpaa.“

„Ingen Spot med det hellige, Jens!“ sagde Erik Erikken alvorlig. „Her i mit Huus skal det være en forbuden Tale.“

„Jeg spotter ikke,“ svarede Ridderen, „jeg troer paa Vorherre saa vel som Nogen her. Hvor er der et Fjog saa stort, at han skulde tvivle paa, hvad han hver Dag seer Vidnesbyrd for, det er blot ikke den Gud, de paa-falde nede hos Munkene. Vil Du lære at tvivle, skal Du drage til dem. — Min Gud boer høit og herlig oppe over alt det Glitterfram, de stille ham frem med i Klostret.“ — Han sad lidt og saae hen for sig, dreiede paa Kanden, og der gled et tankefuldt og sjældent alvorligt Udtryk over hans Ansigt. — „Jeg troer paa Vorherre, Erik Banner, — jeg har havt en Moder, hun lærte mig at bede; men jeg har ogsaa havt en Fader, det var værre. — Lad nu de Døde ligge. — Ja!“ vedblev han strax efter i den forrige sorgløse Tone, „allerbedst synes jeg om at valse som Pilegrim til det hellige Land; jeg behøver endelig ikke at gaa den hele lange Vej, Du laaner mig vel en Hest i saa fromt et Diemed; naar jeg seer nøiere til, saa sidder der nogle Smaasynder hist og her omkring i Sprækkerne paa min Samvittighed, — men det koster svært mange Benge at gjøre saa lang en Tur, vi komme vist til at opsætte den for det første.“

Nu vare da alle Hovedpersonerne i dette Drama samlede paa Kallø, og Livet syntes at gaa sin sædvanlige, rolige og fredelige Gang der. Herskabet drog paa

Jagt eller tog ud og fiske i Søen. Næsten hver Dag kom Nabolagets Adelsmænd i Besøg. Det gjenlød i Skovene af Latter og Musik, man mødtes og skiltes paa Gaarden om Aftenen med Smil og venlige Hilsner; men bag Smilet ulmede Videnskaber, der ikke vare mindre heftige, fordi de dulgte sig og slog Rod i Mørke. Der laa en tordensvanger Lust over Slottet, næste Dieblif kunde Lynet flaa ned.

Lehnsmanden havde indbudt Torsten Trolle til at tøve en Tid hos sig, medens han byggede sin nye Gaard færdig istedetfor den gamle, som Aaret iforveien var brændt. Torsten tog imod Tilbudet og vilde udentviol have fundet Leilighed til at tøve, selv uden Indbydelse. Siden hin Morgen syntes han at undgaa Else, en slygtig Hilsen, en intetsigende Ytring var alt, og dog blev hun ikke et Dieblif udenfor hans Jagttagelse, han lyttede og forskede, nægtede sig Søvn og Hvile for at lægge Mærke til, hvad der angik hende. Naar han om Aftenen kom op paa sit Kammer, slukkede han Lyset, for at Ingen skulde se ham staa ved Vinduet og speide over mod den anden Side af Gaarden. Herstabet gif til Ro, han hørte dem komme ind i deres Værelser, saae Lysene blive slukkede. I Elses Kammer hang der et Tæppe for Ruderne, en Aften havde hun glemt det, hun løste sit lange Haar, stod lidt med forslagte Arme og saae ud. I Gustavs Værelse kom Ingen tilsynne, saa vendte hun sig bort fra Vinduet, knælede ned foran Krucifixet, medens hun bøiede sit Hoved og skjulte det i Armene, hun havde lagt over Sengekanten. Hun bad. — Nedenunder lød en klar og tonende Latter, det var vist Karen, som fortalte Søster Magdalene, hvorledes hun den Dag havde pint den ullykkelige Gregers Ulfstand. Saa kom Portneren klaprende

med sine Træsko, medens han gik op med Portnøglen, som hver Nat skulde ligge paa Bordet udenfor Lehnsmændens Seng. Lidt efter gik Nattevagten ind i Taarnet, alt blev stille, Alle hvilede. Torsten stod endnu ved Vinduet og lyttede.

Han havde elsket hende dybt og heftigt, — paa sin Maade, han holdt af hende endnu. Folk som han, overmodige og fordringsfulde, naa først til den fuldstændige Erkjendelse af deres Lykke i det Dieblig, de trues med at miste den, maaske gaaer det Alle saaledes. Han havde ikke ret fattet sine Følelsers Dybde og Styrke før nu, da Modstand æggede ham, — at Else kunde vægre sig ved at blive hans, gav hende større Betydning end før; han var krænket, ydmyget og søgte Opreisning, han vilde vinde hende tilbage igjen, men vidste ikke hvorledes. I denne Hvirvel af modstridende Følelser, som fandt ham villieløs og ubestemt, ansaae han sig naturligvis selv for daddelfri, fastede Skylden paa Gustav og bebreidede næsten daglig Ezra, som tilbragte sin Tid hos Fangen uden at give ham nogen Underretning om det, han helst vilde vide. Hvor det kæmpede og rasede i denne utøilede Natur, hvem Hindringer og Modstand hidtil kun havde været en Spore; han havde tabt for et uerfarent, undseeligt Barn, han saa i Ost og Vest, der var intet Lys, ingen Frelse at finde. Havde han blot kunnet forbedre sin Sag med et Slag, med en eller anden Boldsomhed, selv af brutal Natur, vilde han ikke have taget i Betænkning at benytte sig deraf; Kampen forstod han, men ikke Beregning og Overlæg, endnu mindre havde han Taalmodighed til at vente. Han havde tidligere blot været en ligefrem og djærv Natur, tapper i Krigen, raa i Selfkabet, som alle hans Kammerater, nu følte han sig

forvandlet; der var kommet noget nyt og fremmed ind i hans Tankers og Billies Kreds, som drev ham fremad og skabte Onsker, han før vilde have gyst tilbage for. Han maatte seire for enhver Pris, helst vinde hende igjen, den lille, umyndige Pige, som holdt ham vaagen paa Leiet om Natten, som afpressede hans Dine lidenskabelige og brændende Taarer. Kunde det ikke lykkes, vilde han idetmindste hævne sig, fordærve og tilintetgjøre ham, han ansaae for den Foretrukne.

Det var mørke og onde Magter, som efterhaanden toge ham i Besiddelse, han boiede sig for deres Tilskyndelser, vægrede sig ikke længer mod det, de tilhviistede ham, optog en Kamp, som han langt fra var voksen, og paa en Jordbund, der var ham ubekjendt. Ingen anede det, han led, Esra maaske undtagen; — forstod Torsten ikke at vinde, vidste han dog at skjule, hvad han havde tabt. Else fandt ham kold og mørk og kjedelig som altid, kun gif der en Sky over hendes Sol i Torstens Nærhed, der hvilede nu en Daage over Kallsø og over Skovene, som før havde duftet, og over Engens lyse, friske Pragt; hun blev bange, naar han kastede sit skarpe og forskende Blik paa hende, hun manglede Ord og tav helst, Livet syntes at flygte, hver Gang han lod sig tilsynne.

Dagen efter Jens Broks sørgelige Bortgang fra Klostret, var der stor Jagt paa Kallsø. Herremændene fra de nærmeste Gaarde droge til Slottet tidlig om Morgen, hver med sit Hundekobbel, og samlede udenfor den steensatte Vase paa et indelukket Vænge, som hed Hestehaven, hvor de tilkjendegav deres Komme med en skrattende eller gjennemtrængende Musik af Trompeter og Krumhorn.

En Jagt bestod dengang, da Jldvaabnet endnu ikke havde fortrængt Armbryst og Bue, mindre i at fælde Vildtet med Skud end i at hidse det tilbøde med Hundene. Man gennemstreifede Skovene i en bestemt, forud betegnet Retning, hver Jæger slap sit Kobbøl løs og søgte at følge det mellem Træerne, over Lyngheder og de uvejsomme Moser og Sumpe. Hundene vare afrettede til denne Forfølgelse, Dogger, Mynder og Støvere jog afsted med Bugen langs hen ad Jorden, Dinene gnistrende, Munden fraadende, og af til et kort, skarpt Hyl af Glæde eller Raseri, eftersom de nærmede sig eller bleve skuffede. Bogterne fulgte saa hurtigt, deres Heste kunde løbe, nævnede Hundenes Ravne for at opmuntre dem, knaldede med de lange Piske og blæste i Kohornene, der hang ved deres Side. Kredsen om det jagede Dyr blev stedse mindre, altsaa tillige tættere, det forsøgte at bryde igjennem disse rasende Forfølgere med blodsprængte Dine og hvide, truende Tænder, det stønnede, zitrede og saae sig om med et talende og bønligt Blik, der var ingen Frelse, atter begyndte da et Løb, som varede ved, til den sidste Rest af Kraft var forsvunden, saa sank Offeret sammen, det kunde ikke mere. I samme Dieblig var hele Sværmen omkring den, bed sig fast i Dreene, i Benene, i Huden, i Hornene og holdt det nede paa Jorden, til Herremanden steg af Hesten og stødte Fangstkniven i det gispende Dyrs Bringe. Det gjaldt blot om at være Rytter, Hundene udførte Resten.

Altsaa skinnede Solen den Søndag Morgen, og Herfskabet hørte Kirkeklokkerne ringe, medens de droge ud fra Kallsø, men de tøvede endnu en god Stund med de fremmede Herremænd i Hestehaven, fordi Erik Erikfen

ikke syntes om, at Jagten skulde begynde, saa længe Hoimesen varede. Tidlig om Morgenen bankede Jens Brof paa Lehnsmandens Dør, kom leende ind og beklagede sig over, at hans Dragt ikke var saaledes, at han kunde tage med paa Jagt.

„Jeg tog, som Du veed, noget hovedfulds affied fra Klostret igaar af bare Længsel efter Dig og glemte alle mine dyre Stadsklæder dernede. Se! Buxerne, jeg har paa, ere revnede over Knæene, og min Kofte slidt i Stykker paa Albuerne, hvad Djævelen skal vi fange an med det, Du rare Hjertensven?“

Lehnsmanden gav ham Lov til at søge en Dragt ud i hans Klædeskab, og Jens valgte efter skjønnsomt Overlæg den meest spraglede og brogede, han kunde finde: lysegule Beenklæder med hvide Buffer, en lavendelblaa Vams og en rosenrød Kappe med bred Maarskinds Bort, der kunde klæde fortræffeligt, meente han. Nu var rigtig nok Erik Banner en lille og mager Person, Jens derimod fed og bredskuldret; men han smilede tilfreds over sit Valg, rokkede med Hovedet og svor paa, at det ikke havde det ringeste at betyde. — „Vi sprætte blot Buxerne lidt op, til jeg siden kan faa Tid at øge en Rile i dem, jeg lader Vamsen staa aaben fortil og dækker Synderne med Kappen. Vorherre velsigne Dig, Lehnsmand Erik, bliver jeg nogensinde til en Helgen, som Venner mene, skal jeg komme Dig ihu, kan Du tro.“ Dermed tog han Tøiet paa Armen og gif tilbage i sit Kammer. Da han senere lod sig tilsyne ude i Hestehaven, vakte hans Paaklædning al den Opmærksomhed, han havde formodet. Jens smilede, saae tilfreds ned ad sig og bemærkede til en Bekjendt, der gav sin Beundring Luft i Ord: „Synes I, jeg tager mig rigtig godt ud i disse

Klæder? — Jeg sætter ogsaa selv bandsjat stor Pris paa dem, de have sandt for Gud tilhørt min salige Hr. Fader, som brugte dem til den store Turneringsfest under forrige Konge. Nu ere de bleve i Mode igjen. Jeg saae en strunk Kavalleer fra Flandern til Midsommer, han bar netop en Dragt med samme Snit."

Da Skytterne havde betegnet den Retning, hvor de vidste, Vildtet var at finde, forenedes Benner og Befjendte, som Enhver vilde. Torsten Trolle tog ikke Deel i Jagten. Dagen iforveien var han draget fra Kalle ned for at se til Arbeidsfolkene paa sin nye Gaard.

"Du passer mig ikke rigtig paa," sagde han til Esra, da han drog bort. "Du seer intet og hører intel. De stikke Hovederne sammen, der skeer noget heroppe, det er jeg vis paa. Lyt og forsk og grib ham, gjør kun med ham, hvad Du vil, hvis Du træffer ham paa de krumme Veie. Forstaaer Du? — Den Mand forgifter mig Luften heroppe."

"Maaske har jeg noget at sige, naar I kommer hjem igjen," sagde Esra.

"Hvad mener Du, er Du paa Spor?"

"Det vil vise sig. Som jeg sagde: jeg har en Mure med i Baaden."

Karen Banner maatte den Dag nødvendig ride i Selskab med den unge Hans Rosborg fra Restrup, nede i Sabroherred. "Se, hvor rank han sidder paa Hesten!" hvisttede hun til Gregers. "Der er ikke En af Jer Alle, som har saa kjon en Fjederhat, og hvor beleven han fører Ordet! aldrig har Noget sagt mig saa meget smukt som han, jeg troer forvist, min lille Gregers kunde have godt af at tage ham til Mønster. Jeg vil ride med ham, ingen Modsigelse! — Skal det

at være trolovet med Dig maaske betynde det samme som at sly ethvert andet Selskab? — Ikke et Ord vil jeg høre, forstaaer Du, ellers skal Du ned paa Engen og plukke Firtløver, naar vi komme hjem, og Du faaer slet ikke Lov til at være med i vort Selskab.“

Gregers traf paa Skulderen, og Karen red med Hans Rosborg; men da hun steg op paa Hesten, bøiede hun sit smukke Hoved, saa alle hendes Krøller faldt ligesom en Regn over hans Ansigt, medens hun strakte ham sin lille, røde Mund imøde og hvissede: „Jeg bryder mig dog mere om et Blik af Dig, min Husbond og Herre, end om Alverdens Junkere og Rosborgere tilfammen.“

Skytterne blæste, Hundene gæde, hen over Stubmarkerne og de høstede Agre gif Jagten, Solen skinnede ned paa Damernes Fløil og Fjederhatte, Bønderne stode stirrende langs med Veikanten, holdt den røde Uldhue i begge Hænder og bukkede for det brusende Tog.

Gustav Grifson var i Følge med Grif Banner, da de rede ud fra Gaarden. Nede ved Begyndelsen af Skjodstrup Hegn fik Roblet Spor af et Dyr og satte efter det ind i Skoven. Lehnsmanden og hans Mænd fulgte saa hurtig, Enhver kunde, og spredte sig for at finde en fremkommelig Vej gennem Krattet. Fangen blev efterhaanden noget tilbage, han lod ikke til at finde synderlig Behag i Jagten denne Søndag. Hans Ansigt var alvorligt og tankesfuldt. Da de Andre kom forbi, standsede han efterhaanden Hestens hurtige Løb til Skridtgang, medens hans Hoved bøiede sig ned mod Brystet, som om han grublede eller drømte. Til Esra saae man intet, af og til vilde rigtignok en opmærksom Lyttende kunne høre en svag Raslen af Løvet i den

Retning, Gustav red, undertiden syntes ogsaa Bladene at bevæges, som om en hurtig Fodgænger trængte igjennem Krattet; men denne Lyd og Bevægelsen var saa forbigaaende og dæmpet, at Gustav ikke lagde Mærke dertil. Da han havde redet et Stykke Vei og var kommen ned til en Sti, der førte over til Østved Krat, standsede han et Dieblif Hesten og saae forsigtigt tilbage. Han var alene, en dyb Tavshed og Fred hvilede over alt. Skoven duftede efter Gaarsdagens Regn, enkelte gule Blade faldt hist og her ned fra Grenene, Jagtens Tummel var langt foran ham og forsvandt i det fjerne. Han dreiede Hesten ind paa Stien og drev den fremad med større Hurtighed end hidtil. Inde i en Udsning, mellem en Kreds af gamle Ege, holdt han atter, tog en lille Sølpibe og udstødte en skarp og gjennemtrængende Lyd, der blev besvaret i nogen Frastand. Den unge Adelsmand smilede. Lidt efter skiltes de nederste Grene mellem to Træer, og der kom en høi Mand ud fra dem. Det var Terkel, den samme, som igaar Aftes havde viist Jens Brok bort fra Skjerring Kloster. Han var langt bedre klædt end første Aften, ovre i Hytten paa Esras D. I dag bar han en ny, grovtraadet Badmels Kofte og et Par store Støvler af ugarvet Læder, der naaede høit op over Knæene. Paa Hovedet sad en Hue af Ræveskind, hvis gulbrune, strittende Haar lod til at være en Fortsættelse af hans eget. Gustav strakte Haanden ud imod ham, smilede og sagde:

„Velkommen hjem, Du! jeg længtes efter Dig. Har din Reise været heldig?“

„Ja, aa ja!“ svarede Terkel i den sædvanlige kolde Tone. „Reisen har været rar.“

„Du traf dem, jeg skikkede Dig til?“

„Ja, jeg bringer Bud fra dem.“

„Men hvordan slap Du over Sundet? Fortæl, fortæl! jeg længes efter at vide det. De passe jo paa allevegne. Du maa være en fløgtig Karl.“

„Ja, det er ogsaa sandt, jeg er en fløgtig Karl. De holdt mig for en Branger, jeg skulde kjøbe Grise og Faareffind derovre; jeg slæbte en stor Pakke Huder paa Ryggen, saa lode de mig gaa. Hjemad traf jeg Munk Aemmen, den hellige Mand, ham, de skikkede til Kongen for at flage over Hr. Jens. Han holdt ikke af at reise alene, de toge mig for hans Tjener og lode mig fare. — Jeg har Brev til Jer.“

„Hvor er det?“

„I Foret paa min Hue,“ sagde Terkel og saae sig om til Siderne.

Atter raslede det i Løvet, Bondens skarpe Dren opfangede Lyden, han bøiede sig og lyttede. Lidt efter tog han Ræveffindshuen af og drog et lille Brev op fra et Hul i Skindet. Gustav holdt inde ved Skovkanten, Terkel stod tre Skridt fra ham.

„I det Brev, sagde de, staaer der Bessed om alt det, I forlanger at vide. Nu har jeg forrettet mit Grinde.“

„Ja, det er godt forrettet,“ sagde en dyb Stemme bag ham, og idet Terkel traadte et Skridt frem, sprang en Mand mellem ham og Gustav og rev Brevet ud af hans Haand. Terkel foer tilbage, Gustav drog sit Sværd, sporede Hesten ind mod Manden, mod Esra, og raabte: „Gid med Brevet!“ Han gjorde et heftigt Hug efter Esra, men denne undveg det, bøiede sig ind under Hestens Hals, skar Tøilerne over og sprang tilbage i Skoven. Løvbunkerne i Skoven raslede, og Bladene gnygede paa

Grenene. Esra var borte. Terkel stod med hængende Arme og saae efter ham."

"Fæhund!" raabte Gustav, "hvorfor lod Du ham tage det, hvorfor værgede Du Dig ikke?"

"Mod ham!" sagde Terkel monotont og trak Dienbrynene iveiret. "J kjender nok ikke den Mand ret, hvad han vil, det vil han."

Gustav steg af Hesten, som han ikke længer havde Herredømme over, siden Tøilerne vare overfskaarne. I den Retning, Esra forsvandt, stod Krattet og Træerne saa tæt, at han fandt det umuligt at følge efter; han var et Dieblif raadvild og ubestemt, da der lod Skridt inde paa Stien, en grønklædt Skytte viiste sig, efter ham kom Else Banner ridende. Var det Hændelse eller Plan, der havde ledet dem ad denne Wei, det blev der ikke Tid til at tænke paa. Han hilste, tilhviiskede hende nogle Ord, og hun, hvis Kinder nylig rødmede af Glæde eller maaske af Undseelse, sad nu bleg og lyttende paa Hesten, bøiet ned mod Fangen.

"Hvad var det for et Brev?" spurgte hun ganske sagte og med skjælvende Læber.

"Det var min Dødsdom," sagde han i samme dæmpede Sprog. "Jeg skrev til dem derovre, Frænder og Venner have svaret mig; hvis Torsten Trolle faaer det at læse, er jeg fortabt."

"Han faaer det ikke at læse," svarede hun med en modig og tillidsfuld Stemme, som ellers ikke var denne blide Natur egen. Hun havde endog et Smil til Forsikring om, hvor vis hun var i sin Sag, idet hun gjorde en hilsende Bevægelse med Haanden, vinkede ad Skytten og jog ind i Skoven ad samme Wei, de nylig vare komne.

„Længs med de smaa Graner, — saa ind af Vedet over Stubmarkerne, den Veie skal I følge for at komme hurtigst til Kalle,“ raabte Terfel efter dem. Skytten vendte sig om og nikkede. — „Det var nok feil forrettet endda, det Grinde,“ vedblev han forsagt og lagde Hænderne paa Ryggen. „Jeg gif dog og glædede mig til at se Jer igjen, lige fra den Dag, vi vendte hjem fra Kjøbenhavn.“

„Du har ingen Skyld,“ svarede Gustav, „jeg kunde jo ikke selv værge for mig.“ Han drog en Pung op og rystede dens Indhold ud i Terfels Haand.

Bonden saae forbausset paa Bengene og derefter op paa Gustav. „Skal vi sige Halvparten?“ spurgte han med en Røst, der skjælvende lidt, „saa vil jeg endda lyse Herrens Belsignelse over Jer.“

„Behold dem alle; Du gjorde, hvad Du kunde.“

„Harde det blot været en anden Mand,“ tilføiede Terfel, „skulde jeg nok faa det Brev igjen. Jeg kjender alle Veie herinde og er ikke mere ræd for min Naboes Kniv end for at bruge min egen; — men Esra er en farlig Karl, vogt Jer for at staa ham imod, han vil blive Jer værre end alle dem deroppe tilhammen.“

Gustav drog Hesten efter sig ind i Skoven, den sammenknyttede Tømme var ikke til at lide paa. Terfel gif og talte sine Penge.

Else jog imidlertid hen over den smalle og bugtede Sti. Skytten, som løb ved Siden af Hesten med en Laasbue over Ryggen, havde Møie med at følge hende, han bøiede de nedhængende Grene tilside, og hvor Stien blev altfor ubanet, tog han Hesten i Tøilen og ledede den over de lynchbegroede Brinker og Huller, medens han lagde nøie Mærke til at følge den Retning, Terfel

havde betegnet. Elses Kinder brændte, hendes Bryst bankede; hun red i Gustavs Grinde, det var første Gang, hun havde faaet en Rolle i hans Tilværelse, og det at kunne være noget for en Anden er en dyb og mægtig Trang hos Kvinden, som Manden undertiden har Møie med at fatte. Nu overveiede hun, hvad der var at gjøre; hun vidste, at Torsten ikke kom tilbage fra sin Gaard før næste Morgen, at hendes Fader og hans Selskab havde fordybet sig inde i Skoven, — langt, langt borte fra lod undertiden et Jagthorns Toner eller hendøende Glam af det jagende Robbel, — Jægerne pleiede sjelden at vende hjem igjen, før Solen gik ned; hun haabede derfor at møde Esra og standse ham, inden han kunde komme til at tale med Nogen. — Og naar hun nu fandt ham, hvorledes vilde hun da faa Brevet tilbage? — Ja, saa vidt gif hendes Plan ikke, det overlod hun Tilfældet eller et lykkeligt Indfald at bestemme, og deri gjorde hun vel, thi en Kvindes Inspiration naaer ofte længere end det klogtligste Overlæg. — Hun red, hendes Fører løb, og Hesten pustede og tyggede paa sit Bidsel. Da de naaede Ledet ved Stubmarken, som Terkel havde nævnt, standsede Skytten pludseligt, tørrede sin vaade Pande med Opslaget af Kofsten, pegede fremad og hviskede:

„Der gaar en Mand i Badmels Kofte, ikke rettere jeg seer, er det ham, I søger.“

Den, han saaledes betegnede, kom tilsynne paa Stien forude i et hurtigt Løb, ved Lyden af Hestehovene vendte han Hovedet tilbage. Else kunde ikke tage fejl, det var Esra.

„Nu maa Du gjerne gaa,“ sagde hun, „Esra skal følge mig hjem; se at træffe de Andre; men taler Du

om, hvad her er skeet, kommer jeg aldrig mere ned til din Kvinde og dine smaa Børn. Jeg stoler paa Dig."

"Det kan I trygt," sagde Skytten og kyskede Gladen af sin hule Haand, hvorefter han lagde den paa Elses Ridekjole, idet han gik ind i Skoven.

Esra standsede, da han saae, at han blev forfulgt, hans Ansigt viiste Bestemthed og Trods, medens Else red hen imod ham.

"Hvad har Du ifinde at gjøre med det Brev, Du tog fra Hr. Gustav Grifsen?" spurgte hun med en Tøer, som røbede hele hendes Deeltagelse.

"De har jo sat mig til at passe paa den Mand, veed I ikke det? — Jeg raadede ham, han skulde vare sig for List imod mig, dengang lo han, nu vil jeg fly Brevet til dem, der har Ret til at læse det, lad ham saa grine igjen."

"Det vil Du ikke gjøre, Esra, det var en syndig Handling, jeg troer bedre om Dig."

Han traf paa Skulderen. "Ja, jeg veed det nok, den Vise kjende vi. Folk, som trængte til mig, begyndte altid med at rose og lokke, jeg har hørt det før."

"Men jeg taler ikke for at lokke Dig. Du maa tro mig, jeg veed, der boer noget godt og retskaffent i Dig, som ikke lader sig forene med Lyst til at ville volde Andre Fortræd."

"Na, hvad veed I? Tag Mod til Jer, lille Jomfru Else, og siig ligefrem, I vilde gjerne have det Brev fra mig, naar I blot vidste, hvordan I skulde bære Jer ad dermed."

"Jo, jeg veed meget," sagde hun og smilede. "Jeg veed, at Du forgangen Aften laa og bad inde i Kirken, Du tænkte ikke, jeg sad oppe i vort Stade og saae ned

paa Dig. Du knugede dine Hænder sammen som et Menneske, der led og var stedt i Vaande. Den, der selv bærer paa en Sorg, kan ikke være ond og haard, naar han seer Andre lide. — Jeg veed mere endnu, Esra. — Jeg taler vel ikke synderligt, jeg mangler saa ofte Ord; men jeg lægger nøie Mærke, kan Du tro.“

Esra saae spørgende op paa hende, det trodsige og strenge Udtryk forsvandt et Dieblif, men vendte tilbage igjen.

„J holder af ham,“ sagde han spodsk.

„Hvor tør Du sige det. Jeg vil hjælpe ham, jeg vil gjerne hjælpe Enhver, som er i Nød, hvis jeg blot kunde.“

„J troer, han holder af Jer; men det er ikke saa, hans Tanker gaa andre Veie.“

„Jeg troer, han er en ulykkelig Mand, lænkert om Fod og Billie, jeg vil tjene ham, siden han ingen Bedre har dertil, det er alt; men jeg magter og evner kun saa lidt, han derimod er uendelig stor, mit Bryst rummer ikke hans Tanker. — Hvad har han forbrudt, siden J Alle ville være saa onde og haarde imod ham, den Ene forraader, den Anden ydmyger. — Han kæmpede for den Sag, han holdt for god, han stolede paa vor Konges Ord og Løfter og gif godtroende ombord i hans Skib, saa toge de ham fangen, førte ham langt bort til et fremmed Land, hvor han ikke tør tale, ikke tør handle, men hver Dag bøier Hovedet under sine Fjenders Spot og Haansord. — Hvad staaer der at læse i det Brev, Du listede Dig til at tage? Jeg veed det virkelig ikke; men var det en Trøst eller en venlig Hilsen fra Slægt og Frænder, hvorfor vil Du saa nægte ham den? — Var det Ord, man her ikke syntes om, vilde Du saa

volde ham ondt ved at vise dem til Folk, som kun vente paa Leilighed til at gjøre ham endnu ulykkeligere, end han er isorveien? — Der kommer ikke noget godt ud heraf, man sover ikke rolig efter en saadan Handling, det ligner heller ikke, hvad jeg har seet af Dig før.”

„Hvad har J da seet af mig?“ spurgte han med en Mistro og Hestighed, som allerede begyndte at vige, ikke blot for Ordene, men for den bløde og bedende Røst og det sjælefromme Udtryk, som hvilede over hendes Anslyn. Hun vinkede ham nærmere hen til sig:

„Hvad jeg har seet af Dig, vilde Du gjerne vide det? — Saa hør da! Forgangen Nat frelste Du en fangen Mand fra Døden, idag vil Du volde en Anden i Ulykke.“ Han veg et Skridt tilbage, hans Dine bleve store og stirrende. Hun sad med sit freidige Smil og vedblev: „Der laa en stakkels Bonde fangen nede i Kjælderens indenfor Borten paa Kalle. Jeg veed ikke, hvilken Synd han var anklaget for; de sagde, han havde gaaet Skogang og hørt med til de misdædiffe Mænd, der gjorde os saa bange her i Eggen. Alle rystede paa Hovedet, naar Talen faldt paa Asmus, og meente, han kunde ikke frelses, hans Straf vilde blive Døden. Jeg listede ofte hen til Gitteret, naar Ingen saae det, og kastede et Stykke af min Mad ind til ham, saa kunde jeg lidt efter høre Nogen synge dybt nede fra, det skulde vist være hans Taksigelse, tænkte jeg. Forgangen Nat sneg der sig en Mand over Gaarden hen til Fængslet, ganske sagte og forsigtigt, som om han var bange for at blive seet. Lidt efter vendte der To tilbage, den Ene var Asmus, den Anden det var Dig. Fangen krøb op ad Træet og over Muren, Du hjalp ham, jeg stod i mit Kammervindue og gav Agt paa alt.“

Han saae vist paa hende. „Hvorfor talte I ikke herom, da I blev udspurgt med os Andre?“

„Hvorfor skulde jeg tale? Det var jo at forraade Dig. Fra jeg var en lille En, har jeg altid holdt med dem, der led Nød; — tværtimod, Du! jeg var glad over, at han slap fri; men nu kan Du ogsaa nok forstaa, hvad jeg meente før, da jeg sagde, jeg kjendte Dig bedre, end Du vidste af.“

„Jeg frelst den Mand,“ mumlede Esra, „jeg havde lovet de Døde det, for hans Skyld kom jeg her til Kallo.“

„Ja, og det var rigtigt gjort. Jeg stod og misundte Dig, havde jeg været i dit Sted, vilde jeg have handlet som Du. Lad os hjælpe saa godt, vi kan, og tage Steen af Beien for hverandre. Du har vist været lykkelig, da Du frøb tilbage fra Muren og saae Asmus strække Hænderne imod Dig, fordi han skyldte Dig sin Frelse.“

Esra stod med bøiet Hoved og lyttede og vedligeholdte denne Stilling, længe efter at Else tav. Der var noget, som brød og kæmpede i ham, en Stemme, han søgte at betvinge, et Udtryk, hun ikke kunde forklare. — „Aa, bliv ved, bliv ved!“ hvistede han med bævende Læber, „naar jeg hører Jer, bliver jeg bedre end før. I Jeres Nærhed er det som naar jeg er i Kirken, — at lære af Jer, idag, imorgen, altid, saa et Sind som Jeres, — det maatte være lykkeligt. — Hvis det blot kunde gaa an, hvis det kunde ske, — jeg har tænkt paa det før, i den sidste Tid, — det kommer altid igjen. — Ak, men det er jo umuligt.“

Else betragtede ham forbavset, hun saae det strenge og barske Ansigt fuldstændig forvandlet. Hvorfor skjæl-

vede hans Stemme, hvad havde hun da egentlig sagt? Hun fattede ikke Aarsagen til denne lidenskabelige Hestighed. „Hvad mener Du?“ spurgte hun frygtsom, „forklar Dig!“

„Og saa kjøbe sig dertil,“ hviskede han, som om han talte med sig selv, „give en Skilling bort for at saa to igjen! — nei, saadan skal det ikke være. Se! her er det Budskab, I vilde have, og som I troer vilde volde Fangen Fortræd, det jeg forresten ogsaa selv troer.“ — Han rev Brevet over og kastede det paa Jorden. „Nei, ikke saa,“ vedblev han, samlede Stykkerne og rakte hende dem. „Lad ham kun læse det og gjøre med det, hvad han vil.“

Else skjulte Brevet paa sit Bryst. „Hvad var det, Du nylig vilde sige?“

„Ingenting,“ svarede han og rystede paa Hovedet.

„Men nu vil jeg vide det.“

„Jeg sagde, at man ikke skulde lade sig kjøbe til det gode. — Det troer jeg blot forvist,“ tilføiede han leende, „Den, Torsten Trolle holdt for ringest, vil nu blive ham værst. Skal vi saa gaa?“

„Hvad meente Du før? Er der noget, jeg kan gjøre for Dig? Du veed vist ikke, hvor glad jeg vilde blive derover.“

Hans Dine straaede, den Kamp, han hidtil havde ført med sig selv, var endt; ved hendes Ord brød den undertrykte Strøm pludselig frem, heftig og ustandselig. Han strakte Hænderne op mod hende:

„Vær naadig, vær barmhjertig! I sagde nylig, I gjerne vilde tage Steen afveien for Andre, og naar I siger det, er det sandt. Jeg lider som han deroppe, meer end I troer, jeg er ogsaa en fangen Mand, lænket

paa Haand og Fod, det har jeg forresten været alle mine Dage, hver Gang jeg bed i Lænken, brak det mine Tænder itu, og Lænken snærede sig blot fastere sammen. Jeg prøvede paa det gode; men det onde havde faaet for fast et Tag og drog mig efter sig. Jeg har villet opad og blev stødt ned igjen, fremad, fremad! men det holdt mig tilbage. Der var Jld paa min Tunge, der var Blod i mine Arer, der var Varme i mit Bryst, hvad forslog det altsammen? Jeg meente engang som I, at man maatte kunne det, man ret ærlig vilde; men hver en Drøm, som begyndte i Himmerig, endte i Afgrunden, min Tro er nu sivet bort som Vand gennem et sprukket Kar. — Det faaer at være, smider Soen En høit nok op, naaer han iland, trækker den ham ud med sig igjen, er han Fiskemad. — Det er ikke om mig, her er Tale; men jeg har et Barn, hun maa ikke gaa tilgrunde, hende vilde jeg gjerne frelse. — I kan hjælpe mig, I alene, — vil I det? — ikke fordi jeg gjorde Eder til Behag med Brevet, det gjælder om en vildfarende Sjæl, der er ved at bukke under.“

Taarerne zitrede i hans Dine, idet han vedblev: „Da hendes Moder døde, vidste jeg ikke, hvad der skulde blive af hende, min Bei maatte hun nødig følge, saa satte jeg hende til de Jomfruer i Drølev ovre i Fjends Herred, men det er ikke godt der. I skulde blot vide, hvad de finde paa, de fornemme Adelsmænds Døtre, medens de ligge og doone Tiden hen i Vinduerne bag de hellige Mure. Men det er ikke for Jer at høre paa. — Det koster serten Gylden, om hun skal optages i Kloster, sagde Priorissen, dem fik hun. Til Sancte Birgittes Dag forlangte de ligesaa meget for hendes Klæder, til Peder og Povls Dag blev det otte og tyve

for Tugt og Værdom. — — Betaler Du ikke Pengene, jage vi hende ned blandt de Tjenende, saa kommer hun til at luge i Urtegaarden og slaa Brød op i Kjøkkenet og ringe med den store Klokke; — hun slaa Brød op, hun ringe med Klokke! — hendes smaa Hænder ere ikke større end Eders. — Hvad var der at gribe til? de trængte paa, de skiffede Bud, og det maatte holdes, det Løfte, jeg gav foran Sengen, hvor hendes Moder laa og stredes med Døden; jeg saae mig om, jeg havde intet, der fandtes intet, saa gav jeg mig Djæveln i Vold, gif til Skovs imellem Træerne og lagde mig paa Bei for farende Mand.“

„Du? Ezra! Ezra!“

„Ja, det var mig, I sad og rystede for oppe i de røde Gaarde, det var mig, Kjøbmanden slog Kors for, før han vovede sig nordpaa. — Saa fik Jomfruerne deres Benge. — Jeg har nu lagt mit Liv i Eders Haand. Vil I frelse det Barn? Hun er reen og uskyldig som I, jeg tænker, I kan læse det ud af hendes Dine, Gud Fader skriver ikke sin Skrift omsonst. Maa hun komme til Jer op paa Gaarden, bort fra de forbandede Drølev Konner? Siig ja! Vil I lade Eders fromme Dine lyse over hende og tale til det lille Barn, som I før talte til mig? — Hør! I skulde aldrig finde en mere taknemlig Sjæl end min, jeg vilde takke Jer paa mine Knæ og bede til Jer, som jeg beder til hellige Guds Moder. — I tier, I er vist bleven bange over det, jeg sagde. Den duede ikke, den Bei i Skoven, nu gaaer jeg en anden, den duer vist heller ikke stort. — I seer saa vist paa mig, aa ja! jeg bliver altid forknytt, naar jeg tænker paa det Barn, jeg kan ikke gjøre for det. Jeg vilde gjerne, hun skulde kjende det rette,“

tilføiede han og trykkede Fingrene ind paa de vaade Dine, „Vorherre har havt en god Mening med hende; hjælp mig, saa gjør I mig sjæleglad, og tag saa til Gjengjæld alt, hvad der staaer i et Menneskes Magt at fuldbringe.“

Else rakte ham Haanden. „Om jeg vil hjælpe Dig, hvor kan Du spørge saa, hvor kan Du tvivle? Jeg vil være ligesaa lykkelig derved som Du. Bring din lille Pige op til os paa Kalle, lad mig se hende, jeg skal tale med Fader, han er saa god og kan slet ikke nægte mig noget. Hun skal blive hos mig.“

Han sank paa Knæ, strakte hende sine Hænder imøde, takkede, jubledede og græd, hele hans Selvbeherskelse forsvandt i dette Dieblif. „Jeg løber ned til Drølev Kloster inat, — nei, strax, og tager hende med mig, hun skal staa for Eder imorgen tidlig,“ raabte han.

„Saa hurtig kan Du vist ikke komme tilbage?“

„Na jo, det, I lovede, vil gjøre mig stærk; kan hendes smaa Been ikke holde ud, bærer jeg hende i mine Arme; jeg har maattet tage det, der var tungere, kan I tro.“

Han kyskede Fligen af hendes lange Ridestjole, udstødte gjennemtrængende Skrig, som om han trængte til at give sin Jubel Luft, sprang ind mellem Bussene og var forsvunden. Else red hjem med sit Brev paa Brystet.

Da Gustav Grifsson traf Jagtselskabet, tog han en af Skytternes Heste og drog i Følge med de Andre tilbage til Kalle, lidt før Mørket begyndte. Det havde været en heldig Jagt, der bragte et godt Udbytte og rigt Stof til Samtale over de mærkværdige Hændelser, som Dagen førte med sig. Herremændene fulgte Lehnsmanden hjem for at tilbringe Aftenen hos ham. Enhver var for meget beskæftiget med sig selv til at give Agt paa Fangen, han gik sin rolige, ensomme Gang med rynket Binde og sænket Hoved op paa sit Kammer for at undgaa Selskabet. Else kom ham imøde nede i Salen, han kunde se paa hendes bevægede Ansigt, som endnu ikke forstod den Kunst at beherske eller skjule en Følelse, at der var noget, hun havde at meddele ham; han gjorde ogsaa flere Forsøg paa at nærme sig, men det lykkedes ikke, Andre trængte sig imellem dem, — og imorgen kom Dorsten tilbage, Brevets Indhold vilde da blive røbet — han befandt sig i en pinlig Uro og vidste ikke, hvorledes han skulde faa Bugt med den.

Det begyndte at blive silde. Gustav havde længe siddet alene. Lydene skinnede hen over Gaarden, Vinduerne vare lukkede, og nede i Salen lød Latter og Sange og Gjæsternes høirostede Stemmer. Viinkanderne gik flittig rundt, og Tjenerne bragte nye op fra Kjælderen. Selskabet var i en livlig og oprømt Stemning, hvortil Billedet af Fangen indenfor det lille Vindue, med begge Hænder under Hovedet, stirrende stivt frem for sig, forsagt og grublende, dannede en paafaldende Modsætning.

Det lød, som om Nogen skræbde paa Døren, han hørte det ikke, Lyden gjentoges, Else traadte hurtigt ind,

saae sig om og lukkede efter sig, da hun fik Die paa Gustav. Hun rødmede, idet han stod op og gik hende imøde. Aldrig var hun forekommet ham smukkere end nu, med det halvbange og undseelige Udtryk, heller ikke havde nogensinde før Synet af hende været ham mere velkommen. Hendes Røst skjælvede lidt, medens hun smilede og sagde:

„Jeg søgte og kunde ikke finde Eder, — jeg vidste, at I gjerne ønskede Bæsked om det Brev, derfor kommer jeg. — I vilde nødig, at Hr. Torsten Trolle skulde faa det at læse, her er det.“ Der laa en Lykke og Glæde i hendes dæmpede Røst, som Ingen kunde tage fejl af. — „Ja, det er revet midt over,“ sagde hun, da han tog Brevet, „men I seer nok, at det ikke har været aabnet.“ — Hun lod ham ikke komme til orde: — „Jeg bringer endnu mere godt, det har ret været en lykkelig Dag for mig; han, Esra, som nylig var vor Fjende, — jeg mener Jeres Fjende, — har ophørt at være det; jeg troer forvist, at Hr. Torsten fra nu af har mistet sin bedste Speider.“

Han tog hendes Haand og kyskede den, det brød som Sollys hen over ham. „Det er altid fra Eder, det gode kommer,“ hviskede han, „I har vaaget, I har virket, I har bragt Varme ind i mit Fængsel. I blev ved at give, jeg tog kun imod.“

„Saa har jeg jo været den Lykkelige. Er der vel en bedre Lod end den at kunne hjælpe og give? — Tidligere havde Ingen mig nødig, siden I kom, synes jeg dog, jeg er bleven til lidt. Naar jeg nu vaagner om Morgen, er der altid noget, jeg har at glæde mig til, saa tænker jeg: hvad skal vi finde paa idag? Der mangler en Snor til Eders Jagthorn, eller jeg

plukker en Frugt, I holder af, eller en lille Blomst til Glasset der, — ja, det er vist ikke stort, men det fylder ud alligevel.”

Han rystede paa Hovedet, medens hans Haand et Dieblik hvilede paa hendes Skulder. „Det er ikke for at fylde den ledige Tid ud, at I lader Eders Dine lyse over mig; Ulykken gav mig Værd i Eders Mening, det hjælpeløse rørte Eder, det blev til mere, langt mere, men det maa siges knælende for Eders Fødder. I har givet mig Eders Tro, Eders Hjerte, I holder af mig fra den første Dag, de førte mig ind paa Kalle.”

„Det er vist saa,” hviskede hun næsten uhorligt og vovede ikke at se paa ham. Der var et Udtryk over hendes blege Ansigt, saa frygtsomt og ængsteligt, som om hun havde tilstaaet en stor Synd.

Der blandede sig en dyb Sorgmodighed i hans undertrykte, lidenskabelige Røst, medens han vedblev: „Troer I da, jeg var blind for, hvad jeg saae og hørte, naar vi gik nede i Haven eller ude mellem Træerne den lange Sommerdag? — Jeg sagde til mig selv, at det, jeg havde fundet her, vilde jeg aldrig møde siden. — Hvorfor bandt denne rene Uskyld mig da ikke, denne dybe Hengivenhed, der skyndte sig med at give mere og mere og altid frygtede for, at det endda ikke var nok, hvorfor var jeg saa forsagt og misfornøiet med mig selv, naar jeg vendte tilbage til mit Kammer? — I skal vide det, I skal kjende hver en Fold i min Sjæl, I alene. — Heroppe kommer der en Skygge imod mig, mørk og klagende, den strækker Haanden ud og peger mod et andet Maal, ikke Lykkens eller Kjærlighedens, men Pligtens, — forstaaer I? — Medens jeg driver om herovre med Hænderne paa Ryggen og slaaer Tærning

med Tiden, lide og kæmpe de i Forsagelse, Brødre, Slægt og Frænder; dem følge mine Tanker, dem higer jeg efter, jeg gjemmer paa en Længsel efter at virke og handle, som tærer Livet ud af mig. De spørge efter mig, de kalde paa mig; i det Brev, jeg nylig fik af Jer, lægge de Planer til Flugt herfra og forberede den. Jeg veed ikke, hvorfor de netop have fæstet deres Tanker paa mig, de bygge vel paa et Sagn i vor Familie, en gammel finst Kvinde spaaede mig; da jeg fyldte atten Aar, fulgte jeg min Moder op i Kirken, hun lod mig knæle ned for Alteret og tog det Løfte, at jeg skulde vie mit Liv og alt, hvad der var Kraft og Manddom i mig, til dette ene: gjør Sverige frit. — Først kom det som et Dnise hos mig selv, siden som et Haab, en Billie, nu er det en knugende Trang, der driver mig ved Nat og ved Dag, jeg har ingen Frelse eller Hvile i nogen anden Tanke. — Fuldbyrdes den, vil jeg takke Gud, lykkes den ikke, vil jeg forsvinde sporløs som Svalens Flugt igjennem Luften. Loddet er kastet. — Hver en Stemning, I har seet hos mig, udsprang fra denne Tanke; var jeg glad, troede jeg at være mit Maal nærmere, var jeg forsagt og nedtrykt, syntes det at drage sig tilbage. — Saa kom en ung, uskylbig Pige og bredte alle sit Hjertes Skatte ud for mig, kom med Fred og med Lys og Solskin, — hvad jeg følte, vil jeg ikke sige nu, jeg har sagt det til Gud, medens jeg bad om Styrke til at blive min Sag tro, den er min Meister og Herre, det vil Kjærligheden aldrig blive. — Beklag mig, Else, der vil komme en Tid, jeg veed det, hvor jeg staaer ene, saa vil Mindet om denne Aften træde for mig, jeg vil bøie mit Hoved og angre, at jeg ikke modtog den Lykke, som her tilbød

fig. — Gud være mig naadig, jeg maatte handle som jeg gjorde."

Han sænkede sit Hoved og saae til Siden, som om han vilde frigjøre sig for den personlige Indflydelse af hendes Nærværelse; imidlertid vedblev han at tale, der kom en Tvivl, næsten en Angst over ham for ikke at faa alt det sagt, som kunde reise en Skillemuur mellem dem. Hun lyttede til uden en eneste Gang at afbryde, hun syntes aldrig før at have hørt lignende Ord. — Hvor hun elskede ham! Medens der i hans Ord laa en kold Forklaring af, at den Lykke, hun havde drømt sig, kun udstømmede fra hende selv og ikke deelttes, og at hun fra nu af ikke længere havde Lov til at nære den, var hun tilbøielig til kun at opfatte det, han sagde, som Udtryk for en stor og ædel Natur, hendes modige lille Hjerte vedblev at holde fast paa alt, hvad der kunde forherlige ham.

„Tal!“ hviskede han, da han saae Taarerne trille ned over hendes Kinder, og hun stod bleg og tavs med foldede Hænder. „Siig, at I beklager mig. — Er I fortørnet?“

„O nei, vist ikke,“ svarede hun med synlig Anstrengelse for at holde Graaden tilbage. „I Sandhed ikke, jeg har jo intet begjæret og intet forlangt, vel? — Jeg vidste virkelig ikke selv, hvad jeg tænkte og følte, før Hr. Torsten den Morgen kom og lagde sin kolde Haand over mig. — En Natur stor og herlig som Eders maa have et større og bedre Maal end det, der er givet os Andre at naa, det forstaaer jeg nok. — Gaa kun til dem, som vente paa Eder, engang imellem vil I vel huske paa, at der herovre sidder en lille Pige, hvis Tanker følge Jer, som beder til Gud om Lykke for Jer,

thi, ikke sandt, til Trods for det, I har sagt iaften, maa vi jo nok blive ved at være Benner, det vil I ikke sige nei til."

Hun bad saa ydmygt, saa bønligt for sig, han mumlede nogle Ord, som Bevægelsen kvalte. „I er mit Livs gode Engel," hviskede han og indesluttede hende i sine Arme. Der var mørkt omkring dem, henne paa Bordet brændte i en Messingstige et lille, tyndt Spædelys med en lang og skæv Tane. Taarerne fra hans Dine gled ned paa hendes Kind, de græd Begge, — to Børn, hvoraf den Ældste næppe var to og tyve Aar gammel, to Hjerter, fulde af Drom og Forsagelse, og som i deres Smerte dog følte en vis Tilfredsstillelse ved Bevidstheden om det Offer, de bragte, han sin Idee, hun sin Følelse. — Manden modtog, Kvinden gav; han fortalte, hun lyttede til, det var den gamle Vise.

„Det skal være et Tegn paa, at vi ere gode Benner," sagde hun, „at I gjemmer dette lille Krucifix, jeg her har taget med mig. Det er en Gave fra gamle Bisp Niels Andersen i Aarhus og har ikke været ude af min Stue, siden jeg fik det. Det hængte ved mit Hovedgærde, nu skal det hænge over Eders. — I maa vide, det er ikke saa ringe, som I kanske troer; herneede i Fordybningen paa Fodstykket sidder en Oblat, signet og viet af den hellige Fader Paven, som gav Korset til Bispen. Hver Gang jeg havde et Onske, kysede jeg Oblaten og bad rigtig inderlig, saa blev altid min Bøn opfyldt; gjør I det samme, fra nu af har I vist bedre Brug for det end jeg."

Da hun atter kom tilbage i sit Kammer, og Døren var lukket, kastede hun sig paa Knæ foran Sengen, hævede Armene op mod Stedet, hvor det lille Krucifix pleiede

at hænge, skjulte Hovedet i Buderne og brast i Graad. Hun led, men tilgav Videlsen, at den pinte hende. Hun bad:

„Naadige Gud Fader! tag mig til Dig, naar han drager bort, saa har jeg ikke mere at gjøre.“

Vinduet stod aabent, hun kunde høre Gustavs Røst over Gaarden, hvem var det, han talte med? Hun lyttede, men det blev stille igjen. „Nu sidder han maaske med Haanden under Kinden henne ved Bordet og seer paa mit lille Krucifix, — nei, han staaer vist og stirrer ud af Vinduet paa den anden Side, ned paa Søen, og længes efter at komme bort.“ Hun vedblev at lytte, hun drog Næring af alt, blot at kunne se og høre ham, var tilstrækkeligt for hende. — Det kaldte hun for Venfskab.

Løverdag Eftermiddag red Torsten Trolle over til sin Gaard for at betale Arbeidsfolkene. Det kostede ham megen Overtindelse at komme bort fra Kallø, han vidste, der skulde være Jagt næste Dag, og at denne frembød bekvem Leilighed for Gustav til at komme i Elses Nærhed, han vilde forhindre det og var ikke istand dertil, han sugede Gift af ethvert Ord, ethvert Blik og Smil, de verlede, han led under bestandige Pinsler, indbildte maaske, men dog følelige for ham. Der var ikke noget synligt, ydre Tegn tilstede paa hans ulykkelige Videnskab, den krympede sig sammen bag en fold og barst Alvor, et rynket Dienbryn, et tvivlsomt Tonefald, han led dobbelt ved paa eengang at udholde alle Skinsjgens Kvaler og Kampen for at skjule dem. Naar et befindigt Dieblik tillod en Tanke at glide hen over hans Hjertes dybe Skygger, fandt han kun een Attraa der, Lyst og Længsel efter Havn, den drev ham frem med

en uimodstaaelig Voldsomhed, som han ikke engang længer brød sig om at beherske, selv hvis han havde været istand dertil.

Veiret saae mørkt og truende ud den Eftermiddag. Da Torsten kom igjennem Skovbæltet, som østerpaa gik langs med Stranden, laa et udstrakt Landskab foran ham, hvor alt var Lyng og Bors og Revling, Banke eller Mose og smaat strittende Egekrat, Minder om forsvundne Stove, hist og her et faldefærdigt Huus, klinket op af Tørv og Leer, omgivet af en lysgrøn Kreds til Have. Hjeilen peb og løb foran ham hen under Veibrinkerne, Vinden klagede, Skyerne droge sig tættere sammen, efter et pludseligt Tordenkrald fulgte en voldsom Bladskregn, som nødte Torsten til at se sig om efter et Sted, hvor der var Ly at finde.

Der laa to smaa Hytter et Stykke borte, og en tyk, graabrun Røg, som steg op af en Skorstenspipe i Taget, tydede paa, at Beboerne vare hjemme. Han red ind over Lyngen og bankede paa den stængede Dør. Et solbrændt og skjægget Hoved kom tilsyne i en aabnet Luge, saae ud og drog sig hurtigt tilbage igjen. Da der ikke blev gjort Tegn til at lukke op, steg Torsten af Hesten, stak Tømmen ind i en Ring paa Stolpen, sparkede Døren op og traadte ind.

Det eneste Rum, hvoraf Hytten bestod, var fuldt af Tørverøg fra en vældig Ild, der brændte paa Urnestedet; det varede derfor lidt, før han blev istand til at iagttage de Omgivelser, han her befandt sig i. En høj Mand stod ved Bordet, ifærd med at brede et Stykke Tøi over nogle store og nylig fiskede Drreder, hans Dragt var lutter sammensliffede Pjalter af Dynevaar, Badmel og Skindstykker. Et lyst og tæt afflipet Haar

strittede i Beiret fra en lav, sammentrykket Bænde, det hele Ansigt havde en Mine af Trods og Raahed, som de runde og dybtliggende Dine bidroge til at forøge.

„Kan jeg faa Huusly, mens den Regnskylle staaer paa?“ spurgte Torsten barskt.

„Det lader til, I tager det uden at spørge,“ svarede Manden og saae hen imod den sprængte Dør. „Vær saa god, sid ned, vi har ingenting at byde Jer, det er den haarde Nød altsammen, — værre tegner det til at blive herefter.“

Torsten saae sig om, hvad der frembød sig for ham lod til at bekræfte Mandens Ord. Leiet i Alkoven var et Halmknippe, de nøgne Bægge hældede til alle Sider, hist og her, hvor Leret manglede, vare Hullerne tilstoppede med Halm og Lyngtørv. En Rævebælg sad udspilet paa Døren og ligeoverfor hang en stor Laasbue, som i Modsætning til den øvrige Usælsked syntes at være smukt og zirligt forarbejdet.

„Hvem ligger denne Grund til?“ spurgte Ridderen.

„Vi ligge under Skjerringkloster. Folk kalde vore Hytter for Beilbyhuse.“

„Gaa! saa er Du vel en af Emsigsønnerne? Jeg har hørt tale om Jer tre Knægte. — Drag mig den Bænk lidt ud, at jeg kan faa noget at sidde paa.“ Manden bøiede sig og trak en Træbænk ud fra Bordet. — „Hvad Djævelen er det! Du mangler jo det ene Dre, de har skaaret Tyvsmærke paa Dig. Nu kan jeg fatte, hvorfor Du stod og vriffede og vendte Siden til, — og de vældige Orreder der, som Du dækkede din Sæf over, da jeg kom. — Ja, Du kan være rolig for mig, jeg skal ingen Fortræd volde Dig.“

„Det var ogsaa stor Synd,“ sagde Manden, „de Orreder har været dyre nok endda.“

„Hvordan det, lad mig høre. Naa! kan Du faa Flaben op, af mig har Du, som sagt, intet at frygte.“

Manden sukede og gjorde et mislykket Forsøg paa at græde. „Vi lede Nød, saa tog jeg et Lam, saa skar de Tyosmærke paa mig, saa var jeg uærlig og kunde ikke faa andet at bestille end hjælpe Mestermanden, naar der blev en Misdaeder, han skulde rette her i Egnen. Min ene Broder gif det ikke stort bedre. Han kom i Fortræd for noget Kirkebly, vi maa nu alle Tre feie Skorstene og tage Huden af de døde Helmesser og anden saadan uærlig Gjerning, som Borger og stavnshunden Mand ikke selv tør befatte sig med. Til Marked og Forsamling maa vi ikke komme, i Kirken ikke heller, uden i den Baas, de har flaaet op for os i Krogen indenfor Døren. — Det er et rart Liv, hvad? — Engang imellem, naar det blev os altfor hart, listede vi ned til Skjerringaa med vor Medekjæp og tog et Par Orreder, der er nok af dem, og Fattigfolk kan ikke æde Græs. Da vi kom derned inat, havde de skindhellige Munkke faaet Terkel Jakobs til at passe paa, gid Djævelen annamme deres Sjæle! Hvem kan staa sig for Terkel? Han havde taget Klosters den store Blodhund med sig, saa slog han min Broder ihjel det kan ogsaa gjerne være, det var Hunden, der bed ham ihjel, men død er han, der ligger han.“

Manden pegede med Tommelfingeren hen i Krogen; der stod et stort Deigtrug, dækket til med et grovt Lagen, under hvilket Fodderne af et Lig ragede frem, som ikke havde kunnet faa Plads i Deigtruget.

I det samme hørtes Skridt udenfor, en Mand

kom ind, rystede Vandet af sig og udbrød: „Han vilde ikke.“

„Det kan ogsaa være lige meget,“ svarede den Anden, „for nu er han død.“

Manden gik hen til Truget, slog Lagenet tilside, saaledes at Dagslyset fra den aabne Dør faldt hen over et frumbøiet Lig med strittende, rødgult Haar, aabne, glasagtige Øine og størknet Blod i begge Mundviger. Den Sidstkomne stod lidt og betragtede Liget, før han lod Lagenet falde ned igjen, han gik hen til Dønnen, med Hænderne paa Ryggen, og mumlede: „Nu har han da No for det Kirkeby.“

„Hvem var det, som ikke vilde?“ spurgte Torsten Trolle.

„Vi skikkede Bud op til Klofret efter Pater Klemmen, han skulde komme og se til Broder, han veed Raad for alt, hvis han ellers vil det, den lede Satan! Der er ikke hans Mage til at lave Urteedik i det hele Land.“

„Han stod og grinte af mig,“ tilføiede Broderen, „og meente, han havde ingen Tid til at gaa i uærligt Huus. Jeg kom ind i det Kammer, hvor han laver sin Lægedom; Bunker af Urter, tørrede Rødder, Flasker, Krukker og Djævelskab laa rundt om paa alle Hylde og Bjælker, og jeg saa det Syn der, som jeg aldrig skal forgjætte siden. Mens vi snakkede sammen, stod den tykke Munk Klemmen og lavede noget, der lignede Deig; saa triller han en lille Kugle deraf mellem sine Fingre og smider den hen til Hunden, som laa foran Skorstenen, den snapper Kuglen, i det samme giver det et Sæt i dens Krop, den strækker alle Fire ud og var saa død som en Steen. Det hele stod ikke længer paa,

end jeg her har brugt til at fortælle det. Klemmen saae paa mig og grinte. Nu er min Deig bleven brav, sagde han, det er til den slemme Ræv derude, som gaaer og rapsjer vore Gæslinger."

"Vorherre vare En for Munken og hans Djævelskab," ytrede Manden med det ene Dre. "Den Klemmen har et svært Regnskab at svare til. Mens jeg gif og feiede Skorstenene oppe i Klofret forgangen Vinter, var der en Sag mellem ham og den forrige Prior, men den fik de dulgt som saa meget andet."

"Hvad var det for en Sag?" spurgte Torsten.

"Fater Klemmen laa altid paa Kant med Prioren, der var en strig Mand, som selv gif og saae efter og holdt paa Orden og Redelighed. Hvad han vilde, det vilde han, der hjalp ingen fjære Mo'er! — Saa blev han syg, da Bladene faldt, og Ingen vidste, hvad der skadede ham, det brast ud paa hans Krop som den blodige Sved, og de kunde høre ham jamre og give sig langt borte. Fater Klemmen vilde lave ham en Lægedom; men Prior Søren raabte, nei, det er Forgift! det er Forgift! jeg drifter mig den haarde Død til af hans Væger. — Klemmen traf paa Skulderen og meente, han talte i Vildelse. Han skal have min Drif alligevel. — Saa lagde de Hr. Søren paa Seng, og Kogle holdt hans Hænder, Andre hans Been, mens Klemmen gav ham Driften at svælge. Det hjalp! — saadan som Ruglen hjalp Hunden. Saa skreg han ikke mere. — Maanedsdagen derefter fik de gamle Prior Anders, med ham kan Klemmen gjøre, hvad han vil; nu er det ham, som styrer i Klofret."

"Den Munk er da saa stærk i at lave Dvaledrif," sagde Torsten tankfuld.

„Ja, men det varer længe, før man vaagner efter den,“ svarede Manden og lo.

Ridderen gif hen og saae ud af Lugen, som tjente istedetfor Vindue, Regnen blev ved, den ene Emfigsøn traf hans Hest ind i Skuret, der var ingen Tale om at drage videre for det første.

„Hvis er den Laasbue, deroppe paa Væggen?“ spurgte Torsten, medens han sad og saae sig om.

„Det har været vor Faders, som var en Krigsmand og bragte den hjem med fra Marklandet, da Eiermanden druknede i Mosen. Der staaer adeligt Mærke paa Skæftet. Nu er den min.“

„Halvparten min,“ føiede Broderen berigtigende til.

„Der findes ikke bedre Laasbue herfra og ned til Hamborg i Styrke og Sikkerhed, lige meget hjælper det, hvem tør vel gaa tilskovs nu og tage sig et Dyr?“

„Den, der gaaer til Skjerringaa og tager sig en Fisk,“ meente Ridderen.

Manden smilede og gned sig med Hænderne ned ad Laaret. „Skytterne ere altid paa Nakken af os, træffe de En imellem Træerne, skeer der en Ulykke. Vi havde her ifjor en lille Hund, som krøb indensfor Hegnet efter en Harekilling, den kappede de det ene Frembeen af og sagde, at saadan befalede Loven det; den Lov er noget godt Sludder! Deroppe hænger nu Buen, der groer Spindelvæv paa den, Ingen tør bruge den.“

„Og hvis I turde, I to Gavye, er det ikke sagt, I kunde.“

Den Ene saae paa Torsten og drog Dienbrynene iveiret med et yderst spottende Udtryk, den Anden følte sig endnu dybere krænket, han sprang hen til Væggen, rev Buen ned og aabnede Lugen ud til Veien. „Om

naadige Herre nu vil give Agt og komme herhen, skal jeg vise Jer, hvordan de Emfigsønner haandtere en Bue." — Torsten traadte hen til Lugen. „Seer I vor Moders Garnstang derude ved Brønden, det rokker og rokker og ruffer i den; men det faaer ikke at hjælpe, jeg skal sætte en Bolt midt igjennem den, hvis I saa vil kalde det for godt.“

„Du kan Fanden, kan Du; men om det lykkes Dig, lægger jeg her en Sølvdaler paa Skiven, den skal være din, og jeg vil endda kalde Dig for den bedste Skytte, jeg har seet i mine Levedage.“

Garnstangen stod stukken ned i Jorden, inde ved Indgangen fra Beien, støttet op til en gammel og faldefærdig Brønd. Den var ikke tykkere end en voksen Mands Arm og svaiede frem og tilbage i Blæsten. Emfigsønnen spændte Buen, tog op af Bordskuffen en tyk og tilspidset Jernpiil, omtrent en Finger lang, og lagde den paa Løbet foran Strengen, derefter saae han smilende paa Torsten, gik hen til Lugen og skød næsten i samme Nu, han lagde Buen op til Rinden. Stangen svaiede stærkere, det var et Bevis paa, at han haode truffen. Torsten tog sin Hat og gik med Skytten ud for at se efter. Boltten sad midt i Træet. Da han vilde gaa tilbage, raabte den Anden, Manden med Tyosmærket:

„Tøv lidt, saa skal I se, hvad jeg kan gjøre med en Bue. Bedre end Broder Isak tør jeg ikke love, men nok et, der er ligesaa godt.“

Han drog Strengen tilbage og lagde en ny Piil i Løbet, tog et langt og omhyggeligt Sigte og skød. Torsten gik hen til Stangen.

„Du traf ikke, Du Praler! Din Broders Piil sidder i det faste Træ, din mærker jeg intet til.“

„Den hittes nok,“ sagde Skytten og lo. „Isafs Piil er dreven ud omme paa den anden Side, her seer I Spidsen, og min sidder lige i det samme Hul som hans.“

Med denne Forklaring rokkede han begge Boltene ud og leverede dem til Ridderen. Torsten var synlig overrasket, han gik og betragtede de to Omsigsenner, medens de skyndte sig tilbage til Huset. Da han kom ind, lagde han endnu en Sølvdaler paa Bordet og sagde:

„Der har I den med, lige gode Skytter ere I to Karle, jeg troer, man skal søge Eders Dige i at haandtere en Bue.“

„Na nei endda!“ sagde Isaf. „I har ham i Jeres Brød, som gjør os Kunsten efter. Esra kløver en Bidiekvist med sin Piil, naar han lægger Bue til Rinden.“

„Saa I kjende ogsaa til Esra?“

„Ikke for det gode; men vi maa vel kjende ham, siden vi mødes paa alle Veie. Han forstaaer at bjerge sig, den Karl. I dag drager han tilskovs og siger, dit er mit, imorgen træffer han paa adelig Herre, som tager ham i sit Brød og giver ham den blanke Sabel ved Siden. Skal vi hjælpes ad, sagde jeg forgangen Vaar, da Græsset kom, for nu har Du noget for igjen, og mine Dine sidde ikke i Raffen, maa Du tro. — Det kan nok være, svarer han, men hvor sidder dit ene Dre. Saa grinte han og brystede sig. Der er noget iveien med ham i disse Dage, tidlig og sild har han listet omkring nede i Elsted Krat, ved Terkel Jakobs Sted, mens de fik Manden skiftet over ad Sverige til, med store, nye Støvler paa.“

„Ald Sverige til! hvor Fanden veed Du det?“
spurgte Torsten.

Bonden grinte og gned Hænderne op og ned ad sine gule Skindbuier. „Man luffer Dinene op og lytter efter. Jeg har ogsaa min Gang i Skoven, der er sammefinde andre Lyd mellem Træerne end dem af de faldende Blade. De sige herude, at Esra faaer Eders Benge for at vare paa Svenskefangen; men han holder meest af at gaa sine egne Veie, han kjøbte tidt Den, som troede at have solgt ham. Nu er Terfel da kommen hjem igjen fra den Sverigesreise, det han derhenne maa bekjende.“ Dermed pegede han over Skulderen paa Riget i Deigtruget.

En Strøm af Tanker foer igjennem Torsten, medens han sad og lyttede til Bondens Ord. Hans bevægelige Dienbryn drog sig tættere sammen. Han gik hen til Laagen og saae ud. Regnen var hørt op, en blank Stribe af Aftenrøden kom frem mellem de graablaa Skyer, Vanddraaberne perlede i Lyngen.

„Nu vil jeg afsted igjen, gaa ud og træk min Hest hen til Døren.“

Isak førte Hesten frem. Da Torsten havde taget Tøilerne, tøvede han et Dieblik og vendte Hovedet tilbage: „Vil I sælge den Bue derinde?“

Brødrene saae paa hinanden. „Nei!“ svarede Isak, „men vi vil bruge den i Eders Tjeneste, om det saa kan træffe.“

„Hvem kan vide det. Vi snakkas ved en anden Gang,“ sagde Torsten og red bort. Isak fulgte efter ham og gik ved Siden af Hesten.

„Har I en Skytte nødvendig paa Jeres nye Gaard, saa huff paa mig, naadige Herre! Bliver I kjed af

Esra, det kan jo tænkes, vil jeg gjerne bære den blanke Sabel i hans Sted. Min Broder mangler det ene Dre, men jeg har dem begge to."

"Jeg skal tænke over det," svarede Torsten, idet han gav Hesten af Sporen og jog ind igjennem Heden. Isak stod paa Diget, skyggende med Haanden over Dinene, og saae efter ham.

Hvor hurtig han red, kunde han dog ikke ride fra sine Tanker; de to Emsfigsønner havde ikke fremført noget bestemt, men alligevel givet ham et rigt Stof til Betragtninger.

"De saae paa hinanden, de Hallunker, de lo, de vidste mere, end de vilde ud med; der bliver altsaa En bedraget her, og det er mig. Fangen, Else, Esra, Alle ere de imod mig; men jeg tager det Spil op alligevel. Nu vil jeg ride over og passe min Gaard, iovermorgen kommer jeg tilbage. — Hvorfor først iovermorgen? — Klokkerne ringe, de Kalls Skytter ere vist paa Hjemveien nu, saa mødes de To, han hvisker, hun smiler, — Gud forbande dem Begge!" — Han hævede Haanden truende iveiret og standsede Hesten, den Skinsyngens Dæmon, som tidligere havde staaet under Kløgtens Herredømme, var atter sluppen løs. Han sad og saae frem for sig, paa Aftenrøden, som farvede Lynghakkerne og kastede sit gyldne Lys over en lille Sø langt borte, paa Hjeilen, som løb og peb foran ham i Veisporet, og dog saae han intet. Lidt efter dreiede han pludselig Hesten og red tilbage ad selvsamme Bei, han nylig var kommen. Først gif det langsomt, saa hurtigere, saa i rasende Galop, der bragte Dyret til at stønne. Ved Emsfigsønnernes Hytte holdt han et Dieblisk stille og bankede paa Lugen. Isak stak Hovedet ud."

„Spring ned til min Gaard og sig fra mig, at Ridfogden skal gjøre det af med Folkene, jeg kommer ikke denne Gang.“

Isaf saae forbausset og maaløs efter ham, Torsten havde allerede forladt Hytten og red videre ned imod Kalle. Det var Fluens Kamp imod Lyset, der vedblev at drage ham ind i sine Straaler. Aftenklokken ringede, da han red over Dæmningen til Slottet. Jagtselskabet larmede, spiste og drak oppe i Salen. Ingen gav Agt paa den enlige Rytter, som drog ind paa en gispende og skumbedækket Hest. Han kom op i Gangen, sneg sig videre, lyttede ved Gustavs Bærelse og hørte to dæmpede Stemmer indenfor. Hvor han stod, var der mørkt; men i Kammeret brændte Lys, og Nøglehullet var stort og gabende. Han hørte og saae det, han nødigst vilde, og trængte sig ilksomt tilbage mod Væggen, da Gustav aabnede Døren, og Else gik tilbage til sit Bærelse. Hvad han led i dette Dieblik, var hans fortrukne Ansigt og sammenbidte Tænder et tydeligt Billede af.

„Nu er Dommen fældet!“ hvisttede han, da hendes Dør lukkede sig. — „Hun vilde ikke være min, lad os se, om hun skal blive hans.“ Med denne Tanke listede han sig langsomt og forsigtigt tilbage til sit Kammer.

Næste Formiddag kom Esra tilbage fra Orslev Kloster og bragte sin Datter Bodil med, en bleg og mager lille Skabning i den uheldige Alder, hvor alt endnu er under Udvikling, kantet og knoglet, en Mængde af Muligheder uden Løfter for Fremtiden. Et tykt, mørkt og krøllet Haar og to store, uvidende Dine, der synes at forbausses over alt det, de saae, var hendes eneste Skjønhed. Esra fandt naturligtvis et Vidunder

i hende, det tilkjendegav hans livsalige Smil, da han fremstillede Bodil. Sagen var allerede afgjort mellem Else og hendes Fader, den lille Pige skulde blive paa Kallø. Der faldt et Lys over Esras Tilværelse efter den Dag, det var, som om alle de Magter, der kæmpede i ham, havde fundet Forsoning siden Bodils Komme. Han greb enhver Leilighed til at faa hende at se og gjorde sig en Mængde usornødne Grinder ind i Stuen, hvor hun var tilstede. Hver Søndag fulgtes de ad over til Kirken. Bodil holdt da Esra i Haanden og veg ikke fra hans Side. Naar Tiden tillod det, søgte de ud under et gammelt Rønnebærtræ ved Ringmuren eller ned til Stranden; der satte de sig paa en af de store Stene, saae ud over Havet, talte, lo og spøjte sammen og glemte Tiden og alt, hvad der var udenfor dem.

Else holdt sit Løfte, saaledes som hun havde opfattet det. Hun underviste Bodil, tog hende med sig overalt, indviede hende og gjorde hende til Deeltager i de lykkelige Forhold, Barnet hidtil kun havde kjendt som Tilskuer. Troede hun end ikke saa fuldt og fast som Esra paa Bodils vidunderlige Begavelse og den særegne Mening, Forsynet skulde have havt med hende, saa vandt hun sig dog et trofast og hengivent Hjerte ved det Taalmod, hun viiste, og ved den Mildhed, hvormed hun rettede hendes Feil, et Hjerte, hvori alt, hvad hun saaede, spirede frem, og hvori der allerede boede to store Egenskaber, den ene en dyb Taknemlighed, den anden en grændseløs Hengivenhed og Beundring for Esra. Han var en Art Guddom for hende, og hvorfor ikke? Han var jo den Eneeste, som hidtil havde viist hende Deeltagelse og Kjærlighed, — Smaa og Store,

dertil trænge vi alle. Fra Esra var altid det gode kommen til hende. I godt Veir, naar Solen skinnede, saae man gjerne Else og hendes lille Terne, som de kaldte Bodil, sidde ude paa Svalen, hvor der var Skygge, og hvorfra de saae ind over Landet. Hver af dem havde sit Sytøi i Haanden. Else talede dæmpet, halvt hvissende næsten, Bodil hørte i Begyndelsen tavs og opmærksom til, undertiden hævede hun sine store Dine med et Udtryk af Forundring, og som om hun vilde søge Bekræftelse paa, at det ogsaa var Alvor, hvad hun hørte; siden efter vovede hun at bede om Forklaring af det, hun saae omkring sig, alt var saa nyt og saa fremmed, den hele Verden var et stort Spørgsmaalstegn for hende.

12.

En Tid gik saaledes. Efteraaret og Vinteren svandt, og Foraaret kom tilbage. Ridder Jens Brof havde tilbragt de sidste Maaneder i et Grubleri og med dybsindige Tanker, som ellers syntes at være hans Natur fremmed. Han fortalte ikke flere nye Historier ved Middagsbordet, gjentog ogsaa mindre hyppigt end før de allerede bekjendte, han lod sig nøde til at drikke og undgik omhyggelig at sværge; skete det uforvarende, greb han sig i det, holdt Haanden for Munden og rødmede lidt, medens han kastede et stjaalent Blik over til Else for at se, om hun havde hørt det. Naar han gik, holdt han Hovedet bøiet, lagde Hænderne paa Ryggen og tog lange Skridt; men han gik ikke meget, han foretrak at

sidde inde i Stuen, hvor Damerne vare tilstede; der valgte han sig en Krog ikke for langt fra Kaminen, foldede Hænderne over Maven, strakte Benene ud fra sig og lyttede til alt, men talte selv kun sjældent. Inde i hans Kammer kunde de høre ham synge. Der var nogle af Vestvindens Eiendommeligheder forenet i denne Sang, skarpe og gennemtrængende Toner, der undertiden kunde stige til næsten uarticulerede Hyl, og igjen verlede og stemtes ned til en sørgmodig og langtrukken Klage. Sangen var altid af erotisk Indhold: en ung og prægtig Ridder med en Fjederhat paa gif i Lunden og traf en Brindsesse med Dine som Biolen blaa, en Hals saa hvid som Sne, hun var den Allerdeiligste, som Nogen vilde se; hun maatte endelig tage Ridderen til sin Hjertenskjær, helst strax, ellers drog han i fremmed Land, i Krig og Ledingsfærd, og lod sig slaa ihjel for hendes Skyld. I denne bedrøvelige Slutning samlede han hele sin vældige Stemmes gennemtrængende Kraft — det var umuligt for Beboerne paa Kallø at blive i Uvidenhed om Ridderens Stemning.

„Hvad fattes Dig, bitte Jens?“ spurgte Lehnsmanden, da dette havde varet i nogen Tid. „Du er vist syg.“

Jens saae op og rystede paa Hovedet, han udstødte et sørgmodigt og stønnende Suk, der bragte hans Bryst til at hæve sig som en Blæsebælg, hvorefter han svarede: „Lad mig være i Fred, det er ingenting at grine af, for jeg pines svært. Du skal nok faa at vide, hvad det er, naar Tiden kommer.“

Genimod Foraaret kom den Tid, Jens havde bestemt. Det tilkjendegav han ved en Morgen at træde ind i Erik Banners Kammer og betro ham, at nu kunde

han ikke tie længer, det var bedst, han fik Hemmeligheden at vide. Jens havde holdt sit første Maaltid, lidt før han kom, der viiste sig endnu en mørk Skygge af Allebrodet omkring hans Mund. „Jeg vil betro Dig, hvad det er, som piner mig; men Du skal lade være med at afbryde mig, før jeg faaer alt forklaret. Vil Du love det? — Jeg har i Vinter faaet Dinene op for, hvor godt Du sidder her med Hustru og flinke Børn, jeg kunde selv nok ønske mig et saadant Hjem; jeg bliver lidt tilaars, det vil sige, jeg er da min Sjæl og Salighed rask og rørig endnu, sæt mig paafrævs over en Hest, saa vil jeg tage det op med enhver af Jer; men der er saa tomt hjemme paa min Gaard, jeg maa altid tilbyes, naar jeg skal forslaa Tiden. Jeg har ogsaa nogle Midler tilbødte, lidt af dem har Fanden vel taget, og hist og her skylder jeg Godtfolk, men der er da en Deel tilbage. Nu har jeg givet Agt hele sidste Vinter og seet paa Else, den Guds Engel! der er ikke hendes Lige til paa denne Jord i Lader og Bæsen, altid har hun et venligt Smil og et godt Ord til mig. — Er J der, Ridder Jens Brof? Vil J have et rødt Øble? — Nu skal lille Ridder Jens kjønt gaa op og rebe sit Haar, før vi spise til Middag, — der er gaaet Hul paa Jenses Krave, kom! skal jeg sy det sammen igjen; — og saa den lille Tøs, hun har faaet til Paahæng, hvordan gaaer hun ikke og snakker med hende, den Himmeriges Sjæl! og retter og lærer og sætter Skik paa det Barn, som det kunde være hendes Lige. — Troer Du, hun vil have mig? Jeg skal blive hende en retskaffen og kjærlig Husbond og strø Blomster paa Jorden for hende og holde hende bravt med Klæder og Bynt og Stads, det kan Du forbande

Dig paa, saa den fornemste Adelsfrue skal se sig suur paa det."

Hertil var Jens kommen i et monotont og slæbende Foredrag, der lød som en udenad lært Lektie, medens han sad og dreiede paa sin Hat og saae ned paa Gulvet. Han blev pludselig afbrudt af Lehnsmanden, der efter længe at have kæmpet for at synes alvorlig, brast i en høi og vedholdende Latter.

Jens blev purpurrød og sprang op fra Bænken. „Hvad Fanden skal det betyde? Du kan svare nei til det, jeg siger; men det er da ingenting at sidde og grine af."

„Tilgiv mig, lille, kjære Jens Brok," sagde Erik Banner og strakte ham begge sine Hænder imøde, „men hvordan er det dog, Du seer ud? Kom og betragt Dig i Speilet. Du har jo malet hele dit røde Forhaar og dine lyse Dienbryn sorte, og det saa daarligt, at Farven er bleven fiddende rundt omkring paa Huden."

„Ho, ho, hoo!" sagde Jens og tørrede sig frimodig med Haanden i Panden. „Er der ikke Andet iveien. Hvorfor skulde jeg ikke gjøre Haaret sort, det begynder at blive loolig graat i de sidste Dage. Fanden tage mig! om det ikke er af lutter Sorg og Kjærlighedsbryderi. — Men det var nok ellers ikke om det Forhaar, vi skulde snakke. Hvad siger Du om mit Frieri? Vil Du have mig til Svigersøn? Jeg skal strø Blomster paa Jorden for hende og holde hende bravt med Bynt og Klæder og Stads."

„Ja, Du lovede det nylig," afbrød Lehnsmanden ham, „men maa jeg svare Dig ærligt og ligefrem, saa synes jeg næsten, Du er loolig gammel for Else.

Du har fyldt de to Sæse saavel, hun er kun et Barn endnu."

"Jeg er da en farlig stærk Mand alligevel," paa-
stod Jens. "Jeg kan vippe Dig overende som et Halm-
straa. Jeg kan bære en Tønde Malt i mine Tænder.
— Siig ja, Erik Lehnsmænd, saa skal jeg bygge Dig
en ny Teglovn ude paa Stranden, jeg skal ogsaa betro
Dig, hvordan det hænger sammen med den Livsgjerning,
jeg har at forrette, som Du saa tidt har spurgt om.
Jeg skal strø Blomster for hende og holde hende bravt
med Bynt og Stads."

"Det har Du nu fortalt tre Gange; men jeg kan
alligevel ikke give noget Svar, den Sag maa Else selv
afgjøre, hun er en lille, forkjælet En, som er vant til
at faa sin Billie. Gaa op i Stuen til hende, nu sidder
hun vist alene derinde og spinder paa sin Rok, saa kan
Du høre hendes Mening, uden at de Andre behøve at
faa det at vide."

Jens saae forbauset iveiret. "Hvad skal det til,
hvorfor maa de Andre ikke faa det at vide? Jeg vil
følge dit Raad, Erik Erikson; men det skal min Salig-
hed gaa efter Skik og Brug, jeg venter heller, til vi har
spist Middagsmad, og Alle ere tilstede. Der har Du
min Haand, hun siger nok ja, hvad? Jeg skal blive
Dig en brav Svigersøn, det kan Du tage Forgift paa.
Godmorgen!"

"Tøv lidt, Jens, jeg har endnu et Raad til Dig,
som Du vil staa Dig vel ved at følge. Gaa ud og vask
Dig reen i Ansigtet, før Du taler med Else, og giv dine
Hænder lidt med det samme."

"Synes Du?" sagde Jens, "det pleier jeg ellers
kun at gjøre om Søndagen; men det kan gjerne være,

at det hjælper, de Bigebørn ere saa løierlige, Fanden selv kan ikke blive flog paa dem. Godmorgen!" Dermed vendte han tilbage til sit Kammer og kom ikke tilsynne igjen før Middag.

Det, han imidlertid tog sig for, og det, der i den sidste Tid næsten uafbrudt havde beskæftiget ham indenfor den omhyggeligt tillukkede Dør, var en dyb Hemmelighed, som idag skulde blive affløret. Jens havde med egne Hænder omsyet hele den smukke og spraglede Dragt, han fik foræret af Erik Eriksen Dagen efter hans Komme til Kallsø. Trøien fandt han nemlig for lang i Ermerne, den slog Folder i Ryggen, Beenklæderne vare af et gammeldags Snit, alt dette maatte gjøres om. Først sprættede han Tøiet op, klippede sig et Mønster og red til Aarhus for i al Hemmelighed at kjøbe, hvad han manglede til sit Arbeide. Dernæst begyndte han at sy, sprættede op igjen og syede paany; alt dette tog Tid, men han havde ogsaa stor Glæde af sit Arbeide. Da Kofsten var færdig, sad den som støbt paa ham, med Beenklæderne gif det derimod mindre heldigt. Jens havde nemlig glemt, da han klippede Tøiet, at lægge Sommerum til, som det hedder i Kunstsproget; derved bleve de noget snævrere, end Skif og Brug var, saa snævre, at det næsten ikke var ham muligt at samle Benene, at bøie og bevæge dem kostede endnu mere Umage; men det lod sig nu ikke forandre.

Da Middagsklokken lød, traadte Jens ind i fuld Bynt til den forsamlede Familie, lidt rødere i Kinderne og paa Næsen end ellers, det kom af, at han havde vasket sig. Forhaaret viiste endnu den skinnende sorte Farve, som Erik Banner havde beundret for lidt siden, om Skæget gjaldt det samme, blot med den Forskjel, at

Forstjønnelesmidlet her ikke var rigtig jævnt og heldigt anbragt, saaledes at Haarenes naturlige rødgyule Farve paa flere Steder blandede sig med den kunstige. Jens smilede, da han traadte ind, og stod lidt stille i Døren, med begge Arme strittende ud fra Siderne. Han havde spenderet en Extraudgift paa sig til en ny, hvid Fjer og svingede Hatten frem og tilbage, idet han med stive Knæ traadte frem og hilste til alle Sider. De Tilstedeværende maatte anvende stor Kraftanstrengelse for at vedligeholde et sømmeligt Alvor; den Eneste, som gav sin Stemning Luft, var Karen, hun slog Hænderne sammen med en jublende Latter og sprang op fra Bænken.

„Ridder Jens er mageløs!“ raabte hun, stak sin Haand ind under hans Arm og dreiede ham rundt paa Gulvet. „Prægtig! heel ukjendelig, paa Næsen nær, og hvor den Dragt klæder! — J skal sidde hos mig ved Bordet, saa jage vi Gregers bort, vil J ikke nok hjælpe mig, kjære Ridder Jens? — Siden spadser vi ud i Haven, vi To alene, mens de Andre sove til Middag, jeg viger ikke fra Jer den hele Dag.“

Jens smilede godmodig. „Lad mig være,“ sagde han, „jeg har ingen Lyst til at fjase; nu skal det aabenhæres, før Pater læser tilbords, og vi sætte os ned til vor Middagsmad, hvad mit Hjerte saa længe har baaret i Løndom.“

Han gjorde sig fri for Karen og gik langsomt hen til Else, som holdt sig halvt skjult bag sin Moder. Sporerne klirrede, det fede, rødbrune Ansigt havde et Udtryk af dyb Alvor, Dieblikket var høitideligt og stemningsfuldt.

„Kommer med Frænders og kjære Venners Sam-

tykke," begyndte Jens i en præfende Tone, „for at adspørge Eder, høviske og ædle Jomfru Else, Erik Eriksen Lehnsmands yngste Datter, om J vil være min Hustru og Mage og følge mig til Sindinggaard og leve der i Herlighed og Glæde? — Det lover jeg for Gud og alle hellige Mænd, at blive Eder en god Husbond og strø Blomster paa Eders Bei og holde Jer med Klæder, Bynt og Stads som den bedste Adelsfrue i Kongens Riger og Lande."

Else rødmede, hun saae først paa Jens for at overbevise sig om, at det ogsaa virkelig var Alvor, derefter fra den Ene til den Anden, hun vilde være tilbøielig til at betragte det hele Optrin som en slet Spøg, hvis der ikke havde hvilet et saa alvorligt og høitideligt Udtryk over Ridderens Ansigt. Under den Tavshed, som fulgte efter hans Erklæring, henvendte Torsten Trolle nogle dæmpede Ord til Lehnsmanden og brast derpaa i en høi og spottende Latter.

„Hvad er der iveien med Jer?" spurgte Jens.

„Siden J spørger, faaer jeg vel svare, skjøndt jeg kun er Gjæst paa Kallø ligesom J og har intet med Sagen at gjøre. Jeg hvisskede nys til Erik Eriksen, at det, J staaer og siger her, er en Spøg, der skikker sig ilde for en Mand i Jeres Alder. J kunde jo snart være den unge Jomfrues Bedstefader; men som sagt, Sagen kommer ikke mig ved."

„Det har J Ret i," svarede Jens. „Jer allermindst, siden Jomfru Else nok har vraget Jer og vilde ikke have med Jer at bestille, efter hvad der snaffes om; men J er nidkjær og slem misundelig endda, det har jeg længe mærket, J gaaer og seer Jer suur paa hver, som kommer hende nær, ho, ho, hoo! — Vilde hun blot sige mig ja,

skulde vi min Sjæl nok komme tilrette med Jer, kan I tro."

"Hvad mener I?" spurgte Trolle og traf foragteligt paa Skulderen.

"Jeg mener, at hvis I kom os for nær, skulde jeg rende Jer min Kaarde durch og durch, saa baade Sol og Maane kunde skinne igjennem Jeres syndige Krop. Jeg har stanget den Gedebuk, der havde værre Horn end I." Uden at høre efter Dorstens Svar, vendte han sig om til Else, støttede den ene Haand mod Gulvet, medens han knælede ned foran hende og gjentog sin Bøn med de samme Blomster og gyldne Løfter, han allerede een Gang havde anvendt.

Else rystede paa Hovedet, hun var lige ved at briste i Graad. "Jeg vil blive hjemme hos min Moder," sagde hun og slyngede Armene om Fru Banners Liv.

Situationen, som hidtil blot havde været komisk, begyndte nu at blive pinlig, der opstod en Pause, under hvilken Jens Brof blev liggende knælende paa Gulvet og saae høist bedrøvelig ud. Han havde just begyndt paa en Beskrivelse af Sindinggaard og alle dens Herligheder, da Gregers Ulfstand afbrød ham, lagde sin Haand paa hans Skulder og hviskede saa høit, at Enhver i Stuen kunde høre det: "Jens! nu revne dine Byger paa Knæene.

Jens blev blodrød, han greb hurtig med begge Hænder ned efter den antydede Skade og sprang iveiret. "Det er jo Løgn i din Hals!" raabte han, efter at have forvissset sig om, at Gregers tog fejl, men dermed var ogsaa hans Sag uigjentaldelig tabt. Else lo, Karen lo, dansede, flappede i Hænderne, alle de øvrige Tilstedeværende lo, tilsidst fatte Jens begge sine knyttede

Hænder i Siderne og lo med, skjøndt hans Latter ikkeklang saa friskt og naturligt som ellers. Han forlod ogsaa strax efter Spisesalen uden at komme oftere tilsynne den Dag.

Næste Morgen regnede det. Jens gik og pakkede sit Tøi sammen. „Jeg bliver her ikke en Time længer,“ forsikrede han Enhver, som kom ind i Stuen. „Nu maa jeg give mig til at være Pilgrim og slaaes med Moxer og Løver og forgiftige Krukkedillier, til jeg lægger mine Been i det fremmede Land. Den Sorg igaar vil blive min Hellsot, det fornemmer jeg nok.“

Henimod Middag klarede Veiret op, Solen skinnede, Skytten kom og fortalte, at der var fundet friske Spor af en Grævling, som havde gravet sig ind i Grusbanken udenfor Hestehaven. Over denne Tidende glemte Jens sin Rvide, han fik en Mand til at følge med og gik ned til Hestehaven, væbnet med Hække og Spade og en stor Laasbue over Skulderen. At grave Grævlingen ud var et Arbeide, som tog Tid, men som ogsaa fængslede Ridderens hele Tilbøielighed. Først opsogte han de forskellige Indgange til Hulen og stoppede dem paa een nær, derefter lod han Bonden udvide den sidste Abning og fyldte det gravede Hul med Halm og Lyngkvas, som de stak Ild i. Jens kom heller ikke til Middagsbordet den Dag. Da Arbeidet var fuldført, lod han Bonden gaa, satte sig paa Banken og tog et Stykke Mad og en Læderflaske frem for at holde Maaltid, medens han ventede paa Virkningen af den kvælende Røg, som Lyngen og Halmen bragte ind i Grævlingens Hule.

Esra kom gaaende ud fra Skoven, standsede foran Ilden og hilste, da han fik Die paa Jens Brof. „Det Stykke Arbeide faaer I ingen Nytte af.“

„Da mener jeg dog, det er forsvarlign gjort,“ svarede Jens.

„Det seer saadan ud; men Grævlingen, I har stoppet til for, er ikke inde i sin Hule, jeg mødte ham for lidt siden, luskende om mellem Stenene ved den gamle Synovn. Der ligger en god Laasbue, seer jeg, har I en Bolt, kan I tage den Grævling, inden han gaaer i Grav igjen.“

Jens Brof sprang op. „Følg med mig og viis mig Stedet,“ sagde han og stak sin Mad i Lommen.

De forlode Grusgraven og gik ind over Marken. Esra foran.

„Du har jo Ord for at være en dygtig Skytte, efter hvad Torsten til Lynnerup fortalte. Nu kan Du tage Buen, saa vil vi se, hvad Du duer til. Ikke fordi jeg selv staaer tilbage for Noget. Jeg har ikke kjendt ret mange, som jeg vil holde for min Eigemand i disse Lande; men jeg er træt efter det svære Arbeide idag og ryster vist paa Haanden.“

Esra tog Buen. Lidt efter kom de ind paa en aaben Plads mellem Træerne. Midt paa denne var der en Høi og paa Høiens Top et gammelt Dffersted, hvis mosbegroede Graasteen, halvt skjulte mellem Nælder og Bregner, laa sprængte og væltede ud af deres oprindelige Leie. Esra greb Ridderen i Koften og drog ham ind bag en Busk, medens han pegede ind mellem Stenene. Jens saae intet og vilde just give det tilkjende, da Buestrengen klang, og en mørk Gjenstand rullede ned i Lyngen fra Høien.

„Der ligger den,“ raabte Esra.

„Det kalder jeg intet Mesteriskud,“ sagde Jens, da de kom hen til Grævlingen. „Du var jo knap fire

Favnemaal horte. Jeg har gjort anderledes Skud i mine Dage, men lige meget, nu vil jeg give Dig tre Skilling danske, som jeg har her i min Pung, saa gjælder det Skud for mit, og Du tier stille med, at det var Dig, der hjalp til, ellers skal jeg min Sjæl stoppe Munden paa Dig."

Jens betalte Pengene og tog en Snor op af Lommen, hvormed han bandt den døde Grævling over sin ene Skulder. „Det var nu det," vedblev han. „Saa er der endda en anden Sag, som vi To skal snakkes ved om. Kan Du mindes den Aften, vi mødtes nedenfor Skjerring Kloster, da jeg drog bort fra de kjære Graamunke? Vi talte om Gyrre Vaabensmed, og Du sagde, Du vidste, hvor han var at finde. Nu kunde jeg nok have Lyst til at saa den Mand itale."

„Han boer saa langt borte, og der gaaer en træls Vej til hans Sted."

„Det hjælper ikke, vi maa derhen alligevel. Jeg søger Bessed hos ham for en Kammerat, en Ven af mig; den Vaabensmed kjender noget til en Historie fra gamle Dage, og det er os af sær Vigtighed at saa at høre, hvad han veed."

„J har vist tøvet lovlig længe efter den Bessed. Gyrre er bleven gammel og aflægs nu og husker ikke mere, hvad der er skeet tilforn."

„Jeg fik saa bandsat travlt i den sidste Tid og har ikke havt Stunder til at tænke paa ham før idag; men der er jo længe til Aften, lad os se, vi finde Manden."

„Gyrre ligger paa Sottesengen, hans Timer ere talte. Jasten bringer Munken ham den sidste Olie."

„Men Guds Død og Pine! Det haster da saa meget mere, afsted med Dig, gaa foran og viis Vej!"

Esra blev staaende. „Hvad vilde I have Bæstet om? Det, Gyrre veed, veed jeg ogsaa, maaske endnu lidt mere.“

„Du maa da kjende ham meget nøie.“

„Han er min Fader.“

Jens Brof traadte et Skridt tilbage og satte begge Hænder i Siden, medens han vedblev at stirre paa Esra. „Din Fader!“ gjentog han og stod nogle Dieblikke fordybet i Eftertanke, „hvem var da din Moder?“

„En Bondeskvindeovre fra Galten Herred. Hun ligger nu begravet indenfor den Kirkemuur ved Binding.“

Der hvilede en usædvanlig Alvor over Ridderens Ansigt, idet han lagde sin Haand paa Esras Skulder og udbød: „Følg med hen til Gyrre, jeg maa se ham og tale med ham, hvordan han end er faren, det jeg har at spørge om, vil han mindes, saa længe han drager Veiret, saadan noget glemmes ikke. Det gjælder om at faa Lys i den Hemmelighed; der er mange fornemme Folk indviet deri, maa Du vide.“

„Ja, Hemmeligheder har vi haft nok af, han og jeg; de fornemme Folk, I taler om, vidste vel, hvem de gav dem til, lige meget har det fremmet. Gyrre Baabensmed ligger nu paa Straa og har Ingen til at række sig en Haand for alle dem, han hjalp; hans Søn —“

„Hans Søn! bliv ved, hvad vilde Du sige?“

„Maa ja, hans Søn er der, hvor han ikke skulde være. Lad os saa gaa.“

Esra skred ind i Skoven og valgte en af de mange, bugtede Stier, som Kreaturerne eller Wildtet havde dannet, Jens Brof fulgte efter. Da de kom ned til Bildtvogterens Hytte, standsede Ridderen en

lille Dreng, løste den døde Grævling fra sin Skulder og sagde:

„Bring den Karl op til Kalls, Du lille Dreng, naar Du saa hilser fra Ridder Jens Brof, give de Dig nok en Mellemmad for din Gang.“

Drengen tog Grævlingen forsigtig i Benene, og Jens gik videre med Esra. En Tidlang fulgte han ham i Tavshed, derefter standsede han og tørrede sin Pande. „Du gaaer bandsat hurtigt, ikke fordi jeg nok kan følge med; men det værker i mit ene Been efter det Skudskaar! Lad os nu snakkes lidt ved, saa falder Beien mindre træls, fortæl mig noget om din Fader.“

„Hvad skulde det være, og hvad er der at sige om en fattig Mand, som al sin Tid har maattet arbejde for det daglige Brød, løbet rundt og dreiet sig som en Møllekværn, uden derfor at komme videre.“

„Han gjorde nok gode Vaaben i sine unge Dage.“

„Folk sige det, derfor kan han takke Mester Garbens, den rhinske Smed, som bosatte sig i Randers, hans Lige skal ikke have været kjendt i Landet; det var ham, som smedede vor Konges Bedstefader den Ringskjorte, saa trofast, at hverken Bolt eller Kniv kunde gaa igjennem den.“

„Hvem satte Gyrrer i Lære hos den rhinske Smed?“

„En, som vilde ham vel, En, hvis Hest kom til at ride ham overende og slaa sine Sko i hans Pande, da han var en lille Dreng. Godt kom han fra det, men Rytteren glemte det alligevel aldrig siden, Gyrrer ikke heller.“

„Hvad hed den Belgjører? Det maa have været en mægtig og fornem En.“

„Ja maaske, jeg har glemt Navnet.“

Jens gif lidt og betænkte sig, han var ikke rigtig tilfreds med, at Esra saa forsigtigt undveg ethvert af hans Spørgsmaal og slet ikke indlod sig paa det, han helst vilde vide. Var Ridderen istand til at opstille en Fælde, forstod Esra ligesaa behændigt at undgaa den. Dette forringede dog ikke Interessen for ham, tværtimod, Jens lagde nøie Mærke til ethvert af hans Ord og betragtede ham uafbrudt og forskende, saa ofte Gangstien tillod dem at gaa ved hinandens Side.

„Har Du aldrig hørt din Fader nævne Signe Rud til Hessel?“ spurgte han noget efter i den ligegyldigste Tone, han kunde finde.

„Min Fader har nævnet saa mange fornemme Folk, de havde jo deres Gang i hans Værksted. Hvem kan huske dem alle? Men I gaaer og spørger og fritter og er dog selv ræd for at sige noget. Nu er jeg kjed af det. I kommer ingen Vej paa den Viis. I maa stole paa mig, Herre, eller ogsaa tie stille. Se at finde paa Ordene, for at vi kan faa fat i Meningen. — Hvad er det, I vil vide?“

„Den Signe Rud blev der talt meget om, før Vorherre lukkede hendes Dine, hun var kjøn, vel optugtet og vandt alle Mennecker ved sit milde Væsen. Det er dem, som sige, jeg ligner hende. Folk fortalte, at hun som ung Pige holdt meest af den lange Sorgen Arnfeldt fra Rugaard; men derom vides dog intet for vist, hun giftede sig siden med Lave Brok til Estrup, det er sikkert nok, de fik sig en Søn, som hed Jens, og han spadserer her ved din Side.“

Esra trak paa Skulderen. „Den Historie lader sig ogsaa fortælle paa en anden Maade. Nu skal I høre: Der var en fornemme Jomfru, som hed Signe Rud fra

Hæffel, til hende kom Jørgen Arnsfeldt og beilede i Tugt og Ære. Faderen sagde nei, men Signe sagde ja, og derved blev det. Saa kaldte de Jørgen i Kostjeneste over til Sverige, og det lo Kristen Rud af, han meente da, at de fik Fred for den Veiler. Noget før han skulde afsted, drog Signe i Besøg til sin Fæster paa Høgholm, det sagde hun idetmindste hjemme; men Natten efter holdt Jørgen Arnsfeldt bag Høgholms Have med væbnede Folk og Heste, Signe kom ud, han løftede hende op i Sadlen, saa rede de bort i Mørket, over ad Aarhus til, der var Jørgens Broder Prior i Sortebrødreloftret, han viede de To og sagde dem for rette Ægtefolk at være."

"Ja, saadan fortalte Folk," raabte Jens heftig og standsede. "Men det skal Pinedød bevises, før jeg troer det."

"Det er beviist. To fribaarne Mænd vare Bidner til, hvad der skete."

"Ho, ho, hoo!" lo Ridderen og gned sig i Hænderne. "Der er min Sjæl hverken Bennis eller Bidner i den Sag. Jørgen Arnsfeldt kom aldrig hjem igjen fra Sverige, hans to fribaarne Mænd ikke heller."

"Der er Bidner endda; tie de Levende, vil de Døde tale, ifald det gjøres nødig. Men I siger mig jo ikke, hvad det er, Jeres Ven eller Kammerat vil vide Bested om."

"Fanden i Bold med den Ven, jeg fornemmer nok, man helst maa tale reent ud af Posen med Dig. Det er mig selv, som kommer for at spørge den Vaabensmed, hvad han veed om Jørgen Arnsfeldt. Der gif Ord om et lille Barn dengang, Jørgens Søn, som

Gyrræs Kvinde fik at vare paa; men Folk sigte jo saa meget, det er vel løs Snak tilhobe."

Esra saae op paa Ridderen uden at svare.

"Na, tal dog, hvorfor gaaer Du og figger saa spodsk paa mig?"

"Hvad er det for et Barn? Det nytter ikke, I prøver paa at krybe udenom Sagen, Hr. Ridder, tal ligefremt, saa skal jeg svare Jer."

Jens Broks tykke Læber skjælvede lidt, hans Stemme blev mere lav og hvissende: "Du Tosse! kan Du ikke forstaa mig?" mumlede han. "Naar jeg spørger om det Barn, taler jeg jo om min Moder."

"Jo, det forstaaer jeg, og hendes Ære giver I nu mig at forsvare. Det gaaer sælsomt til! — Fru Signe var Jørgen Arnfeldts ægteviiede Hustru, jeg har sagt det, og I veed det selv ret godt, derfor kan vi gjerne tale om hendes Barn. Medens Manden var borte, fik hun en Søn, men det maatte ikke vides, derfor drog Kristen Rud med hende til sin Søster, Abbedissen i Mariager, hvor det bedre kunde dølges. Det lille Barn toge de fra Moderen, skjøndt hun saa mindelig bad dem om Naade. — Ja, det var en strig Herre, den Kristen Rud, han vidste, hvad han vilde, for ham var Signe ikke gift, og hendes Bønner lo han af. Hun maatte hjem til Gaarden igjen, og Barnet satte han ud til Fremmede. Er det ikke saa? Hav dog lidt Mod, Herre! og tilstaa det, I veed, ret strax skal I faa værre Ting at høre, som I ikke kjender til. Han og Jørgens Fader havde ligget i Strid om en Strimmel sumpet Land nede ved Stubbese, ikke bredere, end at en Mand kunde springe over det; men Rud fik ingen Ret dengang, og det skulde nu gjengjældes. Desuden var Jørgen Arn-

feldt en fattig Mand, som sad haardt i det, og Signe havde længe havt en Veiler med Gaard og meget Gods, det blev Jeres Fader, Hr. Lave Brof. Mens hun laa syg i Mariager, skikkede Rud sin Livskytte, Markus Dam, i Grinde til Sverige, han kom tilbage og forklarede, at nu var Jørgen falden for Svenskernes Haand, skudt igjennem Brystet. Dermed var den Sag tilende. En Vinterdag, mange Aar efter, gav Markus en anden Forklaring; da var han ude for at skove Egetræ og faldt ned og slog sig tilbøde i Skoven. Mens han laa der og stønnede og jamrede sig, paastod han for alle dem, som kom til, at Guds Straf var over ham, fordi han havde gjort sin naadige Herre til Villie og skudt Jørgen Arnfeldt igjennem Ryggen. Det, han skristede den Dag, var der ogsaa Vidner paa, En af dem er vi nu paa Veien til. Da Kristen Rud hørte, hvad Markus Dam havde bekjendt, rystede han paa Hovedet og meente, det havde kun lidt at betyde, hvad en døende Mand sagde, som ikke længer var ved sin fulde Fornuft. Han satte ogsaa sin Villie igjennem med Datteren og trolovede hende med Hr. Lave Brof. Signe var svag og let at høre. Da den tunge Tidende spurgtes om Jørgen Arnfeldt, saae Folk hende gaa inde i Skoven og vride Hænderne og græde sine modige Taarer; men der var dog lidt af Kristens Sind i hende. Dagen efter Trolovelsen gik hun ind i Ruds Sengenammer og skød Slaa for Døren. Din Villie er da fuldbyrdet, Herre Fader, sagde hun, og jeg er givet hen til den, Du bestemte, men nu har jeg et Ord at sige, som ogsaa skal staa ved Magt, jeg vil se mit Barn igjen og vide, om I ere gode imod det, hører Du, jeg vil. Nægter I det, tager jeg aldrig Hr. Lave til Husbond, jeg siger nei oppe foran Alteret,

Du skal lade lyse for mig til Graven, før det bliver til Bryllup, jeg løber min Bei og tager Livet af mig, Søen er dyb nok til at skjule min Rød og Glendighed, og hvad er der andet tilbage?"

Jens Brok smilede vantro. „Med Forlov at spørge, hvor kan Du vide, hvad Fader og Datter sad og talte om indenfor lukkede Døre?"

„Har I glemt den Aften, I var nede ved Skjerringaa efter de Orredfiskere og traf en fattig Kvinde der, hun har været Jomfru Signes Barnepige og blev siden Eders Amme. Herkabet snakker, Folkene lytte, det er saa gammelt."

„Du gaaer vist ogsaa og lytter og spejder, Du!"

„Det er jo min Bestilling for Tiden, jeg bliver betalt derfor. — Kristen Rud sad og grundede lidt paa Jomfru Signes Ord. Han kunde se af hendes Mine, at det var Alvor. — Vil Du være en rar Pige og lystre din kjære Fader, naar Du faaer den lille Dreng at se? — Det lovede hun med Haand og Mund paa Kristi Kors, og næste Dag red de ned til Bondekvinden, som havde Barnet i Pleie. Saa kom hun sig igjen, Synet af det Barn god nyt Blod i hende, og Kristen Rud var veltilmode derover, Hr. Lave ligesaa. Signe var en rig Pige, som havde sin Mødrene arv ubeskaaren, hun tog desuden Arv næste Vinter efter den Faster paa Høgholm. — Se, nu har jeg betroet Jer, hvordan det gik, før Jomfru Rud fik Lave Brok, fortæl I nu mig, hvad der skete siden."

„Ja, hvad skete der? De holdt Bryllup i Pragt og Herlighed, saa droge de hjem til min Faders Gaard, og siden tog han Fru Signe med til det store Dystløbovre i Kjøbenhavn, hvor han fra Jens Juul vandt den

drevne Sølvstob, som endnu staaer spart hjemme i Skabet. De To levede min Sjæl i Lyst og Glæde, Lave var hende en rigtig god Husbond, det skal hans værste Fjende sige."

"Men den lille Dreng, hvad blev der af ham?"

Jens lod ikke til at have hørt dette Spørgsmaal og vedblev: "Efter nogle Aar fik de dem en Lyksal af Søn, det er mig. Jeg kan huske min Fru Moder saa tydelig, hun var en mild og kjærlig Sjæl, som Du nylig sagde, hun vilde kun hvad godt var; men hun havde et tungt Sind, det jo Ingen kunde gjøre ved, hun græd vist mere, end hun lo. Til sidst tog Vorherre hende til sig og gjorde hende lyksalig udi Gimmeriges Rige."

"Men Drengen, Drengen! hvorfor taler I ikke om ham?" gjentog Esra heftigt og bydende.

De to Mænd havde under deres Samtale efterhaanden skiftet Rolle. Jens Brofs Overlegenhed forsvandt. Følte han sig maasse bevæget af det, Esra fortalte, eller ved Mindet om Moderen? — Det lod næsten saaledes. Hans Ansigt antog større Alvor, og hans Stemme lød mere blød og sørgmodig, medens Esra gjentog:

"Fortæl hvad I veed om Jørgen Arnfeldts lille Søn."

"Jeg veed ingenting, Du! Det er jo netop ham, Gyrrer skulde give mig Besked om. De nævnede ham aldrig hjemme."

"Er det ogsaa vist, Jens Brof, nævnede de ham ikke?"

"Aldrig!" gjentog Ridderen bestemt, men standsede derefter og lod til at kæmpe med sig selv, før han fortsatte: "Jo, een Gang. Jeg veed ikke, hvordan Du

bærer Dig ad med at tvinge mig til at tale, jeg kan ikke dølge noget for Dig. Nu skal Du faa den hele Sandhed at vide: Min Fader blev slaaet fordærvet af den forbandede Hest, vi kjøbte paa Sanct Olufs Marked i Mars, det har Du vel nok hørt Tale om. — Ikke? — Jo, der skete et stort Jærtegn ved samme Leilighed. Fogden havde knubset Niels Piil, det Afsen, fordi han vilde ikke lange Hø op, Lave meente, han nok kunde taale lidt endnu, og sagde, de skulde sætte ham op at ride paa Træhesten hjemme i Gaarden. Jeg glemmer aldrig den Dag, det var første Gang, jeg fik de Løier at se. Der sad Niels Piil da, strunk og stiv og studs og tvær og rynkede Panden, medens de bandt den ene Steen større end den anden fast til Jodderne. Han bed Tænderne sammen uden at give et Ayn fra sig, før de løste ham ned, da han ikke kunde taale mere. Saa løftede han begge Arme truende op imod Fader og mig, som stode paa Trappen og saae til. Idag er det vist Sanct Balthasars Dag! sagde han, huff vel paa det, naadige Herre. I har givet mig en slem Hest at sidde paa, kanske I vil komme til at ride en, der endnu er værre. Ingen af os agtede paa den Sludder, før vi fik vor nye Hest hjem. Da Fader kom ind i Gaarden, slog den ud, kastede ham af, traadte ham fordærvet, og det gif for sig netop paa det samme Sted, hvor Træhesten havde staaet den Dag, Niels var oppe at ride. Han kom ud af Stalddøren og saae til. Medens de bare Lave op, sagde han saa høit, at Alle hørte det: Idag er det Balthasars Dag; saa vidste vi nok, hvad det skulde betyde. Prioren, som tog Skrifte, meente ogsaa, at det var en Guds Straffedom, derfor har jeg heller aldrig siden kunnet lide den hellige Balthasar;

saadan en skidt Knægt, som kun voldte Folk Fortræd, han skulde Fanden ikke være Helgen, hvis jeg maatte raade. — Da min Fader fornam, at Døden stod for, kaldte han mig hen til Sengen, jagede de Andre ud og betroede mig, at jeg paa Moders Side havde en ældre Broder, som Ingen vidste ret Bessked om; Folkene, han kom i Huus hos, vare flyttede bort og holdt sig skjulte i en fremmed Egn, saa Lave ikke kunde saa dem opsporede siden. Derefter kom den hele Historie, Du nylig fortalte, om lange Jørgen Arnsfeldt og hans Bedrifter. Lave søiede til, at min Fru Moder havde ladet skriftflogte Munk, Søren, ovre fra Skjerring sætte et Brev op, hvori hun bestemte, at hele den store Sum af hendes egne Midler, som hun myndig tog i Arv efter Fæsteren, og som stod i Sindinggaard, skulde være urørlig for mig og Mine i halvtredsfindstyve Aar, hvis da min Halbroder kom tilsyne inden den Tid og beviste sin Ret som ærlig og ægtebaaren Søn, skulde Pengene deles mellem ham og Brødrene ovre i Skjerring, blev han derimod ved at være død og borte, det de brave Helgene oppe i Himmerige være saa frendlige at unde mig til Vederlag for den Alterbug, broderet med Hedensting, og alle de mangfoldige tykke Børlus, jeg har spenderet til deres Væ og Fornøielse, mens jeg laa syg af Tandværk og Hold over Lænderne, saa skulde det hele gaa over til Laves Slægt. Da min Fader havde betroet mig dette, reiste han sig op i Dynerne, saae slemst bister og arrig ud og lagde sin Haand paa mit Hoved, medens jeg bøiede mig ned over hans Seng. — Nu veed Du, hvad der var mig og din Moder imellem, hvistkede han, og hvad der har forgiftet alle vore Dage, jeg kan ikke lide den Knægt og ønsker, han sad inderst i Helvede.

Agt derfor kjønt paa, hvad jeg formaner Dig til, Du skal ske Allandsens Ulykker, om Du ikke handler derefter. Kanske han er død, kanske ogsaa han lever og kryber om i en eller anden Krog af Landet, det veed kun den Baabensmed Gyrrer; men før Signes Midler og Guds nogenfinde kommer Jørgen Arnfeldts Dreng tilgode, skal Du platud øde og sætte det hele overstyr. Koft ingenting paa Gaarden og dyrk aldrig op af Heden, brug, hvad Du kan, og agt nøie paa, min kjære Søn, at det, der tilkommer ham, kan blive saa kleint og saa nedrigt som muligt. Naar Du opfylder denne din kjære Faders sidste Bøn, vil jeg give Dig min bedste Belsignelse og sidde og bede for Dig i Paradis, spoeler blot saa meget, Du kan, for ham, det er den Livsgjerning, jeg giver Dig at øve. — Med disse Formaninger lagde min Hr. Fader sig ned og bad mig kalde de Andre ind og tænde Vorlysfene paa Randelabrerne omkring Sengen, saa hensov han salig lamme Aften, just som de ringede til Solnedgang, og fik sig siden en Jordefærd, saa prægtig, som nogen Adelsmand kunde forlange. — Hvad jeg har betroet Dig, Esra, kjender ingen Anden til, og mere end det, jeg fik at vide den Aften, har jeg ikke hørt om min Broder, hverken før eller siden. Men jeg har trolig øvet den Livsgjerning, min salig Fader gav mig, det kan jeg sige som en ærlig og retskaffens Mand, Sindinggaard ligger forfalden og øde, Murene ere færdige at revne og dratte ned over Hovedet paa En, Bind og Regn fusser gjennem Hullerne i Taget. Gyvel og den stride Lyng groer paa alle Marker. — Det Satans Barn! han har voldet stor Sorg og Ulykke i vor Slægt. Nu vil jeg ned til Gyrrer og høre, hvad han veed.“

„Jørgen Arnsfeldts Søn er død, han ligger forvaret tre Alen dybt under Kirkegaardsjord, de undte den Staffel ingen Fred heroppe og saae paa ham med for onde Dine, til at han ret kunde trives. Min Moder lagde ham ved sit Bryst og gav ham sin Mælk at drikke, den gode Fru Signe kom ned i vor Hytte, naar hun kunde liste hjemme fra, hun vuggede ham i sit Skjød, hun blev ved, naar han lo, og sang og læste Bønner over hans Hoved; det forslog ikke, de vare for mange til at ville ham ilde, han tog kun lille Blads op paa Jorden, og den undte de ham endda ikke, saa stikkede Vorherre Bud efter ham og tog ham op til sig. I kan sove trygt og roligt, Ridder Jens, den Dreng kommer ikke og spørger efter sin Arv. Er det Jeres Maal at lægge Sindinggaard øde, har det længe været unødigt. — Gud bedre det for den Livsgjerning, I har havt at øve.“

„Det kan nok være, jeg ogsaa har tænkt noget paa det,“ sagde Jens og boiede Hovedet, som om han undsaae sig for, at Esra skulde møde Udtrykket i hans Dine. „Hun led, min Moder, og hendes Religion var ikke slet den samme som Laves, han satte alt paa at faa sin Billie, hun i at give efter. Hun var saa from, saa mild og blød, naar hun saae paa En med Dine, der fortalte, hvor gjerne hun vilde hjælpe. Det kunde græde indeni mig, og jeg kom i Strid med mig selv, ikke ofte, men dog af og til, naar jeg huskede paa, hvad hun helst vilde, og saa det, min Fader forlangte den Aften, de tændte Bøglys over ham. Det faaer nu at være, jeg gaaer ikke her for at skrifte, hvad jeg har følt og og tænkt, men hvad der er skeet.“

Medens Jens talede, lød en langsom og høitidelig

Sang gjennem Skoven. Nede paa Veien kom to Munk, hvoraf den Ene bar et Krucifix paa en Stang, den Anden en Hostie indsvøbt i et guldbræmmed Klæde. Foran Munken med Hostien gif en hvidklædt Rordreng og svingede Røgelsekar. Af og til sang de nogle Sætninger af en latinsk Psalme; hvor Veien blev bredere, ophørte Sangen, de to Mænd gif da jævnsides hinanden og begyndte i et dæmpet Sprog en meget verdslig Samtale. Esra drog Ridderen ind mellem Buskene, da han hørte Sangen.

„Der har vi Munk Klemmen, han bringer Ønre den sidste Olie, som jeg sagde Eder før; men der kommer En ridende efter ham hist inde, han maa ikke se mig, lad os høre, hvad han har at sige.“

Jens Brok gjorde en Abning mellem Løvet, han saae en Rytter og kjendte Torsten Trolle, som kom ridende efter de to Munk. Aftenen brød frem, Solen gif ned og spredte et Burpurlys over det friske Løv, Skoven var opfyldt af Fuglesang, det kvibrede og jublede og kaldte fra hver en Gren, Solsorten og Droslen, Bogfinken og Griften, hver paa sin Melodi. Øvre fra Skjerring Kloster tilkjendegav Kirkeklokkens dumpe, afmaalte Slag, at en Døende blev berettet. Da Munkene bleve opmærksomme paa Hovslagene af Rytterens Hest, gif Manden med Korsset foran, og deres vengende Salme-sang lød atter, mere andægtig og vedholdende end før. Torsten red hen til Pater Klemmen, som blev ved at synge og holdt Dinene sænkede mod Jorden.

„J kom ikke, som J lovede forleden,“ sagde han. „Jeg var øvre i Klostret, der viiste de mig herved. Jeg maa tale med Jer.“

„Det lader sig ikke gjøre nu. Jeg gaaer i

Kirkens Grinde, for at bringe Sacramentet til en Døende."

"Han faaer at vente lidt, eller lad Broderen der gaa i Eders Sted; det, jeg vil Jer, er snart sagt."

Klemmen betænkte sig, han veylede nogle Ord med Munken, som stod ved hans Side, og rakte ham Hoftien. Derefter gjorde han Korsets Tegn og bøiede sig med krydslagte Arme, idet de to Andre fortsatte deres Vandring. Han var nu alene med Ridderen. Jens Brof og Ezra holdt sig tavse og ubevægelige inde i Skjul bag Busken.

"Hvorfor Fanden kom J ikke?" udbrod Torsten heftig og bøiede sig ned over Hestens Hals mod Klemmen. "J lover og lover, og det bliver ingenting til."

Munken saae sig om. "Haster det da saa meget?" spurgte han smilende.

"Det kan J lade mig om, jeg har sagt Jer, hvad der var paafærde. Der sidder en fangen Mand paa Kallø, han har Foden i Stigbøilen og kan rende sin Bei — Fanden i Bold imorgen, iaften, strax, om det skal være. Folkene deroppe lukke Dørene i eller gjør det, der er værre, de holde med ham. Han vil Kongen og Landet ilde."

"Skal vi sige, han vil ogsaa Ridder Torsten Trolle ilde, for det er dog hans værste Lyde," ytrede Klemmen og kastede sine smaa, lumste Dine op fra det Bøgeblad, han stod og pillede Hylstret af.

"Han vil min Sjæl ogsaa Jer ilde. Han holder med Luthers den nye Lære og vrager Munken og Pave-dømmet; kommer han til Sverige og faaer Magten, skeer J og Jeres Kirker en Ulykke tilhobe, det kan J lide paa."

Klemmen forsede sig. „Og Lehnsmændens Datter, Jomfru Else, med de gule Krøller, det rare Barn, hvad siger hun til det?“

„Hun har intet med den Sag at bestille, lad hende blive udenfor vor Samtale.“

„Hvordan var det? Den Aften, I stod og lyttede ved Døren deroppe, gav hun ham jo det lille Krucifix, hun havde faaet af Bisp Niels i Aarhus. Paa Fodstykket af Korset sad en signet Oblat, som Jomfru Else kysfede, hver Gang hun bad om noget. Saadan fortalte I jo.“

„Hvorfor Djævelen staaer I og gjentager al den Snak her. Jeg kom til Jer, jeg skriftede for Jer, de sagde, I var en klog og durkdreven Mand, en Gantyp, der kunde binde Ild og Sværd og forstod Jer paa det, ingen Anden vidste. I lovede at hjælpe mig, naar jeg vilde skikke sex staldfodrede Stude ned til Jeres Kloster, dem har I faaet for tredive Solskifter siden, hvad er det bleven til? I kommer ikke, I gjør intet, I lusker af, naar I seer mig. Jeg vil have Redelighed paa den Sag.“

Munk Klemmen stod og smilede, roligt og overlegent, medens han vedblev at pille Hylstre af Bøgebustken. „Den Oblat, som var signet af vor hellige Fader, kysfede Jomfru Else, hver Gang hun bad om noget, og raadede den onde Fange til at gjøre ligesaa,“ gjentog han betænksomt og drillende.

„Ja, for Satan! hun kysfede den, og han kysfede den, Gud fordomme hans Sjæl! Det foregaaer uden Sky henne foran Vinduet, hver Aften jeg gider seet derover. Hvad saa videre?“

„Hvor I pines af Had og Skinsyge, Ridder Torsten,

J, en saa stor og mægtig Herre, i Kongens Gunst, hele Verden for Jeres Fod, men viklet ind som en Myg i en Spindelvæv, vraget og viist tilbage af et Barn, der hverken vilde have Eders Haand eller Hjerte. Det maa ogsaa være haardt! Det var altsaa Oblaten — rynn blot ikke Eders mørke Bryn, Eders Ansigt seer saa fortruffet ud, som om J skulde kvæles, det er næsten ikke til at kjende igjen. — Jeg har tænkt og arbeidet for Jer, medens jeg var borte. Jeg har ogsaa en Oblat, signet og god som den i Fordybningen paa Korsets Fodstykke, jeg vilde have været op og besøgt Jer i aften, naar vi vare bleve færdige med Baabensmeden dernede. Se her!" Klemmen drog en lille Bliksaase frem af Kofsen og aabnede Laaget, „tag denne hvide Oblat til Jer, vaer den vel, pil ikke mere paa den, end J er nødt til, og naar J seer Veilighed, saa list Jer ind i Antichristens Kammer, flæb min Oblat ovenpaa den anden, den er saa lille, saa uskyldig, det mærkes ikke; men J kan lide paa, den gjør sin Virkning alligevel og er nok saa sikker og kraftig som den anden." Torsten Trolle tog Vesken og betragtede vejelvis den og Munken, som stod og nikkede til ham. „Lad ham prøve paa at kysse den," tilføiede Klemmen sagte, „saa gjør han Jer ingen Fortræd mere, os ikke heller!"

„Torsten smilede, hans hvide Tænder kom tilsyne under Skæget. „Klemmen, Klemmen! J er en Satan! Hvad er dog det, J lokker mig til at gjøre."

„Ja, naar J ikke synes om det, saa lade vi det fare," svarede Klemmen og greb efter Vesken. „J har spurgt, og jeg har svaret, J har forlangt Raad, jeg gav Jer det efter bedste Formue."

Torsten beholdt Vesken, vendte Hesten og red tilbage

i Skoven. Klemmen stod og saa hen efter ham, før han gif videre, ned mod Baabensmedens Hytte. Da Bussene paa den bugtede Sti lukkede sig efter ham, kom Jens og Esra frem fra deres Skjul. Det varede lidt, før de talede. Jens Brok saa med store, stirrende Dine og aaben Mund paa Esra, han havde plantet begge sine knyttede Hænder i Siderne og strittede ud med Benene, det var nu hans Udtryk for Overraskelse.

„Den Munk maa jo være Djævelen selv,“ udbød han. „Gud naade Gustav Erikson for hans Oblat. Du forstod ham vel?“

„Ja, det er endda ikke saa svært; tillykke er der nu flere om den Hemmelighed, end de tro. Hør! hvor Klosterkloffen bliver ved at klemte, min Fader døer, han ligger og tæller Timerne, til jeg kommer; men hvis den Rytter der naaer op til Kallø før mig, vil der blive stor Rød paafærde, — jeg maa efter ham, afsted! Følger I med?“

„Jeg er ikke saa hurtig tilbeens, vi har gaaet bandsat langt i Eftermiddag, og det værker i min Høfte efter det Skudskaar fra den sidste Bataille i Tyskland; piil Du foran, saa lister jeg bagefter.“

Esra gled som en Snog ind mellem Bussene, Grenene bevægede sig, Løvet raslede, saa var han forsvunden. Jens Brok tøvede lidt endnu, han smilede og drog Dienbrynene iveiret. „Løb Du nu med den Bæst,“ mumlede han. „Jeg maa lidt mere ud at spadserere og og drager Fanden ikke til Kallø. Naa! sikken en Afregning det vil blive mellem mig og den rare Munk Klemmen. Jeg siger ikke mere.“

Afstenen brød frem, Kragerne kom flyvende hen over Trætoppene i store, skrigende Flokke. Klosterkloffen

vedblev at ringe, langsomt og høitideligt. Munken, som skulde gaa i Klemmens Sted ned til Gyrrer, var ikke kommen synderlig langt, inde i Skoven havde han taget Blads paa et omfaldet Træ, den tilbækkede Hostie stod i Græsset, selv sad han og prikkede med Stangen af Krucifixet ind i en Tue Avner og Knuspæl og morede sig med at se de røde Myrer mylre frem, medens han ødelagde deres Gange. Kordrengens Røgelsekar laa paa Stien, Munken gabede og strakte sig, Drengen plukkede Anemoner og gule Stjerneblomster; hans sorte Hue laa i Græsset, paa Isen var Haaret raget af ham i en lille Plet, saa stor som en Sølvdaler.

„Ere I ikke komne videre, I dovne Kram!“ udbød Klemmen, da han fik Die paa dem, „vi maa afsted og se at blive færdige hos den Baabensmed, det er ikke sikkert at drage gennem Skoven ved Nattetid. Tænd Ild i Røgelsekarret, Dreng, og gaa foran.“

Drengen drog Fyrstaal og Steen op af den eneomme, hvorved der uforvarende gled et Stykke Hvedebrød og en halvspist Hvidroe ud af den, han slog Ild i nogle brændte Klude, stoppede dem ind i Messingkarret og dryssede en Haandfuld stødte Enebær over dem, da Kullene fængede. Derefter ringede han med den lille Klokke, han bar i en Snor over Brystet, og skred foran de to Munke, som begyndte en ny Berølsang. Strax efter kom en Mand, der vedblev at holde sig skjult for de Andre af Busskene, han pustede og stønnede, standsede, naar Munkene standsede, drak af en Flaske, han bar om Halsen, lyttede efter Samtalen, naar de holdt op at synge, og smilede saa skadefro og ondskabsfuldt som vel muligt. Det var Ridder Jens Brok, der var ude for at spadserere lidt mere.

Baabensmedens Hytte laa dybt inde i Skoven mellem mægtige Træstammer, der omkredsede en lille, aaben Plet, som kun blev synlig i faa Skridts Afstand. En høi Jordvold omgav et Stykke opdyrket Hede, hvori nogle krumme Gange, indfattede af Timian, Lavendler og Tusindsryd, betegnede en Have. To gamle Hylde-træer i Udspring stode langs med den ene Side af Hytten, en stikkelhaaret Lænk hund stak Hovedet ud fra et Hul i Muren og begyndte at hyle, da den hørte de Fremmede. Sangen lød høiere, efterhaanden som de nærmede sig Stedet, Røgelsekarret dampede under Kor-drengens energiske Svingninger, medens han paa samme Tid uafbrudt vedblev at ringe med sin Klokke. En gammel Kone viiste sig i Døren, med foldede Hænder og bøiet Hoved, da Munkene standsede og stødte Stangen med Krucifixet ned i Jorden. Klemmen taledede nogle dæmpede Ord, som hun besvarede med at ryste paa Hovedet og slaa Dinene op mod Himlen. Han gik alene ind, de Andre tøvede udenfor. Det dæmrede mellem Træerne, en fugtig Taage slog ned og forøgede Skumringen. Hunden vedblev at knurre og gø, Konen tystede paa den.

„Han pleier ellers aldrig at gjøre Støi, naar der kommer geistlige Folk hertil,“ forklarede hun, „dem har han Respekt for, han er saa klog, saa klog som et Menneske, der maa vist være en Ulv eller et Krondyr i Nærheden hist inde.“ Og der var virkelig en Ulv i Nærheden, i Skikkelse af en Mand, som vedblev at liste sig langsomt og forsigtigt fra Stamme til Stamme, til han naaede ind under de to gamle Hylde-træer, her standsede han foran en Abning i Muren og lirkede ved Lugen, til det lykkedes ham at faa den

høit nok op, saa han kunde se og høre, hvad der foregik indenfor.

Lidt efter kom Klemmen ud til Konen: „Der er ingenting at gjøre, han døer inat, men jeg vil blive her, til det er forbi, og vaage hos ham og bede for ham in extremis. Kan Hun lave mig noget godt til Nadværkost?“

„Af nei, ærværdige Fader, jeg er kun betalt for at vaage til efter Solsæt. De sige, der gaaer en Varulv og en Hinfesus af en gammel Skytte med sit Hoved under Armen og spøger omme bag Huset. Jeg blev her ikke for aldrig det, men jeg har sørget for at lukke Dør og Luger paaklem, saa den arme Mands Sjæl strax kan fare ud, naar han er færdig, jeg har laant en Bønebog til at lægge under hans Hage, naar han skal strækkes, der er ogsaa stukket et godt Knippe Dild op over Indgangen, og Dørtrinnet er gnedet brødt med Rødløg, for at de onde Geister ikke skal komme ind og annamme ham. Nu falder Mørket paa, giv mig Eders Velsignelse, saa gaaer jeg min Vej.“

Klemmen trak paa Skulderen og hvistede nogle Ord til den anden Munk, som tog Stangen med Krucifixet og forlod Hytten, fulgt af Rørdrengen. Han var nu alene tilbage hos den Døende.

Da han traadte ind i Stuen, faldt Lyset fra en stærkt osende Tranlampe hen over en gammel Mand, udstrakt paa en Seng, frygtelig mager og hentæret, med gispende Bryst, som hævede sig og sank, hver Gang han drog Beiret. Hans lange, knoglede Hænder famlede frem og tilbage paa Dynen, det graa Haar var næsten skjult af en rød, ulden Hue, som naaede ned over Panden. Omkring paa Bæggene hang Baaben

og Brudstykker af en smukt forarbejdet Rustning, alle Gjenstande i Hytten tydede desuden paa gode Kaar og en vis Velstand.

Munken tog Blads ved Hovedgjærdet af Sengen, bredte et Faarekind ud paa Flisegulvet til Fødderne og løste Rebet, som han bar om Livet, for at gjøre sig det lidt mageligt, derefter stak han den ene Haand ind i den andens Ærme og udbrød:

„Ja, se nu er jeg da hos Gyrre og skal blive her den hele Nat, lad være, jeg vaagede Natten tilforn i Bøn og Andagt. Jeg har ogsaa bragt en god Urtebrød med, den vil lindre, kan Han tro, se, hvor deilig rød den skinner i Æsset, den koster mange Penge at lave. Er der nu noget, Gyrre har paa Samvittigheden, saa ud med det, vi ere alene herinde, vi To. Konen, det Bæst, som skulde vaage, er løben sin Vej. Kan Gyrre høre, hvad jeg siger?“ Baabensmeden nikkede. „Kom da frem med, hvad Gyrre har at betro sin gamle og kjærlige Skriftefader. Gyrre vil befinde sig vel derefter, det linder i alle Lemmer, jeg skal derefter give Ham Absolution og signe Ham med den hellige Olie, den gjør ogsaa godt.“

„Jeg skriftede jo til Boldermisse, efter den Dag har jeg været syg og sengeliggende og knap tænkt, end sige gjort noget, som kunde være de gode Helgene imod.“

„Gyrre har altsaa ingenting at skrifte, slet ingenting? Huff sig rigtig om.“

Baabensmeden rystede atter paa Hovedet. Pater Klemmen blev lidt heftig. „Det er jo lutter Løgn og Sludder, Han kommer med. Han vil dølgge, vil Han, og lufte sig fra det; men jeg seer ligesaa dybt i en Steen, som Han kan bide i den, og det er en for-

skrækkelig Synd at gaa bort fra Verden uden at betrog sig til sin Skriftefader og faa Forladelse. Jeg har talt om det før, Gyrre husker det nok — ja, se nu slaaer Han Gluggerne ned, der er skeet noget, som Gyrre ikke tør sige, Gyrre bærer paa en Hemmelighed fra gamle Dage, en Hemmelighed, som angaaer fornemme Folk, hvorfor har Han aldrig omtalt den? Har jeg ikke været Ham naadig og mild, saa længe Han har kjendt mig? Var den Bod, jeg paalagde Ham, for streng? — Saa slap han med at gjøre os en ny Laas, saa et Par Stabelhængsler, saa en Stillings Penge eller en Faaremælksost, — naada! kunde det være mindre?”

„Fader tager feil,“ hviskede Baabensmeden, „jeg veed ikke af nogen Hemmelighed at sige.“

„Ikke det, saa skal jeg hjælpe Ham paa den. Hvor blev det lille Barn af, som Fru Signe Rud betroede Ham og Hans Kvinde, mens I boede nørpaa? Tal nu Sandhed, Mand! der staaer Liv og Død og Hans evige Sjæl paa den Forklaring.“

Gyrre tav, medens hans Ansigt fortrak sig som i Smerte. „Det Barn er død,“ udbrod han endelig med større Bestemthed end hidtil, „det ligger begravet paa Kirkegaardsjord oppe i Holtum.“

„Det er Løgn i Gyrrer Hals!“ raabte Klemmen med dirrende Læber. „Der stikker et Bedrag under. Den Kule i Holtum har vi gravet op for mange Aar siden, der laa et Barn med en forvojet Rygrad, det havde Fru Signes Søn ikke. Gyrre er kjøbt og betalt til at dølge Sagen, jeg fatter ikke, hvorfor han vedbliver at tie, især naar Han tænker paa, at det var vort Kloster til stor Gavn, om det lod sig bevise, at Barnet levede. Hører Han! jeg siger, det vilde være til Nytte og Glæde

for os fattige Munk, som hver Dag skulde huske Ham i vore Bønner og læse Ham en Sjælemesse, saa længe der var Steen paa Steen af Skjerring. — Gyrre vil altsaa gaa bort fra denne Verden med en Hemmelighed og en Løgn tillige. Betænk dog, ulykkelige Mand! det er jo en forfærdelig Synd, som der ikke kan gjøres Bod for.“

Munkens Ord efterlod et dybt og synligt Indtryk paa Baabensmeden. Taarerne løb ned ad hans Kinder, han reiste sig overende og strakte Armene ud mod Klemmen. „Hav Medlidenhed med mig, jeg kan ikke, jeg tør ikke tale. Jeg har svoret en hellig Ed paa Korset, med Fingeren paa Kristi Bunder.“

„Hvem har Han svoret den Ed?“

„Min Hustru, som nu er død og borte.“

„Den kunde der faaes Forladelse for, Hans Hustru har gjort en syndig Handling ved at forlange saadan en Ed, nu ligger hun og pines derfor til Døddedag i Baal og Flamme. Det er Gyrrer's Skyld, jo vist, ene og alene Gyrrer's Skyld. Han har fortalt mig, at Han holdt meget af hende, nu kunde Han frelse ikke blot sig selv, men Jer begge To, ved at tale, saa skulde vi tillige læse Messer for hende og fri hende ud af den haarde Pine. Troer Gyrre ikke, hun vil blive glad derfor og velsigne Ham, naar I mødes oppe i Himmerige; saa vil hun mene, at nu var det gode, hun havde øvet imod Ham i levende Live, ret bleven gjengjældt, og nu havde Han først beviist, hvor meget Han holdt af hende.“

„Jeg tør ikke tale,“ hviskede Baabensmeden og vred sin Hænder. „Vorherres Brede vil komme over mig, naar jeg bryder mit Ord.“

„Saa skal jeg sige, hvad der vil ske, naar Han bliver ved at tie. Han faaer ikke den kostelige, røde Lægedrik, jeg har lavet til Ham, ikke min Sjæl en Draabe af den, jeg gaaer min Bei, jeg giver Ham ikke Absolution, signer Ham ikke med den hellige Olie, Gyrres Sjæl farer da lige luft ind i Helvedes gloende Døn, naar Han kreperer, der vil den blive og vride og vende sig og længes efter Forløsning i mange tusinde Aar, i hundrede tusinde Aar, lige til Dommедag. Nu gaaer jeg, Farvel!“

Gyrre bad, han græd, holdt Klemmen tilbage ved Koften, han saae sig bange og raadvild om for at finde Hjælp og Frelse, han kæmpede med sig selv, medens Klemmen reiste sig fra Bænken, svøbte Klædet om Hostien og gik hen mod Døren.

„Er det ogsaa sandt?“ spurgte Gyrre, „kan I tage den Synd fra mig, at jeg røber, hvad jeg har lovet at tie med? Forstod I? Jeg sagde jo, jeg havde svoret det med oprakte Fingre.“

„Gyrre er en stor Tøsse, saa gammel som Han er,“ svarede Klemmen og lo spottende. „Kan det kaldes for Synd at hjælpe os fattige Munke til vor Ret, vi, som maa gaa og tigge ved Folks Døre, som bede for Jer, I slemme Menneffer, ved Dag og Nat og skikke Jer lige op til de gode Helgene i Himmerig. — Hvad blev der af den Dreng?“

„Kom herhen igjen, sid ned, bøv Jer ned over mig, det gjør ondt i mit Bryst at tale saa høit. — Fru Signe fødte det Sorgens Barn, mens hendes Husbond var skicket i Leding og døde i fremmede Lande. Da Faderen vilde, hun skulde tage Lave Brod, sagde hun nei og nei igjen, til han gav hende Lov at faa Barnet at se. En

Nat kom den unge Frue ridende alene over til mit Huus. Hun banker paa og rækker os det lille Barn, svøbt i Lærred og Badmel, mens hun siger til min Hustru: Tag det og vaer det vel; har jeg før været Dig og din Mand til Hjælp, saa gjengjæld det nu. Du ammer selv en lille Son, lad min faa Plads hos ham ved dit Bryst, det, Du gjør mod mig, skal Vorherre velsigne Dig for, mere kan jeg ikke sige inat, der er Folk ude efter mig. — Saa jog hun afsted igjen ind i den mørke Skov, og vi beholdt Barnet. Ugedagen derefter kom hun tilbage, da fik vi at vide, at hun havde listet Barnet bort fra dem, Kristen Rud satte det i Pleie hos, de handlede ilde mod det, og hun var bange for sin Fader; han var heller ikke at spøge med, den Karl! Havde hans Livskytte skudt Jørgen Arnfeldt, det han selv sagde sig paa, da Vorherre løste op for ham, vilde det være endnu lettere at finde en Piil til Drengen. Fru Signe fik da til sin Ulykke Lave Brok til Husbond, og han og Kristen gif og snusede efter Drengen, — af Godhed, af Kjærlighed? Ja vist! han var dem en Braad, de helst vilde gjøre sig fri for. De spurgte i Ost og i Best, de stikkede Bud med Prangere og reisende Kræmmere, de lovede Penge ud til den, der kunde give Bessked; Ingen vidste noget at sige, vi tav ogsaa, og den, der saae min Hustru med de to Børn, troede, det var hendes egne. En Morgen, jeg stod og smedede ude ved Ambolten, var der En, som aabnede Lugen og stød sin Piil ind i Stuen efter den fremmede Dreng. Jernet rev Huden af hans Skulder og blev siddende i Væggen. En anden Dag kom der en glubsk Ulvehund farende ud af Skoven og bed ham i Laaret, Barnet skreg, jeg slog Hunden ihjel, og Kristen Ruds Mærke stod paa dens Halsbaand. Om Aftenen kom

Fru Signe ned til os. Nu er det galt igjen, de veed hjemme, hvor Barnet er at finde. Lave og min Fader luffede sig inde, da vi havde spist, og lagde Raad op om Dig, fordi Du slog den Hund ihjel, de skikke vist Bud herved imorgen. Hvad skal vi gjøre? hvad skal vi gjøre? Saa tog hun Drengen paa sit Skjød og jamrede sig og vred sine hvide Hænder. Min Hustru stod og sukede og vidste ingen Raad; men jeg tog Mod til mig og sagde: Fordi I alle Jeres Dage har været god imod os, vil jeg nu gjøre hvad jeg kan til Gjengjæld og frelse det Barn. Lad Hr. Lave og hans Karle kun komme imorgen, vi reise vor Vej inat. Det synes hun var det bedste, og føiede til, at hvis der siden kom Folk med Hilsen fra hende, der hvor vi nu tog hen, saa maatte jeg aldrig lade mig lokke til at tale om Barnet, naar ikke Budet bragte hendes Brev og Skrift tillige. Men jeg forstaaer ikke at læse Skrift, svarede jeg. Da tog Fru Signe en Kniv og skar tre dybe Mærker i Bordpladen, dem hun bad mig huske vel, de skulde være Tegnet fra hende. Det bliver nok strenge Tider for mig, føiede hun grædende til, de kunne kanske pine mig til at tale, men de Mærker skal Ingen saa mig til at røbe, og den, der ikke bringer Dig dem og spørger om min Søn, han vil ham ilde. Saa gav hun os Brev og Skrift med, som vedkom Drengen, tiggede og bad om, vi vilde være gode mod ham, og red hjem igjen."

"Hvad var det for tre Mærker?" spurgte Klemmen og flyttede sig nærmere mod Sengen.

Der gled et Udtryk over hans Ansigt, som gjorde Ghyrre bange, han betænkte sig lidt: "Jeg mindes dem ikke mere saa nøie."

"Hvad var det for Mærker?" gjentog Munken

barst. „Gyrrer maa huske, Han skifter her for Vorherres Afsyn, Han skal tale sandfærdig.“

„Det var tre Bogstaver, S. R. A., siger Signe Rud Arnfeldt, siger ogsaa Søren Rud Arnfeldt, det er Drengens Navn. Jeg smedede dem ind i en Jernring og nittede den fast om Barnets Hals, han har baaret den siden. Næste Morgen, da Lave Brok og hans Mænd kom rusende ned efter os, fandt de en Grushob og rygende Afse, hvor Hytten havde staaet, men jeg og Mine vare borte. Saa drog vi om i Øst og i Vest, der gik Nar hen, og vi meente, de havde forlist vort Spor. Engang tog vi over til Viborg Marked og lod en halvvoxen Pige vogte Børnene imedens. Da vi kom hjem ved Nattetid, var Døren sprængt og Hunden slaaet ihjel. Vor egen Søn fandt vi i Forstuen, død og stiv, det fremmede Barn laa forslaaet og blodig inde under en Halmdynge, men han levede endnu. Tøsen var løben sin Vej. Det var Bønderne, der vendte hjem fra Marked, forklarede hun. Ja vist var det Bønder, men Kristen Ruds Mærke stod paa deres Bedrift. Vort eget Barn jordede vi, Fruens kom sig. Hvor lille han var, naaede han dog altid op over deres Kæfter. Saa afsted igjen for at finde et nyt Skjul. To Somre efter kaldte Vorherre min Hustru til sig; da hun laa paa det sidste, var det, hun tog den Ed af mig, som jeg nu har brudt, den dyre Ed, at jeg aldrig maatte lyse det fremmede Barn op for Nogen, heller ikke sige ham selv, hvem det Godtfolk var, han stammede fra. Næste Aar døde Kristen Rud, den haarde Hals, og vi fik No siden.“

„Hvor blev Drengen af?“ spurgte Munk Klemmen ivrig.

„Han gif sin egen Bei, da han blev større.“

„Det er vist Løgn. Nu dratter Gyrre ned i den gloende Døn igjen. Det er langt værre at sige noget halvt, end slet intet at sige, for det er det samme som at ville snyde Vorherre, og han lader sig min Sjæl ikke tage ved Næsen, den Karl! — Hvor blev den Dreng af? Ud med det!“

„Han frelste Jeres Klosterfaar og lagde den døde Graaulv op foran Klosterporten. Nu tjener han paa Kalløgaard, under Torsten Trolle. — Vi kalde ham for Esra i daglig Tale, efter de tre Bogstaver i Ringen, og mere veed han ikke selv om dem. — Det bliver saa mørkt herinde, — han har været en rigtig god Søn, — han lovede at se herind iasten, hvor bliver han af? — Jeg ryster af Kulde, — nu kommer Døden, — sign mig, Fader, sign mig og forlad min Skyld.“

„Ja, bi lidt, Gyrre skal først bekjende, hvorfor Han aldrig har gjort Esras Ret gjældende, Han vidste jo dog, at Fru Signe efterlod Ham den Arv til Deling med vort Kloster.“

Den Døendes Røst blev bestandig svagere og mere utydelig: „Jeg turde ikke, jeg vilde ikke, der er Blod og Ulykke ved de Penge, min Hustru bad, og jeg lovede. Sign mig, sign mig!“

„Endnu ikke. Hvor blev de Brevskaber af, som Fru Signe gav Dig den Nat, Du flygtede fra hende? Tal, Mand, skynd Dig!“

„Jeg har forvaret dem.“

„Hvor, hvor? Tal dog for Djævelen!“

„Her i en Jernbuddike ved Hovedgjærdet af min Seng.“

„Jeg seer ingen.“

„Under Flisen, under Flisen!“

Klemmen satte Lampen ned paa Gulvet og bankede med Fingeren paa Fliserne, til en huul Lyd betegnede ham Stedet. Den Døende stønede, græd og bad, Munken hørte det ikke, en heftig Begjærlighed talte ud af hans fede Ansigt, medens han, blodrød af Anstrengelsen ved at bukke sig ned, tog Flisen op og drog en lille, rusten og gammel Jernæske frem af Hullet.

„Sign mig nu,“ bad Baabensmeden og hævede sig i Sengen og strakte Hænderne frem. „I Jesu og alle Helgenes Navn! sign mig. I lovede det saa vist.“

„Naa, saa læg Sig da stille ned og hør efter.“ Klemmen tog Bønnebogen op af Lommen og begyndte hurtig og snøvrende at opramsse en latinsk Bøn. Han kom ikke ret langt, et Suk og en hæst Rallen afbrød ham, Sengen rystede, idet den Døende under en krampagtig Skjelven strakte sig ud i sin fulde Længde. Da Klemmen berørte hans Pande med Fingeren vædet af den hellige Olie, bredte en blaagul Farve sig over den gamle Baabensmeds Ansigt, hans glasagtige, brustne Dine syntes at stirre i dyb Forfærdelse op paa Munken. Klemmen saae lidt paa ham, derefter reiste han sig fra Bænken, satte Lampen paa Bordet og forlod Hytten med Monstranzen under Armen og Jernæskan indsoobt i et Hjørne af Kuten.

Alt det, som her var foregaaet, havde Jens Brof været et stille og lydøst Vidne til udenfor den aabnede Luge. Hvad hans Ansigt udtrykte, skjulte Mørket. Strax efter at Klemmen var gaaet, traadte han ind i Hytten, knælede ned foran Sengen og skjulte sit Ansigt i Hænderne, medens han bad en Bøn for den Døde. Derefter bredte han et Klæde over Baabensmedens Ansigt, slukkede

Lysset, stængede Døren og gif atter ud at spadserere, denne Gang med lange og hurtige Skridt, hen ad Stien i samme Retning som Munken.

Maanen skinnede, hist og her faldt dens blaalige Stær ned mellem de aabne Trætoppe og fastede en lang og skjælvende Lysstribе, som sluttes og kom frem igjen nede paa den lysgrønne Skovbund. Klemmen hørte Godtrin, lyttede og gif om bag Træstammerne. Han saae en Skikkelse med en Laasbue over Skulderen og en lang Stødkaarde under Armen komme frem paa Veien, han saae den Mand, som han i dette Dieblif nødigst vilde møde, standse foran Træet.

„Skjul Jer ikke, min Hjertens Allerkjæreste!“ sagde Jens spottende. „Jeg skal samme Vei som I, og godt Selskab gjør korte Mile. Hvor kommer I ellers fra saa filde, ærlige Herre?“

„Jeg har skriftet en Døende og gaaer i vor Kirkes Grinde, som I kan se af min Messeskjorte.“

„Hvad er det, I har der under Armen?“

„Den hellige Hostie.“

„Og under den anden Arm?“

„Min Bønnebog,“ svarede Klemmen.

„Det er en stor Skam af Prior Anders at skikke en gammel Mand som Jer ud i Mulm og Mørke og give ham saa meget at slæbe paa. Jeg skal skjænde paa ham imorgen.“

„Det gjøres ikke nødig. Jeg følger kun min egen Villie.“

„Jo, jeg vil min Sjæl op og skjænde paa ham. Kom, skal jeg hjælpe at bære Eders Sager. Hostien maa jeg vel ikke røre ved, men saa Bønnebogen der.“ Medens Ridderen sagde dette, udstrakte han Armen og

stødte med en ufornodet og hurtig Bevægelse den lille Jernbuddike ud af Klemmens Haand. Vesten faldt paa Jorden, Jens bøiede sig og tog den op. „Det var en slem Tyksak af en Bønnenbog — og luftet ind i en Jernæske! — Kom nu! lad os drage videre.“

Denne Indledning egnede sig ikke til at berolige Klemmen, hans Ansigt blev paafaldende blegt, han følte sig heller ikke videre opbygget ved Ridderens Følgeskab.

„Det er længe siden, vi To mødtes sidst,“ sagde Jens, da de kom længere frem paa Stien. „Kan I huske, hvor det var?“

„Ridder Jens Brof boer endnu oppe hos Lehnsmanden paa Kallø,“ svarede Klemmen. „Det er en from og gjæstfri Herre.“

„Vi ere lidt i Slægt sammen, og jeg har bygget ham den Teglovn nede ved Søen. Nei, hvad det var, jeg vilde sige, kan I huske den Aften, vi To skiltes sidst?“

„Ridder Jens var noget bedst og streng mod os Staller, skjøndt Gud veed, vi gjorde vort bedste for at stille ham tilfreds, saa godt vi kunde. Er det værd at tale om?“

„Hvorfor ikke? Jeg afslagde et fromt og helligt Løfte i de samme Dage, det har pint mig siden, derfor blev jeg saa glad ved at møde Eder. I er en klog og listig Mand, netop listig; husk, hvordan I fik mig skiftet ud af Klostret i en plaskende Regn med Tøfler paa Fødderne, det havde Prior Anders aldrig fundet paa. I skal nu lette min Samvittighed og sige, hvad jeg bør gjøre. Vi ere alene i aften, Ingen hører os, jeg kan godt skrifte paa den aabne Bei, mens vi følges ad ned til Jeres Kloster.“

„Hvad er det for et helligt Løfte, Ridder Jens taler om?“

„Ja, jeg fortryder det næsten, kan jeg ikke blive fri for at holde det?“

„Saa begaaer Ridder Jens en Synd, en svare Synd.“

„Na Fanden! den giver I mig nok Forladelse for. Jeg kan jo spendere lidt derpaa.“

„Jeg vilde gjerne, jeg vil gjøre alt, hvad jeg kan, for at være Ridder Jens til Behag; men jeg tør ikke give Afslad for et brudt Løfte til Kirken eller de velsignede Helgene.“

„Maaske har I Ret,“ svarede Jens estertænkfomt, „men om jeg nu gjør Synd eller krænkede nogen Anden ved at holde mit Ord. Kunde det ikke hjælpe?“

„Det nytter sandfærdig ikke, Ridder Jens kommer til at holde det alligevel. Fru Bodil til Stenalt lovede at skænke Gods til Riberkirke og glemte det siden; hun maa nu til Bod hver evige Nat staa op af sin Kiste, vandre over Moser og pløiet Jord og knæle paa den glatte Steen udenfor Kirkedøren, til Hanen galer.“

„Sy for Allandsjens Ulykker, gaaer det saa stramt til, saa maa jeg vel give efter. Naar jeg først ligger med Næsen opad, vil jeg have Ro og ikke spadsere om mere. — Hvor det dog er rart at snakke med Jer, I er saa klogtig og udspekuleret! — siger I nei? Jo, saa min Salighed er I udspekuleret, gamle Rævepels! Hvem uden Jer skulde vel have fundet paa at løbe den lange Vej over til Kong Christiern og forklage mig, saa han derved kom i Tanker om den Tid, jeg gjorde Løier med Almuens Skat i Middelfart?“ — Jens vendte bestandig tilbage igjen til det samme Emne, og Munken undvæg

det ligesaa omhyggeligt. — „Der er dog noget, hvori jeg er Jeres Overmand,“ vedblev han.

„Det er der rigtignok, overmaade meget!“ skyndte Klemmen sig med at forsikre. „I hele vort Kloster findes der for det første ikke saa kjon og stærk en Stemme som Ridder Jenses.“

„Synes I! Det kan nok være, men det var ikke det, jeg meente.“

„Der er da heller ikke saa fornøielig og rar en Gjæst ved et Gildebord, derom ere Alle enige. Ridder Jens kunde ogsaa være den rigeste Herremand i Jylland og have Gods og Midler at give bort til fattige Kirker og Klostre, om I bare selv vilde. — Saa er I ogsaa saa stærk, saa urimelig stærk.“

Det var Summen af alle de Dyder, Klemmen i Hast antog, Ridderen satte størst Pris paa, han vilde endnu have tilføiet lidt i Tilgift; men Jens Brok afbrød ham og rystede paa Hovedet. „Det er heller ikke i noget af det, I nævnede, at jeg holder mig for den Første; men jeg forstaaer at udlægge Drømme, kan I det?“

„Af og til,“ svarede Klemmen.

„Jeg har haft tre mærkværdige Drømme idag, lad os nu høre, om I er Mand for at tyde dem.“

„Vi kan jo prøve paa det.“

„Da jeg sov til Middag, syntes jeg der kom en lille, tyk Mand med tandløs Mund og et Ansigt som et Rødkaaleshoved, spadserende hen til Sengen. Han dunkede mig paa Skulderen og kildrede mig paa Næsen med sin fedtede Finger. — Hvad har det at sige?“

„Det betynder, at Ridder Jens skal fuldbyrde det fromme Løfte, han nylig talte om, og at de gode

Helgene, som har skicket ham et Sendebud i den Mand, der kilbrede ham paa Næsen, ville se surt til, at han svigter dem."

"Det kan have Rimelighed, stor Rimelighed," meente Jens. — "Nu er altsaa det bestemt; J har omvendt mig, Løftet skal blive holdt og fuldbyrdet, inden Sol staaer op igjen. Der har J min Haand, der er min Haand!" gjentog han, brølende saa heftigt, at Klemmen foer et Skridt tilbage. — "Da jeg faldt i Søvn igjen, syntes jeg, jeg gik herude i Skoven, saa kom der en enlig Mand med en Strikke om Livet, og To løb efter ham og vilde gjøre ham Fortræd. J det samme var det livagtigt, som om En trak mig i Dret. Hvad troer J, det har at sige?"

"Det betyder, at Ridder Jens skulde møde mig herude i den vilbene Skov iaften. Er jeg ikke en enlig Mand med et Reb om Livet? Ved den, der drog Jer i Dret, giver Himlen tydeligt tilkjende, at J skal værge for mig, om ondt hændtes, og føre mig uskadt og vel hjem til vort Kloster igjen."

"Det er tydeligt! Gudbevares, hvor J er flog, jeg mærker nok, jeg ikke engang skal have det forud, at kunne udlægge mine egne Drømme. Altid er det Helgenerne, der sidde og gjøre Mirakler for mig og skikke mig Bud og Syner, jeg vidste min Sjæl ikke af, jeg stod saa høit anskreven hos dem. — Nu skal vi høre, hvad der hændtes tredie Gang. Da jeg faldt i Søvn igjen, syntes jeg, der laa en spinebunden Mand udstrakt nede paa Jorden, en Anden strakte sig over ham og grinte, mens han plyndrede hans Lommer og smed det, han tog, hen til mig. Saa kom der en Gabriel i en Fløils Klud dumpende ned fra Himlen og gav mig en

tyt Hasselkæp, Mage til den, jeg her bryder af Busken, livagtig med de selvsamme, smaa Stilke og knuppede Gevæxter paa. — Kan I ogsaa magte den Drøm?"

„Vi kan jo prøve paa det,“ gjentog Klemmen og smilede. Der var noget saa blidt og venligt i Ridderens Sprog og Tone, at enhver Mistillid og Frygt maatte forsvinde. Jens lod til aldeles at have bortjaget alle disse ensidige og ubehagelige Grindringer, som knyttede sig til deres tidligere Bekjendtskab. „Den Drøm er efter mit Skjon et sær vigtigt Bærsel for Ridder Jens,“ vedblev Klemmen. „Manden paa Jorden betyder En, som havde ulovligt Gods i sit Bærg, der er ingen Fremgang ved det, hvad der saaes i Sne, kommer op i To, derfor blev det taget fra ham. Englen, som gav Jer den Hasselkæp, betyder, at Himlen kaarer Ridder Jens Brok til sit Redskab, at han skal sørge for, at det Gods kommer de rette Giere tilgode.“

„Hold paa mig, Munk! hold paa mig!“ raabte Jens, „jeg er lige ved at daane af Henrykkelse over Jeres Kløgt, og saa siger I endda, at I ikke er udspesuleret. Hvad skal jeg kunne sætte imod Jer, jeg Tosse! som gif og grublede og fik en heel anden Udtydning af disse Drømme.“

Klemmen lo tilfreds og vilde vide, hvorledes Ridderen havde udlagt dem.

„Det skal jeg sandfærdig sige,“ svarede Jens og saae sig om. — „Se engang, hvor klart Maanen skinner inat, der er ikke en Sky paa Himlen, det gjør Vorherre vist blot til Væge for Eder. Kom med til det ranke Træ hist henne, saa puste vi lidt, mens jeg fortæller, hvad jeg fandt ud.“ Han førte Munken hen til et ungt Bøgetræ inde paa den aabne Plads, de standsede ved,

derefter fremtog han af sin Lomme en lang, tounden Hampesnor, strakte den, prøvede dens Styrke og vedblev imidlertid at tale: „Det hellige Løfte, jeg nævnede først, og som I paalagde mig saa bestemt at holde, blev gjort den Aften, I jog mig ud af Klosteret. Jeg krævede Borherre og hele Mandskabet deroppe til Bidne paa, at om vi To nogenfinde mødtes igjen paa beleiligt Tid og Sted, skulde jeg forskyldt Jer den slette Streg, I spillede mig, og det saa grundigt, at I ikke forvandt det siden alle Jeres Levedage. Jeg havde næsten glemt dette Løfte; men saa kom I selv og paastod, at jeg skulde holde det, om jeg end gjorde Uret derved.“ Jens slyngede efter denne Udtydning pludselig sine Arme omkring Klemmen og bandt ham, inden han kunde gjøre Modstand, fast til Træet, saaledes at Munkens Ansigt vendte ind mod Stammen. Hampesnoren snørede sig steds fastere omkring hans Legeme, han bad for sig, Jens tussede paa ham og vedblev: „Den anden Drøm var endnu værre for Jer. Der laa en Mand i Strikker paa Kalle, og der gik to Slyngler inde i Skoven og lagde Raad op mod ham. Den Ene vilde hans Ulykke, den Anden gav ham Forgift dertil. — Hold Mund, forbandede Munk! Tøv bare lidt, Du skal strax saa Lov til at bruge din Stemme. Du gav Torsten Trolle en forgiftig Oblat, nægt det, om Du tør, Esra og jeg stod inde mellem Bussene og hørte hvert Ord, I verlede. — Den tredje Drøm foregik nede i Baabensmedens Hytte. Du sad ved Sengen, men jeg stod udenfor og saae ind ad Glamhullet, Du hørte den Døende tigge og forlange det sidste Sakrament, mens Du lagde Dig ned paa Maven og stjal Papirerne i hans Buddike. Saa sjokkede Du afsted, da Du havde faaet det, Du kom for, og lod Manden

ligge; det var ikke Dig, men mig, som læste Bønnen for den Døde. Buddiken og Papirerne beholder jeg; hvis Du ymter et Ord om, hvad der er skeet, eller hvad der nu ret strax skal ske herude inat, saa kalder jeg paa Ezra, og vi To skal saa Dig skiftet derhen, hvor Du hverken seer Sol eller Maane mere. — Det var Drømmen, derefter følger nu Syndsforladelsen og saa tilsidst min Betsignelse ovenpaa. Det skal gaa lovformelig til, og som Du selv sagde for lidt siden: De gode Helgene vilde se surt til mig, om jeg ikke holdt mit Løfte."

Denne Forklaring blev fremstillet kortsfattet og syndig, Nyheden i den var saa overraskende, at Klemmen af Rædsel for et Dieblik mistede Mælet; han tænkte slet ikke paa at skrige, før han, ved at dreie Hovedet, saae Jens Brok smøge sine Ormer op og gribe Hasselstokken, han nylig havde brækket af Busken. Da begyndte han at bede for sig, han sled i Baandene, men de holdt fast, hans Dine stode stive i Hovedet, hans røde Ansigt fik et blaaligt Skær. Imidlertid lod Ridderen et Haglveir af Slag falde over hans Arme, Been og Skuldre, hvilede saa lidt, pustede ud og begyndte paany, udsøgte de Steder, hvor han troede det smertede meest, sprang iveiret med Slagene og sank ned igjen. Han skreg og brølede omkap med Munken og parodierede hans ynkelige Bønner. Det gav Gjenlyd inde i Skoven, der hylede en Hund nede fra en af Bildtvogternes Hytter, en Hane galede ovre fra Klostret. Jens blev ved, og naar han fandt, at Klemmen ikke skraalede og vaandede sig tilstrækkeligt, paamindede han ham derom:

„Vil Du skrige, din Hund! Du snyder mig jo for den halve Fornøielse, høiere endnu! besser! endnu høiere!

Det hjælp! hip! hip! hip!“ Under ethvert af disse Udbrud fordoblede han Hurtigheden og Styrken af Slagene. Da Veiret endelig gik fra ham, og han ikke kunde mere, løste han sit Offer fra Træet, stak Hampesnoren i Lommen, gjorde en dyb og ærbødig Gilsen og gik ind i Skoven med drabelige Skridt og Hæselkæppen paa Skulderen.

13.

Tiden var endelig kommen, som Gustav Erikson saa længe og utaalmelig havde ventet. Det gryede ad Dag for hans Haab om at slippe bort fra Kallø til dem, der ventede ham hjemme. Brevet, som Esra tog fra Terkel, og som Else gav ham tilbage, indeholdt en ny Opfordring til Flugt og betegnede tillige Maaden, paa hvilken hans Venner havde tænkt sig at sætte den i værk for ham. I de første tre Nætter efter hver Nymaane skulde der nemlig fra nu af findes et hurtigseilende Fartoi, krydsende mellem Hjelm og Helgenæs, rede til at tage ham ombord, han havde altsaa kun at skaffe sig en Kystbaad og en af Fiskerne til at ro sig ud, og Baaden og Manden var funden. Terkel Jakobs, hvis Kaar siden Reisen til Sverige lode til at have forbedret sig, vogtede ikke blot Munkenes Orredgaard nede ved Skjerringaa om Natten, han drev tillige Fiskeri for dem i Vigen om Dagen. Han havde nu sin egen Baad og var særdeles redebøn til at hjælpe Gustav. Aftalen fandt Sted i al Hemmelighed, Forberedelserne vare trufne, der var kun otte Dage til næste Nymaane, den ventede han paa, det lod til, at han havde skuffet Alle,

Else undtagen. En Dag, da de red ud sammen med hendes Søstre, holdt han et Dieblig Hesten tilbage, til der blev en Afstand mellem hende og de Dvrige. Hun høiede sig over mod Gustav og hviffede med en Røst, der skjælvede af Frygt og Undseelse:

„J er saa tavs i disse Dage, J pønser paa noget, jeg veed, hvad det er, J vil bort; men J maa ikke drage fra Kallø uden at sige mig det først. Jeg vilde gjerne vide, naar det skeer, siden det skal ske, og J indseer vel, af mig har J intet at frygte, jeg skal sandelig ikke røbe Eder.“

„Ja!“ hviffede han, hurtig og bestemt, og strakte Armen ud mod Havet, „jeg veed det, friske, lille Blomst! Jeg frygter mere for mig selv end for Eder. Jeg holder det ikke længere ud her, jeg kvæles mellem Kallø Mure, jeg maa afsted til Sol, til Liv og Handling.“

Hun blev bleg, medens han talede, og høiede sit Hoved, for at han ikke skulde bemærke det. Han gik over hendes Følelser, som en Mand gaaer over en Eng og træder Blomsterne ned, uden at ændse det. Hun hørte opmærksomt paa det, han nu betroede hende, om Skibet inde i Vigen, om Bertels Baad og hele den Plan, han havde lagt, og som bragte hans Lyseblaa Dine til at straaale af Længsel og Lykke. Blot det var ham endnu ikke ret klart, paa hvilken Maade han ubemærket skulde slippe bort fra Slottet, hvor Torsten Trolle levede, hans Fjende, hans Vogter, der vanskeligt lod sig stufte og overlifte, aldrig hvilede og aldrig sov.

„J maa betro Eder til Ezra,“ sagde hun, „han har ophørt at være Eder imod, var han det, vilde Eders Plan vist allerede være røbet. Jeg har kunnet gjøre ham en Tjeneste ved at tage hans lille Pige op til os

paa Kalls, efter den Dag er han bleven mig en tro og hengiven Sjæl, jeg taler til ham, maa jeg? Han kan finde Udvei, hvor ingen Anden er istand dertil, jeg kan faa ham til alt, hvad jeg forlanger. — Jeg vil ogsaa have min Deel i Eders Frelse, det forstaaer I nok, saa nøder jeg Eder, naar I er borte, til at tænke lidt paa Kalls og paa dem, som bo der.“

Hun besluttede og handlede for ham, der var i hendes Sind saa stor en Resignation, saa megen Trang til at hjælpe ham, at hun opgav ethvert Krav paa at fremme sine egne Ønsker, og al den Iver, hun anvendte i hans Tjeneste, hendes Frygt og Angst for, at det ikke slog til, hvad hun formaaede, hjalp hende ud over Tanken om Skilsmisfen og Tomheden, som hun vidste vilde følge efter.

Den Søndag Aften, da Nymaanen første Gang kom frem, efter at Planen til Flugt var lagt, gik der i Mørkningen en Mand, indhyllet i en Kappe, hen over Gaarden i Kalls, en Anden ventede nede ved Vindebroen og aabnede Laagen for ham, hvorefter han lod Nøgelnippet blive siddende i Laasen og fulgte med ud over Broen. Manden i Kappen var Gustav Erikson, den Anden var Esra, som havde laant Portvægterens Nøgler og nu gik ved Fangens Side ned ad Banken, ud over Dæmningen.

„De mærke intet deroppe,“ sagde Esra. „Om Helligdagen sidde de gjerne inde i Kjælderen og drikke Burol. Portvægteren har jeg gjort drukken lige fra i Middags, der er blot En, som volder mig Frygt: Torsten Trolle var ikke paa sit Kammer, da jeg gik forbi, heller ikke nede i Borgstuen, han seer saa mistænksom ud i de sidste Dage og troer mig vist ikke ret;

men gaaer han i vort Spor, skal vi snart faa det at vide."

Nede ved Foden af Banken, der hvor Dæmningen begyndte, laa dengang nogle lave Udhuse, hvori Menigmand og Bønder, som havde Grinde op til Gaarden, satte deres Heste; et af disse Huse tjente til Bolig for Lehnsmændens Hunde og deres Bogtere. Esra lod Gustav gaa forud, medens han traadte hen til Døren og bankede paa. En Mand stak Hovedet ud af Vindueslugen, og en almindelig Tuden og Gjæen fra Hundenes Indelukke lød ham imøde.

„Der er noget galtovre i den søndre Skov iaften,“ sagde Esra, „det var ligesaa forgangen Nat; vil Du laane mig Snapham, den Hund, I kjøbte af Baarse Smed, saa gaaer jeg ned og seer, hvad der er paa færde.“

„Snapham skal Du faa,“ svarede Bogteren, „og en god Strikke om ham. Det er den bedste Hund i vort hele Kobbøl, lad være han bliver tillaars nu og kan ikke rigtig følge de Andre paa Hedsejagt, men vær dog varsom med at vove Dig for langt ind, Esra Gyrrsøn, der skeer sælsomme Ting mellem Træerne, naar Mørket falder paa.“

Efter denne Advarsel gif Bogteren fra Lugen og kom ud med den store, gulspættede Hund, som blev omtalt den første Efttermiddag, Torsten Trolle ved op til Kalls i Kongens Grinde. Da Hunden saae Esra, sprang den ind imod ham, trykkede sit laadne Hoved op til hans Bryst, logrede med Halen og viiste alle Tegn paa et tidligere Bekjendtskab. Bogteren studsede, Esra lo.

„Jeg troer ikke, vi behøve Strikke paa ham, Kasper

Dam, Snapham følger mig nok godvillig for gammelt Bekjendtskabs Skyld. Gud i Bøld!" Han hilste og gif hen over Dæmningen, hvor Gustav Grifson ventede i nogen Frastand. „Hvis nu Torsten Trolle er ude efter os iasten, skal vi snart faa det at vide. Han har pryglet Snapham med sin Piff, den første Gang de droge paa Jagt sammen, det glemmer saadant et klogt Dyr ikke, han huler og støier, hver Gang han kommer ham nær siden."

Gustav Grifson svarede ikke, han var standsset paa Veien. Der, hvor han stod, laa Kalls Slot synligt for ham, en svag Lysning af Aftenrøden faldt endnu hen over Taget og Taarnspirene. Tog han maaske Afsked i dette Dieblif med sit Fangeliv, eller stirrede han op mod det lille Vindue, indenfor hvilket der laa en ung Pige knælende paa Gulvet i Graad og Bøn for ham, En, der havde hjulpet ham til Frihed og Frelse, medens hun selv vedblev at bære Lænker? — Han slog ud med Haanden, sorgløs og overmodig, en Hilsen til Fortiden, et Smil til Fremtiden, derefter skyndte han sig hen til Esra. Da de kom ind i Skoven, gif Hunden foran, rolig og besindig, som om den var sig bevidst ogsaa at have en Rolle med i denne Nats Eventyr. Flaggermusene susede forbi dem under Trætoppene, ude paa Engen skreg Biben, og høit oppe i Luften høstes en sørgmodig, dæmpet og flagende Lyd fra en Flok Bildgæs, som drog ind fra Havet og trak hen over Rugmarkerne.

Der var en Higen og Utaalmodighed over Gustav efter at komme fremad, saa Esra undertiden havde Møie med at følge ham. Ungen af dem taledede, Begge søgte saa vidt muligt at dæmpe Lyden af deres Skridt i det

raslende Løv. Hvor Stien forsvandt i Mørket, tog Esra Gustav i Kofteærmet og ledede ham fremad. Endelig blev Skoven lysere og Veien bredere, idet den skraanede nedad mod Fiskerhytterne ved Stranden. Gustav standsede, hans Bryst gispede, han skimtede Omridset af en Baad, som laa med sit Storseil oppe.

„Der er den!“ hviskede han til Esra. „Manden venter, alt er i Orden, nu skal Du ikke følge mig længer, jeg er fri, jeg er frelst, Gud i Himmerig være lovet!“

„Endnu ikke,“ hviskede Esra og drog ham tilbage mellem Buskene. „Hunden bliver urolig, — hvad er det, min Dreng! Der maa være Nogen paa Stranden, som han ikke holder af. Tys, Snapham! stille! Bliv I her, mens jeg gaaer derned. Er Torsten Trolle ude at speide, vil Hunden gø, og jeg giver mig til at pibe, som om jeg kaldte paa den. I saa Fald maa I se at finde tilbage saa hurtig, I kan, den lille Laage oppe ved Hylde træet har jeg aabnet paa Klem for det Tilfælde, at Porten skulde være lukket; Jeres Flugt er da opdaget for denne Gang, og I kan lide paa, han har fundet Midler til at hindre den.“

Da Esra havde sagt dette, listede han sig et Stykke langs med Udkanten af Skoven for at skjule den Retning, han kom fra, inden han traadte ud paa den aabne Strand. Hunden blev ved at gø og foer ned mod Baaden, som laa med sit slagrende Seil foran en Kampesteen, der gik ud i Søen. En Mand sad bag i den, indspøbt i en stor Kappe. Esra betænkte sig et Dieblif og gik derefter ud til ham paa Stenen.

„Er det Dig, Bertel?“ spurgte han.

„Ja!“ svarede en barsk og dæmpet Stemme.
 „Kommer Du alene?“

„Det seer Du jo, ventede Du maaske Flere?“

Manden sprang iland og gik hen til ham. Han gjorde ikke længer noget Forsøg paa at følge sig og slog Rappen tilbage. Det var Torsten Trolle, der stod for ham. Snaphams Gøen gik over til et langtrukket Hyl, Esra tussede paa den og kaldte den til sig, idet han udstødte en gjennemtrængende og pibende Lyd, som gav Echo oppe i Skoven.

„Hvad gjør Du her paa denne Tid af Døgnet?“ spurgte Torsten.

„Saamænd! denne Tid af Døgnet er bedst til at fange Sild i. Jeg hørte, at Bertel var paa Stranden, saa gik jeg ned til ham.“

„Hvorfor har Du da den Hund med? Skal han ogsaa hjælpe Jer med at fange Sild?“

„J kjenner den maaske. Ja, det var ham, vi mødte den Aften, da J fæstede mig oppe i Skoven.“

„Svar paa det, jeg spørger om! Hvad gjør Du med Hunden?“

„Jeg har seet de to Emfigsønner luske om herude, det er godt at have Nogen at lide paa for Den, der gaaer i Mørke.“

„Du bærer jo Sværd ved Siden. Behøver Du mere?“

„Det ene kan være godt, og det andet er ikke at foragte. Om J nu fik i Sinde at drage Jeres Sværd mod mig, vilde jeg bruge mit til at slaa igjen med; men hvis det derimod gjaldt om at opspore Den, der krøb i Skjul for mig, vilde jeg bruge Hunden.“

„Du lyver, Du bedrager, jeg troer Dig ikke.“

„Ja, det er Jeres Feil, naadige Herre, jeg sagde det allerede den første Aften, vi mødtes: enten fuld Tillid eller slet ingen; I lovede mig Guld og grønne Skove, Hæder og Ære, hvad blev det til andet end en grøn Rabuds og et Jernsværd? I satte mig til Bogter over en Anden og gaaer selv og giver Agt paa mig, det buer ikke. Men vi spille kun Ord paa den Sag; Duggen falder, og det bliver silde.“

„Hvor er Gustav Erikson?“ spurgte Torsten og traadte et Skridt hen mod Esra. „Tilstaa det, han vilde flygte, og Du er her for at hjælpe ham afsted. Hvor har han gjemt sig?“

„Under sin Dverdyne, tænker jeg, han ligger vel og sover oppe paa Kallsø, lad os gaa hjem og se efter.“

Esra drog Tiden ud, saa længe det var ham muligt, for at Gustav kunde faa et Forspring; han trak paa Skulderen og smilede, da de gik forbi den Bust, bag hvilken han havde forladt Fangen. Torsten Trolle skar Tænder, og Hunden fulgte knurrende efter dem.

„Der ligger en bunden Mand bag den Slaaentorn,“ sagde Ridderen, „løs ham og lad ham gaa Fanden i Bold.“

Da Esra kom til Stedet, fandt han Terkel siddende paa Jorden med sammensnørede Hænder og Been. „Det er den Djævel af Emfigson, som har voldet det hele,“ hviskede han halvt grædende. „Han gif og luskede om hjemme, spurgte og frittede, saa tog det ene Ord det andet, og iasten var han hernede paa Stranden hos Ridderen og bandt mig, lidt før Du kom.“

Esra vidste nu, hvad han vilde vide, og fulgte tilbage igjennem Skoven med Torsten. Da de kom til Kallsø, skinne Lysset dem imøde fra Gustav Eriksons

Kammervindue. Han havde fundet den lille Portlaage aaben og var sluppen ubemærket ind. Torsten fik aldrig at vide, hvor nær hans Fange havde været ved at undfly, han lod sig nøie med Glæden over at have ham endnu og ved Synet af den Sorg, han læste i sin Fjendes Ansyn.

Gustav fortviølede, han havde fra nu af ikke længer noget Haab om Frelse, enhver Udsigt til at komme bort var ham berøvet. Han tilbragte den største Deel af Dagen inde i sit Kammer, undgik de Andre, foretog sig intet og blev mere mørk, tavs og grublende end nogenfinde før. Paa Kallø havde han nu længe været en af Hovedpersonerne, om hvem de Dørige grupperede sig; men, indestænget og bevogtet, mistede Løven sin Klo, han spillede samme daadløse Rolle paa Slottet, som han spiller i denne Fortælling: han var Marsag til Begivenhederne, uden selv at tage synderlig Deel i dem.

Dagen efter den mislykkede Flugt sprang Esra over Gærdet ind i Haven, som laa paa Kallø Banke. Der sad Else og den lille Pige. Først løftede han Barnet op i sine Arme, trykkede det til sit Bryst og stirrede paa det med henrykte Dine, derefter bøiede han sig ned og kyskede Fligen af Elses Kjole.

„Vær ikke bedrøvet eller bange,“ hviskede han, da Barnet var skicket bort. „Han skal blive frelst, saa vist som der skinner Sol paa Himlen. I ønsker det, I vil det, og det skeer. Nu paatager jeg mig den Sag, og I skal se, jeg forstaaer at handle; men det maa gaa efter mit Hoved nu, jeg vil selv raade, og Ingen faaer noget at vide, ikke engang han selv, før i det Dieblit, alt er rede. Han bliver fri, han skal hjem til dem, som vente paa ham, jeg drager selv med og slipper ham ikke, saa

længe de onde Dine kunne naa ham. Gaaer han i Strid, følger jeg efter, hvem veed, det kan være, det er den Dei, jeg søgte saa længe; jeg har sagt een Gang, ti Gange, hundrede Gange: det nytter ikke, dit Arbeide er forgæves, Du er bestemt til at blive borte i Skyggen; men altid var der herinde en lille Gnist, som blev ved at ulme, et Haab, stærkere end min egen Villie, mere overbevisende end min Fornuft, det mindede, og det hvissede: prøv igjen, maasse det dog lykkes. Var det Barnet, eller var det Gud, som skabte dette Haab? Det var maasse Eder. Bønnen kommer over mig, Styrken og Villien til det gode, naar J er tilstede. Ak, tak mig ikke, siig intet, tro blot og stol paa mig! — Hør! hun synger derhenne, det er Eders Skyld. J kom med Betsignelsen, skulde jeg da slet ikke kunne gjøre noget til Tak igjen?"

„Jeg bliver glad, naar jeg hører Dig tale,“ sagde Else og rakte ham Haanden, „men Du troer kun, fordi Du gjerne vil, Du glemmer vist Torsten Trolle, han virker vore Planer imod, han vaager, han lytter, han speider.“

„Lad ham det,“ sagde Esra med den sikre Mine, der var saa godt skiftet til at bibringe Andre hans Overbevisning. „Klo mod Klo, Djævel mod Djævel, det er den Veg, jeg synes bedst om. J har fæstet mig, og han har fæstet mig; men han vilde det onde og J det gode, derfor lystret jeg Eder. Lad ham spinde sit Bæv og rynke sine sorte Bryn, han er advaret, og jeg har en Nare med i Baaden. — Der kommer Nogen, Gud i Bold!“ han bukkede sig ned mellem Bussene, sprang over Gærdet og var forsvunden.

En Tid forløb nu, hvori der tilsyneladende ikke

hændtes noget. Gustav Grifson troede blot at bemærke, at han blev iagttaget med større Narvaagenhed end før. Lehnsmanden bad ham ikke at tage for langt bort fra Gaarden. „Ikke gjerne længer end en halv Mils Wei, eller saa omtrent. Jeg maa høre Snak og Dmtale derfor,“ svarede han til. Naar Gustav drog ind i Skoven og meente at være ene, forekom det ham undertiden, at der lød en svag Raslen i Lovet som af listende Fodtrin, han standsede og saae sig om, men fandt Ingen. Han mødte ogsaa hyppigt en og samme Mand inde paa de ensomste Steder, en pjaltet Bonde med lyst og tæt afklippet Haar og den lave, sammentrykte Bænde, som betegnede Emfigsønnen Jhak, der nu lod til at være bleven Torsten Trolles betroede Spion. Hvor han gik og stod, i alt, hvad han foretog sig, syntes han at være under denne Mand's speidende Blik.

Morgenen efter Jens Broks sidste Spadsferetur med Munkens Klemmen kom Gustav ind til Grif Banner og underrettede ham om, at der i Nattens Løb var stjålet et Crucifix fra hans Sovestue. Det var ikke muligt at udfinde Maaden, paa hvilken dette Tyveri kunde være foregaaet. Døren til Kammeret havde som sædvanlig været aflukket om Natten, utilgængelig for enhver Fremmed, og Gustav saae Korset hænge over Hovedgærdet, da han gik til No. Der blev foretaget Undersøgelser, gjort Spørgsmaal og holdt Forhør, Ingen var istand til at give Bædder, Gaarden lod sig ikke løse. Den, som søgte ivrigst efter Lys i Sagen, var Torsten Trolle, han viiste en forunderlig Uro og Usikkerhed efter den Dag, han fremkom med de usandsynligste Formodninger og lod til at mistro Alle.

En Aften kaldte han Esra ind til sig og skød Skaadden for Døren.

„Hvordan hænger det sammen med det Kors?“ spurgte han dæmpet og barskt, „Du veed det, eller Du burde vide det, siden din Bestilling her i Huset er at vogte paa, hvad der vedkommer den Svensker.“

Esra trak paa Skulderen, han kunde slet ikke tænke sig, hvorledes Krucifixet var taget ud af Kammeret, eller hvem der skulde have gjort det.

„Du passer kun daarligt paa,“ sagde Torsten, „og Du har svaret slet til den gode Mening, jeg havde om Dig. Jeg er bange, Du narrer mig. Du lægger Raad op med ham derinde. Det hang ikke rigtigt sammen den Aften nede ved Søen. Ja, siig kun den Løgn, Du staaer og grunder paa; mens Du gif til Stranden for at se efter, hvem der sad i Baaden, stod Fangen oppe bag Busten, der blev taget Maal af hans Fodspor Dagen efter, og til endnu bedre Bevis fandt en paa-
libelig Mand denne Handske der. Kan Du se de tre Mærker, de siige: Gustav Erikson til Vasagaard i Upland. Er det tydeligt? Jeg har tiet længe og givet sær nøie Agt paa dit Spil, nu er jeg kjed af det, og første Gang jeg igjen fornemmer noget mistænkeligt, jager jeg Dig bort, Du kan da holde Dig til Skoven igjen og blive Stimand.“

Esra havde hørt paa Ridderen med Ro og Kold-sindighed. Da Torsten tav, saae han op og smilede: „Veed I, hvad jeg vilde gjøre, hvis jeg havde en Mand i mit Brød, som jeg ikke kunde lide paa? — ja, det er sandt, I veed det, for I stod ved Siden af mig, den Aften jeg satte Kniven i Espens Bryst; men veed I, hvad jeg vilde gjøre, hvis jeg var i Eders Sted og

meente, jeg var bleven skuffet? Jeg vilde ikke gaa og vente paa, det skulde hændes anden Gang."

"Ja, jeg fik ikke talt ud, Du! jeg nøies heller ikke med at jage Dig bort, det var kun til at grine af for en Knægt som Du, der gaaer med Strikken om Halsen; jeg har bedre Hold paa Dig end som saa. Den Dag, jeg mærker, Du skuffer mig eller blot rækker en Finger ud for at hjælpe Andre dertil, gaaer jeg ind til din Datter, hende, Du gjør saa stort et Væsen af, og som seer op til Dig som til en Helgen; jeg fortæller hende, hvor jeg mødte Dig, hører Du! og at hendes Fader er en Tyv, en Stimand, en Drabsmand. — Traf det?"

Esra blev ligbleg, der foer en brændende Lysstraale fra hans Dine, hans Haand, som støttede sig til Bordet, rystede under ham, men strax efter vandt han atter sin tidligere Ro, selv det spottende Smil vendte tilbage. "Jeg kan ikke hindre det," svarede han, "men jeg troer Jer heller ikke istand til saa ussel en Daad, naadige Herre! — Efter det, I her siger, bliver det vist bedst, jeg seer mig om efter en anden Tjeneste, det vil ikke falde svært at faa den. Jeg bliver dog alligevel i Nærheden af Jer, jeg har nu eengang faaet Lyst til at bo paa Kalls, siden det Barn kom her."

"I Nærheden af mig?" gjentog Torsten.

"Jeg gaaer ind til Lehnsmanden og siger: Fæst mig, Herre!"

"Saa fæster han Dig, troer Du?"

"Det gjør han vist, naar jeg forklarer ham, at det gjælder hans og hans Børns og hans hele Stammes Belfærd. Jeg føier til, at der luffer En om heroppe, som først vilde lokke mig til at slaa den Fange ihjel, han gif i Borgen for, En, der tilsidst selv tog Sagen i

Haand, kjøbte Forgift af en djævelsk Munk, lovede at sætte det paa vor Frelzers hellige Kors, — han gaaer og gemmer paa den forgiftede Oblat endnu, der, der! i Blikæffen i Jeres Kostelomme, nægt det! Træerne fladre, I bliver bleg, I søger efter Ord, — er det værd at spille flere paa den Sag; vi lege som Børn med Knive og forstaa ikke at bruge dem. — I rober vist ikke for min lille Pige, hvad Noden drev mig til, tal heller ikke om det Krucifix; vel betænkt var det nok til størst Tjeneste for Eder, at det blev borte i rette Tid. — Gud i Bold, Herre!“ De sidste Ord sagde Esra henne ved Døren, medens han skød Slaaen fra og forlod Bærelset.

Det var, mærkværdigt nok, Jens Brof, som i denne Tid afbrød Ensformigheden i Herskabets Tilværelse paa Kalle. Hans Afdærd gav Stof til flere Samtaler, Formodninger og Feilslutninger end nogenfinde før. Siden den Aften, Baabensmeden døde, lod han til at være bleven forvandlet, der hvilede et Præg af Alvor og Bærdighed over ham, som tidligere havde været hans Person fremmed, det kaade og sorgløse forsvandt for en vis Alvor, undertiden for et Udtryk af Sørgmodighed, som han ikke kunde gjøre sig til Herre over, og som indgød Deeltagelse. Han beholdt vel sine eiendommelige Udtryk og Meninger, men ytrede dem sjældnere og med større Forbehold. Det var ligesaa lidt muligt at faa ham til at deeltage i et Drickelag som til at forklare, hvorfor han afflog det, derimod anvendte han en utrættelig Flid paa det Arbejde nede paa Stranden ved Tegloven, som han havde paataget sig for Behnsmanden. Af og til reiste han bort fra Kalle og kom først tilbage efter længere Tids Forløb. Smidlertid havde han været

hjemme paa sin Gaard, seet til Arbeidsfolkene, som udbedrede det forfaldne, og bragt en bedre Ordning tilveie. Han drog ogsaa nordpaa, omkring i Landet, og kjøbte Kreaturer, som siden i store Drifter bleve sendte til Holsteen, og hvormed der gjordes en ret fordeelagtig Omsætning.

„Men hvad skal dog alt dette sige?“ spurgte Lehnsmanden en Dag, da Jens Broks Folk kom dragende forbi Kalls med en vældig Flok Stude og holdt Hvil nedenfor Gaarden. „Jeg kjender Dig jo ikke mere, lille Jens! hvem har forvandlet Dig saadan?“

„Du skal ikke spørge om det, Erik Eriksen,“ sagde Jens, „for Du faaer det ikke at vide.“

En Eftermiddag kom han slæbende med en stor Paffe under Armen. — „Hvor er Jomfru Else?“ — Hun var nede i Haven. Saa gik han derned og traf hende i Selskab med den lille Pige og Esra, som stod og saae paa dem i nogen Fraastand.

„Her kommer jeg!“ sagde Jens med et lykksaligt Smil over sit fede og røde Ansigt. „Det er første Gang, vi To snaffes ved i lang Tid. Nu skal I se ad mig, fordi jeg som en gammel Mand kunde bære mig saa forkeert ad imod Jer, ræk mig saa Jeres Haand og lad det være glemt. Jeg har været nede paa Kolding Marked igaar, der tænkte jeg paa Jer og paa den lille Pige der, I giver hende Lærdom og Formaning, jeg kan kun give hende lidt Stads og Pynt, som jeg fandt i en Bissefræmmers Kiste, det maa I ikke sige nei til.“ Efter denne Forflaring, under hvilken det havde kostet ham Møie at blive Herre over den første Forlegenhed, aabnede han Paffen, som indeholdt en Mangfoldighed af Lærred, Baand og Kjoletoi, han adskilte de forskjellige Stoffer

og holdt nogle af dem frem i Sollyset, for at deres Skjonhed ret skulde blive iøinesaldende. „Ja, kom kun herhen, Du der,“ vedblev han og vendte sig om mod Esra. „Du seer saa barskt paa mig, er Du maaske bange for, jeg skal fri til dit Barn? — Naar Jomfru Else giver hende sit bløde og gode Hjerte, kan jeg vel nok saa Lov at give hende Toi til en ny Kjole. — Hvis Du nu vil følge med ned ad Banken til Stranden, Solen stikker saa stærkt her i Haven for en fed Mand, saa har jeg noget at snakke med Dig om, som ligger mig paa Sinde.“ Esra fulgte, og Jens vedblev: „Vi To bære paa en Hemmelighed, troer jeg, kanske paa flere end een. Ja, Du seer paa mig og stiller Dig dum an, som Du pleier, men det hjælper ikke, det Krucifix, som forsvandt fra Gustav Eriksens Kammer, veed Du dog bedst Bested om. Du har taget det, og det kalder jeg snildt og vel gjort, det sparede Torsten for en daarlig Handling. Jeg ynker ham, det Skind! han pines svært af Kjærlighed til Den, der ikke vil vide af ham at sige. Jeg veed, hvad det er, naar Lyft og Attraa kommer over En, og det suser og brusser herinde, saa gjælder det at stive imod, ellers dratter selv den Bedste. Jeg var engang saa gal efter Terninger, at jeg spillede min Hest bort paa Salten Marked og Rabudsen og Støvler og Solvsporere med, jeg havde min Sjæl ogsaa sat Buxerne ud, naar de blot vilde have laant mig en Sæk og baaret mig hjem, men det nægtede de Skarns Karle. — Jeg er kommen til at holde af Dig, jeg har tænkt paa at være Dig til Gavn og Nytte; er der noget, en Mand med god Villie kan gjøre for Dig, saa kom frem med det.“

Esra rystede paa Hovedet. „Det er vist lovligt silde taget.“

„Siig ikke det, der er meget, som lader sig ændre, naar En bare vil tage rigtig fat. Du er for god til at drive om her med Hænderne i Lommen og glane efter en fangen Mand. Drag hjem til min Gaard, der er noget at virke, eller, hvis Du har mere Lyst til Landeveien, saa følg med, naar jeg drager ud og kjøber Kreaturer. Jeg har faaet mig en anden Livsgjerning nu, den er nok saa god som den forrige.“

„Jeg har ogsaa min Gjerning, den binder mig til Kalle.“

„Ja vist! din Gjerning er at staa og figge paa den lille Pige; men, for Djævelen! hun løber da ikke bort, Du kan jo komme tilbage hertil, saa tidt Du lyst.“

„Jeg har mere at bestille her. I nævnede det jo selv for lidt siden.“ Han boiede sig nærmere mod Jens og hvistede: „Jeg vogter den Mand deroppe for dem, der mene ham det ilde. — Vil I hjælpe mig?“

„Lad ham hjælpe sig selv, hvis han duer til noget.“

„Kan han det? De lade ham jo knap Lov til at trække Beiret, som en Migg sidder han i et Spindelvæv, hver Gang han rører sig, snæres Traadene fastere om ham. Hvad har han syndet, hvad har han forbrudt? Er det Ret at lokke en Fremmed til sig med Ed og dyre Løfter for at give ham Boilen om Halsen og stænge ham inde? — Svar mig! I maa jo vide det, I, som har hørt, hvad der er skeet derovre, og kjender til Landets Historie.“

„Om jeg kjender Historien, det kan Du min Sjæl forbande Dig paa. Det har netop været min Kjæphest, fra jeg var en lille Pøik. Der er ikke en Gaard her i Sjælland, uden at jeg paa en Prik veed, hvad der siges om den. Jeg kan nævne Dig hver Kjæst, som gaaer

igjen, og hver en Høi med Trolldøi i det hele Herred. Jeg har sidet mangen Vinteraften, lige til den silbige Nat, og lyttet efter, naar der var Nogen, som vidste Nyt. Engang spenderede jeg tre Skilling danske paa en gammel Kjælling for at faa hende til at fortælle om Brinds Karl af Engeland og Bollerune med Lindormen og Masse Basse, den Starns Knægt, som gik med sit Hoved under Armen. En Anden fik to Skjæpper Sæderug, topmaalt, for Agnete og hendes Havmand, men saa gav hun jo rigtignok Svend Felding og den Dalby Bjørn med i Kjøbet. Jo, Historien er jeg Mand for, men hvad Fanden har den med Gustav Griffen at bestille?"

„Vil I give mig en Haandsrækning? Det er en god Gjerning, og Jomfru Else vil blive gladere over den end over alt det Døi, I bragte hende til den Lille idag.“

„Troer Du det? Men Lehnsmanden, hendes Fader, sidder i mange hundrede Gyldens Pant for den Fange, det vil gaa ud over ham, hvis Du hjalp ham til at slippe bort.“

„Jeg er bange for, Lehnsmanden vilde være ringere faren paa gode Navn og Rygte, om det var gaaet, som Vater Klemmen raadede. Den Aften slap han, hvem siger, at det skeer, naar de igjen finde paa en Streg? — Nei, den, der vilde synes mindst om, at Gustav slap fri for Baand og Fængsel, er Hr. Torsten Trolle, og ham vil I maaske ikke have med at bestille.“

„Saa Du troer, at Torsten vilde tage det ilde op, — ja, det er rimeligt nok.“

„Han vilde vist blive rasende derover, han forvandt det aldrig.“

Jens Brof smilede og betænkte sig lidt. „Der er

Fornuft i det, Du fortæller. Den Fange lider Uret, vi maa se at hjælpe ham. En af Dagene skal jeg give mig til at spekulere noget ud."

„Det er spekuleret ud."

„Hvad har Du da tænkt Dig, Du listige Træring?"

„Det skal vi tales ved om fiden. Derhenne kommer min naadige Herre, med Hænderne paa Ryggen og bøiet Hoved, medens han gaaer og skuler efter os. I kan tro, han har allerede indprentet sig alle vore Miner og lyttet efter, hvad vi talte om."

Esra og Jens Brof skiltes, hver gif sin Vej. Lidt efter kom Torsten Trolle tilsyne, langsomt og døvelende. Da han havde overbevist sig om, at Esra gif tilbage mod Kallsø, og Jens Brof blev ved at vandre ud over Dæmningen, valgte han en Sti, som førte ned til Stranden, og traf strax efter en Mand, som lod til at vente paa ham. Det var Omfigsønnen Isak, velklædt, med en lang, blankpoleret Jagtkniv i Bæltet, en Hue med Høgesjer paa Hovedet og en Mine, saa tilfreds og triumferende, som om hele Verden tilhørte ham.

„Saae Du de To derhenne?" spurgte Torsten.

„Ja vist saa jeg dem, men Esra er ligesaa snu som vi, har han noget at forvare, finder han nok et Hul til det. Han holdt sig borte fra Krat og Træer og gav sig først i Snak med Ridder Jens paa de aabne Steder, hvor han kunde holde Die med dem, der kom."

„Jeg syntes, de vare saa ivrige i det. Du fik ikke at vide, hvad de talte om?"

„Om den lille Pige, Hr. Jens bragte en Pække Døi til," svarede Isak frimodig, uden at have hørt et Ord af Samtalen.

„Vi vil bære os ad som Esra. Følg med ned til

Stenene, længere ude paa Stranden, der kan Ingen liste sig efter os og lytte til hvad vi sige. Jeg har noget at tale med Dig om. Herskabet deroppe vil, at der skal holdes en stor Bildsvinejagt ret nu, om otte Dage, nede i de søndre Skove. Bønder og Knægte ere tilfagte, og der kommer mange Fremmede fra alle Gaarde her omkring. Jeg fik Lov af Lehnsmanden at tage Dig med blandt Skytterne, siden Du forstaaer at bruge din Bue saa vel. Den Dag skal Du gjøre dit Mesterstykke, før jeg tager Dig til Bueskytte og giver Dig Føde og Klæder hjemme paa den nye Gaard. Jeg har ogsaa sagt til Kogemesteren, han skal sørge for, Du faaer godt at leve af den Dag."

"Ja, lad ham endelig ikke glemme det; sandt at sige, mens J bruger mig, har jeg havt saa travlt, tidligt og sildt, at jeg næsten hverken faaer Stunder til at spise eller drikke. — Saa jeg skal med mellem Skytterne den Dag? Na ja! der kommer vel dem, der er ringere. — Hvad er det ellers for et Mesterstykke, J forlanger af mig?"

Torsten slog sine Dine ned for det listige og stikende Blik, Isak hæftede paa ham. „Hvor Du er tungnem, den Ene er ligesaa dum som den Anden. Jeg mener, Du den Dag maa se at træffe bedre end alle de Dyrige."

"En brav Karl gjør sit bedste, meer kan J ikke forlange, men tal kun ud, Herre! jeg er ikke bange for, hvad J har at sige; det er saa rart at gaa af By med rigtig Bud."

"Hvorfor griner Du, din Satan! og hvortil behøves der saa megen Snak, naar Du dog veed, hvad jeg mener? — Nu har de noget for igjen deroppe, jeg

har ingenting hørt, ingenting funnet opspore, men jeg kan læse det ud af deres Dine."

„Det var ved den Jagt, vi slap."

„Ved saadan en Leilighed blive Skytterne stillede op i en Kreds, hver paa sin Post. — Han skal med, Du seer at komme i hans Nærhed, saa nær, at Du idetmindste kan holde Die med ham og gjøre mig Regnskab for, hvad han tager sig for."

„Det er saa ligefremt, jeg passer paa, jeg har jo ikke bestilt andet siden de hellige Martyrers Dag. Er det det hele?"

Torsten var ikke tilfreds med denne paatagne Uvidenhed fra Jsaks Side. Omsigsonnens idelige Spørgsmaal tvang ham yderligere ud, end han ønskede at gaa. Han rynkede Panden, rystede heftigt paa Hovedet og bøiede sig nærmere hen mod Isak. „Du fortjener ikke det Salt, Du spiser, din lavpandede Hund!" udbrod han heftig.

„Det er slemt nok," svarede den Anden med et frækt og fripostigt Grin. „Jeg gjør mig dog Umage for det, men En kan ikke række længere, end Armene naa. Hvis saa er, gjorde den naadige Herre bedst i at se sig om efter den, I kunde være bedre tjent med. Jeg drager da ud og fischer Sild og Torst igjen."

„Hold Mund og mærk Dig, hvad jeg siger! — Jeg er kjed af det Liv her, det tager Magt og Helsen fra mig, jeg har ogsaa andet at bestille end at løbe i Hælene paa den Karl og saa dog tilsidst blive narret. Jeg vil være fri for ham, jeg saaer ikke Fred, før det skeer. — Er det tydeligt?"

„Ja, nu begynder jeg ligesom at forstaa Jer, men jeg maa vide meer endnu. I er en mægtig og strig Herre, der ikke holder af, at der skeer andet, end hvad

J selv bestemmer. Skytterne blive stillede hver paa sin Plads, sagde J, det kjender jeg fra den Tid, jeg selv var med til at drive sammen for Herkabet, jeg holder mig i Nærheden af Fangen, — hvad saa?"

„Saa kan der komme et Uheld, det hænder, en Pil flyver tidt en anden Vej fra Strengen, end den fik Bud om. Skeer der noget saadant den Dag, skal Du saa dit Skud betalt, at sige, hvis Du bærer Dig fornuftigt ad og vælger din Tid. Der har Du to Bolte oppe fra Lehnsmandens Rustkammer, stik dem til Dig, og vaer dem vel. — Hvad har Du at svare mig?"

„Ikke stort. Jeg skal gjøre mit bedste, men det er en farlig Sag, Herre, det seer J vist selv, og den vil koste Penge, mange Penge, der staaer Hals og Liv paa den, lidt maa J gjøre mig tilgode, før det skeer, Resten kan komme siden, naar J bliver fornøiet med mig. — Jeg har altid syntes om at blive en fri Mand, derfor kjøber J mig vel fri fra Klostret, gaaer det saa feil paa den Jagt, kan jeg drage med mit Brev hvorhen jeg vil, og behøver ikke at plage Eder mere. Jeg har da min Bue og mine stærke Arme, det slaaer til. Saa er der ogsaa det lille Korn Sted, vi bo i, ude paa den vildene Hede, det var rart, hvis min Moder kunde saa det til Sie. Bliver jeg nødt til at gjemme mig under Træerne eller løbe ned ad Slesvig til, er der Ingen, som tager sig af hende. Jeg kjender Jeres gode Hjerte, J siger ja til min Bøn — jeg kan se det paa Jer. Men saa er der endnu det værste tilbage. J var Vidne til, hvordan jeg satte min Bolt i vor Garnstang den Aften, det tordnede; at sætte den i Livet paa en Mand er endnu ringere Kunst; men saa kommer Munken og forlanger Penge for at give mig Syndsforladelse, ellers er jeg

fordømt, siger han, det maa vi ogsaa tænke lidt paa. Ja, ringere end et halvt hundrede Gylden kan der nu slet ikke være Tale om, jeg kjender den Mand nede fra Spørring, hvad var det, han hed, som maatte ud med de tre Snefe Gylden, blot fordi han slog sin gamle Kvinde tilskamme, og det var dog hans egen, tilmed duede hun ikke stort mere. Endda vilde de have to fede Oldensvin til, før de gave ham rigtig Brev og Afslad. Tilslidst kommer nu det allerværste," tilføiede Isak med et Smil, der viiste, at han selv morede sig over alle disse stigende Fordringer. — „Lad os sige, det gaaer galt paa den Bildsvinejagt, og de faae fat i mig, — jeg maa da bjerge mig, som jeg bedst kan, for saa trækker J naturligvis paa Skulderen og griner og snakker Jer fra det hele, og Jer tro de, fordi det ikke falder dem ind, at en fornem Herre vil give sig af med saa raaden en Sag, men jeg sidder i det, hvis jeg ikke seer at komme bort. Dertil mangler jeg Benge, og de maa ligge i min Lomme, før jeg vover paa at drage den Buestreng tilbage.“

Isak vedblev bestandig at fordre, Torsten var rasende, han truede, skjældte, svor og endte tilslidst med at give efter og indrømme alt, hvad Omsigjønneren forlangte, før de skiltes.

14.

J de næste otte Dage blev der paa Kalls ikke talt om andet end den store Bildsvinejagt. Der var gaaet Indbydelse om til alle Gaarde i Omegnen, og de Indbudne lovede at komme. Damerne tænkte paa deres

Bynt, Koffen stegte, Hundene gøede, Skytterne øvede sig paa deres Krumhorn eller pudsede og slebe deres Spyd. Enhver havde sit at forrette.

Dagen før Jagten kom Isak op til Torsten og fik en Sum Penge udbetalt af ham. „Skik Dig nu vel,“ sagde Ridderen, da de skiltes. „Jeg er bleven lam i min ene Hofte og drager vist ikke selv med paa den Jagt, men naar alt er gaaet som det skal, kan Du give mig et Tegn ved at binde dette hvide Skærf her fast om en Gren af det gamle Egetræ, nede foran Skoven, jeg kan se det heroppe fra og længes efter at vide Besked om Sagen. Gaa saa og lad Pater Klemmen paa Skjerring sige den Bolt, før Du bruger den.“

Isak gik, Torsten stod ved Vinduet og saae ned efter ham, bøiet og sammenfalden, hans Bryst gispede, hans indfaldne Dine brændte, hvor var han dog forandret, siden den første Aften, han mægtig og bydende drog ind paa Kalls! — Lidenskaben mærker sit Offer, den gjør Haaret graat, Panden furet, Rinden rynket, og dog ere de usynlige Ar og Mærker, som den efterlader i vort Indre, undertiden endnu dybere.

Nogle Timer før Jagten skulde begynde, kom Jens Brok ind til Lehnsmanden. „Jeg har en Villighed at bede Dig om,“ sagde Jens. „Nede foran Basen holder der en Flok Kreaturer, som jeg kjøbte sammen omkring i Salling og Thy; maa Folkene drive dem ind paa Engen og gjøre Hvil der til lidt over Middag? Inden den Tid støder der en anden Flok til dem, vesterfra, naar saa den værste Solhede er ovre, drage de deres Bei igjen, Fanden i Vold, ad Holsteen til.“

„Det maa Du gjerne,“ sagde Lehnsmanden, „alt, hvad jeg kan hjælpe Dig med, er til din

Tjeneste, skjøndt Du hverken har rigtig Tro eller Tillid til mig."

"Gia! hvad siger Du der, Erik Eriksen? Jeg kjender ikke den Mand i Landet, som jeg sætter større Tid til end til Dig, heller Ingen, som fortjener den bedre."

"Du tør dog ikke betro en gammel Ven, hvem det er eller hvad det er, der har blæst den gode Mand i Dig og forvandlet Dig saa fuldstændig i den sidste Tid."

"Du skal saa det at vide om otte Dage," sagde Jens med et hemmelighedsfuldt Smil, "saa gør jeg Gilde nede paa Sindinggaard, den er ikke til at kjende igjen, og det, der skal ske den Dag, vil endnu forundre Jer mere, end hvad I hidtil har seet af Jens Brof. — Andet faaer Du ikke at vide."

Da Ridderen gik ud fra Lehnsmandens Kammer, kom Esra tilsyneladende aldeles tilfældig gjennem Gangen. Jens høiede sig over mod ham og hvisttede i hans Dre: "Kreaturerne holde dernede, Driverne have faaet Lov at jage dem ud paa Engen. Strax efter Middag drage de afsted igjen. Var det ikke det, Du forlangte?"

Esra saae sig tilbage, nikkede og gik videre. Da han kom til Elses Kammer, stod Døren aaben. Bobil sad og legede paa Gulvet, Else stod ved Vinduet.

"Hvis jeg tør komme ind," sagde Esra, "vilde jeg gjerne sige Eder Farvel for en Stund. Jeg drager til Sverige idag, om Vorherre tillader; det varer kanske noget, før jeg vender tilbage igjen."

Hun blev bleg og saae vist paa ham, han smilede, men sagde ikke mere, før hun havde lukket Døren.

"Det skal altsaa være nu, allerede idag?" hvisttede hun med skjælvende Læber.

„Spørg mig ikke, jeg har intet at svare. Bed en Bøn for hende der og for ham, I tænker paa, saa gaaer det, bed ogsaa en for mig, jeg troer vist, vi er paa ret Vei nu. Farvel, farvel!“ Han trykkede Bodil til sit Bryst og forlod Kammeret. Hans sidste Ord var en Trøst, hans sidste Smil en Hilsen til den lille Pige. — Else græd.

„Hvorfor er I saa bedrøvet?“ spurgte Bodil. „Kan Vorherre gjøre Den Fortræd, som kun vil, hvad der er godt?“

„Naar Du bliver stor, vil Du ogsaa komme til at græde, fordi vi forlange meer, end vi kan faa, og ikke nøies med det, vi have.“

„Bliver Fader længe borte?“ Else rystede paa Hovedet, hun vidste ikke, hvad hun skulde svare. — Esra blev længe borte.

Lidt efter traf de Hestene frem i Gaarden, Jagtselskabet samledes, Jægerhornene lød, Skytterne larmede, Solen skinnede ned paa de brogede Dragter, hvide Fjer og blanke Jagtspyd.

„Gaa og sig, jeg bliver hjemme,“ sagde Else til Bodil. „Jeg er ikke rigtig rask idag.“ Barnet gik. Hun stod ved Vinduet og støttede Hovedet ind mod Steenpillen, hendes Blik gled ligegyldigt hen over hele denne leende Skare, hun søgte kun en alvorlig Mand, der ikke lod til at dele de Andres Munterhed, da han modtog den Hest, Staldkarlen førte til ham. Anede hun, hvad der forestod, medens hendes Hænder foldede sig. Følte hun, at det var sidste Gang, deres Dine mødtes. Han dernede troede det maaske, siden han, idet Toget red bort, vendte sig om i Porten foran Vindebroen og hilste gjentagende op i den Retning, hun stod. Saa

fulgte Latter og Støi, dernæst en lystig Fanfare af Skytternes Krumhorn, endelig en stor, hvid Støvsky, som indhyllede og skjulte Alle. Hun blev staaende længe efter, bleg og sammensunken, et Billede paa dyb og knugende Smerte. „Sic me Phoebus amabat,“ hviskede hun, „det læste de jo paa den Rage, jeg fik til Kongens Bryllupsfest, — en Blomst med en visse Krone! — undertiden kan dog Spaadommen flaa til, — undertiden!“

Efter at det larmende Jagtrog var draget bort, hvilede der en dyb Stilhed over Kallø. Himlen var blank og skyfri, Svalerne kvidrede oppe paa Tagskæget og dukkede sig for at se ned til Kederne, hvorfra deres store, flyvefærdige Unger staf Hovedet frem. I Borgstuen gik Folk og dækkede Bord til Herskabet, og ud af Kjælderens aabne Vinduer trængte en tyk Damp og en branket Lugt op fra Kjøgemesterens Stege. Else var gaaet ud i Haven, derfra kunde hun se den Skov, hvori Jagten begyndte. Af og til lød et Hornsignal over til hende; undertiden, naar Posterne forandrede Stilling, kom en Hob Ryttere tilsyne og forsvandt strax efter igjen mellem Træerne.

„Det er idag, vi skal skilles,“ sagde hun til sig selv. „Han kommer ikke mere tilbage. Før syntes jeg, det var længe at vente fra Morgen til Middag efter at faa ham at se, fra nu af skal jeg vente bestandig. — Ingenting at glæde mig over, naar jeg vaagner! Jeg er glemt, af! jeg har jo aldrig været erindret. — Havde jeg dog blot været istand til at virke lidt for ham, noget han maatte huske paa. — Ja, han sagde det den Aften, det er ganske vist: — hvad han fandt her, vilde han ikke finde siden, — hvad fandt han her andet end en Smule Hengivenhed, og hvad kan vel den være for ham? Han

har ogsaa engang sagt, og jeg seer bestandig det Udtryk, der var i hans Dine imedens: der kommer vist den Tid, hvori jeg vil bøie mit Hoved og fortryde, at jeg ikke tog imod den Lykke, som tilbød sig her. — Kunde jeg blot have skabt ham nogen Lykke, jeg gav gjerne mig selv bort derfor.“ — Det var hendes Tanker, medens hun stod paa den yderste Skraaning af Kalls Banke og stirrede over mod Skoven, et Barn, der allerede som en Ddning maatte hente sin Trøst fra Grindringen, en lille, forfrossen Fugl, der søgte efter en Solstraale i Kulden.

For Torsten Trolle sneg Dagen sig langsomt bort, der var en feberagtig Utaalmodighed over ham, som ikke lod ham Ro noget Sted, han havde staaet ved Vinduet ligesom Else, da Toget drog ud af Gaarden, og lagde ligesaa ivrigt som hun Mærke til Gustavs Hilsen, han vidste ogsaa, at hun var bleven tilbage, uden dog at fatte Grunden dertil. Han saa hende gaa ned i Haven og standse ude paa Banken; hun vedblev bestandig at være indenfor hans Synskreds. Hvorhen hans Uro førte ham, kom han dog efter korte Mellemrum tilbage igjen til Vinduet, som vendte ud mod det gamle Egetræ, paa hvilket Isak efter Aftale skulde hæfte det hvide Skærf, naar hans Daad var fuldbragt. Allerede før Jægerne vare blevene opstillede inde i Skoven, stod han og stirrede ned mod Træet. Tiden gik, det var over Middag, Tegnet kom ikke tilsynne. Nede paa Engen lod Hornkvægets Brøl og Drivernes Raab, idet de brøde op og droge hen over den brede og bugtede Alfarvei, der var hugget igjennem Skoven. Torsten lagde Mærke til alt og saa alt, kun ikke det, han meest længtes efter.

„Hvorfor giver det Bæst mig ikke Tegnet? Nu maa det være skeet, hvis det ellers skal ske. — Skulde han være sluppen fri og løben sin Vej? — Nei, idag er der for mange Dine til at glo paa ham. — Hvad var det, Esra luskede ind i hendes Kammer efter, og hvorfor gaaer hun nu dernede med bøiet Hoved og vrider sine Hænder? — De har noget for, de Gavnhye! Det knuger og spænder mig inde i mit Bryst, saa jeg knap kan faa Veiret. — Herre Jesus! skulde han alligevel slippe bort idag!“ — Han lukkede Døren op til Sangens Kammer og traadte ind. Der viiste sig intet som helst Tegn til, at Gustav havde tænkt paa Flugt. Flere af de Gjenstande, han satte størst Pris paa, hang endnu omkring paa Væggen, Guitarren stod ved Vinduet, og foran Ruden, som sædvanligt, et Glas med friske Blomster — Elses Blomster. — Døren til den lille Altan var aaben, Torsten traadte ud paa den og vendte sig over mod Skoven; herfra kunde han se mere af Veien end i sit eget Kammer. Vinden førte en svag Gøen af det jagende Hundekobbel over til ham, en Musvaage skreg oppe i Luften, ellers intet, Sollyset faldt ind paa Eggetræets knudrede Grene, men Tegnet kom ikke tilsynne.

Han stod længe derude, stirrede og lyttede. En Mand kom gaaende ud fra Skoven.

„Der er han!“ hvissede Torsten. „Endelig!“ — Manden standsede lidt, saae sig om og gik videre uden at nærme sig Træet. Torsten strakte Haanden truende iveiret. „Alle Menneſker narre mig,“ mumlede han og stampede i Gulvet, saa heftigt, at de gamle Brædder bevægede sig under hans Fod. Da blev han greben af en djævelſk Tanke. Han saae ned til alle Sider,

Gaarden var tom, han boiede sig, løsne de den lille Flage, som dannede Altanens Gulv, og lagde den tilbage igjen, saaledes at Bræddernes ene Ende næppe berørte Underlagsbjælken. Han saae endnu engang ned paa det udførte Værk, før han skød Altandøren til og forlod Kammeret.

„Nu vil jeg gaa ind og lægge mig lidt. — Hvad nytter det, jeg kan dog ikke sove, og falder jeg i Søvn, seer jeg værre Ting, end naar jeg er vaagen. — Jeg kan gaa ned til hende i Haven, maaske hun røber sig, — nei, hun svarer mig ikke. — Blot dog den Dag var forbi.“

Medens dette foregik paa Kalls, stode Skytterne opstillede inde i Skoven, i en stor og udstrakt Halvfreds, som drog sig sammen, da Klapperne kom nærmere fra den modsatte Side, skrigende og væbnede med store Stofke, hvormed de bankede paa Buske og Stammer. Esra stod i Nærheden af Gustav, oppe paa et høit Dige, der løb hen mellem Træerne og dannede et Skjelmærke. Nærmest dem var Jens Brok, han havde sat sig ned mellem Hindbærris og Bregner, med Benene udstrakte og Ryggen hvilende mod en Træstamme. Emsigsønnen Isak lykkedes det derimod ikke at komme i Jangens Nærhed, Skytten, som førte Jagten, gav ham Plads paa den modsatte Side af Kredsen. De tætstaaende Bøgetræer med deres lange, nedhængende Grene udbredte en bestandig Skumring langs med Diget, et Stykke længere borte blev det lysere, her bugtede sig den brede, græs-begroede Bei, som var hugget igjennem Skoven, nedad mod Skjerring Kloster. Det mylrende Liv mellem Bregnerne og Løvet, de jublende Fuglestemmer, Bladenes Susen og Skjelven og Duggen i Græsset og Sollyset,

som hist og her faldt ned paa en gnygende Kvist, — alt dette var et Billede fuldt af Skjønhed og Pragt.

Lidt efter Middag blev Stilheden afbrudt ved Skrig og Raab, der bestandig kom nærmere, det var Driverne, som havde forladt Kalle Enge med Jens Brofs Kreaturer og nu droge ind over Skovveien. Da Esra hørte dem, listede han sig hen til Gustav.

„Der er de,“ hvisttede han, „nu er Timen kommen. Spring ned fra Diget, kast Jeres Fjerhat og Kappe, der ligger en gammel Kofte, et Par Lærredsbuget og en Ratteskindshue under Busken, tag dem paa og gaa saa hen imellem Driverne, de vente paa Jer. Hurtig blot! inat kommer jeg til Jer ude paa Lyngheden. — Vorherre holde sin Haand over os, saa gaaer det!“

Gustav sprang ned, Esra tog hans Hat, hængte hans Kappe over sine Skuldre og stillede sig i hans Sted oppe paa Diget. Det raslede i Løvet. „Farvel!“ lød en dæmpet Røst, derefter gled en Skygge ind mellem Buskene, og Gustav var forsvunden. Kvægdrivernes Skraal og Sang tabte sig lidt efter, det blev stille igjen nede paa Veien. Men fra den modsatte Side af Kredsen krøb paa samme Tid en Mand hen imod Diget, forsigtig og bugtende sig som en Snog gennem Græsset. Han bar en firlig Laasbue under Armen og standsede, da han fik Øie paa Esra. Buskens Grene skiltes, Manden lagde en Jernbolt paa Buen, tog derefter et langt og omhyggeligt Sigte og trykkede af. Et høit Skrig lød igjennem Skoven. Esra vaklede, greb for sig og faldt. Jens Brof vaagnede op af en blid Søvn, sprang hen til ham og kaldte de Nærmeststaaende til Hjælp. Lidt efter havde der dannet sig en tæt Kreds omkring den saarede Mand og Ridderen, som sad paa Jorden med

hans Hoved i sit Stjød, medens store Taarer løb ned over hans røde Kinder. Jens havde revet Gustavs Kappe af ham og fastet Hatten ind mellem Risene. Esra laa med aabne, stirrende Dine og Haanden knuget ind mod Brystet, hvor Boltten havde truffet. Da Lehnsmanden vilde undersøge Saaret, gjorde han en afværgende Bevægelse.

„Lad det være, det nytter ikke, han traf for vel, den Karl!“

Jens saae om til alle Sider, hans Dine syntes at bede om Hjælp, aldrig før havde hans Ansigt udtrykt en saa dyb Smerte. „Tag Jeres Hatte af,“ raabte han med en tyk og skjælvende Stemme, „den Mand, som ligger her, er min kjære Broder Søren Rud Arnsfeldt, det kan bevises. Om otte Dage vilde jeg have gjort Gilde hjemme paa min Gaard og lyst ham i Kulb og Rjon. — Gud evig fordømme den Karl, som brugte sin Bolt saa ilde! — Tal lidt til mig, Broder!“ hvistede han og kyskede Esras Haar, „se op; er der ingenting, jeg kan gjøre for Dig?“

„Den lille Pige!“ hvistede Esra, medens han saae bønligt iveiret og knugede Hænderne sammen om Græsset, „den lille Pige!“

„Hun skal være min!“ raabte Jens. „Vi skal jynde alle de Skjerring Munke, det Hundekram! — Kan Du høre, hvad jeg siger? — Hun skal faa Gods og Arv efter mig og være i Datters Sted, til Gjengjæld for det, Folk lod Dig lide. Gud Fader oppe i Himmerig forlade mig i min Dødsstund, om jeg narrer Dig! — Er der mere, er der mere?“ vedblev han og bøiede sig ned over Esra, hvis Legeme allerede skjælvende under Dødskampen.

„Den lille Pige!“ hviskede han endnu engang, næppe hørligt og aabnede sine Læber, som om han vilde aande det sidste Kys ud over hende, som alle hans Tanker bestandig havde omsluttet; derefter sank han tilbage, luffede Dinene og var et Vig. En tavs Kreds af alvorlige og stærkt rystede Mænd stod omkring ham, udenfor denne lød pludseligt et Raab, som drog Alles Opmærksomhed bort fra den Døde.

„Gustav Erikson er løben sin Bei! her ligger hans Kappe!“

Kredsen aabnede sig, skiltes og forsvandt til alle Sider. Esra og Jens Brof bleve alene tilbage.

Det var, hvad der foregik inde i Skoven, medens Else sad i sit Kammer for at læse med Bodil, og Torsten Trolle gik frem og tilbage i sit, hvert Dieblif speidende ud af Vinduet, om Tegnet endnu ikke var synligt. En Støvsky hævede sig nede paa Banken, en Rytter med flagrende Haar og bøiet ud over Hestens Hals sprængte ind i Gaarden.

„Han er borte! — Gustav Erikson er rendt sin Bei! — han kommer aldrig meer til Kallsø!“ raabte en vældig Røst nedefor Vinduet. Folkene stimlede sammen om Rytteren, der vedblev at gjentage sin syndige Forsikring, uden at indlade sig paa mere — fordi han ikke vidste mere.

Else var et Dieblif iforveien gaaet ind i Gustavs Kammer. Det var endnu et Minde om ham, en sidste Hilsen, hun modtog af enhver Gjenstand derinde. Da Raabet lød, aabnede hun Altandøren og traadte ud. Jubel og Lykke fyldte hendes Hjerte, Gustav var frelst, hun gjentog det for sig og smilede, — et Skridt endnu, et gennemtrængende Rædselskrig fulgte efter,

en flagrende Masse sank sammen nede i Gaarden. Torsten hørte dette Skrig, han stod ved Vinduet, gulbleg, bøiet, forfærdelig fortrukken, og vovede ikke at se ned.

Paa Kalls Steenbro laa en døende Pige, i Skoven en dræbt Mand, og ude paa Lyngheden gif en Kvæddriver for at erobre sig et Kongerige.

